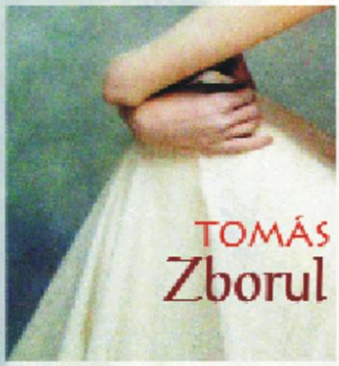

TOMÁS ELOY MARTÍNEZ

Zborul reginei

Curtea veche

TOMÁS ELOY MARTÍNEZ

Zborul reginei

Traducere din limba spaniolă de
TUDORA ŞANDRU MEHEDINŢI

Curtea veche
BUCUREŞTI, 2005

„…viaţa e parodică şi necesită o interpretare.
Astfel, plumbul e parodia aurului.
Aerul e parodia apei.
Creierul e parodia ecuatorului.
Coitul e parodia crimei."

GEORGES BATAILLE
L'anus solaire

„Criminalul nu creează frumuseţea: el însuşi este frumuseţea în stare pură."

JEAN-PAUL SARTRE
Saint-Genet, comédien et martyr

„Trufia este, am putea spune, albina regină a tuturor viciilor şi păcatelor."

DENNIS HELMING
Encyclopedia of Catholic Doctrine

Unu

Cam pe la unsprezece, ca în fiecare noapte, Camargo da la o parte perdelele din camera lui de pe strada Reconquista, aşază scaunul la un metru de fereastră, pentru a se ascunde în penumbră, şi aşteaptă ca femeia să intre în câmpul lui vizual. O vede uneori trecând ca o pală de vânt prin dreptul ferestrei de vizavi şi dispărând în baie sau la bucătărie, însă cel mai mult îi place să se oprească în faţa oglinzii din dormitor şi să se dezbrace cu încetineală extremă. Atunci Camargo o poate contempla după pofta inimii. Cu mulţi ani în urmă, într-un teatru de varietăţi din Osaka, a văzut o dansatoare japoneză dezbrăcându-şi chimo noul de ceremonie până a rămas goală cu desăvârşire. Femeia de peste drum are aceeaşi trufaşă eleganţă ca japoneza şi repetă aceleaşi figuri de uimire prefăcută, dar mişcările ei sunt şi mai senzuale. Îşi înclină capul ca şi cum şi-ar fi pierdut vreo amintire şi, după ce şi-a trecut vârful degetelor pe sub sâni, le linge delicat. Ca să nu piardă niciun amănunt, Camargo o cercetează cu un telescop de şaptezeci şi şapte de centimetri montat pe un trepied.

A închiriat garsoniera aceasta acum zece zile, fiindcă ferestrele sunt exact la nivelul celor ale dormitorului femeii, ca într-o oglindă. Ea îşi face apariţia mereu la aceeaşi oră, şi asta uşurează rutina celui care o urmăreşte. Nimeni n-ar putea spune că e o frumuseţe. Are buzele fine şi poate prea subţiri, nasul cârn cu vârful rotund şi gros, bărbia ridicată şi sfidătoare. Când râde, îşi înalţă atât de tare buza de sus, încât i se văd gingiile. Gleznele sunt groase iar pulpele musculoase, ca de fotbalist. Sânii, prea mici, sunt totuşi în stare de unduiri de meduză. Dacă ar întâlni-o pe stradă, poate că nici nu i-ar trece prin cap să se oprească pentru a o privi. Dar imaginea ei

iradiază, mai ales când apare în cadrul geamului, o libertate de pisică, o indiferenţă de necucerit, ceva de argint viu care o plasează dincolo de orice posibilitate de a o aborda.

Duminica, ea se duce să călărească până foarte târziu şi se întoarce acasă în costumul de călărie. Se luptă un lung răstimp să-şi scoată cizmele şi, când în sfârşit reuşeşte să-şi elibereze picioarele micuţe, Camargo simte o fericire supremă deoarece femeia, îndepărtându-se de oglindă, depinde numai de privirea lui. Clădirile din jur sunt pustii, ea ar putea muri fără s-o ştie nimeni şi, dacă preţ de o clipă el ar scăpa-o din vedere, ar lăsa-o parcă orfană în oceanul lumii. În aceste ceasuri nesfârşite nu se clinteşte în ruptul capului de lângă telescop, observând linele zvâcniri ale respiraţiei şi tresăririle muşchilor. În privinţa celorlalte ritualuri, duminicile sunt aidoma oricărei alte zile: ea îşi scoate bluza peste cap, cercetându-şi mirosul subsuorilor. Camargo profită atunci de acest răgaz intens ca să se uite cu luare aminte la cicatricea pe care ea o are sub buric, deasupra locului unde începe părul. Din câte a putut afla, este urma unei operaţii de apendicită prost suturată în copilărie. Cel puţin aceasta e explicaţia pe care o dă ea de obicei. Însă el bănuieşte că se datorează unei cezariene secrete.

În noaptea de 25 iulie, Camargo era gata să aţipească ascultând cvartetul în re major de César Franck, când femeia intră în apartament la sfârşitul scherzo-ului, la unsprezece şi douăzeci de minute. Pare îngrijorată, descumpănită, nu-şi găseşte locul. Poartă un mantou lung, negru, peste un taior de stofă gri. Lasă mantoul pe pat cu o mişcare rapidă, imperioasă şi, când dă să se întoarcă spre oglindă, descoperă ceva care pare s-o surprindă. Preţ de două sau trei minute îşi cercetează cearcănele, ridurile fine de pe frunte şi umflătura unei răni pe buze. Temperatura s-a schimbat dintr-un capăt în celălalt al termometrului, iar trecerea de la frigul dimineţii la

subita căldură a zilei i-a putut pricinui vreo crăpătură pe buze. Camargo recurge la telescop şi constată că ea îşi trece limba peste un firicel foarte subţire de sânge. Rana este recentă, aşadar, chiar dacă uimirea cu care şi-o priveşte aparţine unui moment din trecut. Poate fi o rană mai veche care acum se iveşte iar, pe neaşteptate. Cu femeile e mereu aşa, Camargo ştie prea bine. Nu pierd nimic din ce au trăit. Duc cu ele dintr-un loc într-altul tot ce li se întâmplă, şi când acumulează îndeajuns, prisosul iese la lumină fără voia lor. Uneori e o rochie sau un parfum, alteori e o rană ca aceea de acum, de pe buzele femeii de peste drum. Fără să se dezbrace, ea aprinde veioza de pe noptiera de lângă pat şi ridică receptorul. Şovăie câteva clipe, formează câteva numere şi pune telefonul la loc.

În clipa aceea unul dintre celularele lui Camargo sună în buzunarul pardesiului. În garsoniera din strada Reconquista nu există telefoane, dar are mereu la el două celulare pentru urgenţe. Unul face legătura cu redactorii ziarului, când e plecat din oraş sau survine ceva neprevăzut. Celălalt este rezervat numai fetelor lui şi persoanelor celor mai apropiate. Camargo e tatăl unor gemene. Amândouă locuiesc la Chicago şi una dintre ele e bolnavă de cancer. Faptul că e departe de ele nu-l chinuie. Îl chinuie senzaţia că sânge din sângele lui suferă şi strigă şi se stinge undeva aiurea, şi furtuna aceea îndepărtată se poate abate asupra lui. Însă cel care sună acum e redactorul din tura de noapte. Camargo aude dezamăgit vocea aspră, supusă, pe când femeia, în dreptul ferestrei, îşi scoate fusta şi se apleacă, avidă, să-şi studieze picioarele.

— Domnul director Camargo? tatonează vocea.

— Un moment, răspunde. Să dau muzica mai încet.

Femeia îşi mângâie curba din spatele genunchiului şi, întorcându-se spre oglindă, explorează anevoie ceva care i-a atras atenţia pe când pipăia: poate ivirea bruscă a unui neg sau umbra

unor varice. Gestul acesta introduce o schimbare neaşteptată în rutină, şi Camargo nu vrea să-i piardă nici cea mai mică mişcare.

— E urgent? întreabă. Cu mâna liberă apropie telescopul şi cercetează.

— Avem o problemă cu titlul de pe prima pagină şi am vrea să hotărâţi dumneavoastră care-i mai bun.

— Asta-i tot? De ce nu vă învăţaţi odată să greşiţi făcând cum vă taie capul?

Redactorul se pierde în scuze confuze. Cu o zi în urmă, spune, au copleşit cititorii cu două titluri despre aviaţie, şi acum au deasupra a patru coloane fotografia acelui Concorde care se prăbuşeşte în flăcări peste o suburbie din Paris, plus ştirea că o sută treisprezece persoane au murit în accident. Poate ar fi mai bine să evidenţieze eşecul conferinţei la vârf între palestinieni şi evrei, sau să comenteze pe trei coloane acordul de îngheţare a preţului medicamentelor până la sfârşitul anului.

Îmboldită de cine ştie ce nerăbdare, femeia se mişcă acum mai repede. Şi-a scos fusta şi începe să-şi desfacă sutienul. Curba lină a sexului i se desluşeşte limpede prin chiloţi. Pe Camargo îl nedumereşte mereu faptul că femeia nu-şi ia nicio măsură de prevedere când se dezbracă. Poate crede că n-o vede nimeni, căci apartamentul e izolat, la ultimul etaj. Ea ştie că vizavi, în clădirea unde şi-a închiriat Camargo garsoniera, sunt numai birouri care se închid devreme. Chiar şi aşa, lui i se pare că ar trebui să fie mai atentă.

— Lăsaţi sus ştirea cu avionul. Şi fotografia. Citiţi-mi titlul.

— „Un Concorde s-a prăbuşit la Paris: 113 morţi.” Şi dedesubt: „A căzut peste un hotel. Se îndrepta spre New York. Este primul accident al unui avion supersonic.”

— Care-i noutatea? Este acelaşi titlu pe care l-am aprobat acum

două ceasuri. Nu l-aţi dat încă la tipar? Ce aşteptaţi? Pierdeţi timpul cu toate prostiile.

O vede cum se întinde în pat şi aprinde o ţigară. De când fumează? Precis că are o groază de vicii ascunse. Întredeschide uşor jaluzelele şi lasă să intre aerul rece al nopţii. Zgomotele oraşului năvălesc în cameră, pângărind muzica: un cortegiu de autobuze avansează pe bulevardul Corrientes spre Bajo, iar de departe răzbat până la el glasurile însufleţite de la un televizor. Haosul de sunete dinafară îi îngăduie, în chip ciudat, să se audă pe sine: aude surzii ochi orbi ai dorinţei croindu-şi drum în străfundurile fiinţei lui. Nu datorită forţei de gravitaţie a femeii simte dorinţa explodându-l, ci din pricina inerţiei nopţii, sau a muzicii, a allegro-ului final al cvartetului lui César Franck care îşi ia zborul. Allegro-ul se zbuciumă la răstimpuri, apoi devine melancolic precum un peisaj lunar: după un crater, melodia se prelinge alene pe câmpie, până tresare iar. Întreaga piesă e o succesiune de zguduiri şi suspine, şi nu i se pare extravagant că modulaţiile acelea seamănă cu ultima parte din *În căutarea timpului pierdut.* Proust scria pe atunci *Prizoniera,* cel de-al cincilea volum al ciclului, când a obligat cvartetul Poulet, o noapte întreagă, să cânte la nesfârşit cele patru mişcări. Altistul Amable Massis avea să-şi amintească după mulţi ani că Proust s-a aşezat în pat îndată ce au sosit, şi a poruncit să li se servească instrumentiştilor şampanie şi cartofi prăjiţi, ca să-şi conserve energia. Partiturile au fost împărţite pe mobilele din dormitorul căptuşit cu plută, în casa de pe Boulevard Haussmann şi, într-un rând sau două, în timp ce cântau, Proust a luat de pe jos câteva hârtii pline până la refuz cu scrisul lui spre a mai nota două fraze. „Aţi mai putea interpreta o singură dată cvartetul în întregime?", îşi aminteşte Massis că spunea Proust, cu o voce tot mai ascuţită pe măsură ce noaptea înainta. Proust era victima ideilor lui fixe şi le

imprima ca un tatuaj de-a lungul cărţii sale. Ideile fixe sunt, într-adevăr, cartea, îşi zice Camargo. Lumea n-ar fi nimic fără ideile care rezistă, cu obstinenţă, supravieţuind tuturor adversităţilor.

Femeia s-a oprit iar, în picioare, în faţa oglinzii din dormitor şi acum îşi clatină capul dintr-o parte într-alta. Poate că ascultă şi ea muzică, U2, REM sau oricare din posturile acelea care pe el îl exasperează. Părul lung şi negru al femeii, atingându-i umerii, este un călător descumpănit într-o mare undeva aiurea, şi ţâţele neajutorate de iadă îşi înalţă sfârcurile în căutare de aer curat, marcate de striaţii lungi pe care el le-a observat nu doar o dată. Cum oare nişte sâni atât de micuţi pot avea striaţii?

Arşiţa zilei fără sfârşit îl copleşeşte pe Camargo. Îşi leapădă dintr-o dată tot ce avea pe el, ce uşurare! Lasă cravata şi cămaşa scrobită, cu butoni la manşete, să cadă pe jos. În cuierul de la intrare îşi atârnă, din obişnuinţă, costumul la două rânduri din stofă albastră pe care l-a purtat de dimineaţă. Ar putea să se întindă ca să se odihnească puţin. N-a rămas niciodată să doarmă acolo, chiar dacă uneori a aşteptat răsăritul în fotoliul de la postul său, fără să-şi ia privirea de la femeie, iar apoi a făcut un duş înainte de a se întoarce la ziar. Preferă patul din celălalt capăt al oraşului, în San Isidro, lângă galeria cu muşcate unde adie briza fluviului, uriaşul pat mort pe care nu-l mai împarte cu nimeni, dar în care, totuşi, e un bărbat puternic şi nu întunecatul satelit de la fereastra de peste drum. În camera anonimă unde se află acum nu există decât un pat de campanie, ca de călugăr, primeneli, o baie, un frigider şi sticle de whisky. Poate face acolo tot ce-i trăsneşte prin cap, fiindcă portarul blocului îi îngăduie orice, sunt la ordinele dumneavoastră, domnule director Camargo, dar ce vrea el cu adevărat se află dincolo de limitele pe care le păzeşte portarul, de partea cealaltă a străzii, nu în trupul femeii, ci în imaginea proiectată de ea.

Acum a încetat să se mai mişte şi se priveşte în oglindă. Uşoara rană de la buză a început iar să sângereze. Din profil, abia atinsă de lumina difuză a dormitorului, femeia este însăşi noaptea care afară se schimbă necontenit, Doamne-Dumnezeule, câte nopţi se pierd într-o singură noapte, câte femei sunt în fiecare femeie! Cu bărbia ridicată, în postura unei regine, ea se desfată văzându-şi imaginea trupului în oglindă. Şi el, peste drum, se priveşte pe sine. O fugară sclipire a lunii i-a alunecat pe trup şi-l lasă să-şi vadă profilul în cealaltă oglindă, cea din camera pustie. Însă ceea ce-i dezvăluie oglinda e un ecou al propriei fiinţe, cu niciun chip nu este el însuşi. Un bărbat nu poate fi el însuşi fără trecutul lui, fără forţa pe care o iradiază în faţa celorlalţi, fără respectul şi teama pe care le inspiră. Un bărbat nu-i niciodată el însuşi când e singur, iar profilul acesta nu sunt eu, îşi repetă Camargo. Nu recunoaşte pântecele proeminent atât de nepăsător la gimnastică şi diete, nici pectoralii care, moleşindu-se, desenează o cută incomodă pe pieptul mândru, nici guşa de curcan ce-i atârnă sub bărbie. Imaginea din oglindă are picioarele nevolnice şi slabe, fără strop de armonie, cu torsul său masiv, şi este lipsită de demnitate. Ce demnitate poate avea un trup despuiat, la şaizeci şi trei de ani? Poate fi o întrebare pentru alţii, dar nu pentru el. Pe el îl văd toţi ca pe o fiinţă de neînvins, imun la boli şi la extenuare. Doar i-au spus-o femeile cu care s-a culcat: corpul lui nu e un corp, e o forţă a naturii.

Doi

Niciunul dintre trântorii ăştia n-are habar că, atunci când scrie, se trădează. Aşa îi şi cunosc: din spusele lor. Sunt cum scriu, sunt ceea ce scriu. Plimbându-se la zece dimineaţa prin sala redacţiei, Camargo îngâna în şoaptă refrenul care sintetiza, pentru el, toată înţelepciunea jurnalismului. La ora aceea îi plăcea întotdeauna să se învârtească prin regatul lui pustiu, cu albele lumini virgine izvorând din lucarnele şi birourile goale, monitoarele imaculate, paginile nescrise în aşteptarea unor adieri ale imaginaţiei care n-aveau să se stârnească niciodată. Oamenii de serviciu luaseră de acolo trădările comise cu o zi în urmă împotriva sintaxei faptelor şi împotriva tăcerii celor nepetrecute, cu toţii au scris despre, de ce, cum, pentru ce, când el le ceruse să scrie cu, să trăiască împreună cu, să urmărească linia unde se întâlneşte lumea din afară cu cea lăuntrică a fiecăruia, realitatea trebuie să semene cu voi, le-a spus, nu voi cu realitatea. Cât de bun ar fi ziarul dacă l-ar putea scrie el singur! Cât de bună ar fi lumea dacă ar scrie-o el!

În compartimentele secţiei Cultură, aproape de toalete, o tinerică urmărea stând în picioare unul dintre monitoare, rozându-şi unghiile. Camargo aprecie de departe ţinuta mândră, fundul rotund şi mic, ţâţele insinuându-se pe sub puloverul mulat.

— Ei, veniţi să vedeţi ştirea asta, spuse fata, fără să-şi ridice privirea de pe ecran. Ia uitaţi-vă cine a murit. Robert Mitchum. Ce mi-ar mai plăcea să scriu despre asta!

Avea o voce hotărâtă şi poruncitoare. Buricele degetelor, umflate ca nişte boabe de struguri, erau umede de salivă. Lui Camargo i s-a părut că nu-l recunoscuse. Puţini ziarişti aveau ocazia să dea ochii cu el.

— Sunt Camargo, i-a spus.

Era obişnuit ca numele lui să-i sperie pe toţi redactorii şi să-i paralizeze pe novici. Tânăra îl cercetă cu neîncredere.

— Dumneavoastră sunteţi G.M.? zise. Domnul director Camargo? Nu-mi închipuiam că sunteţi aşa.

Era un comentariu imprudent, nepoliticos. Nu-şi închipuia? De ce, doar îl cunosc cu toţii. Puţini îşi permiteau să-i spună G.M., şi aproape nimeni nu se întreba care e semnificaţia acestor iniţiale. Timpul le transformase într-un nume propriu, cum s-a întâmplat cu D.H. Lawrence, T.S. Eliot sau H.A. Murena, iar el nici nu-şi mai amintea prea bine ce însemnau. Corespundeau sfântului în a cărui zi se născuse, Gregorio Magno Pontifice şi, chiar dacă în cartea lui de identitate figurau aceste trei nume, izbutise ca pe ultimul să-l ţină în secret.

— Şi tu cine eşti? o întrebă.

— Scuzaţi-mă. Reina Remis. Stau tare prost cu bunele maniere.

— La vârsta ta nu poţi şti cu adevărat cine a fost Robert Mitchum. Câţi ani ai? Douăzeci şi doi, douăzeci şi cinci?

— Treizeci. Ştiu mai multe decât credeţi dumneavoastră.

— Ce aştepţi atunci? Apucă-te să scrii despre moartea lui.

— N-o să-i placă şefului. Poate s-o fi şi gândit să-i dea altcuiva să scrie articolul.

— Şefului tău o să-i placă ce-am să hotărăsc eu, spuse, întorcându-i spatele.

Ah, Dumnezeule, de ce avea încă pornirile acelea de generozitate? Să le deschidă celorlalţi spaţii care-i aparţineau era ceva ce nimeni nu făcuse pentru el. Pentru a ajunge unde era acum, plătise cu chinuri de moarte şi cu multă ură. Binele şi răul: de acolo, din vârful piramidei, putea da sau refuza orice poftea. Din urzeala aceasta era făcută puterea. Tocmai acordase unei fete arogante şi lipsite de

farmec ceva ce-ar fi dorit să facă el însuşi, dar ce mai conta? i se întâmpla mereu. Binevoise s-o lase să scrie ultimul omagiu pentru Mitchum, care era idolul lui. În 1958, la douăzeci şi unu de ani, ü văzuse în *Noaptea vânătorului.* Îşi amintea limpede de revelaţia aceea subită: un cinematograf în aer liber, greierii verii ţesând prin copaci o litanie sfâşietoare, şi povestea, povestea de nesuportat în care descoperise pentru prima oară puterea Râului absolut. Luni de zile a trăit obsedat de ideea că Răul se afla pretutindeni şi că era poate adevăratul Dumnezeu al acestei lumi. Răul este ori o iluzie, un fenomen posibil numai pentru că universul e ireal, cum se scrie în Vede, ori dovada de fiecare zi că Dumnezeu este tot atât de nevolnic precum oamenii. A văzut *Noaptea vânătorului o* singură dată, dar îşi aducea aminte de fiecare scenă, de fiecare dialog, de parcă le-ar fi scris el însuşi. Niciun film nu fusese făcut într-un spirit atât de liber. Imaginile stăteau mărturie într-un neolimbaj ce nu-şi găsea echivalent în literatură sau în cinema, poate doar la Mallarmé uneori, sau la dadaişti. Visul vieţii lui era să se trezească într-o dimineaţă cu o cronică la *Noaptea vânătorului* gata scrisă pe noptieră, o pagină dictată de străfundurile conştiinţei lui, plină de cuvinte inedite care să semene cu filmul. Era curios să citească ce o să scrie fata asta, Remis. Limbajul era, spunea mereu, locul unde oamenii îşi reflectă adevărata faţă.

A intrat la el în birou prefăcându-se că nu aude saluturile. Când sosea, nu permitea să fie deranjat preţ de cel puţin o jumătate de oră. Citise într-o carte a generalului De Gaulle, *Tăişul spadei*, că oamenii superiori, fără nicio excepţie, au întotdeauna capacitatea de a se retrage în sinea lor. Aerul este pur acolo sus şi nu există zgomote care să-ţi abată gândurile, Camargo, lumea trebuie să se învârtească mai departe în jurul a ceea ce gândeşti tu. Şi a ceea ce vezi, Camargo, câci tu vezi totul. Feuda lui era o circumferinţă cu pereţi de sticlă

încasabilă, ceva de temut precum un acvariu cu rechini, la etajul douăzeci dintr-un bloc turn de pe Avenida del Libertador. Acolo jos dormise Eugene O'Neill, într-o galerie, sub cerul liber, iar Borges plăsmuise cu glas tare ultimul rând banal din meditaţia lui despre memorie: *Ireneo Funes a murit în 1889, de o congestie pulmonară*, pe când se îndrepta spre casa prietenilor lui, Adolfito şi Silvina[1], pentru o cină la ore târzii. Tot acest trecut îţi aparţine, Camargo, cuvintele lui Borges, sticla de gin pe care O'Neill o bea sub arcadele galeriei cu acel Smitty din *Bound East for Cardiff,* şi coasta Uruguayului profilându-se în zare. Chiar dacă nu se gândea la el, curentul nemişcat şi mâlos al fluviului Rio de la Plata era veşnic acolo, nepăsător la devastarea malurilor sale. Camargo şi-l şterse din minte cu un gest. Luă telecomanda şi coborî jaluzelele. Biroul rămase în penumbră. Aprinse monitoarele şi veştile dimineţii începură să se repete ca un canon de Bach. Patru mii de soldaţi chinezi avansau spre frontiera cu Hong Kong. Se termina cu stăpânirea britanică de o sută de ani. O mie de goelete, jonci şi sampane veneau şi plecau din portul Victoria spre peninsula Kaulun arborând pavilionul Republicii Populare. Spicherul a spus cu voce răguşită: „Trecutul, ah, trecutul! Există oare ceva în noi care să nu fie trecut?" Camera de luat vederi expunea corpurile reconstituite ale unor reptile marine de o sută şaptezeci de milioane de ani, ale căror fosile fuseseră descoperite recent în fosele abisale de la Neuquén. Trei paleontologi manipulau rămăşiţele cu delicateţe şi mândrie. Ştirile au făcut un salt brusc spre frivolitate: senzuala actriţă mexicană Salma Hayek făcea shopping, scandalizând lumea din Buenos Aires. Sosise aici pentru a-şi prezenta ultimul film, şi era urmată de o gloată de cronicari mieroşi, care o tot întrebau despre minunăţia iubirii la

---

[1] Adolfo Bioy Casares şi soţia lui. Silvina Ocampo, scriitori argentinieni. *(N. tr.)*

prima vedere. S-a dat apoi un prim-plan cu picioarele ei, după care s-a repetat marşul soldaţilor chinezi.

Atunci a sunat telefonul. Era soţia lui.

— Mama a făcut alt infarct, îi spuse. Am primit chiar acum telefon că e pe moarte. Trebuie să plec diseară la Michigan. Le iau cu mine pe fete. Sper să nu te deranjeze, nu? Oare de ce spun asta? Bineînţeles că nu te deranjează.

Brenda avea faţa gingaşă şi ochi nevinovaţi de căprioară. Pe vremuri, îşi lăsase părul lung până la maxilarele proeminente ca acelea ale lui Holly Hunter, dar când a început să îmbătrânească a hotărât să şi-l strângă. Era americană, din Traverse City, din regiunea marilor lacuri şi, ca toate femeile din neamul ei, îşi trecea viaţa fără pasiune, în ritmul instinctului ei practic. Auzind-o vorbind, nimeni nu dădea doi bani pe ea, pentru că graiul ei era o simfonie de îndoieli, însă cu Camargo, vocea i se transfigura şi trecea dintr-o certitudine într-alta. Acum maică-sa trăgea să moară: adică dispărea pentru ea orice povară care o lega de lume, în afară de gemene. De câţi ani se chinuia maică-sa să moară? Nici nu-i mai putea număra: de când o cunoştea Camargo, se tot pregătea pentru lumea de dincolo în casa aceea mare, plină de unelte de pescuit care zăceau nefolosite de veacuri, pe malul lacului Torch. Mai erau şi păsările. Sute de păsări: mierle, sturzi, prigori, canari care cântau cât era ziua de lungă pentru a spori tristeţea mamei, pentru a o mai apropia puţin de moarte. Şi, în sfârşit, sosise momentul.

Să fie oare adevărat că de data asta avea să moară? Pe cerul întunecat nu se citea niciun semn prevestitor: doar false infarcte şi false alarme. Ar fi vrut să-i spună Brendei s-o lase pe maică-sa în pace. Ea era fericită singură printre păsări. Dar i-a spus:

— Mă rog, maică-ta va avea, în sfârşit, ceea ce şi-a dorit atâta.

— Da? Ţi se pare că are chef să moară? Sau că a spus aşa ceva

numai ca să atragă atenţia? Tremură de frică, mi-a spus doctorul. Sărmana de ea e plină de tuburi, nu mai are glas, şi cere prin semne să-şi vadă nepoatele. Le iau cu mine, Camargo. N-am habar când o să ne putem întoarce.

— Săptămâni. Uneori oamenii agonizează săptămâni întregi.

Simţi că Brenda încerca să-şi stăpânească plânsul care o înecase, dar nu izbutea.

Din rămăşiţele unui hohot izbucnea altul.

— Să dea Domnul să nu fie aşa. Dacă trebuie să moară, măcar să fie repede. O să scot la vânzare casa de lângă lac, mobilele, obiectele de ceramică, undiţele. Cine o să vrea să cumpere lucrurile astea atât de vechi, de nefolositoare? Fetele mi-au spus că, dacă bunica moare, or să deschidă coliviile şi or să dea drumul la păsări. Ai putea să vii şi tu acolo. Ai putea să vii şi să te întorci într-un sfârşit de săptămână. N-ar fi prima dată.

— Cum de-ţi trece prin cap, Brenda? E o călătorie de douăzeci de ore. Chicago, Traverse City. Acum nu pot lăsa ziarul.

De fiecare dată când vorbea cu soţia, Camargo nu-şi putea controla sentimentele cele mai josnice. În primii ani de căsătorie, se simţea străluminat ori de câte ori erau împreună. Acum i se întâmpla pe dos: simţea o dorinţă de nestăvilit să-i facă rău. Voia s-o vadă suferind, păşind desculţă prin deşertul calcinat, implorând, scurmând în gunoaie. Vocea cu care ea îi răspundea era mereu blândă:

— Atunci, să mergem împreună la aeroport. Gemenele vor să te sărute.

— Poate. Depinde de ce-o să se întâmple la Senat în seara asta. La cât pleacă avionul?

— La opt şi jumătate.

— Ah, imposibil. O să le sun mai târziu la telefon. Acum trebuie

să închid.

— Da. N-o să ne vedem, aşadar.

— Nu. N-o să putem. Călătorie plăcută, Brenda.

Puse receptorul în furcă, uşurat. Casa va rămâne din nou doar a lui. În ultimii ani se întâmpla adesea, dar pentru răstimpuri atât de scurte că n-avea răgazul să se destindă. Soţia şi gemenele formaseră un trio la pian, vioară şi violoncel, iar comitetele culturale din regiune, îmboldite de înrudirea cu Camargo, le invitau să dea concerte de la care se întorceau cu dulciuri făcute în casă, partituri de autori din partea locului şi obiecte de artizanat ieftin. Brenda, care îşi făcuse educaţia într-o şcoală *quaker* din Kalamazoo şi încă vorbea cu greutate spaniola, nu putuse scăpa de curiozitatea nesăţioasă pe care o simt unii anglo-saxoni faţă de cultura ţărilor sărace – sau ce credea ea că era cultura sărăciei –, fără să deosebească niciodată talentul genuin de plagiatul ordinar. Cânta la pian cu oarecare iscusinţă şi, încă înainte ca gemenele să înveţe să citească, le obligase să ia lecţii de muzică. În parcul casei, pe dunele ce se înălţau în dreptul fluviului, Camargo dăduse dispoziţii să se construiască o cabană cu izolare acustică pentru ca ele să poată exersa şi, încetul cu încetul, toate trei l-au abandonat pentru triourile lui Beethoven, Alkan şi Gabriel Fauré. În ciuda pereţilor căptuşiţi ai cabanei, Camargo auzea zumzetul corzilor ori de câte ori intra în casă. Îi pângăreau asfinţitul, aerul străveziu, îi izgoneau pe veci amintirea tuturor operelor de Beethoven cu care fusese fericit în sălile de concert ale lumii.

Când încetezi să iubeşti pe cineva, nu-ţi mai place nimic din tot ce face, iar Brenda, care încă mai stârnea interesul celorlalţi bărbaţi, nu-i mai atingea lui Camargo nicio fibră lăuntrică. Primele simptome ale înstrăinării lui au început într-o dimineaţă, acum doisprezece ani. Gemenele învăţau pe atunci să meargă, şi noaptea plângeau cu rândul. Brenda a avut un atac subit de isterie şi i s-au

umflat cele două vene care îi desenau un V pe frunte. Poate i se mai întâmplase şi înainte, dar era prima oară când Camargo o vedea aşa. Brusc n-a înţeles de ce se căsătorise cu ea şi nici ce făceau amândoi acolo, împărţind un pat şi două fiice care nu-i lăsau să doarmă. A doua zi l-au deranjat şi căscatul ei, mirosul de lapte acru al pielii ei, papucii în formă de iepuraş cu care pregătea micul dejun. Brenda era ceva ce survenise în viaţa unei făpturi care nu mai era el. Însă despărţirea lor era o neplăcere mai mare decât aceea de a continua să trăiască la fel ca până atunci. Şi nici n-avea să-l facă mai liber decât era.

Revino-ţi, Camargo, revino la realitate. Dar evadezi oare vreodată din realitate? Una dintre secretare a intrat în vârful picioarelor şi i-a amintit, cu sufletul la gură, că la ora douăsprezece era înmormântarea senatorului Valenti, la cimitirul Recoleta. Vreţi să chemăm şoferul, domnule director? La ziar aproape toţi aveau obiceiul nenorocit de a i se adresa la plural. Cheamă-l, da, cheamă-l.

Cu o noapte în urmă văzuse un şir infinit de călugări în oraşul trecutului pe care-l visa mereu. Îi plăcea să se plimbe prin oraşul acela fiindcă ştia să se orienteze în el de parcă n-ar mai fi cunoscut niciodată altul. Poduri, pasaje, pieţe în paragină plutind în derivă în mari lacuri cu apă sărată, ceasuri care arătau aceeaşi oră eternă: oraş fără copaci şi fără sfârşit, cu un soare murdar şi nopţi luminoase ca ziua. Pe străzile din centru se căscau peşteri care erau – Camargo ştia precis – chilii unde pâlpâiau lumânări groase de ceară. Călugării intrau acolo, i-a văzut cu ochii lui, erau cu miile, pe când luna cobora la orizont cum cade o minge, iar el fugea printre crâmpeiele de lumină să încerce s-o aşeze la locul ei. Călugării cântau în surdină şi murmurul lor nu-i dădea pace. Împingea de zor luna pe un pod de lemn când l-a trezit celularul ziarului. Era două şi jumătate sau trei. Brenda dormea în patul de alături, pe spate, cu faţa plină de o

respingătoare cremă de migdale. Încă nu ştia că maică-sa trăgea să moară în celălalt capăt al lumii, încă n-aveai habar, Camargo, de toate câte mureau în noaptea aceea. Celularul insista. N-a recunoscut imediat glasul redactorului din tura de noapte, stins de oboseală.

— S-a întâmplat ceva tragic, domnule director, i-a spus. Tipăriserăm deja cam jumătate de ediţie când am aflat că s-a omorât senatorul Valenti.

— Şi dumneata ce-ai făcut?

— Ce am crezut că aţi face dumneavoastră, domnule director. Am oprit tirajul. Avem încă timp ca ştirea să ajungă pe prima pagină la chioşcurile din capitală.

— Valenti, ai spus? Cum s-a întâmplat?

— Văduva l-a găsit în genunchi, lângă pat. Şi-a tras un glonţ în gură. N-a lăsat nicio scrisoare. Aşa se zice.

În sfârşit cineva făcea un gest demn. Argentina era putredă până-n măduva oaselor. Dar o singură moarte n-avea să schimbe mersul lucrurilor.

— Scrie atunci aşa. Că s-a omorât trăgându-şi un glonţ în gură fără să explice de ce.

— Cam dur, domnule director, nu vi se pare?

— Aşa s-au întâmplat lucrurile, nu? Spune ce s-a întâmplat. Unde o să fie priveghiul?

— N-o să fie priveghi. Văduva se împotriveşte. Vrea să fie îngropat cât mai curând, la prânz, dacă se poate.

Se întoarse îngrijorat de pe o parte pe cealaltă, şi în cele din urmă hotărî să se scoale. Făcu zgomot, pentru ca Brenda să se trezească şi să-i prepare cafeaua, deşi ştia că ea n-avea să facă nimic pentru el. A ieşit în galerie, a intrat la el în birou şi a aprins televizorul. A încercat toate posturile de ştiri în căutarea vreunei imagini a sinuciderii: poate vreo ambulanţă în dreptul casei lui Valenti, ori agitaţia

vecinilor. Nu era nimic: doar scene de război din Gaza şi din Balcani.

Aşa cum îi spusese secretara, funeraliile erau la douăsprezece, dar la douăsprezece fără cinci cortegiul se şi afla la cimitir. Umezeala era cumplită. Marmurile erau năpădite de muşchi şi totul din jur părea mai pustiu decât în morminte. Cu excepţia ziarului său, niciun altul nu menţiona sinuciderea. Posturile de radio anunţau ştirea în treacăt şi, foarte ciudat, nu dădeau amănunte. S-ar fi zis că toţi voiau să treacă sub tăcere moartea aceea, de parcă n-ar fi survenit. Totul fiind învăluit în mare secret, se înţelegea de ce era atât de puţină lume la înmormântare. Puţină şi de vază: preşedintele Republicii şi gărzile lui de corp, magistraţii favoriţi ai cârmuirii, câţiva colegi ai defunctului. Pe sicriu, nici măcar o floare. Nimeni nu şi-a luat inima în dinţi să improvizeze un discurs. Unul dintre aghiotanţi a făcut rost în graba de un popă surd, care nu părea să înţeleagă de ce se afla acolo şi a improvizat o slujbă la repezeală.

„Bietul Valenti", spuse preşedintele cu glas tare. „Ce nedreptate i s-a făcut acestui om!" Avea gulerul de la pardesiu ridicat şi răspundea absent la îmbrăţişări şi strângeri de mână, cu privirea goală, ca şi cum n-ar fi fost nimeni în preajmă. A părut că se înviorează numai când Camargo s-a apropiat de el. L-a luat de braţ şi l-a dus la o parte: „Ah, domnule director Camargo!", oftă. „Vă mulţumesc mult că aţi venit! Faceţi tot posibilul ca în ziarul dumneavoastră să nu se vânture mârşăviile care l-au distrus pe Valenti. Sărmanul de el nu se mai poate apăra." Pe Camargo îl irita să i se insinueze ce trebuia sau nu trebuia să spună, şi s-a crispat pe dată. Şi-a muşcat limba, dar n-a putut evita tonul îngheţat, distant, dispreţuitor al răspunsului: „Să se vânture? Eu nu fac aşa ceva. Dacă public ceva e pentru că pot aduce dovezi, domnule. Şi procedez la fel şi cu morţii şi cu viii. Un judecător a declarat ieri că Valenti e vinovat de trafic de arme. Cum vreţi să nu public aşa ceva?" „Un judecător,

un judecător, ce mai înseamnă asta?", a insistat preşedintele. „Pe Valenti îl judecă acum Dumnezeu." Şi-a ridicat mâna chemându-şi aghiotantul şi-i întoarse spatele lui Camargo. Era un bărbat scund, prizărit, care-şi disimula bătrâneţea cultivând supleţea. Nişte fire de păr artificial şi vopsit îi acopereau petele calviţiei, în creştetul capului. Chirurgia plastică îi dădea de departe un aer semeţ, dar de aproape îl făcea să pară o marionetă.

Vântul purta de ici-colo chiştoace deflorate de umezeală. La ieşirea din cimitir, Camargo s-a oprit în faţa registrului mare unde lumea îşi trecea numele spre a rămâne mărturia că asistase la funeralii. Cu coada ochiului, a văzut că Enzo Maestro venea în trap spre el şi s-a prefăcut că nu-l vede. Enzo nu participase la ceremonie. Ce voia oare? În 1982 aveau birouri alăturate la redacţia ziarului şi îşi rezervau din când în când ritualul unor prânzuri împreună, doar ei doi, adică tot ce putea fi mai aproape de ceea ce înţelegea Camargo prin prietenie, însă acum Maestro ajunsese o slugă linguşitoare a preşedintelui, secretarul lui particular, de aceea prefera să stea de vorbă cu el doar atunci când n-avea încotro.

— De când m-au chemat pentru povestea asta cu sinuciderea, n-am putut închide un ochi – spuse Maestro. Era agitat şi asuda. Dacă m-ar fi pândit închisoarea şi eu m-aş fi sinucis.

Camargo îi zâmbi şi îi spuse:

— Eu nu. Trebuie să te simţi grozav de vinovat pentru a-ţi lua viaţa.

A trecut de portalul cimitirului şi s-a îndreptat spre uriaşii arbori de cauciuc din faţă. Afară, viaţa pulsa intens. Soarele se ivea surâzător printre nori şi-şi arunca pe nesimţite razele peste oameni. Maestro s-a ţinut după el cu îndărătnicie.

— Ai văzut ce prost dispus era preşedintele, Camargo? I se aruncă săgeţi din toate părţile. Crezi că în ţară se poate rezolva ceva

cu atâta rea-credinţă? Când treburile merg bine, ne plângem că nu merg şi mai bine. Ce i-au făcut bietului Valenti, m-a durut sufletul pentru el.

— Nimeni nu i-a făcut nimic, Enzo. El şi-a făcut totul cu mâna lui. S-a lăsat filmat în timp ce-i dădeau mită pentru contrabandă. Nu mai avea scăpare.

— Cine ştie câţi fac la fel şi nimeni nu ajunge la închisoare.

Blestematul de junghi s-a făcut simţit brusc. L-a străfulgerat ca o lovitură de cuţit în muşchii şoldului, îndoindu-l pe Camargo din şale. Era aceeaşi durere de acum o lună care se ivise prima oară cu un an în urmă, în cursul călătoriei la Davos.

Îl apuca dintr-o dată şi dispărea. Dar cât era prezentă, făcea din el un invalid. Maestro îl sprijini cu o forţă umilitoare.

— Nu-i nimic, Enzo, nu-i nimic. Cred că mi-am scrântit glezna. Acum sunt bine, vezi? Mi-a trecut.

Se îndreptară spre La Biela, în faţa cimitirului. Şoferul ziarului parcase Mercedesul în colţ, dar Camargo i-a făcut semn să aştepte. Cafeneaua era plină de lume. O masă de lângă fereastră a rămas liberă când au intrat ei şi Camargo s-a lăsat să cadă pe scaun.

— Ce ţi-ar prii ţie ar fi să te duci la o sală de gimnastică, spuse Maestro. Uită-te la mine. Cu bicicletă, saună şi masaje am slăbit zece kile în două luni. Cei de acolo te fac să fii ca nou şi nici nu-ţi dai seama.

Doi dintre senatorii care asistaseră la funeralii l-au zărit pe Camargo din uşa cafenelei şi au vrut să se apropie de masa lor. Camargo a ridicat o mână şi, fără să se uite la ei, le-a dat de înţeles că nu vrea să fie deranjat.

— Eşti ceva de groază, Camargo, zise Maestro. Acum pricep de ce n-ai în jur decât periuţe şi nici un singur prieten care să-ţi spună ce gândeşte.

Felul de a fi al lui Enzo fusese întotdeauna onctuos, de ţârcovnic, şi, când vorbea, părea că-şi cere iertare.

— O fi pentru că semăn cu şeful tău, ca ţara întreagă. N-o să dau mâna cu hoţii ăştia doi, Enzo. Nu pot. Mi-e silă.

— Atunci n-o da nici cu mine. Şi eu sunt în aceeaşi oală.

— Tu nu. Tu eşti un paravan. Pe tine te folosesc. O să sfârşeşti la închisoare, ca ceilalţi, dar sărac lipit. Treaba cu Valenti e abia începutul.

— Aşa crezi? Aici nu-i nici început, nici sfârşit. În ţara asta mereu pare că o să se întâmple ceva teribil, şi nu se întâmplă. Totul o să fie mai departe la fel, ai să vezi.

— Dacă depinde de mine, nu. Ziarul meu nu crede niciun cuvânt din ce zice şeful tău. Ziarul meu nu poate fi intimidat şi nici cumpărat.

Maestro îşi aplecă uşor capul şi vorbi în şoaptă, rostind apăsat silabele.

— Vrei să ajungă totul un haos? Vrei să se omoare toţi ca Valenti? Doar nu te crezi Dumnezeu!

— Nu există Dumnezeu, Enzo. Asta-i partea proastă. Nu există niciun Dumnezeu.

A ajuns la ziar într-o dispoziţie cum nu se poate mai neagră. I-a convocat urgent pe şefii de secţie la el în birou, dar niciunul nu se întorsese încă de la masă. Le-a dat ordin secretarelor să-i găsească din pământ din iarbă verde, pe celulare. O zi nenorocită. Junghiul de la şold nu-i dădea pace. Cel mai bine ar fi să se ducă la doctor, dar nu acum. Acum voia să se pregătească pentru propria-i luptă. Senatorul Valenti negociase vânzarea unui transport de armament pentru Costa Rica şi Panamá, unde nu aveau nevoie de aşa ceva, fiindcă nu exista armată. Era limpede că, înainte de a ajunge la destinaţie, armele aveau să fie deviate altundeva. O comisie a Senatului a

aprobat contractul şi decretul final a fost semnat de preşedinte, dar n-a apărut în niciun buletin oficial, sub pretextul că ar afecta siguranţa Statului. Valenti fusese filmat pe când negocia transferul a şaisprezece mii de dolari într-unul din conturile lui din Luxemburg, cu emisarul unei ţări neprecizate care putea fi Croaţia, Albania sau Serbia. Caseta ajunsese în mâna unui deputat din opoziţie. Luni în şir presa a speculat cum că Valenti era mijlocitorul unei puteri importante şi că împărţise comisionul cu alţi senatori. Pesemne partea cea mai mare intrase în buzunarul preşedintelui, dar asta nu se putea nici măcar insinua. În cele din urmă un judecător şi-a riscat viaţa şi a declarat că Valenti era organizatorul unei acţiuni ilicite şi a ordonat să fie arestat. Camargo voia acum să cerceteze dacă sinuciderea era autentică sau dacă preşedintele dăduse ordin să fie omorât ca să nu-şi dea drumul la gură.

Acum e uşor să povesteşti toate astea, fiindcă ştie o lume întreagă ce s-a întâmplat, dar în 1997 era o combinaţie atât de neverosimilă, că oamenii nu-i dădeau prea mare atenţie sau credeau că erau exagerări din partea unei prese înverşunate. Doi ziarişti primiseră bileţele anonime cu numele celor şase senatori complici, şi în dreptul lor cifre care mergeau de la două sute de mii de dolari la o jumătate de milion, reprezentând probabil plata unor comisioane. Camargo însuşi primise un plic cu antetul Senatului şi o ştampilă pe care scria „confidenţial", în care era o foaie cu paisprezece numere. A bănuit de la început că erau codurile unor conturi bancare şi le-a trimis corespondentului de la New York pentru a fi descifrate de un expert de acolo, dar nu reuşiseră încă s-o facă. Toată secţia Politică cerceta frenetic cazul, ademenind portari şi secretari de-ai senatorilor ca să afle ce se spunea pe coridoare. Cu câteva zile în urmă, în virtutea unei străfulgerări a instinctului său, Camargo le telefonase altor directori de ziare din Panamá, Lima, Montevideo şi São Paulo,

rugându-i să-l ajute în anchetă. Nu credea prea tare că ar putea ieşi ceva de aici, dar nici nu voia să neglijeze vreun mijloc care s-ar fi dovedit totuşi util.

Şefii de secţie s-au întors de la masă fără cel mai mic indiciu asupra sinuciderii lui Valenti. Toate sursele erau mute, fraţii defunctului nu răspundeau la telefon şi nimeni n-avea vreun indiciu, oricât de vag, despre vreo scrisoare de adio, care poate că nici nu exista. Erau dezamăgiţi şi ravagiile luptei li se vedeau pe chip.

Camargo îşi împinse scaunul câţiva centimetri în spate şi-şi puse picioarele pe birou: poziţia lui preferată de gândit. Avea nevoie de strategii noi de investigaţie. Sau de un noroc scos în cale de hazard. Să-l caute oare pe tipul care a filmat videocaseta? Aceasta ajunsese în mâna deputatului din opoziţie într-un plic anonim, iar agenţii serviciului de informaţii al guvernului nu izbutiseră să dea de urma expeditorului. Poate s-o fi ştiind ceva la ambasada Statelor Unite, dar dacă videocaseta fusese strecurată chiar de acolo – cum bănuia Camargo –, nimeni n-avea să sufle o vorbă. Şefii de secţie îşi notau de zor în agende, iar în spatele lor, monitoarele repetau aceleaşi ştiri: soldaţi din Republica Populară Chineză intrând în Hong Kong, fundul Salmei Hayek, roţi de cauciuc îngrămădite pe şoseaua 9, blocând accesul spre oraşul Salta.

Au tresărit speriaţi la sunetul telefonului. Camargo interzisese să i se transmită vreun apel. Dacă era nevasta lui. Secretarele aveau să plătească scump. „De la São Paulo", i s-a comunicat. A recunoscut vocea domoală şi gravă a lui Antonio Pimenta Neves, director la *Gazeta Mercantil*, căruia toţi îi ziceau pe numele de familie, ca şi lui, de altfel. În rostirea lui Camargo mai persistau încă acele r-uri tărăgănate ca în graiul din provincia sa de baştină, Tucumán. Şi Pimenta pronunţa r-urile cu accent *caipira*, cu o urmă de engleză.

— Cum se numeşte fiul cel mare al preşedintelui tău? întrebă Pimenta într-o spaniolă fără cusur.

— Juan Manuel şi nu mai ştiu cum, spuse Camargo. Acoperi receptorul şi-i întrebă pe şefii de secţie. Juan Manuel Facundo.

— Dacă s-a născut în 1975, atunci e el.

— Care el?

— Băiatul ăsta are aici o firmă de import-export, Rosa de los Libres. E doar un paravan pentru a spăla bani. Acum trei zile a depus şapte milioane o sută de mii de dolari pe numele firmei la sucursala unei bănci din Singapore. Ieri a vrut să transfere cinci milioane la altă bancă, în Uruguay, şi operaţiunea durează. Aseară s-a dus în oraş să sărbătorească şi a cheltuit o mică avere. Ce părere ai?

— Aur, s-a bucurat Camargo. Presupun că numărul contului e secret.

— Nu, spuse Pimenta. Am o copie a depozitului bancar şi fotografii de la orgie. Mai am şi o listă cu conducerea firmei: băiatul e preşedinte, doi veri sunt vicepreşedinţii, unul din unchii dinspre partea mamei e directorul administrativ. O să-ţi trimit totul prin Internet.

— *Gazeta* va da informaţia?

— De bună seamă, mâine. Dar nu cu titluri atât de mari cum o s-o daţi voi.

— Îţi rămân dator cu o cină la São Paulo sau la Buenos Aires.

— O să-mi datorezi mai mult decât atât.

Camargo le-a ordonat şefilor de secţie să se uite pe fotografii. Nu voia lovituri sub centură care să umbrească neaşteptata poveste cu depozitul bancar. Trei redactori au plecat în fugă să verifice spusele lui Pimenta. Şi cu toate că nu era probabil ca preşedintele să dea personal o replică, purtătorii lui de cuvânt nu vor putea rămâne cu

gura pecetluită. Când hârtiile au început să sosească din Brazilia, Camargo şi-a dat seama că informaţia avea să fie incontestabilă: erau nu numai cecul depozitului cu semnătura infantilă a lui Juan Manuel Facundo, situaţia contului, ordinul de transfer în Uruguay şi imaginile grăitoare ale orgiei, ci şi câteva secvenţe filmate de camerele de luat vederi ale băncii, cu băiatul făcând tranzacţiile în biroul directorului. Enzo Maestro avea să telefoneze dintr-un moment într-altul ca să pună stavilă acestei avalanşe. Va ridica steagul alb înainte de şase, a pronosticat Camargo.

A fost puţin mai târziu. La şase şi un sfert a auzit la telefon vocea dură şi ostilă:

— Voi nu mai aveţi scrupule? Conspiraţi împotriva democraţiei, vă legaţi de familia preşedintelui. Guvernul aşteaptă critici sănătoase, nu gazetărie de scandal.

Cu toţi aşii în mână, Camargo n-avea de ce să-şi piardă cumpătul.

— Chestiune de adjective, spuse. Nu există critică sănătoasă. Doar critici murdare sau curate. A noastră e atât de transparentă că poate să ţi se pară jignitoare, Maestro. În spatele fiecărui cuvânt pe care îl vom publica există dovezi şi martori.

— Ar fi bine pentru tine să ai dreptate. O să-i provoci preşedintelui cea mai mare supărare din viaţă. Când i-am povestit, i s-au umezit ochii. Aşa cum îl cunosc, sunt sigur că o să te dea în judecată pentru calomnie, Camargo. E turbat.

— Dacă eu i-aş fi prieten, l-aş sfătui să n-o facă.

— Nu îi eşti prieten fiindcă nu vrei. Cum poţi avea inima să publici toate mârşăviile pe care mi le-au repetat ziariştii tăi?

— Nu o să public tot ce am, Maestro. Numai o parte. Spune-i şefului tău să nu mă oblige să public ce-i mai grav.

— Îl ameninţi? Deci vrei război.

— Nu vreau nici război nici pace. Nici măcar nu aspir să se facă

dreptate. Ambiţia mea nu merge atât de departe. Vreau numai ca lumea să ştie, aşa cum ştiu eu, că ceva e putred în Buenos Aires.

S-a simţit uşurat. Brusc, şi-a adus aminte că nu-şi luase rămas bun de la gemene şi le-a rugat pe secretare să le telefoneze ca să nu mai audă vocea plângăcioasă a Brendei. Ce fel de viaţă era asta a lui, mereu depinzând de telefoane? Ar şti oare viaţa lui să deschidă vreodată braţele fericirii şi nenorocirii? Biroul era o pădure nebună de hârtii şi machete, dar întotdeauna reuşea să facă în aşa fel încât fotografia înrămată a fetelor să creeze o oază curată în faţa lui. Abia dacă le văzuse învăţând să meargă, să vorbească, să citească. Abia dacă le văzuse şi totuşi erau singura lui iubire. Îl îngrijora cea mai plăpândă dintre ele, Ángela, care în urmă cu două săptămâni căzuse la pat cu o febră rebelă şi o durere de oase care n-o slăbea o clipă. Devenise brusc tristă şi ascunsă. Aşa i-a părut la telefon, o copilă neajutorată. Avea treisprezece ani şi părea de zece. Ai să vii la Michigan? l-a întrebat. N-a avut inima să-i spună că nu.

Pe la şapte, în toiul agitaţiei, i-a apărut pe ecran necrologul lui Mitchum. Uitase cu desăvârşire de el. Nu citea niciodată tipul acesta de informaţii, şi cu atât mai puţin în zilele furtunoase, dar înainte de a se duce la înmormântare dăduse ordin să-i fie arătat şi acum simţea o curiozitate stânjenitoare ca un presentiment. Fata aceea era cu capul în nori şi totodată cu picioarele pe pământ. I s-a părut foarte ciudat că nu-i putea evoca decât formele, nu însă şi chipul: silueta unei fantome în oglindă.

Primele paragrafe nu erau deloc rele şi curgeau cu atâta naturaleţe, încât cititorul înainta pe nesimţite spre paragraful următor. Fata avea un simţ al limbajului care le lipsea ziariştilor celor mai înfumuraţi şi mai bine plătiţi. Începea cu evocarea copilăriei de orfan a lui Mitchum la Bridgeport, menţiona apoi extravagantele sale ocupaţii din tinereţe – paznic de cabaret, agent

publicitar pentru astrologi –, şi de scria din câteva trăsături sigure de condei cele şapte săptămâni delirante de închisoare la Los Angeles din pricină că fuma marijuana, după ce fusese nominalizat la Oscar. Pe Mitchum l-a frământat întotdeauna problema Răului, spunea Reina. Era un calvinist în căutare de personaje detestabile precum cele din *Promontoriul groazei* sau *Omul fără uniformă*, interesat să demonstreze că lui Dumnezeu îi este cu neputinţă să-şi salveze creaturile cele mai oarbe. Reina dedica douăzeci de rânduri discordante, la mijlocul necrologului, comentării filmului *Noaptea vânătorului*, în care defunctul îşi pusese în joc toate registrele complexei sale arte. Camargo le-a citit alarmat. Rândurile acelea îi adevereau presentimentele.

Conform celor scrise de Reina, pe când se turna acest film, Mitchum îşi petrecuse timpul citind nişte Evanghelii gnostice. Prin mijlocirea celor şapte istorii cenzurate ale valentinienilor[2] exhumaţi de arheologii Bickel şi Von Holst în 1943, a aflat că Maria, fata fecioară şi adolescentă a lui Ioachim şi a Anei, a adus pe lume nu doar un fiu, ci doi, identici. Gemenii s-au numit Iisus şi Simon. Amândoi trăiseră vieţi paralele, predicând simultan în Galilea şi în Siria; amândoi au fost crucificaţi în oraşe diferite, acuzaţi de conspiraţie împotriva puterii de la Roma, şi amândoi au înviat a treia zi. Însă doar unul dintre ei era fiul lui Dumnezeu. Celălalt era un impostor care a căzut în păcatul cumplit al trufiei simulând o divinitate pentru care nu fusese ales. Miraculoasa şi simultana înviere i-a zăpăcit pe evangheliştii de ambele crezuri. Valentinienii sugerau că geamănul Domnului – sau al fiului Domnului – era diavolul.

Mitchum, scria Reina, a încercat să ilustreze această idee

---

[2] Adepţi ai sectei gnostice întemeiate de Valentin, în secolul al II-lea. *(N. tr.)*

expunându-şi, într-o secvenţă prodigioasă din *Noaptea vânătorului*, falangele mâinilor pe care erau tatuate cuvintele *Love* şi *Hate*, Dragoste şi Ură, încrucişându-le pentru a explica lupta veşnică dintre Bine şi Râu. Camargo ştia că amănuntul era fals: gnosticii îl inspiraseră nu pe Mitchum – un om cu lecturi precare –, ci pe Charles Laughton, regizorul filmului. Oricum, digresiunea era inoportună şi în niciun caz n-avea s-o publice. Lui Camargo nu-i păsa dacă Iisus a avut un geamăn sau o soră geamănă, sau trei. Nimeni n-ar mai putea schimba direcţia în care se desfăşurase istoria speciei umane. Şi, pe deasupra, în plin război cu preşedintele, nu era momentul să deschidă alt front de luptă stârnind furia episcopilor Bisericii, care ar lua drept blasfemie ceea ce nu era decât o provocare nevinovată.

Preţ de câteva secunde şovăi între a da ordin ca Reina să fie concediată sau a o chema la el în birou ca s-o întrebe de ce introdusese această informaţie atât de deplasată. Fata îi trezea o vagă curiozitate intelectuală. În două minute, ar putea s-o cunoască mai bine. Îl chemă pe interior pe Sacardi, şeful personalului, şi-i ceru să-i aducă fişele noilor angajaţi. Nu Remise, repetă. Remis. Reina Remis. Avea o încredere oarbă în Sicardi. Era bondoc şi cu nasul mare, străbătut de reţele de vase capilare. Rapoartele lui erau întotdeauna metodice, ample, dar fără un cuvânt de prisos.

— Avem aici toate datele, domnule director, a spus Sicardi. Telefon, adresă, numele şi profesia părinţilor, vârsta, studiile urmate, lista activităţilor anterioare. La acest punct din urmă nu-i mare lucru. Doar şase luni ca stagiară într-o bibliotecă din Adrogué şi alte şase ca cercetătoare la secţia Bunuri imobiliare de la *Crónica Mercantil*. În ambele cazuri a renunţat pentru a-şi continua studiile.

Vorbea în picioare, cu capul plecat. N-ar fi îndrăznit niciodată să se aşeze în prezenţa lui Camargo.

— Cine a recomandat-o pentru ziar?

— Ea însăşi. Remis. A fost cea mai bună dintre cei şase studenţi care au lucrat cu bursă anul trecut.

— Are vreo calificare?

— Şi-a luat licenţa în Ştiinţa Comunicării, domnule director. Cu media 9,86.

— Câţi ani aţi spus ca are?

— E destul de mare. În noiembrie împlineşte treizeci şi unu.

— A fost căsătorită, atunci.

— Din ce vedem aici, n-a fost. Celibatară.

— Citiţi-mi rezultatele examenului medical.

— Sânge şi urină, domnule director. Fără probleme.

— Doar asta? Vreau examene complete. Vreau să ştiu dacă oamenii pe care îi angajaţi au ori au avut boli venerice, păduchi, tuberculoză, măsele stricate, amigdale în stare proastă, dacă femeile au ciclu neregulat, sunt însărcinate sau au fost vreodată. Nu trebuie să ne încredem în femei, Sicardi.

— Aşa e, domnule director. Nu se ştie niciodată. Dacă n-o facem, e din motive de economie. Examenul medical este foarte scump.

— Nu v-am întrebat cât costă. Faceţi-l. Şi spuneţi-i fetei ăsteia, Remis, să vină la mine. Lăsaţi fişele aici.

Monitoarele au multiplicat chipul mitic al lui Che Guevara pe masa spitalului din Vallegrande. Să fi găsit oare cadavrul? L-a chemat pe şeful de la secţia de Ştiri Internaţionale să se încredinţeze. Nu, exhumaseră un femur în apropierea aeroportului, dar era al unei femei şchioape. Jurnaliştii serioşi trebuiau să-şi croiască drum prin iureşul de versiuni false difuzate la radio şi pe canalele de ştiri înnebunite să atragă atenţia.

Ceea ce în jargonul ziarului se numeau „fişe" era un compendiu al tuturor informaţiilor pe care Sicardi reuşise să le adune despre

redactorii de acolo. Câteva pagini reproduceau interogatoriile la care i-a supus chiar el înainte de a-i angaja. Altele conţineau numere de telefon, ciorne de scrisori aruncate la coş, pamflete în care li se menţiona numele, cópii după carnetele de membru al unor partide politice sau cluburi de fotbal. La fişele Reinei Remis se adăugau câteva fotografii: a părinţilor, a unui frate mai mare, a nepoatelor, a unui cântăreţ de rock care-i fusese logodnic. Camargo examină totul cu delicateţe şi curiozitate, ca şi cum persoana ar fi fost o miniatură şi ar fi ţinut-o între degete. Ce viaţă liniară! Niciodată nu i s-a întâmplat nimic important. Cursuri de engleză uzuală, bacalaureatul la un colegiu de maici, două călătorii la Rio şi la São Paulo, cu autobuzul, şi alta în Mexic, cu rucsacul în spate. Tatăl era mecanic auto în Adrogué, avea acolo un atelier. Supravieţuise tuturor dezastrelor economice din Argentina şi nu se plângea, după Sicardi. Li plăcea să călărească, şi ea îl însoţea la sfârşit de săptămână la Clubul Hipic. În 1995 se mutase din casa părintească din Adrogué într-un apartament înghesuit, cu două camere, pe strada Humberto Primo. Bineînţeles, tatăl îi plătea facturile, dar Remis voia să fie independentă, să devină femeie, să ajungă faimoasă, să scrie la ziare.

Acum, liniştea se aşeza peste malul acesta aerian al oraşului. Întunecimea fluviului bătea în vineţiu. Notele lui Sicardi erau atât de impecabile, atât de perspicace, încât îi redau credinţa în inteligenţa omenească.

Biroul i se umplea de note scurte pe care i le lăsau secretarele. Mesaje de la reporteri, ecouri din lume. Câtă vreme nu îi chema el, nimeni nu îndrăznea să intre în sanctuarul lui. *MV a spus în buletinul de ştiri de la ATC că moartea lui Valenti a fost accidentală, nu sinucidere: aceasta va fi versiunea oficială. O preluăm? / În urma presiunilor guvernului în dreapta şi-n stânga, banca din Singapore va nega că depozitul făcut de Juan Manuel la São Paulo e real… /În anticameră aşteaptă*

domnişoara Remis. Zice că dvs. Aţi chemat-o. / Văduva lui Valenti pleacă din ţară. Se află în aeroport, la Ezeiza, cu bilet de clasa întâi pentru cursa de Chicago, l-au dat o escortă: patru gealaţi de la serviciul de informaţii. (E **c**ursa Brendei şi a gemenelor, tot la clasa întâi. Poate vor sta de vorbă înainte de a dormi. Va trebui s-o sun mâine pe Brenda şi să-i cer amănunte despre ce-a făcut şi ce-a zis văduva în cursul călătoriei, pentru o notă de culoare).

— Să între Remis! a ordonat Camargo.

Era îmbrăcată cu aceleaşi haine terne de dimineaţă: un pulover cu guler răsfrânt şi nişte blugi prea strâmţi. Camargo i-a arătat un scaun de partea cealaltă a biroului şi şi-a întors privirea spre monitoare.

— Un moment, a spus. Vreau să văd asta.

Ecranele expuneau imaginea nemişcată a lui Shoko Asahara, profetul orb al sectei Adevărul Suprem care în 1995 otrăvise cu gaz metroul subteran din Tokio. Era o imagine de nesuportat, fără sunet.

— Mitchum, a continuat Camargo. Te-am chemat pentru ceea ce ai scris despre Mitchum.

— E ceva în neregulă? s-a apărat fata. Am lucrat pe brânci. Am verificat fiecare dată în parte.

— Nu pe toate. Mitchum nu-i citea pe valentinieni. Era Laughton.

— Charles Laughton?

Pronunţând numele, Remis s-a aprins la faţă.

— Regizorul filmului. Pe vremea aceea, actorii puteau improviza foarte puţin în cursul turnării. 1955. N-ai cea mai vagă idee cum era Hollywoodul pe atunci.

— Atunci m-am înşelat, admise fata. Dar nu-şi ceru scuze.

— Numele tău, Reina[3], de unde vine?

— De la bunica dinspre mamă. Era braziliancă. Se numea Regina

---

[3] Regină, în spaniolă. *(N. tr.)*

María da Gloria. Iar mie erau gata să-mi spună Reina Isabel. S-au răzgândit în ultimul moment.

— Crezi într-adevăr că Iisus avea un frate geamăn?

— De unde să ştiu? Habar n-am. Tot ce se poate. Abia dacă ştiu cine erau valentinienii. Am citit greşit, v-am mai spus.

— Trebuie să tai paragrafele astea, Reina. Ziarul nu publică niciodată necrologuri atât de lungi.

— De ce tocmai paragrafele astea? Sunt cele mai bune din articol. Dacă vreţi, le corectez şi spun că ideea era a lui Laughton.

— Nu. Azi e o zi dificilă. Nu te-am chemat să discutăm în contradictoriu.

— Pot pleca, atunci?

Lumina monitoarelor sublinia conturul celei care era ea, sau al celei care dorea Camargo să fie. Putea ghici muşchii tari sub blugi, unduirea sânilor, gingăşia pufului de pe braţe. Silueta părea un acvariu în care trupul plutea, blând. Şi felul acela al ei de a plimba cuvintele dintr-o parte într-alta: era ceva într-adevăr surprinzător. Nu ştia că inteligenţa femeilor putea fi alunecoasă precum peştii.

— Odinioară am făcut critică de film, Reina. Am citit zeci de articole despre Mitchum. Al tău nu-i râu, dar aproape tot ce-ai scris nu interesează pe nimeni. Lumea cumpără ziarul pentru a afla în două minute ce se mai întâmplă. Nu vrea să piardă vremea cu detalii. În treaba cu cei doi Mesia gemeni ai cam bătut câmpii.

— Nu-i aşa, nu-i deloc aşa. Dacă vreţi, stăm de vorbă odată. Într-o zi mai puţin dificilă ca asta de azi.

— A fost dificilă. Acum nu mai e. Acum mi-e foame. Putem continua să vorbim pe tema asta luând cina pe undeva.

— În oraş?

— Bineînţeles. Oriunde, n-are a face, departe de lumea asta.

— Uitaţi-vă cum arăt. Mai bine mă aranjez puţin şi vin să vă

întâlnesc unde doriţi dumneavoastră. La ce oră?

— La zece. Lasă numărul tău de telefon secretarelor. Te vor anunţa ele mai târziu la ce restaurant.

Pe chipul Reinei nu s-a oglindit nicio emoţie. Ochii mari, negri erau larg deschişi, dar fără nicio expresie, ca ai unei vaci care a mers zile întregi în bezna unui vagon şi ajunge pe neaşteptate pe o pajişte necunoscută.

Cu excepţia momentelor când îl supărau junghiurile în şold, ca azi-dimineaţă, Camargo se simţea tânăr. Nu i se părea că trupul lui ar fi mai puţin viguros ca atunci când juca fotbal la universitate şi, cu toate că muşchii îi mai slăbiseră, încă îi mai plăcea să-şi etaleze pe plajă bicepşii şi pieptul bombat. Scoase havana Cohiba pe care o ţinea ascunsă într-un sertar al biroului şi, după ce îi tăie vârful, o aprinse. Îl înfioră fericirea de a fi el însuşi. Era încă tânăr şi poate că o singură femeie nu-i ajungea. Avea nevoie de una care să fie cât o sută de femei, cârduri de femei tinere, care să-l lumineze ca soarele de octombrie, femei pentru care să nu fie noapte niciodată.

Când i-au adus informaţiile de pe prima pagină, le-a corectat apatic. N-a şovăit să aleagă titlul principal. Era uşor: *Fiul preşedintelui a depus o avere într-un cont la o bancă din Brazilia.* Un titlu de senzaţie, cum se temea Maestro. Pe un ton ridicat şi convingător pentru oricine consideră că şapte milioane sunt o avere. Acele câteva cuvinte vor scoate cu siguranţă la iveală capătul ghemului corupţiei: traficul de arme, motivul sinuciderii lui Valenti, valizele ticsite cu bani pe care preşedintele le introducea în ţară pe la Ezeiza. Legăturile cu traficanţii de droguri din Caii, pecinginea sărmanei patrii. Întotdeauna aveai dreptate, Camargo, aceasta era mândria ta supremă: să nu greşeşti când toţi greşeau. I-a venit în minte un cântec de prin anii şaptezeci: *Te-ai ferit de greşeli şi te simţi / la adăpost. Dar ai căzut în greşeala cea mai mare / aceea de a nu face niciuna.* Asta nu

era pentru el, n-o să fie niciodată: se născuse la adăpost de greşeală. A doua zi se putea întâmpla orice, şi era pregătit pentru orice. Pentru orice, în afară de ceea ce s-a întâmplat în cele din urmă.

Trei

O pasiune braziliană

Duminică 20 august, la două şi jumătate după-amiaza, Antonio Marcos Pimenta Neves, de 63 de ani, a ucis-o cu două împuşcături pe Sandra Gomide, de 32. Amândoi lucrau la acelaşi ziar şi fuseseră amanţi vreme de trei ani. De câteva luni, Sandra dorea să rupă legătura, dar Pimenta, obsedat, înnebunit de disperare şi de furie, nu o lăsa. Îşi imagina că se îndrăgostise de alt bărbat mai tânăr şi, pentru a o lua prin surprindere, îi citea corespondenţa de pe computer, o urmărea – orbit de gelozie – cu automobile pe care le ciocnea în plină stradă, pândea umbrele din casa ei în cursul nopţii, ca James Stewart în spatele ferestrei.

Povestită astfel, crima pare una obişnuită. Nu este însă aşa. Pimenta Neves era unul dintre ziariştii cei mai puternici din Brazilia. Se comporta circumspect, plin de seriozitate, chibzuit, aşa încât nimeni n-ar fi zis că era capabil de o pasiune violentă. La sfârşitul anilor cincizeci, a fost un critic de film erudit la ziarul Ultima Hora; *mai târziu, în anii dictaturii militare, a lucrat ca redactor-şef la* Folha de São Paulo *şi ca director la* Folha da Tarde. *Soţia lui se născuse în Statele Unite şi s-a mutat cu ea la Washington în 1974, în calitate de corespondent al unor ziare din São Paulo. Acolo a devenit celebru prin semeţia şi prin orgoliul său extrem. Odată, la un prânz al ziariştilor străini cu reprezentanţi ai Partidului Republican, unul dintre aceştia a făcut în treacăt comentariul că ziariştii sud-americani călătoreau şi mâncau întotdeauna pe socoteala surselor lor. Pimenta Neves s-a ridicat în tăcere de la masă şi a plătit nota întreagă, care ajungea la şapte sute optzeci de dolari. Apoi s-a întors şi i-a aruncat-o în faţă celui care îl jignise. Şi-a prăpădit în această pornire necontrolată jumătate din leafa lui pe o lună.*

La mijlocul anilor optzeci a fost numit consilier principal pentru relaţii publice la Banca Mondială, şi în 1995, despărţit fiind de soţie şi având două fete gemene, s-a întors la São Paulo pentru a conduce Gazeta Mercantil, *cel mai prestigios ziar economic din Brazilia. În octombrie 1977 a fost angajat tot ca director la* O Estado de São Paulo.

Pe atunci firea i se înăsprise. Singurătatea sau puterea – sau poate o combinaţie între aceste două sentimente – l-au făcut despotic şi arogant. Credea că totul e cu putinţă, şi mai credea că nu trebuia să i se refuze nimic.

La un moment dat, în 1997, s-a îndrăgostit de Sandra Gomide, redactor la secţia Companii Afaceri de la Gazeta Mercantil; *când a trecut la O* Estado, *a luat-o cu el. În doar câteva Urni, Sandra a avut parte de o ascensiune ameţitoare. Leafa ei ca redactor special, o mie de dolari, a crescut de aproape cinci ori. Era o femeie provocatoare şi senzuală şi, după cât se pare, la fel de mândră ca Pimenta. Din copilărie i se spunea Bambi, din pricina mişcărilor ei precaute şi elegante, care aminteau de cele ale unei căprioare. Urma nişte studii postuniversitare la Institutul de Cercetări din São Paulo, iar articolele ei despre fuziunile companiilor braziliene de aviaţie au fost citate de toate ziarele din ţară, la începutul anului.*

Ceva şchiopăta pesemne între ea şi protectorul său fiindcă în urmă cu două luni, la o şedinţă a redactorilor de la o Estado, *Pimenta s-a plâns că Sandra îşi neglija munca şi a anunţat că îi ceruse să demisioneze. La redacţia ziarului l-au văzut pe director cercetând corespondenţa particulară de pe computerul Sandrei pentru a citi mesajele primite de ea de la un om de afaceri ecuadorian de care – credea Pimenta, poate fără motiv – tânăra era îndrăgostită. A început atunci o persecuţie tenace: le-a telefonat directorilor tuturor mijloacelor de informare, din São Paulo şi Río de Janeiro, şi le-a cerut să n-o primească pe Sandra când va veni la ei în căutarea unui loc de muncă. A acuzat-o că a primit şpagă de la o companie de aviaţie şi că şi-a minţit şefii.*

Povestea nu pare a se deosebi de altele faimoase din literatură, cum e

aceea a lui Carmen din romanul cu acelaşi nume al lui Prosper Mérimée şi a Lolei Lola sau Rosei din îngerul albastru *de Heinrich Mann. Crimele braziliene sunt provocate totuşi de pasiuni mai complexe. Uneori le declanşează amorul propriu sau onoarea rănită, dar cauza cea mai frecventă este dorinţa arzătoare de posesiune.*

Există nenumărate exemple, şi unele mai sunt încă vii în memoria oamenilor, cum e crima greu de uitat săvârşită de scriitorul Euclides da Cunha, autorul romanului devenit clasic, Regiunea Sertão, *care fusese corespondent al aceluiaşi ziar,* O Estado, *în timpul revoltei din Canudos, pe care o relatează în cartea sa.*

În ianuarie 1906, Da Cunha era membru al Academiei Braziliene de Litere, director în Ministerul Lucrărilor Publice şi una dintre personalităţile cele mai cunoscute din ţară. Întorcându-se dintr-o călătorie de paisprezece luni pe fluviul Amazon, şi-a găsit soţia însărcinată, pe Anna, căreia el îi spunea Saninha. În loc s-o repudieze, s-a hotărât să adopte copilul. După încă un an, s-a mai născut un copil care nu era al lui, şi l-a adoptat şi pe acesta fără niciun reproş. A reacţionat numai atunci când, în 1909, Saninha a părăsit căminul conjugal şi s-a dus să trăiască împreună cu un cadet, Dilermando Cândido de Assis, de 21 de ani, care era poate tatăl ultimilor doi copii.

Da Cunha, care acceptase adulterul, n-a putut tolera să fie părăsit. S-a înfiinţat acasă la rivalul său şi, după ce a tras o dată cu revolverul în aer, a ţintit spre inima Saninhei. Dilermando, care era campion naţional de tir, i-a luat-o înainte, împuşcându-l drept în piept. Moartea lui Da Cunha a fost o tragedie pentru care Brazilia a ţinut trei zile de doliu oficial.

Nici Pimenta n-a vrut să accepte ca Sandra să-l părăsească. Apărea în apartamentul ei la orice oră din zi şi din noapte, sub diverse pretexte, şi uneori o pălmuia. Sandra l-a denunţat la poliţie pentru „violare de domiciliu şi agresiune", dar nu s-a întâmplat nimic. Inspectorii şi-au închipuit că era vorba numai de certuri banale între un bărbat extrem de

puternic şi femeia pe care o iubea.

În zorii zilei de 20 august, Pimenta a ajuns la terenul de călărie Setti, aproximativ la şaptezeci de kilometri la vest de São Paulo, unde obişnuia să se relaxeze călărind. Şi familia Sandrei avea acolo doi cai. Ştia că în orice clipă ea avea să apară, ca în fiecare duminică A aşteptat până la două după-amiază. Atunci când a văzut-o sosind şi-a scos din toc revolverul Taurus calibrul 38 pe care-l purta la el şi i-a spus că o s-o omoare şi apoi o să se sinucidă dacă nu renunţă la hotărârea de a-l părăsi. Sandra a strigat: „Nu face aşa ceva, Pimenta! Nu! u S-au auzit atunci două împuşcături: un glonţ a nimerit victima într-un plămân; celălalt, în cădere, a fost tras în cap, de la o distanţă de patruzeci de centimetri, puţin deasupra urechii stângi.

Pimenta a pus revolverul în torpedo în automobilul lui, şi a fugit. A rătăcit ceasuri în şir prin zona rurală de la Ibiúna, în apropierea terenului de călărie, până când s-a hotărât să se adăpostească în casa unui prieten. După cum va povesti el însuşi mai târziu, şi-a dus arma la gură în repetate rânduri, fiind pe punctul de a-şi curma viaţa. N-a făcut-o pentru că locurile pe unde umbla erau pustii şi s-a gândit că poliţiştii vor întârzia câteva zile până să-i găsească trupul. Îi era teamă ca nu cumva, când în sfârşit vor da de el, faţa să-i fie desfigurată şi să stârnească groază. Nu voia ca fetele lui să vadă scena aceasta degradantă. A renunţat, dar nu şi-a pierdut curajul.

Marţi dimineaţa, din ascunzătoarea lui, i-a telefonat redactorului-şef de la O Estado şi i s-a plâns că informaţia privitoare la crimă era exagerat de favorabilă victimei. „V-aţi apucat să luaţi atitudine împotriva mea, şi uitaţi că eu sunt încă directorul acestui ziar", a spus. Informaţia de la Folha *e mult mai bună ca a noastră. Poate reuşiţi să ţintiţi mai bine. U Ultima frază nu avea un ton sarcastic, căci îi dispăruse orice urmă de umor. Chiar în seara aceea le-a scris o scrisoare de despărţire gemenelor. Le-a spus că îşi pierduse interesul să mai trăiască şi că îi era imposibil să se apere într-un proces lung şi dureros. A luat apoi o supradoză de Lexotanil, peste o sută douăzeci de miligrame, şi s-a întins în pat să moară. L-au găsit după două*

ore şi l-au readus la viaţă din starea de comă în care intrase.

Acum, Pimenta a devenit acuzatorul moartei. Susţine că îl înşela „personal şi profesional că şi-a bătut joc de numele lui şi că i-a transmis o boală venerică. Să fi fost atunci crima un act de pasiune oarbă, urzeala unei răzbunări sau distrugerea obiectului iubit de către un bolnav care nu-l med putea poseda? Două dintre femeile cele mai inteligente ale Braziliei, romanciera Nélida Piñón şi sociologa Rosiska Darcy de Oliveira, presupun că violenţa continuă să fie unicul mod de exprimare al oricărui mascul care îşi simte orgoliul rănit. „Însăşi societatea este complice", a spus Rosiska Darcy de Oliveira. „Codul Penal nu prevede pedepse pentru bărbatul care bate femeia. Şi de aici până la crimă nu mai e decât un pas."

Internat într-un spital de recuperare, Pimenta nu mai simte acum nicio remuşcare, şi-şi asumă, încrezător, rolul de victimă. Ştie de multă vreme că a intrat într-o telenovelă. Ce nu ştie el e că toţi condamnaţii la acest infern nu mai pot ieşi din el în veci.

Suplimentul duminical de la *El Diario de Buenos Aires*, 3 septembrie, 2000

Poate că ar fi trebuit să împiedici publicarea acestei istorii, să te prefaci că de fapt nu se întâmplase. Dar înainte de a-ţi trece prin minte aşa ceva îţi şi scăpase din mână. Toate celelalte ziare au difuzat-o pe larg, a doua zi după cele pe trecute – ai tău doar a repetat informaţia succintă a agenţiilor –, iar limbajul pe care l-au folosit a fost atât de dispreţuitor, atât de lipsit de respect faţă de Pimenta, încât ai fost tentat să scrii o notiţă în apărarea lui. Până şi oamenii cei mai chibzuiţi pot îi pradă unui acces de nebunie, ţi-ai zis. Într-o duminică, la 16 noiembrie 1980, filosoful francez Louis Althusser masa gâtul soţiei lui, Héléne, cu care convieţuise peste treizeci de ani, când a băgat de seamă că fata femeii era rigidă şi

vârful limbii i se vedea moale printre dinţi. Fără să-şi dea seama, o strangulase. Nu l-au învinovăţit pentru asta. L-au declarat iresponsabil. Şi Dilermando de Assis a fost absolvit pentru a doua oară când l-a rănit de moarte, în 1916, pe unul dintre fiii lui Euclides da Cunha, care a încercat să răzbune cinstea de mult uitată a părintelui său. Pasiunile sunt întotdeauna nesăbuite şi pun stăpânire pe fiinţele omeneşti în acelaşi mod fatal şi inevitabil ca bolile. Nimeni nu poate fi învinovăţit pentru asta. Totuşi, când un redactor de la *O Estado* te-a sunat să te întrebe ce părere ai despre crimă, chiar în ziua în care Pimenta a recunoscut că o comisese, ai spus: „Să-ţi faci dreptate cu mâinile tale e caracteristic numai societăţilor primitive." Cu cât te gândeşti mai mult, îţi place tot mai mult această reflecţie: insinuezi că acţiunea prietenului tău este îndreptăţită şi, în acelaşi timp, atragi atenţia că inteligenţa lui involuase în momentul crimei la un stadiu aproape animalic, preistoric. De ce să pedepseşti un om care încetează să mai fie el însuşi şi, într-o străfulgerare, lasă ca instinctele să ia locul gândurilor?

Celelalte ziare au continuat să-l condamne cu înverşunare pe Pimenta mai bine de o săptămână. Nu mai puteai înşela curiozitatea cititorilor tăi ori simula că această crimă era un accident fără importanţă. Unul dintre cei mai mari ziarişti ai Braziliei, cineva de statura ta intelectuală şi morală, o omorâse pe femeia iubită, orbit de dorinţa năvalnică de a o poseda, sau de gelozie. Ai dat ordin corespondentului din Río să cerceteze faptele şi, când ţi-a trimis cronica, ai mai zăbovit încă cinci zile până s-o aprobi. Nimic mai greu de înţeles decât raţiunile unui criminal, ţi-ai zis. Nimic mai greu decât sa iubeşti şi totodată să te resemnezi că nu eşti iubit.

Vorbiseşi cu Pimenta la telefon în vinerea dinaintea crimei. O să vin la São Paulo marţi, 22, i-ai spus. Am putea cina chiar atunci, seara sau a doua zi?

— Nu, nu cred că pot, ţi-a răspuns. Am o problemă cu o fostă şefă de secţie de la ziar. M-a trădat, a vândut informaţii, am dat-o afară, dar încă ne mai face greutăţi. Dacă ai nevoie de ceva, Camargo, vorbeşte cu Evoaldo, cu Moacyr. Eu sunt depăşit, copleşit. Nimic nu mă afectează mai tare ca lipsa de loialitate.

— Înţeleg, i-ai răspuns. Ducem o viaţă de rahat.

— O viaţă de rahat, a repetat el.

Duminică noaptea, Octavio Frias, de la *Folha*, ţi-a dat vestea. Două împuşcături, Octavio? l-ai întrebat. Înseamnă că n-a fost un accident? E inexplicabil. Un redactor atât de integru, de chibzuit.

Cel mai tare te descumpănea coincidenţa de a-l fi sunat pe Pimenta chiar înaintea crimei, pe când se afla pe cale să treacă dincolo, pe marginea acelui ceva care-l atrăgea ca un abis fascinant. *J'ai décidé d'être ce que le crime a fait de moi*, s-o fi gândit Pimenta ajuns la acel hotar, am hotărât să fiu ceea ce crima a făcut din mine. Nu te vedeai cu el prea des, dar întotdeauna întâlnirile erau pline de miez: poate o dată pe an sau de trei ori la doi ani, la restaurantul japonez de pe Rua Bandeira Paulista sau la La Brigada de pe San Telmo. Nu vorbeaţi despre voi şi, contrazicând obiceiurile meseriei, nici nu comentaţi schimbările de la ziarele pe care le conduceaţi. Prietenia ta cu Pimenta se îndrepta spre făgaşe care erau numai ale voastre: filmele pe care le văzuseraţi şi cărţile pe care le citeaţi. Pe el îl impresionau *Pulp Fiction*, *LA. Confidential* şi *Underworld*, ultimul roman-fluviu al lui Don De Lillo; tu preferai *Inelele lui Saturn* de W. G. Sebald, duelul postum dintre jurnalele necenzurate ale Sylviei Plath şi *Scrisori de aniversare* ale fostului ei bărbat, Ted Hughes, şi un film subtil de Michael Polish intitulat *Twins Fall, Idaho*, în care jucau regizorul şi fratele lui geamăn, lăsând mereu impresia că cei doi erau de fapt unul şi acelaşi. Tot ce dezamăgeşte e finalul, Pimenta, i-ai spus. Trebuie să pleci de la film cu zece minute înainte de a se

termina.

Nu vă vorbeaţi prea des nici la telefon. După multe luni, vinerea aceea i-ai auzit glasul fără să ai nici cea mai mică presimţire, iar apoi, luni, ai aflat că în timp ce-l ascultai, glasul acela era deja stăpânit de nebunie.

Ţi-ai anulat călătoria în Brazilia. Ori de câte ori îţi iese în cale un semn rău, preferi să-ţi schimbi ordinea întâlnirilor şi s-o iei de la început. Pe deasupra, acum n-ai chef să te duci nicăieri, fiindcă exact în duminica crimei femeia de la fereastra de vizavi, pe strada Reconquista, s-a întors după o săptămână de absenţă. Noile sale obiceiuri te neliniştesc. Într-un colţ al dormitorului, aproape în afara câmpului telescopului tău, face exerciţii yoga şi bea un pahar de suc de portocale când vine seara acasă. Apoi, doar cu o cămaşă scurtă de noapte pe trupul gol, se aşază la computer şi scrie un e-mail după altul, uneori până la două sau trei dimineaţa. Imprimă cu sfinţenie atât scrisorile pe care le trimite, cât şi pe cele primite, şi le păstrează în servieta pe care o poartă veşnic cu ea. Dacă le ascunde cu atâta grijă înseamnă că e vorba de ceva ce trebuie mânuit în secret şi cu delicateţe: investiţii în afaceri sau mesaje de dragoste. Cu cât te gândeşti mai mult, eşti tot mai convins că voiajează pentru a se întâlni cu vreun amant. Nu se poate altfel. Numai o dragoste descoperită de curând poate da fericirea aceea atât de alunecoasă, atât de copleşită de ruşine, care acum o învăluie ca o aură. Abia te-ai gândit că aceasta-i cauza, că vrei acum să ştii cu certitudine. Te-ai hotărât să intri în apartamentul ei când n-o să fie acasă. Dacă ai să cercetezi atent toate locurile pe unde poate ascunde ceva – printre rufe, pe fundul dublu al sertarelor, în cărţi şi în vasele de bucătărie care dau de bănuit –, ai să găseşti fără îndoială semnele pe care le cauţi: mesajele trimise Celuilalt (sau oare Celeilalte?), o poză, o voce înregistrată pe robotul telefonului.

Femeia se pregăteşte iar de călătorie, şi te decizi să intri în apartamentul ei la prânz, după ce pleacă menajera. Deşi nu există nici cea mai mică primejdie să te surprindă cineva, de cum treci pragul şi laşi în urmă micul vestiar întunecos unde femeia îşi atârnă hainele, te şi repezi să tragi toate jaluzelele. Simţi că ceva din fiinţa ta poate să privească mai departe, cu telescopul, de la fereastra de peste drum, şi impresia asta, deşi absurdă, te deranjează. Dormitorul e mult mai mare decât se vede de departe, chiar cu un telescop atât de puternic ca al tău. În dreptul patului se află un televizor şi, pe o latură, o nişă foarte încăpătoare cu două şiruri paralele de haine, aşezate după anotimpuri. Poate că vreodată te-ai putea ascunde acolo şi te-ai uita de aproape la femeie, pe când doarme, neajutorată. Ideea asta pune stăpânire pe tine şi nu-ţi mai dă pace, nu-ţi mai dă pace. Eşti legat acum de ea ca un animal orb. Te apuci să cercetezi cu atenţie sertarele şi marginile uşilor, căci vrei să ştii dacă femeia, de teama ca priviri indiscrete să nu-i descopere tainele, le-a pus benzi adezive sau clame care să dea de gol. Apoi scormoneşti prin rufe în căutare de hârtii dosite şi scrutezi fiecare document sau tăietură de ziar de pe birou. Contrar aşteptărilor, nu dai de nicio copie a vreunui e-mail, inofensiv sau de alt fel. Sunt numai note, poate luate dintr-o enciclopedie, pentru un eseu pe care femeia îl pregăteşte, pesemne, iar dedesubt, vederi ilustrate din locurile pe unde a călătorit în ultimele luni: Quito, Veneţia, Paris, Madrid, Río de Janeiro, Ciudad de México. Pe dosul vederilor, se citesc fraze ce sună a crâmpeie dintr-un poem şi care sunt adresate unei non-persoane, unei figuri de stil, poate unei fiinţe care e femeia însăşi.

Pe reversul imaginii cu L'Étoile, de pildă, a scris câteva rânduri enigmatice sub titlul „Jurnal de Călătorie". Iată-le: „N-ar fi trebuit să te iau la paris / oraşul era doar al meu / eu în paris sunt tot ce am / data viitoare parisul / te va lua pe tine. Iar eu/ voi rămâne singură

aici / fără mine." Aceste reflecţii ţi se par mai presus de tot ce ştii despre femeie şi presupui, prin urmare, că le-a luat din vreo carte. Rândurile care apar pe ilustrata cu Puerta de Alcalá sunt, în schimb, mai potrivite cu limbajul ei trupesc neglijent: „În muzeul Regina Sofia / în faţa unui Dali / ai deschis o scrisoare de la fata ta cea bolnavă. / O să moară, mi-ai spus. Trebuie să mă întorc / Şi mie mi-era râu. / Toată tristeţea de pe lume / ne-a copleşit / şi ne copleşeşte şi acum."

Din când în când răzbat până în dormitor zgomotele de pe strada Reconquista. E ora la care funcţionarii de la bănci şi cei de la mesele de joc se schimbă pentru a merge la masă. La etajul de deasupra zumzăie o mulţime de xeroxuri. Spre deosebire de bordeluri, pe care William Faulkner le definea drept mediul cel mai adecvat pentru un artist care vrea să lucreze, locul acela e cufundat în linişte noaptea şi plin de agitaţie în cursul zilei. Femeia nu e o artistă. Scrie numai date statistice şi vederi, colecţionează amintiri. Notele pentru eseu sunt un bun exemplu. Deşi ochii tăi iuţi dibuie câteva incoerenţe în ele, subiectul pare a fi istoria păcatelor capitale. „În mănăstirile orientale s-a iscat, după patru secole de la moartea lui Cristos, o anume teamă de viciile care puteau tulbura aspiraţiile călugărilor de a ajunge la o viaţă desăvârşită. Primul care a făcut o listă a viciilor a fost anahoretul egiptean Evagrius Ponticus (346–399). A hotărât că cele mai mari erau în număr de opt, şi că din ele proveneau toate celelalte. Mai târziu alt călugăr, românul Johannes Cassian (360–435), a hotărât interzicerea categorică a celor opt vicii, făcând din aceasta regula implacabilă a vieţii monahale. Papa Gregorio Magno a extins-o în întreaga creştinătate şi a vorbit mai departe de opt păcate provocate de viciu: invidia, furia, lăcomia, desfrâul, avariţia, lenea, trufia şi vanitatea. Toma D'Aquino, în jurul anului 1250, le-a sintetizat pe ultimele două într-unul singur. Simplificând

trufia, a făcut-o mai puţin de temut şi fără voia lui a întărit-o. Actele de aroganţă au început să se justifice ca fiind de inspiraţie divină: Meister Eckhart, Guillaume d'Occam, inchizitorii spanioli şi papa Alessandro Borgia sunt roadele pomului naiv sădit de D'Aquino. Îl implorăm pe Dumnezeu să ne izbăvească de Dumnezeu (Eckhart); fiecare criminal e un poem care scrie o crimă (Sartre, glosându-l pe Genet); muncile lui Bouvard şi Pécuchet; scara visată de Iacob, când s-a înălţat la cer; turnul lui Babei; mântuitorii; gemenii; Maica Domnului; gemenii tăi: istoria e trufie şi mai departe nu se poate merge, fiindcă nu mai e nimic, absolut nimic. Pe scurt: trufia e cel mai prolific dintre păcatele capitale, o deltă, un loc unde acestea colcăie. În *Urcarea pe muntele Carmel*, San Juan de la Cruz – care scria în spaniolă – înşiră cele şapte păcate cele mai vătămătoare pentru spiritul uman. Toate sunt variante ale trufiei: vanitate, fudulie, înfumurare, lăudăroşenie, dispreţ, semeţie, infatuare. Cred că nu în toate limbile există atâtea feluri de a spune acelaşi lucru." Notele erau scrise cu pix verde. Femeia însemnase cu creionul, la sfârşit: „Culmea trufiei e să te crezi fiul lui Dumnezeu."

Te opreşti un moment să-i adulmeci lenjeria de corp, care a fost stropită cu vreo esenţă uşoară de lămâie sau de lavandă. Îţi apropii nasul de scobitura pantofilor ei. Care îţi învăluie toate gândurile ca un nor fără sfârşit. Te aşezi pe pat şi imediat sari în picioare, fiindcă aroma delicată de cafea ce se desprinde din hainele tale sau greutatea ta de bărbat în vârstă îţi poate trăda prezenţa acolo. Ai petrecut destul timp singur cu lucrurile ei. Verifici ca totul să fie în aceeaşi ordine lăsată de ea. Fără să ştii de ce, simţi, pe neaşteptate, că mai e ceva de văzut. Te întorci la sertarele biroului. În cel de al doilea, printre hârtiile dintr-un top de cinci sute de coli pe care nu l-ai luat în seamă deoarece părea intact, descoperi o tăietură din revista *Veja* de săptămâna trecută. Sunt şase pagini. În prima ü vezi

pe prietenul tău Antonio Pimenta Neves într-o fotografie care-i redă gestul caracteristic: cu capul uşor înclinat, arătătorul drept dus la o sprânceană, cu ochii întredeschişi, gânditori, ca aceia ai unei reptile uriaşe şi blânde. Titlul e implacabil: *Putere de viaţă şi de moarte.* Şi dedesubt: *Directorul ziarului* o Estado de São Paulo *îşi angajează iubita şi o promovează. Mai târziu, ea îl părăseşte iar el o omoară împuşcând-o.* De ce o fi interesând-o povestea aceea? Te irită că şi-a data osteneala să caute revista la unul dintre puţinele chioşcuri din Buenos Aires unde se vinde, numai ca să decupeze articolul acela. Pentru că nu mai e altul, te-ai uitat bine. Oftezi, intrigat. Şi iar te bate gândul să te ascunzi în dormitor şi s-o spionezi în vreme ce doarme. Ai s-o faci, ai să-i auzi umezeala, să-i răneşti gândurile, să-i arzi umbra, să jupoi aerul pe care-l respiră. Ai să sari în visul ei şi ai să pui stăpânire pe tot ce găseşti.

Patru

Vreme de cincizeci de ani, Camargo n-a încetat nici măcar o zi să se gândească la mama pe care o pierduse. Nu ştia cum era ea, şi nici ce nume ar purta acum, dar avea speranţa că mai trăia încă pe undeva prin lume. Cu timpul, imaginea mamei începuse să se deplaseze de la un trup la altul, de pe o faţă pe alta, se găsea în mai multe fiinţe pe care Camargo nu le putea fixa într-una singură: pribegia aceea a mamei era şi pribegia fiinţei lui, numeroasele făpturi pe care, fără voia lui, le închipuia zilnic: un alt om aproape în fiecare clipă, un străin cu care îi era greu să se identifice. Totuşi, ar recunoaşte-o de cum ar vedea-o pentru că, deşi nu-şi amintea nici de chipul şi nici de trupul ei, ar şti că este mama prin vreun gest de-al ei care dăinuia în el, poate obiceiul de a duce arătătorul la sprânceană şi a înclina capul spre dreapta, ca şi când pe partea aceea gândurile l-ar copleşi; sau ar recunoaşte-o poate prin involuntara răceală a vocii ei, distanţându-se veşnic de restul lumii, cum li se întâmplă tuturor celor care au suferit dintr-o primă dragoste neîmpărtăşită. Nu m-ai iubit niciodată, mămico, nu m-ai iubit niciodată? N-ai să vrei nicicând să mă îmbrăţişezi? Dacă tatăl lui n-ar fi distrus până şi ultima amintire din casă legată de ea, poate că acum ar fi în stare să şi-o imagineze. Golul total din imaginaţia lui îi pricinuia o disperare adâncă.

Într-un ajun de Crăciun, când Camargo avea zece sau unsprezece ani şi locuia încă la Tucumán, şi-a găsit tatăl arzând toate fotografiile, hainele şi scrisorile lăsate de mama. De câteva luni de zile îi interzisese s-o pomenească, s-o deseneze sau să facă la şcoală compuneri despre ea. Astfel, mama se îndepărta în mare viteză de memoria lui şi era doar o umbră nedesluşită cu care Camargo vorbea

în linişte, fără să aştepte răspuns. O văzuse de atât de puţine ori încât, la începutul adolescenţei, nu putea discerne dacă amintirea pe care i-o mai păstra era născocită sau reală. Uneori, când se privea în oglindă, se străduia să vadă în imaginea lui reflectată boneta de infirmieră, şorţul alb plisat şi mânuşile de cauciuc pe care le purta mereu. Sunt mama, îşi spunea. Numai când o să te văd voi şti să fiu eu însumi.

Mama lucra într-un spital de tuberculoşi şi, fiindcă îi dăduseră tura de noapte, dormea până după-amiaza. Îşi petrecea restul zilei făcând însemnări într-un caiet, fără să se îngrijească de bucătărie ori de curăţenie. Şi nici de copil, care era fericit aşezându-se lângă ea şi contemplând-o. La răstimpuri, ea îl lua în seamă şi-l privea şi ea. „Pisoiul meu. Pisoiaşul meu", îi spunea atunci, clătinând din cap cu o duioşie după care el tânjea şi acum. Nu-şi mai amintea de glasul ei, dar duioşia pierdută era ca un picior sau o ureche pe care i le-ar fi tăiat, ceea ce îl umilea faţă de ceilalţi.

Înainte de a se lumina de ziuă, mama se întorcea de la spital şi mai întâi de toate intra în camera lui Camargo şi-l mângâia pe cap. Nu doar o dată aşteptase momentul acela toată noaptea, temându-se ca nu cumva să piardă mângâierea. O auzea descuind uşa cu grilaj, străbătând culoarul şi săliţa de la intrare şi apropiindu-se de patul lui în vârful picioarelor. Camargo se prefăcea că doarme. Învăţase să se prefacă atât de iscusit, că ochii îi rămâneau nemişcaţi în acea veşnicie a mângâierii, iar respiraţia îi căpăta o linişte de care n-avea niciodată parte în visele lui adevărate. Se înfiora în adâncul fiinţei auzind foşnetul şorţului, tot mai aproape, şi simţind mirosul de dezinfectant ce se desprindea din trupul mamei, chiar şi după ce făcea baie. Apoi se pregătea pentru gingăşia fără seamăn a atingerii: îl mângâia cu o piele atât de diafană, de eterică, încât părea un suspin al degetelor.

Într-o dimineaţă, biruit de curiozitate, se hotărî să se uite la blândeţea acelor mâini. Dezamăgit, îngrozit, şi-a data seama că purta mânuşile de la spital. Şi a înţeles că mânuşile fuseseră mereu acolo, interpunându-se între capul lui şi mâinile mamei. Oare şi placenta îi servise ca să se separe de el înainte de a-l naşte? Pentru a-l deosebi de trupul ei, şi nu pentru a-l cuprinde şi ocroti? Şi o fi avut oare mânuşile puse când i-a dus prima oară sfârcurile la gură? În ziua aceea a dorit din tot sufletul ca mama să moară, ducându-şi cu ea pe lumea cealaltă toate mângâierile neînfiripate. Dar mai târziu începu să creadă că gestul mângâierii era tot ce conta, şi-şi concentră ura asupra mânuşilor. Mama nu şi le scotea niciodată. Înainte de a se culca, îşi ştergea mâinile cu spirt şi-şi lăsa mânuşile într-o etuvă, ca aceea folosită de frizerii de odinioară pentru a-şi steriliza foarfecele şi pieptenii.

După câteva zile, Camargo s-a luat la bătaie cu doi colegi, la şcoală, şi s-a procopsit cu o rană la cap, la rădăcina părului, care l-a umplut de sânge. A alergat până acasă cu hainele în dezordine şi plângând de mama focului. Mama stătea într-un fotoliu din salon, răsfoind reviste cu mânuşile pe mâini. „Pot să te îmbrăţişez, mămico?", o întrebă Camargo. „Pot să te sărut?" Mama îl măsură cu privirea din cap până-n picioare cu o grimasă de nemulţumire şi-l îndepărtă hotărâtă. „Nu cumva să-ţi treacă prin cap să mă atingi, Pisoiaş", i-a spus. „Nu ştii că, oricât de mult mă spăl, veşnic îmi rămâne lipită de trup răsuflarea bolnavilor? Acum, mie nimic nu-mi mai face rău, dar cei care mă ating se pot molipsi."

Camargo începu să-şi imagineze atunci că ea nu trebuia să-l atingă nici pe tata, chiar dacă amândoi împărţeau acelaşi dormitor şi acelaşi pat. Ori de câte ori îi văzuse adormiţi, stăteau culcaţi pe o parte, fiecare la marginea patului, despărţiţi de o plapumă făcută sul. În primii ani, lui Camargo nu-i prea păsa de tata, fiindcă nici el

nu stătea mult timp pe acasă. Era tehnician de sunet şi avea un atelier la radio unde se ocupa de efectele speciale pentru romanele radiofonice. Folosea nuci de cocos tăiate în două pentru a imita galopul cailor, şi păhărele pline cu sare grunjoasă care, dacă erau scuturate, evocau paşii amanţilor pe frunzele uscate ale toamnei. În faţa mamei se împăuna spunându-i că nu exista sunet pe lume pe care el să nu-l poată reproduce: foşnetul îmbrăcăminţii, suspinul brizei printre copaci, o paradă militară, o partidă de tenis.

Uneori lui Camargo i se părea că trăieşte printre fantome. Când ajunsese în clasa a cincea, atunci când se întorcea de la şcoală găsea veşnic casa pustie şi, cum n-avea nimic de făcut, îşi recapitula lecţiile la nesfârşit. Profesorii îi scriau note în care-l felicitau, dar el n-avea cui să le arate. Nu mânca nimic în afară de lintea pe care o gătea şi i-o dădea o vecină, în trei crăticioare, încălzite pe cuptorul cu cărbuni. Copilul le lăsa să se răcească şi se servea câte puţin, la orice oră.

Viaţa aceasta de nepăsare s-a schimbat pentru totdeauna în zorii unei zile de ianuarie. Camargo citise până noaptea târziu romane de Jules Verne şi încă visa cu ochii deschişi naufragii în insula misterioasă şi cântăreaţa înviată din morţi din castelul din Carpaţi când a auzit un suspin înăbuşit dinspre dormitorul părinţilor. S-a sculat, desculţ, îmbrăcat cu singura pereche de chiloţi descusuţi pe care o mai avea, şi şi-a descoperit tatăl stând pe pat şi lovindu-se peste frunte cu o bucată de hârtie. Dragostea pe care şi-o înfrânase ani de zile ü copleşi brusc ca un val uriaş, şi a fost nevoit să facă un efort pentru a lăsa să treacă valul fără să-şi sărute şi să-şi îmbrăţişeze tatăl, fiindcă şi acesta credea, ca şi mama, că sentimentele sunt ca unghiile murdare pe care trebuie să le acoperi cu mânuşi.

— Ce-o fi crezând maică-ta? îi zise. De ani de zile stau şi înghit că se culcă la spital cu un kinetoterapeut şi acum nu s-a mai mulţumit doar cu atât, s-a dus să trăiască împreună cu el.

— Asta înseamnă că n-o să se mai întoarcă?

— N-auzi? Ne-a părăsit.

După cele văzute prin filme sau citite prin romane, Camargo îşi închipuia că numai femeile suferă din pricina infidelităţii şi cruzimii bărbaţilor, iar până la urmă aceştia le părăsesc. Nu-i trecuse prin minte că în viaţă lucrurile se puteau petrece pe dos. Nici lui nu i-ar fi păsat, ca şi tatei, că mama umbla cu alţi bărbaţi. Dar de ce plecase fără el, fără copilul ei? Ce-i făcuse oare Camargo? Nu protesta niciodată, era ascultător şi sârguincios la învăţătură, îşi călca singur rufele şi se străduia să nu-l vadă nimeni când plângea. De ce l-a părăsit atunci? La naiba cu femeile!

Cel mai tare Ü durea că mama, la plecare, lăsase mânuşile de spital în etuvă. Mânuşile acelea fără mâini îi aduceau aminte de mângâierile de care nu va mai avea nicicând parte. Şi, totodată, îşi zicea că acum mâinile ei, scăpate de mânuşi, ar putea mângâia capul altcuiva, nu al lui.

După câteva luni, pe când recitea *Copiii căpitanului Grant* de Jules Verne, a găsit în volumul al doilea o scrisoare pe care i-o lăsase mama. Se vedea bine, după scris, că era foarte grăbită: „Pisoiaş, nu mai rezist în casa asta. Iartă-mă. Ştiu că o să-ţi fie bine. Adio" A fost gata să i-o arate tatălui, dar i-a fost frică să nu i-o ia. A ascuns-o într-o cusătură de la pantaloni, dar când au spălat hainele cu apă caldă, scrisoarea s-a stricat.

Singurul loc unde s-ar fi putut ascunde mama era Buenos Aires, pentru că oraşul era o oglindă infinită în care vieţile se confundau şi se repetau. Camargo împlinise cincisprezece ani când tata a fost angajat la Radio Popular pentru efectele sonore la *Leul din Franţa*, care copia aventurile lui Zorro. Într-o duminică de iarnă, după ce au vândut puţina mobilă ce le rămăsese, au străbătut într-un tren numit *El Tucumano* deşerturile din Santiago del Estero şi salinele din

Córdoba, şi au ajuns la Buenos Aires la miezul nopţii. Radioul a trimis la gara Retiro o trăsură cu ordinul de a-i plimba pe străzile din centru înainte de a-i duce la pensiune. Clădirile erau iluminate şi de sub pământ se auzea şuieratul trenurilor. Lumea traversa străzile râzând şi mâncând pizza, şi unele bulevarde coborau în pantă până în bezna fluviului. Era noapte, dar lumina se revărsa din belşug de la toate ferestrele, încât lui Camargo i s-a părut că soarele avea să răsară dintr-o clipă într-alta.

Camera pe care le-o închinase radioul, în apropiere de Retiro, fusese infirmerie pentru ciumatele unui bordel de odinioară. În spaţiul de şase metri pe opt se îngrămădeau un pat suprapus, un lighean ce servea şi să te speli şi pentru vase, şi un primus care răspândea un miros infernal de gaz. La parter locuiau nişte femei care se foiau în fiecare seară pe coridoare în capoate transparente, lăsând în urmă un parfum acru ce atrăgea şobolanii. Dădeau petreceri aproape zilnic, cu muzica la maximum, şi singura dată când Camargo s-a încumetat să protesteze femeile i-au râs în nas. Una dintre ele a bătut la uşa lor chiar în seara aceea să-l roage să aibă grijă de copilul ei, şi i l-a dat în braţe, desculţ şi doar într-o cămăşuţă. A doua zi dis-de-dimineaţă l-a luat adormit, şi s-a întors seara cu capotul desfăcut, cu intenţia de a-i plăti serviciul, dar lui Camargo i-a pierit orice chef de cum i-a văzut petele albicioase de râie de lângă părul de sub pântece.

În anii aceia nu-i păsa de nimic altceva decât să crească şi să înveţe cât mai bine la şcoală ca să poată trăi departe de tatăl lui. Învăţa prin biblioteci şi prin parcuri şi astfel a putut să facă în patru ani cele cinci clase de liceu, şi a mai petrecut alţi patru la facultate, dându-şi examenele şi pregătindu-şi lucrarea de diplomă în Litere.

Nu pierdea niciun film de la cluburile de cinefili şi a învăţat franceza ca să citească eseurile arbitrare ale lui André Bazin din

Cahiers du Cinéma. La una din şedinţele pe care membrii clubului „Prietenii filmului" le ţineau la miezul nopţii, s-a remarcat într-atât luând apărarea limbajului auster al filmului *Călătorie în Italia*, în care Roberto Rosselini a început să-şi piardă dragostea faţă de Ingrid Bergman, încât l-au lăsat să scrie ce poftea în revista lunară scoasă de club. A publicat vreo două eseuri despre efectul mortal pe care Statele Unite îl avuseseră asupra operelor unor regizori ca René Clair, Jean Renoir şi Fritz Lang. Articolul care i-a schimbat viaţa a fost un ditiramb la adresa filmului *Senso*, al lui Luchino Visconti. A atras atât de mult atenţia unui redactor de la *El Diario*, încât i-au oferit o masă de scris la redacţie, o asigurare de sănătate şi un salariu de o mie şase sute de pesos, aproape egal cu cel câştigat de tatăl lui la postul de teatru radiofonic al lui Nené Cascallar. Acum, poveşti ca aceasta despre un noroc picat din cer par de necrezut, dar pe atunci jurnalismul de tip tradiţional fusese pervertit de ani de cenzură, iar redactorii erau veşnic la vânătoare de tineri talentaţi care să împrospăteze sângele redacţiilor.

De când a ajuns la *El Diario*, norocul i-a surâs întruna. Criticul de teatru s-a îmbolnăvit de hepatită şi chiar în seara aceea a murit Sacha Guitry. Întrucât ştirea sosise în ultimul moment, când redacţia era pustie, l-au întrebat pe Camargo dacă se încumeta să scrie necrologul. Şanse ca aceasta nu se ivesc în veci de două ori. Cu tenacitate, cu sârguinţă, a petrecut o oră la arhiva de date şi a plecat de acolo cu o elegie de cinci sute de cuvinte care îl descria pe Guitry ca pe un dramaturg atât de învechit, că toată lumea îl credea mort de o bună bucată de vreme. Camargo insinua că, poate tocmai din această pricină, defunctul era o sosie sau un înlocuitor, şi că singurul act nemuritor al adevăratului Guitry se rezumă la acest tertip. Articolul a plăcut atât de tare directorului ziarului, încât săptămâna următoare i-a permis să scrie cronicile la comediile lui Marivaux pe

care Théâtre National Populaire le juca la Buenos Aires. Camargo le-a împodobit cu observaţii pătrunzătoare despre intrigile amoroase ce se urzeau la curtea lui Ludovic al XV-lea şi a declarat că istoria Revoluţiei Franceze ar trebui să fie rescrisă pe baza acestor comedii.

Niciodată vreun critic profesionist nu se ocupase de nimic altceva decât de premiera zilei, dar Camargo avea cu prisosinţă timp şi energie pentru a se dedica unor fapte mari. Imaginea mamei i se întipărise în minte. Acreditarea de la ziar îi deschidea porţile spitalelor, azilurilor de săraci şi de bătrâni, şi săptămâni întregi le-a vizitat unul după altul, căutând o femeie de cincizeci de ani cu şorţ plisat şi mânuşi de cauciuc. Nu o singură dată a crezut că o găsise. Şi atunci îşi petrecea ore în şir cercetând dacă fuseseră infirmiere într-un spital de tuberculoşi sau dacă avuseseră un copil căruia îi ziceau Pisoiaş. Multe dintre ele uitaseră totul, până şi ce trebuia făcut pentru a-şi aminti. Chiar şi aşa, Camargo nu-şi pierdea speranţa că, mai devreme sau mai târziu, una dintre aceste femei îşi va întoarce spre el faţa speriată îi va sări de gât întrebându-l: „Pisoiaş, de ce n-ai venit să mă cauţi mai demult?"

(G.M. Camargo a publicat o serie de cinci reportaje despre azilurile de bătrâne în El Diario de Buenos Aires. *Au apărut în luna octombrie, dintr-o luni până vineri, şi au dezvăluit pentru prima oară corupţia extremă a administratorilor. Hrana bătrânelor nu ajungea la opt sute de calorii în medie pe* zi, *dormeau pe saltele fără cearşafuri şi fără pături, aveau o singură sală de baie la şaizeci de persoane, dispensarele de acolo duceau lipsă de vată, bandaje, dezinfectate, analgezice, iar dacă una dintre bătrânele internate se îmbolnăvea, era părăsită în patul ei mizerabil şi nevoită să se scoale să-şi caute singură de mâncare. Ca să nu nuzi vorbim de excrementele şi urina răspândite pretutindeni. Al treilea şi al cincilea reportaj au apărut pe prima pagină a ziarului şi au fost mai târziu incluse într-o carte,* Abandonarea,

care a devenit o lucrare clasică şi a fost folosită în şcolile de jurnalism, alături de Operaţiunea Masacru *şi* Curs intensiv de spaniolă *al Agenţiei EFE.)*

Nici după ce a epuizat căutarea de indicii prin aziluri şi spitale, după ce a revăzut pomelnice de cadavre neidentificate la morgă şi prin cimitire, după ce a cercetat rezultatele recensământului pentru cazuri de urgenţă şi lista bătrânelor care slujiseră prin mănăstiri, Camargo n-a vrut să se dea bătut. Tipărirea ziarelor încă se făcea cu ajutorul plăcilor cu plumb şi aveau să mai treacă două decenii până să se folosească pe scară largă computerele. Pe atunci trebuia să ai o răbdare de miniaturist medieval ca să ghiceşti biografiile ascunse în spatele fiecărui nume şi să compari fotografiile de arhivă cu desenele stângace din memorie. Sau să te împotmoleşti, precum Camargo, în mlaştina unei idei fixe. Nu l-a descurajat infinitatea dezamăgirilor. Cunoscuse deja nenumărate eşecuri când i-a trecut prin minte că, la urma urmelor, poate că mama rămăsese credincioasă obiceiurilor burgheze şi trăia pesemne, căsătorită sau văduvă, în vreo casă modestă din cartierul Palermo. Bătu toate străzile de la un cap la altul: Gorriti, Guatemala, Fitz Roy, Armenia, Soria. S-a dus prin pieţele de carne şi legume din jurul unui triunghi verde care pe vremea aceea se afla la colţul străzii Serrano sau Racedo, şi care mai târziu avea să fie mica piaţă Julio Cortázar, a cercetat atelierele de fotografi de pe strada Gurruchaga şi cluburile masonice de pe strada Uriarte. Credea că i-ar putea apărea în faţă în orice clipă, stând la aer în faţa porţii şi vorbind cu vecinele. Când îl apuca noaptea, nu doar o dată căutase refugiu într-un local cu pretenţii de restaurant franţuzesc unde, când ora cinei era pe sfârşite, veneau cântăreţi de tango cu vocea dogită, care distrau clienţii întârziaţi pentru o mâncare de linte şi un pahar de whisky marca Criadores. Se aşeza lângă fereastră s-o vadă pe mama trecând. Odată şi odată avea să-l

lumineze strălucirea mânuşilor şi avea să ştie că era ea.

Localul acela a fost primul care i-a venit în minte când a invitat-o la masă pe Reina Remis ca să continue discuţia despre necrologul lui Robert Mitchum. Era o zi de marţi şi nu avea să fie lume, dar oricum le ceru secretarelor să-i rezerve o masă lângă scara în spirală din mijloc, şi să-i telefoneze lui Remis pentru a-i da adresa.

Simţea o vagă tulburare în faţa ei, o anume pudoare de demult ce-i amintea de adolescenţă, şi, totodată, în seara aceea, o senzaţie de libertate ce-i purifica sufletul, poate pentru că Brenda şi gemenele se desprinseră din viaţa lui şi zburau peste Asunción sau peste mlaştinile din Mato Grosso, ori pentru că avea presentimentul că mama se afla pe aproape, Pisoiaş, n-o să mai zăbovesc mult. De ce oare Reina îl tulbura? Fizic, era tocmai la polul opus faţă de tot ce-i plăcea lui: nicio formă generoasă, gura subţire, bărbia pronunţată, gleznele groase şi nişte sâni ce păreau prea mici.

Camargo, care umbla veşnic adus de spate şi cu buza de jos ieşită în afară, dispreţuitor, ca în portretele lui Dante Alighieri, se străduia să meargă drept când o văzu pe Reina aşezată la masa de lângă scară, cu o rochie înflorată cu partea de jos largă, ce-i da un aer rustic şi inofensiv. Pe masă erau două lumânările aprinse. Atmosfera era caldă, liniştită. În mijlocul restaurantului se afla o estradă ocupată uneori de un duo instrumental – acordeon şi vioară, sau de vreo cântăreaţă care o imita pe Edith Piaf. Fără să-i ceară părerea Reinei Remis, Camargo comandă o sticlă de Cabernet.

— O să comand şi supă de ceapă, îi spuse chelnerului. Nu ştiu ce vrea doamna.

Ea şovăi, ca şi când n-ar fi înţeles subtilele insinuări ale meniului, şi în cele din urmă zise:

— La fel. Şi pentru mine la fel.

Reina Remis părea stânjenită şi în acelaşi timp măgulită, şi nu ştia

cum să-şi ascundă stinghereala. A băut apa cu sorbituri iuţi, cu lipsa de chibzuinţă a unei păsărele. Avea mâinile late şi degetele prea scurte. Tot farmecul ei consta în expresia de libertate pe care, chiar aşa speriată, continua s-o aibă, şi în galaxia de aluniţe de pe decolteu. Şi, mai cu seamă, în prospeţimea trupului pe care o degaja ca pe o lumină, cu o gingăşie invizibilă. S-a ridicat şi a întrebat sfios unde e toaleta. Când a văzut-o urcând scara în spirală, Camargo s-a uitat la picioarele ei şi a zărit o pată pe gleznele prea groase, altă aluniţă incitantă sub ciorapul de mătase. Reina Remis nu era frumoasă, şi-a spus-o din nou, ci doar mândră. Cu toate acestea, iradia o sexualitate primară, un miros irezistibil de animal.

— Ce nebunie era azi după-amiază la secţia de Politică, a zis ea când s-a întors. Telefoanele sunau întruna. Redactorii se ridicau necontenit, discutau pe coridoare. Nimeni nu voia să scoată o vorbă. Păreau mândri de secretul lor.

Tonul era nevinovat şi în acelaşi timp circumspect. O vulpe iscodind adâncimea pădurii.

— Nu mai e secret. Am aflat că fiul preşedintelui a depozitat mai multe milioane la o bancă din São Paulo. Are douăzeci şi unu de ani, nu lucrează, prăpădeşte tot ce-i dă tatăl lui pe automobile de curse. De unde crezi că provin banii?

— Din contrabanda cu armament? ghici Reina.

— Aşa credem. Sunt dovezi că fiul are o avere în acţiuni şi conturi, dar încă nu se ştie de unde a scos-o. Când o să citească titlul principal de mâine, lumea o să adune doi şi cu doi.

— O să publicaţi toate astea în ziar? Preşedintele o să facă infarct.

— Preşedintele ştie deja. I-am adus chiar noi la cunoştinţă. Pentru a scăpa din încurcătură, ne-a ameninţat că ne dă în judecată. I-am spus s-o facă. O să fie şi mai rău pentru el. Avem dovezile.

— Poate că mâine, când ne vom trezi, n-o să mai existe ţara. Cu

veştile astea, nimeni n-o să citească ce-am scris despre Robert Mitchum.

— Sunt cititori pentru toate, Remis. Nici nu-ţi imaginezi câtă lume cumpără ziarul numai pentru anunţurile mortuare.

— Anunţurile mortuare? Nu, nu mi-a trecut aşa ceva prin cap. Dar e logic. Aici trăim atacându-ne mereu între noi, murind fiindcă nu murim, cum spunea Sfânta Teresa.

Chelnerul pleca şi se întorcea pentru a le umple paharele. Era mai multă lume ca de obicei şi erau nevoiţi să vorbească în şoaptă. Camargo atacă frontal:

— De ce ai băgat povestea cu mântuitorii gemeni, Remis? Ce legătură au cu Robert Mitchum? Ştii că o gafă de felul ăsta te poate costa postul?

— A fost o neînţelegere, v-am spus doar. V-am mai spus şi că îmi pare rău. V-am cerut şi scuze.

— În jurnalism nu există neînţelegeri. Există numai intenţii bune şi rele. De ce ai făcut-o? Trebuie să fie o raţiune mai adâncă decât o simplă scăpare.

— Nu sunt sigură. Acum doi ani am fost în Mexic. M-am dus singură, cu autobuzul, cu rucsacul în spate. Într-o dimineaţă m-am pomenit la Tonantzintla, la zece minute de Puebla. Voiam să văd piramida din Cholula, dar autobuzul a ajuns într-o pustietate. Nu era suflet de om: nici farmacii, nici cafenele, nici prăvălii cu artizanat. Pustiu. Am intrat într-o biserică plină toată cu podoabe, nu se vedea niciun milimetru gol. Toate sufletele care lipseau afară erau acolo, înăuntru, în statuile de sfinţi de pe pereţi. Erau şi picturi, cu arhangheli ca nişte mascaroane de proră, şi cu fecioare. Fiecare ţinea în braţe nu un prunc Iisus, ci doi. Unele aveau patru sâni. La ieşire, în pridvorul bisericii, unul dintre ghizi mi-a vândut Evanghelia valentinienilor. Am rămas cu dorinţa de a scrie despre mântuitorii

gemeni. Am auzit că, în timp ce se turna filmul *Noaptea vânătorului*, unul dintre actori îi citea pe valentinieni şi m-am gândit cu bună-credinţă că trebuie să fi fost Mitchum. Nu mi-a dat prin minte că putea fi regizorul. *Wishful thinking*. Uneori istoria nu e cum ar fi trebuit să fie, ci aşa cum este.

— Poate că ai dreptate, dar ziarele se scriu în prezent. Asta-i tot ce-ai păţit?

— Dacă mai e ceva, nu ştiu. E posibil să mă fi gândit că dumneavoastră veţi citi articolul şi am vrut să vă atrag atenţia.

Chelnerul le aduse farfuriile şi Camargo, în tăcere, îşi aţinti privirea asupra Reinei. Sub stratul gros de brânză şi pâine, supa era fierbinte.

— M-ai făcut să pierd timpul, Remis. Să nu se mai repete.

O cercetă pe când îşi ducea delicat lingura la gură, fără să verse o picătură.

— M-am învăţat minte. N-o să se mai repete.

— Şi părinţii tăi? întrebă Camargo. Ce fac părinţii tăi?

— Mama face curat în casă, spală, găteşte. E o victimă. Iar tata, nu ştiu. Cu ce se ocupă? Are un atelier auto la două zeci de kilometri de aici. Vine puţin sau deloc la Buenos Aires. Nu-l interesează să citească, nu-l interesează filmele, nu-l interesez eu. Singura lui pasiune sunt caii.

— Are cai? Asta costă mult.

— Nu. A avut un cal în copilărie. Şi-a rupt picioarele şi a trebuit să fie împuşcat. De atunci, a rămas cu pasiunea asta. Acum se duce în fiecare duminică la un teren de călărie în Longchamps, unde caii nu-s ai lui, dar îi poate călări, îşi petrece ore în şir călărind la trap. Uneori îl însoţesc şi eu. Dar nu vorbim. Ori de câte ori vorbim, ne certăm.

— Nu eşti o fiică prea uşor de suportat, pesemne.

— Eu? Bătrânul meu nu-i uşor de suportat. Nimic din ce fac eu nu i se pare de-ajuns. Veşnic pare că aşteaptă şi mai mult. Voia să aibă un trandafir, şi s-a procopsit cu mine, o biată margaretă.

Câţiva chelneri au împins o estradă de lemn spre mijlocul restaurantului şi au pus acolo două taburete înalte. Camargo a zărit doi bărbaţi cu pletele date cu fixativ lângă tejgheaua de la bar. Aveau faţa palidă din pricina talcului.

— Vezi şi tu, zise Camargo. Trebuie să plecăm. Cei de colo sunt un duo care cântă tangouri: acordeonist şi cântăreţ. Se uită urât când lumea vorbeşte.

Reflectoarele îşi proiectară lumina spre estradă şi taburete. Acordeonistul îşi desfăcu instrumentul şi încercă mai multe acorduri. Era o muzică melancolică, ce nu semăna cu nimic. Exprima lucruri atât de puţine, ca o lume care n-a fost creată încă, şi poate pentru asta se afla acolo, pentru ca golul acela să fie umplut de cântăreţ.

— Totul mi se pare atât de ciudat, spuse Reina. Ca şi cum aş ghici ce urmează să se întâmple.

— Urmează să se întâmple ceva?

— Vreau să spun, muzica. O aud înainte de a se înfiripa. Nu înseamnă nimic şi totuşi îmi vine să plâng.

Cântăreţul îşi puse taburetul la graniţa dintre penumbră şi fascicolul de lumină şi-şi ascunse acolo braţul ţeapăn şi dinţii care-i lipseau. Rotunjimea capului făcea o umbră pe perete. Camargo pocni din degete după nota de plată, dar prea târziu: acordeonistul împrăştia deja un şuvoi de sunete. Era o melodie neutră, în surdină, care amesteca crâmpeie de tangouri celebre cu zgomote dodecafonice.

— Mi-aduc aminte, zise cântăreţul. Mi-aduc aminte de vremea când eram copil şi visam ţări îndepărtate. Ce frumos!

Camargo se ridică în picioare.

— Să mergem, Remis, spuse. Acest soi de strip-tease sentimental îmi dă dureri de cap.

Reina se ridică şi ea. Era vrăjită de lumină, de nesăbuinţa acordeonului, de avântul cu care cântăreţul vorbea despre viaţa lui.

— Paris, spunea el. Abia rosteam acest cuvânt că mi se topea toată fiinţa. Prima poruncă: nu vei iubi niciun alt oraş decât Parisul. A doua poruncă: nu vei invoca numele Parisului în van. Ce frumos! Parisul însemna pentru mine mizerabilii lui Victor Hugo, Mimí Pinson, Toulouse Lautrec, absintul lui Paul Verlaine, faimoasele *cocottes* de la Moulin Rouge. Eram copil, dar visam deja tangoul la Paris.

Acordeonul picură melodia *Grisette.* Reina avea faţa scăldată în lacrimi.

— Să plecăm, haide, spuse Camargo. Înaintă spre tejgheaua barului, croindu-şi drum printre mesele acum arhipline.

Pe măsură ce se făcea tot mai târziu, strada pustie părea mai largă şi la ora asta forfoteau în penumbră trupurile fericite ale unor travestiţi care-şi începeau plimbarea nocturnă, bătrânii care-şi conduceau maşinile cu capul scos pe fereastră, adulmecând sexul în aerul cald, aruncând năvoade de sex spre bancurile de peşti ale nopţii, şi perechile înnebunite să facă amor chiar acolo, noduri de perechi nedorind să se dezlege, pe când cuptoarele târzii ale vânzătorilor ofereau cu disperare cenuşa rămasă, ultimele licăriri de migdale şi castane prăjite. Era sfârşit de iarnă şi părea deja vară. Era încă ziua de ieri şi părea poimâine. În noaptea firavă, totul se destrăma. Oare şi mama? Acum, când el împlinise şaizeci de ani, ea ar fi trebuit să aibă nouăzeci şi doi. Trecutul i se năruia încet-încet. Numai parfumul Reinei dăinuia, indestructibil precum soarele.

— Mergem să bem o cafea? spuse Camargo. Nu mi-e somn. Ţie?

Dădeau să treacă strada şi el îi înlănţui mijlocul. A simţit-o mai întâi înfiorându-se, iar apoi destinzându-se. Era un trup greu de desluşit, cu maree ce se retrăgeau înainte de a veni.

— Sunt frântă. Dacă nu vă supăraţi, mă duc acasă.

— Te conduc.

— Nu-i nevoie. Pot lua un taxi. Locuiesc departe, în San Telmo.

— Ştiu, mi-ai spus. Te duc eu.

Pe maşina lui Camargo se aşezaseră nişte curve. Îşi pileau unghiile, acele unghii atât de familiarizate cu limbajul pielii, atât de vorace, unghii nesătule oricât de mult făceau amor. Curvuliţele tatei, le zicea Camargo când le vedea furişându-se în lumina neonului nopţii. Şi atunci şi acum erau învăluite în catifea şi etole de blană artificială, cu chiloţii de nailon satinat peste sexul la pândă. Nişte limbi, un supt, un mambo în trei?, ofereau. S-au ridicat de pe maşină alene, poate cu dispreţ. Camargo urcă geamurile şi sufocă orice tentaţie. Albine, fluturi, aveau să trăiască doar câteva nopţi, îşi zise. Mâine va fi încă o zi pentru ele, şi durerea o să le fie singura parte teafără a trupului. Îndată ce va trece de bariera curvelor avea să pătrundă în noaptea decenţei şi a certitudinilor, din care făcea el parte. Şi Reina la fel, sau poate nu? O văzu plângând în linişte.

— Ai păţit ceva? o întrebă.

— Nimic, răspunse ea. Tristeţea. Apare şi dispare.

— Femeile sunt veşnic triste, spuse el. Uneori pe bună dreptate, alteori nu. Noi bărbaţii, în schimb, n-avem niciodată timp pentru tristeţe.

— Nu ştiţi ce pierdeţi.

Maşina ajunse pe bulevardul 9 Iulie. Lumea ieşea de la cinema, de la operă, ziua părea că se apropie de începutul ei, nu de sfârşit. Camargo ocoli obeliscul şi se opri în faţa unui McDonald's. Acolo oraşul era atât de diferit, că nu aparţinea nici unei epoci: se părea că

timpul se pierdea pe sine, neîncetat. Pe sub luminile reclamelor se întindeau oglinzi uriaşe care nu reflectau decât propriul lor neant. Camargo o bătu uşurel peste genunchi cu o mână de vânător priceput, şi spuse:

— Mai bine dă-te jos aici, Remis. Vezi? E plin de taxiuri.

— Da, zise ea. La ora asta sunt multe.

Şi asta a fost tot. Cele trei maşini care veneau în spate au fost nevoite să frâneze, claxonând frenetic. Reina coborî fără să întoarcă deloc capul. Niciun cuvânt de prisos, niciun reproş. Pe dată s-au repezit spre ea ulii care zburătăceau prin faţa uşii de la McDonald's. Ea se feri, urcă în primul taxi care trecea şi se îndreptă pe Corrientes spre est. Camargo a urmărit-o bună bucată de drum, până când l-a oprit lumina unui semafor.

„Preşedintele are viziuni mistice" era titlul din *El Heraldo* în ediţia de a doua zi. Camargo era încredinţat că ziarul rival nu va publica niciun cuvânt despre conturile scandaloase de la banca din São Paulo. Chiar dacă li se vor confirma, vor ascunde totul. În ultimii doi ani, preşedintele îi copleşise cu favoruri, concesiuni de posturi de radio şi terenuri de vânătoare şi pescuit în Patagonia, pentru turiştii de lux. Prevăzuse tăcerea ziarului, dar nu şi efectul de teatru al unui titlu cu asemenea impact. Viziuni metafizice. Într-o ţară care a fost cârmuită de magi şi prezicători, cuvintele astea erau un adevărat magnet. Trebuia să le fi cerut cronicarilor din Olivos să fie mai atenţi la viaţa particulară a preşedintelui. Nimeni n-avea să mai dea atenţie acum celor şapte milioane de dolari pe care un băiat prostuţ de douăzeci şi unu de ani le depozitase într-un cont fantomatic. Vor spune că e o eroare, sau că banii sunt ai altcuiva. Viziunile metafizice vor acoperi tot orizontul.

După *El Heraldo*, preşedintele anulase o cină cu oameni de afaceri germani şi, la zece noaptea, se retrăsese în dormitor să se uite la

televizor. A ales un documentar despre Carlos Salinas de Gortari realizat în martie 1995 şi s-a simţit deprimat. „Vă daţi seama ce-au putut face răutatea şi invidia dintr-un mare bărbat!", i-a spus majordomului care i-a adus cina. Salinas apărea nebărbierit şi cu cearcăne, întins pe un pat mizer din Monterrey, cu un steag mexican în fundal. La câteva luni după ce plecase de la guvernare, fratele lui fusese acuzat de crime şi delapidări incalculabile. Pentru a spăla onoarea familiei şi a propriului său mandat de preşedinte, lui Salinas de Gortari nu-i rămânea alt mijloc decât greva foamei. Bătuse în poarta unei femei care-i era credincioasă, Rosa Coronado, şi-i ceruse adăpost. Îndată, locul s-a umplut de ziarişti. „O să mor făcând greva foamei", le-a spus trimişilor companiei Televisa. „Ceea ce mi s-a întâmplat este o ticăloşie. Mă voi sinucide." Greva foamei a durat mai puţin de douăzeci şi patru de ore, pentru că au sosit în mare grabă la Monterrey emisarii succesorului său, actualul preşedinte, pentru a-l absolvi pe Salinas de orice vină în privinţa dezastrelor pe care Mexicul le suferise cât fusese el la cârma ţării. Când l-a văzut plecând de la Monterrey, cu privirea în pământ, parcă şi mai mărunt şi mai singur ca de obicei, cu aceeaşi scurtă de piele neagră cu care venise, preşedintele argentinian a plâns la Olivos. „A simţit că pentru toţi oamenii de bine soseşte momentul, mai curând sau mai târziu, când trebuie să poarte pe umeri crucea nedreptăţii", spunea vorbăreţul ziarist de la *El Heraldo*. „A simţit că pe lumea asta plină de nenorociri există întotdeauna un suflet geamăn. A ieşit la balcon şi i s-a părut că zăreşte o lumină albă, printre copacii din parc. Să fi fost ora unsprezece. A văzut plutind printre ramurile unui lămâi imaginea orbitoare a lui Iisus Cristos. Ah, Doamne, Dumnezeule, a izbutit să spună preşedintele. Mântuitorul era în levitaţie, acoperit doar cu o fâşie de pânză, ca în tablourile cu răstignirea, şi-şi apleca lin capul în semn de suferinţă. Când, pe neaşteptate, deschise larg

braţele şi se înalţă în văzduhul transparent de la miezul nopţii, preşedintele a recunoscut cât se poate de limpede stigmatele calvarului: rana făcută de lance în coastă, zgârieturile sângerânde ale coroanei de spini, mâinile şi picioarele străpunse de cuie. O forţă divină l-a făcut să cadă în genunchi, pe când lumina se pierdea printre nori. S-a rugat fierbinte, spunând Tatăl Nostru şi Ave María. Apoi, zguduit încă de viziune, l-a chemat pe capelanul din Olivos şi l-a rugat să-l însoţească până la pomişorul lângă care văzuse miracolul. Au aflat acolo, la picioarele lămâiului, un crucifix de aur pătat de un fir extrem de subţire de sânge. Deşi este iulie, lămâiul era plin de flori care s-au topit precum licuricii."

Asta nu poate fi decât lucrătura lui Enzo Maestro, îşi zise Camargo. Era acelaşi limbaj ipocrit ca al cronicilor pe care le scria pentru *El Diario*. În loc să dea o replică dezvăluirii legate de contul bancar de la São Paulo, preferă să atace pe la spate. Cine îşi va bate joc acum de o viziune divină pentru care capelanul din Olivos şi-a dat girul? Dacă însuşi Cristos îi apăruse preşedintelui, însemna că se apropie sfârşitul lumii sau că îi recunoştea nevinovăţia. Strategia lui Maestro l-a făcut pe Camargo să încremenească.

Pe la opt dimineaţa, posturile de radio au anunţat că preşedintele se retrăgea să mediteze într-o mănăstire din mijlocul pampasului. Luase cu el crucifixul miraculos şi lăsa dificultăţile guvernării în mâinile fratelui său mai mic, care era şeful Senatului. Canalele de televiziune voiau să transmită pentru buletinele de ştiri imagini cu lămâiul sfânt, dar serviciul de pază din Olivos n-a lăsat pe nimeni să intre. Până şi ziariştii cei mai bănuitori spuneau că, după o experienţă supranaturală, singurul lucru înţelept era ceea ce făcea preşedintele: să se roage şi să se retragă în singurătate.

Pe la nouă dimineaţa, vestea fusese repetată de atâtea ori că toate celelalte lumini ale realităţii se stinseră treptat. Au fost uitate altarele

unde erau plânse Lady Di şi Maica Teresa din Calcuta, scrisorile lui Unabomber împotriva societăţii de consum, procesul intentat de khmerii roşii lui Pol Pot aflat în agonie, căldarea rasială din Kosovo dând în clocot şi contul lui Juan Manuel Facundo de la banca din Singapore.

Preşedintele penitent a ocupat ecranele. Televiziunea l-a urmat până la intrarea în capela benedictină unde îl aşteptau stareţul şi zece călugări. Imaginile câmpiei apăreau învăluite într-o lumină palidă, diafană, ivită parcă înaintea tuturor luminilor de pe lume. Stareţul a făcut câţiva paşi să-l primească pe preşedinte cu braţele deschise, dar acesta a ignorat salutul frăţesc şi a căzut în genunchi, sărutându-i mâinile. Apoi, porţile capelei s-au închis, iar aparatele de filmat s-au înălţat spre crucea clopotniţei şi spre cerul fără nori. Scena era transmisă insistent de către canalele devotate guvernului.

Înainte de zece dimineaţa, Camargo schiţase un plan de contraofensivă, recunoscând însă, îngrijorat, că avea o infinitate de puncte slabe. Ştia ce anume nu trebuia să facă, dar nu reuşea să vadă clar ce trebuia efectiv să facă. Nu era oportun acum, de pildă, să publice fotografiile cu bacanala lui Juan Manuel Facundo de la São Paulo, fiindcă ar lăsa o impresie de răzbunare frivolă în cugetul cititorilor, molipsit de febra mistică. Şi, chiar dacă *El Diario* localizase trei episcopi care nu credeau în apariţia lui Cristos şi ü admonestau pe capelanul din Olivos pentru graba sa de a considera că fusese un miracol, nu putea acorda prea mare importanţă acestei ştiri: lumea era înflăcărată acum de certitudini supranaturale, şi nu de îndoieli. A insista cu treaba cu contul celor şapte milioane de dolari la banca din Singapore era de asemenea fără rost: încă înainte de a începe, scandalul se prefăcuse în fum.

Îndată ce sosi la ziar îi convocă pe şefii de secţie la o întrunire secretă de urgenţă. Cel de la Politică ordonase deja deplasările de

rutină, trimiţând un fotograf şi doi redactori la mănăstirea benedictină, care se numea Santa María de Los Toldos. De la călugări nu se putea afla nimic, pentru că legămintelor de castitate, sărăcie şi supunere îl adăugaseră şi pe acela de tăcere. Nu rămânea decât să pândească vizita vreunui prieten al preşedintelui. Şeful secţiei de Informaţii Generale cercetase istoria mănăstirii şi obiceiurile călugărilor. Le arătă fotografii cu refectoriul, cu curtea interioară, cu chiliile şi cu o fecioară neagră având coroana pe cap, principalul obiect de veneraţie. Dacă publicăm toate astea, intrăm şi noi în jocul cu farsa preşedintelui, spuse Camargo. Îl împodobim cu toate calităţile pe care nu le are: credincios, ascet, umil, nevinovat. Dar nici nu putem escamota informaţia. Ieri aveam noi iniţiativa şi acum încercăm să ne apărăm cum putem.

Îşi dădu scaunul în spate şi-şi puse picioarele pe birou. Glasul i se domolea. În momentele de reflecţie îi cădea uşor falca şi zăbovea la fiecare cuvânt. Vreau un cap limpede, spuse, înviorat de o nesperată străfulgerare. Chemaţi-o pe Reina Remis. Fata asta scrie clar, şi poate îndrepta orice teologie încurcată.

Înfăţişarea matinală a Reinei era atât de neînsemnată, că provoca milă. Purta nişte ochelari rotunzi cu ramă neagră ce îi accentuau micimea gurii, nişte pantaloni subţiri, de catifea, şi o bluză cumpărată de la solduri. Uneori era seducătoare şi alteori tindea să dispară, parcă ştergând cu guma propriul său trup. Trebuia să te uiţi atent ca să vezi că era acolo. Se aşeză pe o latură a biroului lui Camargo, cu capul plecat şi mâinile pe genunchi. Senzaţia de eclipsă dispăru, totuşi, îndată ce începu să vorbească.

— Ce părere ai de viziunea mistică? o întrebă Camargo. Discutăm cum să abordăm problema.

— N-a putut exista o asemenea viziune, răspunse ea degajat. Nu ţine. Dacă preşedintele ar fi spus că a văzut-o pe Fecioara Maria, sau

că i s-a ivit oricare sfânt sau un arhanghel, apariţia ar fi îndoielnică dar verosimilă. Cu Iisus Cristos a exagerat, din prea multă ambiţie sau din ignoranţă. Cristos nu poate apărea din nou decât în plină glorie şi aceasta numai dacă se apropie sfârşitul lumii. Dacă nu-i aşa. E vorba de un impostor, de diavol, sau de fratele geamăn al Mântuitorului. Are cineva Biblia, Noul Testament?

Sceptic, Camargo îşi coborî picioarele de pe birou şi luă din biblioteca din spatele lui un exemplar din Biblia de la Ierusalim. Reina îşi ridică privirea şi timpul parcă încremeni. Umezi cu vârful limbii mina unui creion şi însemnă trei versete din Epistola către tesaloniceni şi un capitol întreg din Evanghelia după Matei.

— Fiţi atenţi ce spune Matei, zise. A doua venire a lui Cristos, care în greacă se numeşte Parusía, trebuie să fie precedată de războaie, foamete şi cutremure. Până aici profetul ar putea avea dreptate, fiindcă ne-au fost date toate acestea. Dar tot Matei arată, citându-l pe Iisus, că vor exista falşi profeţi şi falşi cristoşi care vor crea iluzia celei de a doua veniri. În această privinţă Matei este foarte scrupulos. Citiţi cu atenţie capitolul 24. Nu trebuie să dăm crezare, spune, celor care anunţă că Cristos s-a întors să predice în deşert sau să colinde casele. Căci atunci când va sosi cu adevărat, cerul se va deschide pretutindeni, va revărsa lumină şi îl vom vedea cu toţii. Epistola Sfântului Petru e şi mai grăitoare. Vom afla că s-a întors Cristos, spune, fiindcă un arhanghel va suna din trâmbiţa divină, iar Domnul se va pogorî însoţit de toţi cei drepţi înviaţi din morţi. Nu s-a întâmplat aşa ceva la Olivos, nu? Ce a văzut preşedintele în lămâi, dacă a văzut într-adevăr ceva, a fost o nălucire. Sau minte. Sau i-a apărut diavolul. Orice ucenic în ale teologiei poate explica toate astea mai bine decât mine. Mă miră că n-au protestat mai mulţi episcopi. Ori că Ioan Paul al II-lea nu s-a plâns de la Roma.

— Nu cred că o vor face nici azi şi nici mâine, spuse şeful de la

Internaţionale. Cel care s-a prins în jocul ăsta este capul unui Stat catolic. Nu-i de glumit. Vor trata totul ca pe o chestiune diplomatică. Vor vrea să înţeleagă mai întâi de ce se întâmplă ceea ce se întâmplă.

— N-avem atâta timp, spuse Camargo. Când Papa o să vorbească, dacă vorbeşte, preşedintele va avea deja două sau trei milioane de voturi date cu toată candoarea. O să câştige alegerile viitoare. O să ne afundăm mai departe în corupţie.

— Mă pot duce eu să forţez un dialog cu stareţul de la Los Toldos, dacă vi se pare potrivit, propuse Reina. Fiind femeie, o să-mi răspundă la întrebări fără să stea prea mult pe gânduri.

— Stareţul nu primeşte pe nimeni, a intervenit şeful de la Politică. Are deja şaptezeci de cereri de interviuri.

— Îl pot lua prin surprindere mâine, la slujba din zori, spuse Reina.

— Chiar dacă ar vorbi cu tine, va fi prea târziu, a stăruit Camargo. Am nevoie de ceva chiar astăzi.

— Atunci singura şansă e slujba cu rugăciunile de seară: psalmii, citirea unei epistole, cânturile Magnificat şi Salve Regina. La ce oră începe, după obiceiul lor?

— La şapte seara, informă şeful secţiei Politică.

— Avem timp cu prisosinţă, spuse Reina. Dacă plec într-o oră, pot fi acolo la patru.

— Mai întâi trebuie să mă convingi că nimeni nu-i mai potrivit ca tine pentru misiunea asta, zise Camargo. Apoi ar trebui să vedem cum faci să poţi intra. Au închis toate căile de acces cu trupe ale armatei.

— Există vreun plan al mănăstirii, vreo fotografie mărită a capelei? întrebă Reina.

— Un plan, răspunse şeful de la Politică. Îl întinse pe birou. De-o parte şi de alta a altarului principal se înşirau jilţurile călugărilor. În

faţă erau aşezate patru scaune de rugăciune, iar în spatele lor, băncile credincioşilor. Mai erau încă trei altare mai mici lângă atrium, fiecare cu capela lui şi toate însemnate cu un număr.

— E ceva scris pe scaunele de rugăciune? întrebă Reina.

— „Rezervate pentru înalta doamnă, ocrotitoarea noastră, şi familia sa." Asta-i tot ce se spune.

— Vedeţi? continuă Reina. Trebuie să aflu cine e înalta doamnă şi să intru cu ea la slujba de seară. Oricâtă pază ar fi, stareţul n-o să-i închidă poarta.

— Ideea nu e rea, dacă înalta doamnă o fi fiind încă în viaţă şi o fi locuind aproape de mănăstire, spuse Camargo. O să-ţi procurăm logistica. Restul rămâne la libera ta inspiraţie.

— Mai degrabă la capacitatea mea de improvizaţie. Eu sunt ordonată. Nu mi-e uşor să improvizez.

Camargo aprinse monitoarele şi le spuse şefilor de secţie să plece.

— Tu rămâi, îi ceru Reinei. Improvizarea se învaţă. O să-ţi dau eu lecţii. Vom intra împreună în istoria asta.

Ordonă redactorilor de la ştiri să afle cine era înalta doamnă şi să facă rost de numărul ei de telefon. Era puţin probabil să mai fie în viaţă. Pământurile mănăstirii fuseseră donate Ordinului San Benito în 1948, cu aproape o jumătate de secol în urmă. Reina s-a întors cu spatele, concentrându-şi atenţia la ecrane. Avea un gât lung şi elegant, pletele închise la culoare şi proaspăt spălate îi căzeau pe un umăr, iar gingaşa linie a pufului de pe ceafa rămasă descoperită părea umbra altor femei care ar fi fost ea în trecut.

Camerele de filmat ale canalului oficial cercetau dintr-un elicopter pustietatea de la Los Toldos, cătunele indigenilor şi, la răstimpuri, venirea şi plecarea fotografilor pe soarele acela necruţător. Crainicul vorbea în şoaptă şi fondul muzical în surdină era suita numărul 3 de Bach. „Preşedintele s-a retras în satul cel mai simbolic din pampasul

argentinian", spunea crainicul. „În chilia care i-a fost dată nu există decât un pat auster, o noptieră, un crucifix şi un lighean pentru spălat. La zece dimineaţa, după rugăciunile rozariului, l-a rugat fierbinte pe stareţ să-i îngăduie să frământe şi el pâinea împreună cu călugării. Au fost admişi doar câţiva fotografi să înregistreze scena. Priviţi acest document care este deja istoric. Şeful Statului argentinian, cu mânecile de la cămaşă suflecate, îşi afundă mâinile în umila grămadă de făină amestecată cu apă sărată. Apoi va da o mână de ajutor la coacerea pâinii şi la împărţirea ei printre localnicii sărmani de pe aceste frumoase meleaguri."

— Aveau totul pregătit, spuse Reina, fără să se întoarcă, până şi scenariul dulceag pe care-l citeşte crainicul.

— Ce părere ai? Suntem un popor muribund şi acum ne pierdem timpul cu comedia asta.

Elicopterul zbură peste nişte lanuri de lucernă şi vârtejuri de praf, apoi peste un şir de case scunde şi amărâte, se opri mai întâi la gara pustie, şi, în sfârşit, într-o piaţă pătrată şi searbădă, pe laturile căreia treceau trăsuri vechi şi automobile rablagite. „Acesta este un pământ sacru", spuse crainicul. „Un pământ hărăzit gloriei. Există peste trei mii de indieni *pampas* care trăiesc în gospodăriile cu câmpii mănoase cu care generalul Bartolomé Mitre i-a înzestrat acum o sută patruzeci de ani. La trei kilometri de piaţa pe care tocmai o vedem, într-o fermă numită Unirea, s-a născut în 1919 una dintre figurile cele mai de seamă ale trecutului argentinian: Eva Perón, Evita, apărătoarea celor nevoiaşi. Aici a învăţat Evita să meargă, să scrie şi să citească, aici a cunoscut nedreptăţile de pe lume. În şcoala cu trei săli pe care o vedeţi în dreapta, Evita a făcut două clase primare înainte ca familia să se mute la Junin. Toată această istorie este simbolică, nu-i aşa? Preşedintele nostru, luminat de viziunea supranaturală cu Iisus Cristos, a venit să se roage pentru bunăstarea poporului argentinian

în acelaşi loc din care Evita Perón şi-a început viaţa de glorie şi jertfă…”

— Tăiaţi-i sunetul, domnule Camargo, spuse Reina. Mi se întoarce stomacul pe dos. Aţi auzit ce ziceau despre câmpiile mănoase? Dumneavoastră aţi fost acolo vreodată? Aţi văzut câmpiile astea? Şase leghe de pământ nisipos, plin de mlaştini. Aproape că nu mai sunt vite. La treizeci de ani, indienii par de şaptezeci.

Elicopterul şi-a continuat apoi zborul spre mănăstirea care se vedea ca un pătrat de jur-împrejurul unui spaţiu semănat cu flori. Aripa superioară, unde se înălţa biserica, se prelungea cam douăzeci de metri la stânga, cu o clădire cu ferestre înalte unde era pesemne refectoriul. Aripa dreaptă cobora alţi douăzeci de metri, pentru a cuprinde chiliile călugărilor nou-veniţi. Reina studie tot ansamblul cu grijă. Presupuse că, după rugăciunile de seară, avea să fie o procesiune şi că statueta fecioarei negre va fi purtată sub baldachin.

Camargo cercetă cu optimism informaţiile aduse de la arhivă. Da, ceva tot s-ar putea face. Înalta doamnă murise, într-adevăr, dar una dintre fiice îşi mai păstra privilegiile iniţiale şi în fiecare an făcea călugărilor donaţii generoase. Camargo n-avea habar ce fel de ajutor îi va cere când o sună la telefon. Acum o să începem lecţiile noastre de improvizare, i-a spus Reinei cu o voce domoală şi dubitativă, ce nu se potrivea cu faţa lui entuziastă.

A avut noroc, fiindcă înalta doamnă era în Buenos Aires şi fiindcă şi ei i se părea scandaloasă manipularea politică a lui Iisus Cristos. Îl cunosc pe stareţ, i-a spus. E un om sfânt şi, tocmai din pricina asta, un naiv. Nu înţeleg cum a putut cădea într-o asemenea cursă. Da, bineînţeles, o să vă dau tot ajutorul de care sunt în stare, dar în niciun caz nu mă pot duce la Los Toldos. Închipuiţi-vă, domnule Camargo. Sunt cinci ore de mers pe seceta asta. Nu ştiu dacă

dumneavoastră cunoaşteţi moşia mea de la Azotea de Carranza, la şase kilometri de mănăstire. Acum n-am decât două servitoare la conac şi ferestrele camerelor nu se deschid niciodată până la mijlocul lui noiembrie. Dacă pe trimişii dumneavoastră nu-i deranjează lipsa de confort, pot fi găzduiţi acolo, n-am nici cea mai mică reţinere. Se prea poate să nu fie nici apă caldă ca să facă o baie. Ah, dacă e vorba de o singură femeie mi-e mai uşor să aranjez totul. Pot să-i telefonez stareţului şi să-i spun că e o verişoară de-a mea care o venerează pe fecioara neagră, şi care a sosit chiar acum din Europa. Şi s-o lase să stea pe unul din scaunele de rugăciune ale familiei, de bună seamă. Ca să fim şi mai siguri, o să-i scriu o scrisoare, ce părere aveţi? Într-un ceas, da, totul o să fie aranjat în mai puţin de un ceas.

— Aşa stau deci lucrurile, Reina, spuse Camargo. Uneori sacrificiile inteligenţei contează mai puţin decât un mare noroc.

— O să mă îmbrac potrivit ocaziei, atunci.

— Rochie neagră, fustă peste genunchi, şal de dantelă tot negru. Ai avantajul că preşedintele nu te cunoaşte. Precis că n-o să-şi ia ochii de la tine. Se plictiseşte probabil şi ai să fii singura femeie pe care o vede după două zile. E un tip lacom, după cum ştii.

— Dacă-i curg balele, n-o să-l descurajez. Ce noroc ar fi să-şi dea drumul la gură!

Ecranele au arătat un şir dublu de pelerini care se încolăcea în marea piaţă din faţa bazilicii din Luján cu lumânări aprinse. Într-un colţ, lângă autocarele turistice, Camargo recunoscu autobuzul organizaţiei care îi adusese. La tot pasul guvernul adăuga altă pistă circului său mistic, o acrobaţie neaşteptată. Unii dintre pelerini înaintau în genunchi, alţii aplecau lumânările pentru ca ceara fierbinte să le ardă mâinile. Piaţa se umpluse de vânzători ambulanţi care ofereau rămurele false din lămâiul de la Olivos, stropite cu apă sfinţită.

— Reina, spuse Camargo, cu o blândeţe ce-i păru străină de el. Trebuie să pleci acum. Dacă survine cel mai mic neajuns, sună-mă pe celular. Sună-mă oricum.

Îi notă numărul pe o hârtie galbenă. Ea se ridică şi lumina ecranelor îi scoase în evidenţă conturul gingaş al trupului. Naiba ştie ce e sub hainele astea ieftine, îşi zise Camargo. Naiba ştie ce zace în faţa asta.

Cinci

A stat atâta vreme contemplând trupul gol al femeii, încât lumina şi-a schimbat locul şi mierea străvezie a serii s-a prefăcut în întuneric adânc. Toate sunetele au bătut în retragere şi n-a rămas decât forfota măruntaielor sale, tremurul electric al respiraţiei. Uneori, când ea se aşază pe o parte, gâtlejul lasă să-i scape un fornăit de animal care nu se potriveşte cu nobleţea expresiei ei: poate e unul din gemetele atavice pe care femeile le-au pierdut în trecut şi care revin când te aştepţi mai puţin. Acum, când îi contemplă în voie trupul, când ea e goală şi la cheremul privirii lui, îi poate cerceta pe îndelete oasele pelvisului şi coastele, adânciturile calde ce se iscă la poalele acestor recife, coborând până la abdomenul ferm, ca urmare a exerciţiilor de la sala de sport, până ajunge la coapse, mai subţiri decât s-ar crede când ea se aşază, şi unde există nişte cărări umede, plăcute la pipăit.

Femeia doarme cu gura căscată şi, dacă el aduce în apropiere o veioză, îi poate admira limba trandafirie. Atunci îi este cu neputinţă să reziste tentaţiei de a-şi duce mâinile înspre cealaltă limbă, minuscula şi frageda limbă sau clopoţel care zace între celelalte buze, se vede pe sine însuşi tatonând adâncimile meduzei, dând la o parte tufele umede, mişcându-se orbeşte prin câmpul acesta în care ar dori să-şi semene scrisul, setea lui de zile întregi. Îi depărtează picioarele cu stângăcie, asta se vede bine în imagine, şi o mângâie, îşi adânceşte nasul şi limba în scoica aceea fierbinte de care nu se satură niciodată, mângâie sfârcurile tari şi descumpănite pe care se desenează mici proeminente, cratere în miniatură, aluniţe de curând ivite la atingerea lui şi, chiar dacă ecranul îi trădează lipsa de armonie a propriului său trup lipsit de vlagă, nu-şi poate retine un suspin victorios. În sfârşit, acum femeia îi aparţine cu desăvârşire,

docilitatea trupului ei adormit e încă un indiciu al puterii lui, ar putea face tot ce-ar pofti cu ea, şi nu doar o dată a simţit tentaţia de a o tatua, de a o răni, de a-i marca pe trup vreun semn de neşters care să stea mărturie de câte ori a trecut el pe acolo, de câte ori s-ar putea întoarce dacă ar avea chef pentru a o contempla drept ceea ce este, un obiect.

E atâta realism în imagine, că simţurile sale par s-o fi luat iar razna, spre camera de pe strada Reconquista, în loc să rămână cu el în sala video din casa din San Isidro, lângă galeria cu muşcate. De fiecare dată simte tot mai puţin dorinţa de a se întoarce aici. Saloanele se succed interminabile, singurătatea funerară a dormitorului îi alungă somnul şi, dacă n-ar avea-o pe femeie surprinsă de aparatul de filmat, dacă n-ar putea-o proiecta ori de câte ori i se năzare pe ecranul televizorului cu diagonala de patruzeci şi doi de centimetri, atrăgând-o spre el sau apropiindu-se de pliurile acelui trup ce-i aparţine pe zi ce trece tot mai mult, de subsuori, de gingaşele ondulaţii din partea de sus dintre picioare, în vreme ce o aude respirând infinit, infinit, fiindcă a reuşit să facă în aşa fel încât cele şase canale audiovizuale să emită mai departe respiraţia femeii când el opreşte imaginea sau o măreşte, dacă nu ar putea să se adâncească în labirintul pletelor ca un pădurar fără busolă, dacă imaginea ei de mii de ori multiplicată nu s-ar afla întotdeauna la îndemâna lui, atunci ar fi plecat deja de acasă.

În două rânduri s-a dus cu avionul la Chicago şi la Traverse City ca s-o vadă pe Ángela, care lâncezeşte pe un altar de transfuzii; lângă ea se înalţă, ca o ofrandă de lumânări, flacoanele de medicamente şi fiolele pentru injecţii cu nume umilitoare de care n-ar vrea să-şi aducă aminte, şi de care totuşi îşi aminteşte în fiece clipă: citarabină, vincristină, ciclofosfamidă, prednison, mercaptopurină. A stat doar câteva ceasuri la căpătâiul patului simţind că, atunci când el e

departe, femeia îi scapă printre degete: ar avea nevoie să ştie chiar acum pe unde o fi umblând sau să se aşeze în faţa unui televizor şi să-i posede astfel măcar imaginea. Însă în Chicago şi Traverse City n-are nici măcar un minut de singurătate. Redactorii de la ziar îi telefonează de zece sau douăsprezece ori pe zi, iar Brenda, fosta soţie, îl pândeşte cu privirea-i de mieluşel prefăcându-se că nu vede nimic, că nu-i pasă de nimic. „Mă dor oasele, tăticule", îi spune Ángela, şi pe el îl dor oasele şi se înfioară de nesaţul cu care ar dori s-o îmbrăţişeze pe femeia adormită, să-i insufle dorinţa lui oarbă; să miroasă aburii uşori ce plutesc deasupra trupului ei, ah, suspină femeia, se arcuieşte la cea mai gingaşă atingere a lui, iar el adună cu limba însetată bâiguiala prin care ea îl cheamă, cu nouă mii de kilometri la sud de lacul acesta unde noaptea stă să cadă şi fata lui să moară.

Acum a întins-o pe spate. Derulează imaginile după bunul lui plac, încetişor, una câte una, încercând să ghicească ce e dincolo de trupul ei, ce spaţii ale sufletului se deschid de cealaltă parte a graniţelor acestea concrete pe care nu le poate depăşi, care anume dintre amintirile, amărăciunile şi bucuriile ei rămân ascunse la cercetarea lui scrutătoare. Se opreşte la aluniţa aceea de pe picior şi la pata trandafirie aproape invizibilă care i se întinde pe mijlocul spatelui lângă şira spinării, şi apoi coboară repede, îşi croieşte drum spre fese, mişcându-se cu atâta înfrigurare încât coapsele femeii, când ea se întinde, dau impresia că tremură. Efectul accelerării imaginii este însă imperfect, irealitatea se trezeşte în el precum fâlfâirea unei păsări inoportune şi, cu toate că întinde mâinile ca s-o atingă, ştie că ea nu-i acolo, că trupul ei e numai un desen al luminii fără miros şi fără savoare, şi că odată va trebui să-i povestească tot ce a făcut cu imaginile acestea, şi tot ce i-au făcut aceste imagini.

Mai bine de o săptămână l-a bătut gândul s-o filmeze pe când

doarme, şi apoi să proiecteze casetele video în mărime naturală pe ecranul televizorului de la el de-acasă. Camera de filmat pe care-o va folosi e abia o idee mai mare decât un pumn şi nu face zgomot aproape deloc, însă el vrea ca operaţia să dureze ceasuri, la fel ca în *Sleep* de Andy Warhol, întreg răstimpul unei nopţi de vis dar, spre deosebire de Warhol, nu trebuie să fie o cameră video pasivă, ci o forţă a naturii care să prindă orice mişcare a răsuflării, orice schimbare a porilor, o videocameră avidă ce să absoarbă femeia şi s-o devoreze încet. Pentru asta, trebuie ca ea să nu se trezească. Să între în apartamentul ei nu mai e o problemă: şi-a făcut o copie după chei. Ce ar dori el acum e să-i provoace un somn profund, pentru ca nici să nu-şi dea seama ce i se întâmplă.

I-a spus unuia dintre medicii lui că are insomnii şi că, pentru a-şi veni în fire, ar vrea să doarmă o zi întreagă, de la miezul nopţii de sâmbătă până duminică la patru după-amiază, de pildă. Medicul i-a recomandat mai întâi un anxiolitic care să-i destindă muşchii şi să-i alunge încordarea, dar el nu e de acord. A mai încercat aşa ceva în alte rânduri. Îi spune, şi a fost mai rău: în loc să-i dispară, anxietatea l-a făcut să-şi piardă capul. Un somnifer, de asta are nevoie. Atunci fenobarbital, răspunde medicul, după ce stă o clipă în cumpănă. Dacă nu nimerim doza care îţi trebuie, te-ai putea trezi cu dureri de cap şi ameţeli. N-aş vrea să-mi spui mai târziu că nu te-am prevenit. Un somnifer. Nu mi-e teamă de o reacţie potrivnică a ficatului şi rinichilor. Îi spune medicul. Mă preocupă însă că ţi-ar putea afecta miocardul. În orice caz, nu lua mai mult de două tablete înainte de culcare, două sute de miligrame. Şi nu cumva să-ţi treacă prin cap să bei alcool: nicio picătură. Efectul o să fie mai puternic cu organismul neîntoxicat. Şi dacă aş lua de trei ori mai mult? întreabă el. Dacă aş vrea să cad în nesimţire şi să uit de toate, înghiţind şase sute de miligrame, bunăoară, ce-aş putea păţi? N-ai muri, spune medicul,

dar ţi-ar veni greu să te trezeşti. Te-ar apuca ameţeala, somnul ţi s-ar părea ca o anestezie, precis că ai vomita. Efectul n-ar fi foarte diferit, dar consecinţele te-ar face să suferi inutil. N-o să-ţi treacă prin cap să încerci aşa ceva, nu? La ce bun? răspunde el.

Ştie că femeia nu pleacă niciodată de la serviciu înainte de unsprezece şi, când se întoarce acasă fiindcă trebuie să se îmbrace pentru vreo cină, o face între opt şi nouă. Va avea, prin urmare, suficient timp să intre în apartament şi să pregătească totul pentru filmat. O pereche de vagabonzi fără adăpost doarme de luni de zile la intrarea clădirii vecine cu a ei, sub un balcon rotunjit, unde e o curăţătorie care închide devreme. Perechea îşi întinde cu atâta dezinvoltură cartoanele şi păturile mizere, marcându-şi spaţiul cu un instinct al proprietăţii atât de puternic, încât pentru a ajunge la uşa apartamentului trebuie să sari peste ei. Pe vreme de iarnă, trece un camion de la primărie şi-i ia să-i ducă la vreun adăpost, dar vagabonzii se întorc întotdeauna. Poate că firida asta întunecată şi murdară unde dorm este singurul loc din tot oraşul care le permite să fie ei înşişi, să simtă că trăiesc.

În noaptea aleasă de el pentru a filma, perechea e tot acolo, împiedicându-l să treacă. Bărbatul are sub patruzeci de ani şi nu se potriveşte cu delăsarea în care trăieşte. Are braţe puternice, privirea răzvrătită şi semeaţă, iar ochii lui, veşnic umflaţi, cercetează lumea cu o dezamăgire atât de adâncă, încât pare că dăinuie dinainte de facerea lumii. Atât lui cât şi tovarăşei sale le-au căzut dinţii. Ei nu i-au mai rămas decât trei incisivi de jos; lui, un canin absurd, care-i desfigurează gura. Femeia e bolnavă de câteva săptămâni, iar bărbatul stă treaz cea mai mare parte din noapte, îngrijind-o şi mângâind-o. Ea e mult mai în vârstă decât el, dar nu chiar atât cât să-i fie mamă. Nu-i seamănă absolut deloc. Trupul îi e plin de răni: mai ales una pe omoplat, ce pare deschisă ca o altă gură. Într-o

noapte, vagabondul a dat fuga să caute o ambulanţă şi, pentru că nu i-au dat voie să se ducă la spital împreună cu femeia, a rămas în picioare aşteptând să se facă ziuă, ca şi când în zori faptele ar putea recompune realitatea aşa cum era cu o zi în urmă. Cine ştie de unde au găsit aceste două biete făpturi forţa de a se întoarce, după câteva săptămâni, pentru a zăcea iar în culcuşul lor nenorocit, în noaptea în care el are în buzunar un gram de fenobarbital împărţit în patru pliculeţe şi intră în apartamentul femeii fără să-l vadă nimeni, ca întotdeauna.

După socotelile lui, pentru a provoca un somn profund, ca o anestezie – cum a spus doctorul –, trebuie să dizolve şase sute de miligrame de somnifer în fiecare pahar. Chiar dacă ea ar bea doar o înghiţitură, doza nu trebuie să fie sub şase sute de miligrame. Ştie de pe acum care va fi lichidul: sucul de portocale pe care-l bea înainte de culcare. A cercetat cu luare aminte obiceiul acesta. Femeia are o cutie de suc de trei sferturi şi o agită de mai multe ori înainte de a-şi turna. Din câte îşi poate da el seama, în cutie a mai rămas acum mai puţin de un pahar. I se pare puţin, probabil că ea va deschide o altă cutie. În camera pe care a închiriat-o vizavi a încercat de mai multe ori, cu un praf inofensiv, să aprecieze aspectul şi gustul sucului după ce a dizolvat în el somniferul. Nu se simte diferenţa. Uneori rămân resturi de praf pe fund însă, chiar dacă ea le-ar vedea, n-ar bănui în veci că e vorba de un drog.

Acum n-are nevoie să aprindă vreo lampă. Cunoaşte apartamentul cu ochii închişi. Îi e de-ajuns lumina frigiderului când Ü întredeschide uşa. Varsă fenobarbitalul în cutie şi agită cu putere lichidul. Deşi a pisat tabletele până au devenit praf, câteva firicele albe plutesc, rebele, în spuma sucului. E pregătit pentru aşa ceva: a adus o strecurătoare cu sita foarte fină, prin care varsă sucul într-un recipient îngust, şi după ce îl filtrează, îl toarnă înapoi în cutia de

carton. Îl mai agită o dată. Preţ de o clipă îi trece prin cap să se ascundă în nişa pentru haine, doar e loc din belşug acolo, pentru a observa efectul somniferului. La urma urmelor, a adus cu el tot ce-i trebuie: videocamera încărcată, şi încă două casete de rezervă. Chiar dacă a simţit de nenumărate ori tentaţia de a se ascunde, nu îi dă curs: în chip neprevăzut, femeia ar putea căuta ceva printre haine şi l-ar descoperi. Sau ar putea reacţiona la narcotic într-un fel neaşteptat, leşinând ori strigând, iar el nu vrea să fie în casă dacă se întâmplă aşa ceva. În cele din urmă a amestecat cele trei pliculeţe cu fenobarbital în suc, cu două sute cincizeci de miligrame mai mult decât era necesar. Resturile din strecurătoare şi ce-ar mai putea rămâne pe fundul cutiei vor face ca doza să fie tocmai potrivită.

Spală cu delicateţe recipientele folosite, le şterge cu şervetul pe care l-a adus şi aruncă o ultimă privire cutiei. Spuma a dispărut şi narcoticul s-a dizolvat mai bine decât se aştepta. Înainte de a pleca, nu poate rezista tentaţiei de a-şi aprinde lanterna şi a cerceta conţinutul sertarelor. Descoperă noi însemnări pentru eseul la care lucrează ea de câteva săptămâni, dar de data asta limbajul e mai concis şi mai grăbit: „înainte şi după Iisus, în Palestina au existat puzderie de profeţi şi de magi care se proclamau mântuitori sau fii ai Domnului. Majoritatea erau ţărani fără ştiinţă de carte. Încurajau rezistenţa populară împotriva Romei şi erau consideraţi oameni sfinţi sau evlavioşi care, intrând în legătură cu puterea divină pentru a tămădui bolnavi sau a aduce ploaia, îşi primejduiau sănătatea. Iisus era unul dintre miile acelea, iar doctrina lui are puncte de contact cu cea a esenienilor[4], baptiştilor şi zeloţilor[5]. Nici măcar nu

---

[4] Membri ai unei secte religioase evreieşti, caracterizate prin ascetism, prin deţinerea în comun a bunurilor şi prin pacifism. *(N. tr.)*

[5] Membri ai unei grupări politice din Palestina antică, ce lupta împotriva marii

era prea original. Mă întreb ce raţiune importantă a făcut ca numele lui să intre în istorie peste ale altora la fel cu el. Nu găsesc decât un singur răspuns: Iisus îşi datorează eternitatea Scripturii. Evangheliştii au scris amănunţit tot ce a spus şi a făcut, şi au alcătuit un ansamblu doctrinal ce a permis neofiţilor să se simtă ca făcând parte dintr-un tot superior. Şi esenienii au încercat să dăinuie prin Scriptură, dar când sulurile acesteia au fost descoperite la Qumran, nu le-a mai rămas loc în istorie, fiindcă Iisus le ocupase pe toate."

Nu-i displace că femeia gândeşte cu îndrăzneală, sau că doar citeşte ce s-a scris cu îndrăzneală. Îl deranjează însă că pierde vremea. Nimeni n-o să publice un eseu cu ideile astea incomode. Totodată îl surprinde că, în vreme ce restul hârtiilor de pe biroul ei sunt scrise cu caracterele uniforme ale computerului, un Times New Roman, corp de literă 12, însemnările despre Iisus au fost făcute cu un pix verde, ca acela folosit de Pablo Neruda pentru a-şi scrie poemele, precum şi faptul că la sfârşitul paginii repetase, tot cu pixul, fraza care l-a descumpănit când a cercetat pentru prima oară sertarele: „Culmea trufiei e să te crezi fiul lui Dumnezeu."

Trebuie să mai fie ceva pe undeva prin apartament, îşi spune, fiindcă ea s-a comportat într-un fel ciudat în ultimele zile. Gesturile din faţa oglinzii au fost mai leneşe, mai insinuante, şi uneori mergea dintr-o cameră într-alta distrată, de parcă s-ar fi pierdut pe sine. Dacă e ceva, trebuie să fie în birou: fotografii, copii de scrisori, tăieturi din reviste, acolo îşi păstrează tot ce-ar putea-o da de gol. De altfel nici nu-i trece prin cap bănuiala că o spionează cineva. Se simte la adăpost. În afară de menajeră, nimeni nu-i mai intră în casă. Şi-a păstrat spaţiul acesta doar pentru ea şi nu primeşte nicio vizită. Ar trebuie să verifice dacă izolarea asta e de bună voie, dacă e

---

preoţimi iudaice şi a dominaţiei romane. *(N. tr.)*

într-adevăr mulţumită aşa sau doar se preface.

Articolul din *Veja* a dispărut din sertarul al doilea, dar în topul de foi de hârtie, care între timp a mai scăzut, sunt două mesaje care îi atrag atenţia. Femeia le-a copiat de pe Internet, poate pentru că simte nevoia să le recitească. Primul este de la un redactor din Bogotá. Şi îi este adresat ei, nu-i cu putinţă să fie o eroare: „Iubito, rămâne atunci Rio, dacă aşa vrei. Fac o rezervare la Palace din Copacabana, la Caesar din Ipanema? Te sărut, te sărut." Şi celălalt, al ei, o jumătate de oră mai târziu: „Iubire, mi-e tare dor de tine. Aleg Palace-ul. Fără tine, nu înţeleg ce rost are viaţa mea. Ca şi cum n-aş şti exact cine sunt, unde mă aflu, cât e cea sul. Vreau să-mi redobândesc rostul acesta? Pot oare, sau e prea târziu, am devenit alta de când sunt cu tine? Mă faci atât de fericită! îmi pare râu că distanţa nu te lasă să vezi ce mutră de proastă am, dovadă de netăgăduit a beatitudinii pe care o simţi când iubeşti. Ne vedem atunci la aeroportul Galeao. Mă înăbuş de dorul iubirii. Te sărut."

Deşi presimţea ceva de genul ăsta, se simte copleşit de indignare şi de ruşine. Ea scrie cu mai multă neobrăzare decât redactorul columbian, asta sare în ochi: ceea ce pentru el înseamnă doar o aventură oarecare, câteva nopţi de făcut amor, pentru ea e o chestiune de viaţă şi de moarte. Am devenit alta de când sunt cu tine? Ce frază cumplit de impudică! El n-a trebuit decât să fluiere, pentru ca ea să vină în fugă în căutarea lui, ca o căţea flămândă. Cu cât reciteşte mesajele, cu atât se revoltă mai mult, nu împotriva femeii, ci împotriva lui însuşi. Aşa îl răsplăteşte ea pentru nopţile de nesomn pe care şi le-a petrecut cercetându-i trupul prin telescopul Bushnell, veghind-o de la distanţă, pândindu-i cea mai mică schimbare a respiraţiei? Bănuia el: mai curând sau mai târziu avea să-l trădeze. I se pare intolerabil. Dacă ar vrea, ar putea împiedica voiajul la Rio. Are puterea, mijloacele. Însă, dacă se gândeşte mai

bine, o să lase ca lucrurile să-şi urmeze cursul. O să-i permită să plece. Dar nu cum vrea ea. Nu cum se aşteaptă redactorul columbian. O să-i facă rău. O s-o distrugă şi i-a şi trecut prin minte cum anume.

Acum trebuie să termine treaba pentru care a venit, înainte de a închide uşa apartamentului, se uită cu mare atenţie ca totul să fie cum a fost înainte. Ea e dezordonată, dar orice obiect nelalocul lui ar putea-o pune pe gânduri. Cheamă liftul şi constată cu coada ochiului că nimeni nu este prin preajmă. Rareori a dat de careva. Clădirea e nouă şi aproape nelocuită. Când vrea să deschidă uşa de la stradă, se împiedică de perechea de vagabonzi care tocmai îşi desfac bunurile: o pernă mare, spartă, haine jilave, pături, bucăţi de plastic. Încearcă să-i ocolească, dar trupurile lor îi blochează ieşirea iar ei, fără să-i dea cea mai mică atenţie, vorbesc mai departe într-o limbă necunoscută, din care el nu înţelege nici măcar un cuvânt. *Daite mi vino*, crede că spune femeia, novac, vino, sunetele seamănă cu cele dintr-un film de care nu-şi poate aduce aminte.

Vagabondul îşi întoarce pe neaşteptate spre el ochii urduroşi, şi scoate cu greu un sunet schimonosit din pricina lipsei dinţilor. Ţigară, *gospodin*, ai ţigară? Din străfundurile cuibului lor, femeia pare că-l dojeneşte. Are o voce aspră şi bolnavă, care nu îi izvorăşte din gât, ci parcă din fagurele plămânilor: *Dodite k meni.* Cine ştie ce anume vrea.

O clipă şovăie, simte imboldul de a-şi vedea de drum. Ar vrea să-i spună: „îmi pare rău. Nu fumez." Caută în schimb o bancnotă de cinci pesos şi i-o întinde bărbatului. „Cumpăraţi-vă un pachet de ţigări cu asta", îi zice. Şi trece strada.

După ce a citit scrisoarea oribilă adresată redactorului columbian, tot ce i-ar plăcea mai mult ar fi s-o vadă pe femeia de la fereastra de vizavi trântită pe zdrenţele bolnavei din stradă, scoţând aceleaşi

sunete astmatice, scărpinându-şi pielea spuzită. Acum însă trebuie să aştepte ca ea să se întoarcă de la lucru. Nu poate să mai întârzie mult. Aşezat în penumbra camerei închiriate de pe strada Reconquista, potrivindu-şi telescopul Bushnell, simte cum îl îneacă furia, neputinţa, ce-o fi crezut cretina asta, umbra asta nemernică, rahatul ăsta, cum de a putut să-mi facă mie una ca asta? Nu-i trece prin cap pe cine jigneşte.

Nu mai are niciun fel de scrupule că i-a pus fenobarbital în suc. Dacă ar fi avut în clipa aceea capul limpede, i-ar fi pus gramul întreg, două grame, să doarmă pe veci. Dar nici măcar n-are dreptul la o moarte liniştită, ticăloasa, n-o să îngădui aşa ceva. Eu sunt cel care decide cum trebuie să moară, n-o să treacă pe celălalt tărâm fără să simtă limpede pedeapsa mea şi fără să se căiască pentru ce-mi face. Acum s-a aprins lumina pe coridorul clădirii de vizavi. Oare să fie ea? îndrept telescopul, iute, spre silueta care se mişcă acolo, dar e prea fugară, a luat-o spre dreapta şi nu o mai ajung, se duce spre ascensoare. Poate că o să plouă la noapte. Când plouă, aerul e mai dens, o ceaţă ca de argint-viu îi străjuieşte fereastra, n-o s-o văd după pofta inimii, n-o să-mi placă aşa cum o văd. Femeia a aprins, în sfârşit, lumina din cameră. Şi-a dezbrăcat mantoul: îi ghicesc gestul. Îşi scoate şi cizmele. Puloverul? Nu, aşteaptă până ajunge la oglindă ca să şi-l scoată peste cap, unduindu-şi părul dintr-o parte într-alta, legănându-se. E fericită, nenorocita. Şi ruşinoasă? De când? Este prima oară că şi-a pus un halat peste sutien şi chiloţi. Apoi se demachiază, întinde pe bâjbâite braţul spre frigider, ia cutia cu suc de portocale şi o agită, ah, asta voiam să văd, deschide dulapurile căutând un pahar, însă pe neaşteptate, nerăbdătoare, bea direct din cutie. A mai făcut aşa şi înainte, de vreo două ori. Când se simte singură, face ce pofteşte. Îi vine pe gât, simte oare gustul înecăcios al fenobarbitalului? Cine ştie. Încă n-a băut tot. Îşi dă capul pe spate şi

duce iar cutia la gură. Gata. Pare că îi e cald. Îşi desface halatul, se ventilează mişcându-l ca un evantai, apoi sare să caute un disc. În fiecare seară e la fel. Preferă chinurile muzicii văpăii televizorului. Se uită în oglindă. Se întinde uşor să se dezmorţească. Şi cântă. Cântă? îşi ridică braţele într-un gest victorios şi ceva îi flutură pe buze, melancolia iubirii care o aşteaptă departe, sau numai aburii somnului care începe s-o biruie, văd asta în ochii ei, ţi se închid, nu? Dragostea sau somnul ţi-i închide? Vin, vin la tine, aşteaptă-mă, lasă-te în voia mea şi aşteaptă-mă.

Acum, când ea e iarăşi pradă privirii lui, când stă fără apărare la celălalt capăt al telescopului, el vrea să-i simtă mirosul. N-are nevoie decât de chemarea mirosului ei sălbatic înainte de a trece strada, de a mai sări încă o dată peste perechea de vagabonzi şi de a intra pentru a doua oară în camera ei, acum pentru a o dezgoli şi a o filma, descompunându-i liniile trupului în infinite crâmpeie pe care apoi le va reconstitui după bunul său plac la televizor. O va dezbrăca şi o va îmbrăca la loc, va spăla cutia de suc şi o va arunca la gunoi înainte de a pleca. Mâine spre seară va duce filmul în sala video din casa lui din San Isidro, lângă galeria cu muşcate, şi va rămâne acolo, ascultând ceasuri în şir forfota măruntaielor ei, tremurul electric al respiraţiei pe care o urăşte şi o iubeşte.

Şase

Era o zi proastă pentru a pleca din Buenos Aires. Era o zi proastă şi pentru ca Reina să rămână acolo, electrizată de atmosfera mistică pe care posturile de radio o invocau neîncetat, suntem sarea lui Dumnezeu, suntem privirea lui Dumnezeu, acel *angelus* plin de har care mişcă soarele şi celelalte stele. Pe deasupra, era o zi proastă pentru a sta nemişcată, aşteptând cu sufletul la gură ceva ce se petrecea la trei sute cincizeci de kilometri spre vest, în incinta sfintei mănăstiri de la Los Toldos, o zi proastă pentru a se duce oriunde, înfruntând străzile pe care Reina şi le imagina blocate de veşnicele manifestaţii ale unor învăţători prost plătiţi, ale unor pensionari ajunşi în mizerie, ale unor studenţi fără posibilităţi să înveţe. În ce prăpastie a căzut biata noastră ţară, cum o să se ridice oare din starea asta de prostraţie fără sfârşit? Va putea fi oare de vreun ajutor ce scriu eu? îşi zise Reina. Ajută la ceva să arăţi rănile? Cred că nu-i de niciun folos, nu ajută la nimic, o să murim cu toţii strigând în deşert în pustietatea asta de surzi.

Totuşi, când s-a aventurat cu automobilul condus de şoferul pe care i-l dăduse directorul Camargo pentru a merge la Los Toldos, un singur obstacol i-a ieşit în cale: şirul de zece camioane care înainta buimac de la Obelisc spre Plaza de Mayo, împrăştiind nişte sunete de claxon ofticoase. Restul era tăcere: muţenia îndărătnică a oraşului infinit. La porţile bisericilor a văzut într-adevăr grămezi de pelerini care se mişcau lipiţi de ziduri, cu lungi lumânări aprinse în mâini. A auzit nişte coruri stinse parcă de dincolo de mormânt, Meniri, *creştini,* apoi şoferul i-a arătat, fără să-i vină să creadă, şirul nesfârşit ce înainta pe bulevardul Maipú spre nord, avid să privească, fie şi de departe, o rămurică din lămâiul sacru.

Au făcut mai puţin de jumătate de oră până au ajuns la ieşirea dinspre vest, şi cam tot atât până la autostrada 7, de unde aveau să o apuce pe o deviaţie spre Azotea de Carranza. La prânz erau deja în plin câmp. Cerul de iulie era străveziu, aproape lichid, şi împrăştia o căldură africană: anotimpurile în pampas nu ascultă niciodată de ritmul lor natural şi sunt deprinse să facă numai ce poftesc. Au străbătut câmpii unde grâul, încă verde, abia îşi înălţa capul, apoi alte pământuri pe jumătate arate, dar după ce au trecut de râul Salado, totul a devenit doar uscăciune şi vârtejuri de praf. Vacile se mişcau cu răbdare de sfinte în ariditatea aceea galbenă şi casele pipernicite care se zăreau din drum erau pustii, în voia vântului descumpănit.

S-au rătăcit când au dat să intre în Los Toldos, la trei după-amiaza. Cu soarele înfipt în mijlocul cerului, toate clădirile se vedeau la fel: prăvăliile şi intrările se repetau, identice; nu găseau numele străzilor pe la niciun colţ, şi din cele două case unde s-au oprit să întrebe pe unde s-o ia, le-a răspuns o tăcere de moarte. Oraşele se schimbă mai repede decât oamenii, şi-a zis Reina. Mi s-a întâmplat să intru la un film în Buenos Aires şi să ies de acolo ca dintr-un cinematograf din Mexic, însă oraşul acesta nu s-a schimbat vreme de decenii. E un labirint fără niciun plan: cel mai groaznic dintre labirinturi. Cam pe la trei şi jumătate, şoferul a luat-o înapoi pe aceeaşi stradă care-i dusese de mai multe ori într-o înfundătură, şi parcurgerea în sens invers le-a permis să audă un megafon îndepărtat care împrăştia înspre apus o melodie pierdută în timp, *Fata de la batic*, cântată de Heleno. Cu ruşine parcă, Reina şi-a amintit că se legănase în ritmul acestei grozăvii pe la vreo petrecere din primii ani ai adolescenţei, dar acum o amuza că era busola graţie căreia au ajuns curând în piaţa centrală, cu statuia ecvestră a Eliberatorului înălţându-se peste coroana unor copaci muribunzi.

Porţile bisericii erau larg deschise. Şase bărbaţi îmbrăcaţi cu veşmintele de purpură din Joia Mare ieşiră în procesiune purtând pe umeri un Cristos răstignit. După ei se ţâra, în frunte cu un preot care agita o cădelniţă cu delicateţe, ca să nu-şi murdărească dantelele straielor de ceremonie, un cârd de babe care mai mult ţipau, cântând şi ele *Veniţi, creştini*, luându-se cu îndărătnicie la întrecere cu difuzorul care repeta *Fata de la butic.* La cafeneaua de lângă biserică li s-a arătat cum să se întoarcă la şoseaua principală şi s-o apuce spre Azotea de Carranza. Patru fără un sfert, zise Reina. Şi la şapte e slujba de seară.

Când au zărit moşia nobilei binefăcătoare, nu le-a venit să creadă că au ajuns. Îngrijitorii casei îi aşteptau la intrarea în proprietate cu porţile deschise şi, călare pe nişte cai costelivi, i-au călăuzit de-a lungul unui şir dublu de plopi până la conacul acoperit de praf. Ne-au tăiat apa, i-au anunţat oamenii. Am umplut cada cu găleţi de la fântână, poate că doamna vrea să se răcorească. Aerul părea încremenit în odăile cufundate în întuneric, deoarece lumina atrage căldura – spuneau ei –, în cursul zilei şi întunericul, muştele. Reina simţi că aerul din casă nu ieşise niciodată de acolo, că era dinainte ca ea să se fi născut şi, poate, avea să dăinuie, încremenit, şi după moartea ei. Nu i se păreau de bun augur aerul acela încărcat de înţelepciune şi de amintiri, care văzuse şi auzise atâtea, nici fotoliile acoperite cu huse prăfuite ca nişte giulgiuri, şi nici pardoseala cu dale pe care ecoul tocurilor ei lăsa o dâră sonoră, un zgomot mai sâcâitor decât *Fata de la butic.*

În orice caz, la şase fără zece era gata, fără să se fi îmbăiat, doar stătuse în răcoarea răspândită de apa din cadă, parfumată cu Chloé de Lagerfeld – avea flaconul în poşetă, pentru orice eventualitate –, îmbrăcată ca o doamnă din secolul trecut, cu mantilă, fustă neagră până-n pământ şi o bluză neagră de dantelă care lăsa să i se

ghicească pistruii de pe piept. Pe măsuţa franciscana din camera pe care îngrijitorii o amenajaseră pentru ea, ferindu-se s-o aerisească, lângă patul de trei locuri cu o apărătoare deasă de ţânţari, ce promitea o noapte de asfixie copleşită de claustrofobie, Reina şi-a acordat un răgaz pentru a-şi însemna câteva idei pe care avea să le includă mai târziu în articolul de fond. Şi-a dat seama că limbajul ei nu era potrivit, mustind de indignare din pricina neruşinării cu care preşedintele şi capelanul din Olivos înşelau lumea, dar ştia că va fi în stare să-şi stăpânească furia atunci când se va apuca să scrie. Cu cât mai neutră va fi relatarea, cu cât se va distanţa mai mult de fapte, cu atât va părea mai credibilă, şi-a spus. Eu nu sunt realitatea, dar nici nu va exista vreo realitate până nu o va scrie. Nu asta vrea oare directorul Camargo?

Aştepta telefonul lui. La şase fix a sunat. Voia să revadă cu Reina, punct cu punct, ce avea de făcut. Dacă dai greş, i-a spus, mâine vom ieşi cu prima pagină albă. Vocea îi hârâia în celular, se produceau interferenţe.

— E din lipsă de aer, zise Reina. Aici nu există atmosferă. Nu ajung semnalele de la sateliţi. E numai praf şi o lumină albă în care se pierde totul.

— Cum? întreabă Camargo.

— N-o să dau greş, răspunse Reina, îndreptându-se spre galeria de afară.

— Eu n-aş fi aşa de sigur. Oamenii pe care i-am trimis acolo n-au făcut încă nimic. Nimeni nu se poate apropia de intrarea în fortăreaţă. Doamna binefăcătoare i-a telefonat stareţului şi l-a anunţat că te duci la slujba de seară. M-a făcut să-i promit că n-o să întrebi pe nimeni nimic şi că, de o fi să deschizi gura, n-o s-o faci decât ca să te rogi. A cerut un împrumut pentru maşini agricole şi nu vrea să se pună râu cu autorităţile. Dacă mi-ar fi spus înainte treaba

asta, nu te-aş mai fi trimis.

— Nu vă faceţi griji, domnule director. Ştiu ce-o să fac. I-am şi telefonat stareţului să-l anunţ că o să fiu acolo la şapte fără un sfert. Unul dintre călugări o să mă aştepte la intrare. Au nevoie de cartea mea de identitate şi de scrisoarea de prezentare. După ce le vor cerceta, mă vor conduce la unul dintre scaunele de rugăciune ale familiei binefăcătoare.

— N-o să ai probleme. Ştiu că o să te lase să intri, zise Camargo. Ce nu ştiu e ce-ai să poţi face când ai să fii înăuntru.

— Nu ziceaţi cA preşedintele o să se uite la picioarele mele? Luaţi-vă gândul de pe acum. Am o fustă de călugăriţă. Nu m-am machiat. În toată viaţa mea, rareori m-am simţit atât de puţin atrăgătoare. Cu cât îţi imaginezi mai mult cum se vor întâmpla lucrurile, cu atât sunt mai diferite. O să vă sun la opt, domnule director, când toate se vor fi terminat. A fost vreo reacţie de la Vatican?

— E târziu acolo. Papa s-a retras pentru cinA. Am vorbit cu purtătorul de cuvânt, dar n-a făcut comentarii. Vor sA cerceteze cazul.

— Atunci spuneţi-mi baftă.

Şoferul pe care i-l dăduse Camargo şi-a zis că o să se poată orienta fără niciun ajutor prin pustietăţile acelea pline de praf. A trebuit să plătească pentru cutezanţa lui. De două ori a apucat-o pe drumuri înfundate şi la una dintre întoarceri, a fost gata să cadă într-o mlaştină. Reina ajunse la mănăstire cu o întârziere de zece minute. Din depărtare, auzi corul călugărilor care începuseră să cânte rugăciunea *Magnificat.* Biserica era simplă, fără podoabe, dar se înălţa pe creasta unei coline aproape invizibile: această dăinuire în neantul câmpiei părea un suflu al Dumnezeirii. Aşa i-a spus călugărul care i-a ieşit în întâmpinare: „De aici se simte suflul

Dumnezeirii", şi ea i-a răspuns cu singurele cuvinte pe care le ştia pe latineşte: *„Deus pro nobis*". A intrat la slujba de seară cu capul plecat. S-a aşezat pe unul din scaunele de rugăciune din stânga, fiindcă preşedintele stătea singur pe cel din dreapta, şi a răspuns uşoarei lui înclinări cu alta, prefăcută, în care se ghicea pudoare, teamă, virtute, toate la un loc. Apoi, ori de câte ori se ridica în picioare sau îngenunchea, urmând canoanele slujbei, profita ca să-l privească. Era îmbrăcat cu unul dintre costumele acelea de mătase lucioase care ilustrau, după părerea lui, ideea de eleganţă, şi cu o cămaşă de culoarea muştarului, fără cravată. Plictisul rugăciunii îi accentua cearcănele. Erau la psalmul al doilea şi mai lipseau epistola şi *Salve Regina.* Preşedintele se ruga pesemne pe tăcute ca să se termine odată cu tortura aceea ecleziastică, pentru a se întoarce în singurătatea chiliei lui şi a-şi trece timpul cu acei *game boys* electronici pe care-i lua veşnic cu el.

Reina ştia ce avea să facă. Plănuise totul cu mult înainte de a vorbi cu Camargo, dar nu voia să-i spună. Ştia ce să facă, dar nu ştia cum. Îl recunoscu pe stareţ, care stătea în jilţul cel mai înalt din rândul din dreapta, cu capul rezemat de un spătar ce avea în vârf un porumbel de lemn de unde porneau raze. Când aveau să sfârşească *Salve Regina*, o să îngenuncheze în faţa lui şi o să-i sărute mâna. O să-i dea un plic cu o scrisoare. Făgăduise să nu scoată niciun cuvânt, dar dacă era nevoie o să-i spună atât: „Vin din partea binefăcătoarei." Nu era nicio minciună. Scrisoarea era scurtă, la obiect. Fiecare cuvânt trebuia să ţină trează atenţia stareţului: „Preşedintele nu l-a putut vedea pe Domnul Nostru Iisus Cristos. Primindu-l în lăcaşul acesta sfânt, deveniţi complice la această impostură. Recitiţi Prima Epistolă către tesaloniceni, capitolul 4, versetele 15–18. Luaţi seama la capitolul 24 al Evangheliei după Matei, revedeţi Cartea Revelaţiei. Amintiţi-vă că Cristos nu se poate întoarce pe pământ decât cu slavă

şi mărire atunci când arhanghelii vor vesti Ziua Judecăţii de Apoi. Aceasta nu e Judecata de Apoi. Preşedintele abuzează de buna dumneavoastră credinţă şi va face de râs Ordinul benedictin." Semna: „Reina Remis, trimisă de binefăcătoare".

Îşi imaginase scena în repetate rânduri, dar niciodată şi ordinea în care avea să se desfăşoare în realitate. Ultimele acorduri din *Salve Regina* se desprinseră din tuburile orgii.

Stareţul s-a ridicat cu un zâmbet de satisfacţie, şi s-a îndreptat spre preşedinte cu mâna întinsă. Patru călugări scoaseră dintr-o capelă statuia fecioarei negre şi o puseră pe altarul portativ pentru procesiune. Din locul de unde o vedea Reina, fecioara părea o copilă de cinci ani cu o păpuşă în braţe, chiar dacă aspectul ei inspira teamă, dacă nu chiar groază: trupul îi era protejat din cap până-n picioare de nişte ţepi de porc-spinos.

Când celelalte personaje au prins să se mişte, Reina a simţit că face parte şi ea dintr-un balet prost regizat: aghiotanţii şi Enzo Maestro, transpirat în costumul lui negru ca de doliu, îl călăuzeau pe preşedinte spre stareţ, purtând steaguri benedictine, în vreme ce călugării se aliniau în dreptul scaunelor de rugăciune ale binefăcătoarei. Un cortegiu de ministranţi ieşi din sacristie şi stinse lumânările altarului. Fotograful oficial se ivi dintr-un loc ascuns în spatele jilţurilor şi ilumină scena cu o rapidă succesiune de bliţuri. Nimeni nu-i dădea nici cea mai mică atenţie Reinei. Dacă nu fac nimic, se gândi ea, stareţul o să plece şi n-o să-l mai pot ajunge din urmă.

În clipa aceea o străfulgeră duhul sfânt al improvizaţiei. Plecă de lângă scaunele de rugăciune nu prin dreapta, pe unde ar fi dat de călugări, ci prin partea opusă. Merse iute prin spatele jilţurilor, ajunse la altar şi, după o plecăciune în grabă la icoana Sfântului Benito, îngenunche în faţa stareţului. Îşi dădu seama că trebuia

neapărat să-i spună: „Vă aduc mesajul acesta din partea binefăcătoarei", insinuând că în plic erau bani. Instinctul i-a dictat ceva şi mai bun: „Binecuvântaţi-mă, părinte. Vin să vă aduc aceste cuvinte de acolo de sus." „Dumneata eşti verişoara din Europa?", întrebă stareţul. Reina nu avu timp să-i răspundă. Dându-şi seama că se întâmpla ceva ce-i scăpa de sub control, Maestro se repezi, încercând să ia el mesajul: „îmi daţi voie, monseniore, îmi daţi voie?" „în niciun caz", se împotrivi călugărul, îngropând plicul într-unul din faldurile veşmântului „În lăcaşul acesta tot ce ne trimite binefăcătoarea noastră este sfânt."

Reina îi mulţumi cu un zâmbet şi dădu să urmeze procesiunea. Călugărul care o primise la intrare i-a făcut semn să se retragă, întrucât se terminase slujba de seară, dar ea s-a prefăcut că nu-l vede. Era un bărbat scund, aproape pitic, parcă fără gât. Când dădea din cap în semn că nu, părea că încuviinţează, şi invers. Gesturile lui puteau fi interpretate în multe feluri. Stareţul se întoarse la altar şi desfăcu plicul cu unghia lungă de la degetul mic. Crede că e un cec, îşi spuse Reina: banii cu care binefăcătoarea şi vara ei aiurită din Europa contribuie întru proslăvirea Domnului. L-a văzut citind scrisoarea cu interes, încruntându-se şi ducându-şi mâinile la frunte. „Domnul să mă ierte!", spuse cu un glas ascuţit, să poată fi auzit de toţi. „Erezie! Domnul să ne ierte!"

N-a avut nevoie să vadă mai mult. Şi-a pus blând mâna pe umărul călugărului pitic şi i-a arătat maşina de la ziar, care aştepta la intrare: „E timpul să plec, nu-i aşa? Sau rămânem să vedem ce se întâmplă?" Călugărul o privi cu nişte ochişori rotunzi şi necruţători, schimonosiţi de o viaţă de supunere, şi-i răspunse în şoaptă: „*Agnus Dei, miserere nobis*."

„Nimeni nu mai vorbeşte de viziuni mistice." Camargo îi telefonă la opt seara şi-i dădu vestea. „Acum, preşedintelui i-a venit să se

pocăiască." Reina tocmai îşi termina articolul şi scrisese în ciornă paragraful final, dar trebuia să primească de la ziar confirmarea: *Viziunea de la Olivos a fost o halucinaţie sau o înşelăciune: imposibil de precizai. Ceri este că n-a fost adevărată. Dându-şi seama că putea cădea în păcat de moarte ca involuntar complice al acestei erori, stareţul mănăstirii de la Los Toldos i-a cerut preşedintelui să părăsească în mai puţin de o oră chilia. Faptele s-au petrecut la şapte şi jumătate seara, în biserică. Un martor ocular care a refuzat să-şi dea numele l-a auzit pe stareţ strigând* Erezie! *şi l-a văzut prosternându-se în faţa altarului pentru a implora iertarea Domnului.*

Ultima imagine era neadevărată, dar nu lipsită de credibilitate. I-a citit-o lui Camargo şi a înţeles că o aproba cu entuziasm. Zgomotele de la telefon erau infernale.

— Vin acolo, l-a auzit spunând. Am trecut de Luján, o să ajung în vreo două ceasuri.

— S-a întâmplat ceva? întrebă Reina.

— Mereu se întâmplă ceva. O să-ţi povestesc când ajung.

Vocea dispăru. Ea se gândise să intre în apa îngheţată din cadă, după ce avea să pună punct articolului ei implacabil, care înşira argumentele teologice din scrisoarea adresată stareţului. Voia să iasă din baie încă umedă, să se înfăşoare într-un prosop mare şi să se întindă alene şi fără rost în uriaşul pat cu apărătoare împotriva ţânţarilor. Era de-ajuns să simtă patul în spatele ei, în camera sufocantă pe care nici întunericul şi nici dalele de pe jos nu reuşeau s-o facă mai răcoroasă, pentru a-şi da seama că nimeni nu avusese niciodată acolo vreo stare de visare sau vreo nălucire, ci doar o toropeală adâncă, aşa cum îşi dorea ea acum. Venirea lui Camargo îi încurca socotelile pentru noaptea aceea. Două ceasuri, spusese? Când a ieşit din cameră, îngrijitorii de la Azotea de Carranza erau gata preveniţi. Li se dăduse ordin să aranjeze dormitorul mare şi să

pună masa pentru douăsprezece persoane. Camargo n-avea să vină singur. Avea pesemne o piatră atât de grea pe inimă, încât nu-şi suporta propria tovărăşie nici măcar o clipă. Avea să vină cu alaiul de redactori, poate şi de secretare care să-i adune fiece cuvânt ce lăsa să-i cadă când se mişca, celularele, şoferii, faxurile.

Sunt descumpănită, îşi zise Reina, fără presentimentul că în cursul nopţii avea să repete de nenumărate ori, ca un refren, cuvintele astea. O descumpăneau praful, căldura tot mai mare, ce în loc să se potolească după asfinţit, părea că aşteptase întunericul ca să-şi dezlănţuie în voie furia, şi ea însăşi n-avea habar dacă în străfundurile fiinţei sale nu era tot praf, curiozitate şi necunoaştere a adevăratelor graniţe ale vieţii ei. N-avea decât o lună la *El Diario*, şi considerase munca aceea drept o binecuvântare, crezând că o să depăşească toate încercările săptămână după săptămână, până când vreun redactor o va lua în seamă şi-i va proclama talentul, sau până când vreo ştire extraordinară i se va ivi în faţă – o ştire ca asta de azi de la mănăstire, bunăoară – şi o va face să simtă că se dăruieşte cu totul scrisului, din adâncul sufletului. Voia să ajungă la un stadiu în care, citindu-se pe sine, să-şi spună: asta sunt eu, doar până aici ajunge fiinţa mea, pentru că aşa sunt făcută, cu sentimentele astea şi cu momentele de revoltă şi de lacrimi şi de dorinţă de dreptate. Tot ce am scris acum sunt eu, şi-a zis, repetându-l fără s-o ştie pe Camargo, dar cine sunt eu? Mă simt descumpănită, şi acum vine şi Camargo să mă tulbure şi mai mult. N-am decât o lună la ziar şi vorbesc cu directorul de parcă l-aş cunoaşte de-o viaţă.

Avea tensiunea atât de mică încât sângele îi îngheţă. Dacă nu va bea un coniac o să i se înmoaie picioarele. Sunt vreo două baruri în oraş, a informat-o perechea de îngrijitori, dar n-am văzut în veci femei singure pe acolo. Ar fi mai bine ca bărbatul meu să vă însoţească şi să vă aştepte în stradă, hotărî nevasta. Pe bezna asta, vă

puteţi rătăci iar, dumneavoastră şi şoferul. Nu-s decât douăzeci de minute până acolo, dus şi întors.

Înainte de a intra în primul bar şi-a dat seama că niciodată nu pusese piciorul acolo vreo femeie. Şi-a dat seama când a văzut şirul de mese lângă peretele de cărămizi netencuite, crăpat şi murdar, fumul des lipit de tavan poate de ani de zile, grupurile de bărbaţi care jucau cărţi în penumbră, cu crăpături adânci pe chip, precum cele ale pământului care se fărâmiţa afară. Şi-a dat seama fiindcă bărbaţii aceia păreau ostili chiar şi faţă de orice miros de femeie, ei care îşi lăsaseră nevestele acasă şi de două sau trei ceasuri stăteau şi beau acolo, prefăcându-se că nu le pasă nici de timp şi nici de loc. Doar câteva becuri de douăzeci şi cinci de waţi împrăştiau o lumină moartă, filtrată printre petele de murdărie de la muşte. Într-o firidă ce se deschidea în mijlocul acelei peşteri cu lilieci, un cârciumar şchiop lua de pe rafturi sticlele şi le punea la loc cu atâta nepăsare, că pretutindeni se vedeau bălţi de alcool vărsat.

Reina înaintă spre tejghea şi ceru un coniac. I-au dat în schimb gin. La mesele din fund, unde lumina abia dacă ajungea, trei ziarişti de la Buenos Aires stăteau de vorbă, fără să dea nici cea mai mică atenţie aburilor din jur şi nici prezenţei surprinzătoare a colegei de breaslă. Pe doi dintre ei, care lucrau la *El Diario*, îi întâlnise nu doar o dată în ascensor şi niciunul nu-i răspunsese vreodată la salut. Nu l-a putut recunoaşte pe cel de al treilea. Avea un aparat de radio lipit de ureche şi repeta cu gesturi nervoase ceea ce probabil asculta. La răstimpuri, când i se năzărea, schimba postul, şi vorbea cu un ton care, de la distanţă, părea înfrigurat, neîncrezător, în vreme ce redactorii de la *El Diario* îşi notau ceva de zor într-un carnet.

Se îndreptă spre ei, simţind ostilitatea pe măsură ce avansa: la fiecare pas, aerul părea că dispare şi rămânea doar ostilitatea. Voia să ştie ce se întâmpla, dar n-avea timp suficient să afle. Două ceasuri,

u spusese Camargo. Mai rămânea mai puţin de o oră şi jumătate.

În afara acelui grup de străini de partea locului, în bar se părea că nu există realitate. Oamenii care trăiau în târgul acela erau nepăsători în privinţa timpului, şi poate şi a memoriei. Timpul se scurgea în jur şi îşi lăsa urmele asupra lor, dar ei nu le simţeau. Timpul era precum praful, care se învârtea dinspre stânga spre dreapta în vârtejuri cenuşii stârnite din senin. Cădea neîncetat, şi nimeni nu-l lua în seamă.

— Insiarte, Durán, spuse Reina când ajunse la masa lor.

Cel care se numea Insiarte îi făcu semn să tacă, dar Durán întrebă:

— Remis! Ce faci aici? Ai ajuns prea târziu. Tot ce trebuia să se întâmple s-a şi întâmplat.

Erau nebărbieriţi. Miroseau a prăjeală, a tutun şi a râgâieli de la bere. Dădeau impresia că nu făcuseră duş şi nici măcar nu se spălaseră cât de cât. Poate că purtau şi aceeaşi lenjerie de câteva zile. Cel de al treilea bărbat spuse:

— Nu înţeleg. Radio Diez l-a văzut la Jáchal, în cabana paznicului parcului. Cei de la Mitre repetă că s-a refugiat aici, la Unión.

— Ce spune Radio Diez trebuie să fie o scorneală. Nu poate să fi ajuns la Jáchal atât de repede. Sunt aproape o mie de kilometri.

— Sunt pe punctul să-i ia un interviu, aşa spun. Nu poate fi o scorneală.

— Atunci ce fac eu aici? zise Insiarte. Mă duc la Jáchal sau la Unión? Mai bine îl sun pe Camargo pe mobil.

— Nu-l poţi deranja pe Camargo pentru o asemenea prostie, spuse Durán. Dacă te-a însărcinat să scrii articolul ăsta, trebuie să iei tu toate deciziile.

— M-a însărcinat pe mine să-l scriu, continuă Insiarte. De asta mi-a dat mobilul.

I-aş putea anunţa că în curând Camargo vine aici, îşi zise Reina. O

fi trecut deja de Carmen de Areco. Probabil că străbate câmpia simţind cât de stranie e liniştea, fiindcă la şes totul pare veşnic încremenit în afară de cer: stelele, norii, arcuirea fără lumină a orizontului se mişcă încetişor ca nişte oi ascultătoare, pe când tot ce e pe pământ simte că nu înaintează în nicio parte, sare numai dintr-un hău de beznă într-altul. Dar dacă le spun ceea ce ştiu, mă vor încolţi cu întrebări la care nu vreau să răspund. Vor avea toate răspunsurile în ziarul de mâine.

— Telefonul e închis, zise Insiarte. E curios. Cum să-l închidă când suntem în stare de urgenţă?

— Răspunde la mobil numai când vrea, spuse Durán, pentru ca nimeni să nu ştie de unde vine ori unde se duce.

— Aş vrea şi eu să ascult radioul, spuse Reina. Pot să aflu ce se întâmplă?

Cel de al treilea bărbat nu s-a uitat la ea şi nici nu i-a întins mâna pentru a face cunoştinţă. Nu s-a clintit. A lăsat aparatul pe masă şi a spus:

— Ascultă ce pofteşti. Eu m-am plictisit de toate astea. Cu cât asculţi mai mult, cu atât pricepi mai puţin.

Începutul istoriei era acelaşi la toate buletinele de ştiri, dar detaliile o apucau apoi pe căi labirintice. Spuneau că preşedintele pusese capăt retragerii sale la mănăstirea benedictină seara, pe la opt fără un sfert, şi de la opt intrase în greva foamei. Era ciudat că existau confuzii în privinţa locului. Preşedintele ceruse la doi dintre trimişii speciali să-l însoţească la ferma Unión, aflată la trei kilometri de Los Toldos, unde, după ce a îngenuncheat în faţa a ceea ce mai rămăsese din patul în care, în urmă cu aproape optzeci de ani, se născuse Evita Perón, s-a întins pe un sac de dormit şi a băut un pahar cu apă. Trimişii speciali l-au auzit spunând în şoaptă: „Pocăinţă, pocăinţă.” Li s-a părut că plângea, dar n-au ştiut niciodată dacă era

într-adevăr aşa: pe neaşteptate, o escortă de soldaţi i-a alungat de acolo cu brutalitate.

Alte posturi de radio dădeau drept sigură ştirea că preşedintele plecase de la mănăstirea benedictină după rugăciunea de la prânz, cam pe la ora unu, cu atâtea precauţii pentru propria-i siguranţă încât sosia lui – aceeaşi care îi ţinea locul împărţind binecuvântări şi promisiuni prin provinciile îndepărtate – asistase la slujba de seară. După aceste versiuni, plecase cu avionul unui prieten de pe un câmp în apropiere de Los Toldos înspre Jáchal, la San Juan. Odată ajuns acolo, preşedintele începuse să se poarte straniu. A dat ordin să nu vină nimeni după el. A împrumutat maşina unui senator şi nimeni nu ştie cum, cam pe la patru după-amiaza, a ajuns la cabana paznicului de la Valle de la Luna. Era îmbrăcat cu un veşmânt alb de beduin, cu capul acoperit cu o glugă şi în picioare avea sandale de călugăr franciscan. Paznicul a povestit la radio, cu o voce sigură, fără şovăieli datorate vreunei minciuni, că încercase să-l oprească, în vreme ce preşedintele urca şi cobora dâmburile dinspre vale, făcând rugăciuni ca un posedat în bătaia soarelui înnebunitor. Una dintre echipele televiziunii din San Juan ajunsese până la gardurile puse de armată şi-l filma de la distanţă pe preşedinte, căţărându-se pe stânci. În lipsă de acţiune.

camerele insistau descriind intensitatea religioasă a stâncilor, în formele cărora era săpată istoria lumii: ciuperci, lumini, caverne din care se iveau limbi de piatră neagră, păsări siameze, perechi copulând, nave cilindrice părăsite după călătoriile divine.

Alt trimis special îl văzuse pe preşedinte la Guaminí, aşezat pe o stâncă lângă ruinele şanţului pe care Adolfo Alsina poruncise să fie săpat în 1875, pentru a opri invazia şefului de trib Namuncurá, şi care de atunci nu încetase să-şi croiască drum spre centrul pământului. Mii de animale căzuseră în groapa lungă de trei sute de

kilometri şi cu o adâncime pe care eroziunea solului o făcea infinită. În penumbră, aburii putreziciunii păreau fosforescenţi şi atrăgeau furnicile şi gândacii, şi nu exista fiinţă umană care să-i poată suporta. Preşedintele era însă acolo, în post şi pocăinţă. „Liendo?", spunea trimisul special de la Guaminí. „Mă auzi, Liendo?" „Te recepţionez perfect", răspundea numitul Liendo. „O să te pun în legătură cu preşedintele. Iată-l, în exclusivitate, din sudul provinciei Buenos Aires." Transmisiunea fusese impecabilă până în momentul acela, dar Liendo n-a apucat să spună „Bună ziua, domnule", că paraziţii au întrerupt totul şi nu s-a mai putut auzi nimic.

Nici eu nu înţeleg ce se întâmplă, şi-a zis Reina, lăsând radioul pe masă. Fie că realitatea este doar o iluzie a simţurilor, fie că jurnalismul creează realitatea. Fără să ştie de ce, i-au venit în minte trei versuri dintr-un sonet de Góngora: *Visul, născocitor de fabulaţii / în teatrul său pe aripi de vânt clădit / înveşmântează umbre-n chip măiestru.* Dar poveştile astea nu erau vise. Pe vremea aceea oamenii le luau în serios, şi nimeni nu-şi dădea seama cât erau de neverosimile. Acum se ştie că preşedintele penitent n-a fost în niciunul din locurile unde a fost văzut: la ora opt s-a strecurat afară din chilia lui şi, de pe un câmp în apropiere de Junin, s-a întors la Olivos într-un elicopter al guvernului. A doua zi a jucat tenis două ceasuri, ca şi cum nu s-ar fi întâmplat nimic.

Reina nu se gândea cât de complex era tabloul acesta, ci doar la faptul că se făcuse târziu. Era deja nouă şi jumătate. Îngrijitorul şi şoferul aşteptau afară, în întuneric. Iar Camargo ajunsese probabil la Membrillar şi înainta orbeşte printr-o reţea de lagune şi canale. Lăsând pe tejghea banii pentru gin, Reina nu s-a putut feri de Durán, care i-a strâns mâna şi i-a spus cu o voce saturată de rachiu: „E devreme să te culci, fetiţo. De ce pleci? E devreme să te culci, dar nu-i prea târziu pentru alte trebuşoare." Ea îi dădu mâna la o parte, cu un

dispreţ stârnit din străfundurile fiinţei: „Nu-i prea târziu să faci o baie, Durán. Miroşi a rahat. Şi chiar dacă faci o baie, o să miroşi a rahat toată viaţa.” N-a luat în seamă privirile hulpave şi duşmănoase ale celorlalţi bărbaţi şi nici şuieratul lui Durán în spatele ei: „Târfo. Aţi văzut ce limbă ascuţită are târfa asta?”

În maşină, copleşită de necuprinsul câmpiei şi de întuneric, a simţit că nimic din cele întâmplate în ziua aceea nesfârşită n-o mai interesa. Nu-i păsa de articolul pe care-l scrisese despre tot ce se petrecuse la mănăstire, fiindcă aparţinea acum trecutului şi uitării. Tot ce o interesa era, poate – viaţa ei era un lung şir de poate –, curiozitatea cu care-şi imaginase călătoria lui Camargo pe drumul în beznă, urmărindu-l cu gândul de la Luján la ospiciul Open Door şi apoi spre lanurile de porumb din Chacabuco, închipuindu-şi ce spunea şi ce gândea, dar, mai cu seamă, simţindu-i mişcarea trupului printre luminiţele pierdute ale drumului.

Trecuse de zece când Camargo a sunat-o de la Los Toldos. Şoferul lui nu ştia unde se aflau. „Ne-am oprit în dreptul unei farmacii”, i-a spus. „Firmei îi lipsesc nişte litere. Să văd. Cred că se numeşte Santísimo Socorro. Întreabă-l pe îngrijitor dacă ştie cum ajungem de aici.” „Santísimo Socorro, farmacia”, repetă ea. Îngrijitorul a întrerupt-o: „Au luat-o în sens invers. Au încurcat direcţia. Spuneţi-le să nu se mişte din loc. Să mă aştepte.”

Peste masa întinsă cu douăsprezece tacâmuri cădea neîncetat un praf mărunt. Nevasta îngrijitorului se plânse că se sul era atât de întins, iar pe cer erau stele opace care nu te lăsau sa te orientezi, şi că în sat nimeni nu răspundea la întrebările oamenilor care se rătăceau. „Am văzut trecând pe aici de cinci sau şase ori acelaşi camion”, spuse. „Da, e greu să ajungi unde vrei”, zise Reina. „E greu şi să pleci”, continuă femeia. „Uitaţi-vă la mine.”

Masa avea să rămână poate pe veci aşa, şi în curând, faţa de masă

se va îngălbeni. Timpul se oprise în loc, întocmai ca în casa pe care o avea Miss Havisham în *Marile speranţe*. Iar ea, Reina, avea să poarte oare şi ea o rochie de mireasă pe care singurătatea o va face să se destrame? Acum însă avea tot fusta neagră şi bluza de dantelă de la slujba de seară. Dumnezeule, şi faţa asta palidă ca de moartă! Durán s-o fi gândit probabil că îi făcea o favoare propunându-i „alte trebuşoare". Trebuia să dea fuga să se schimbe. Unde o fi existând o oglindă în casa asta?

Tocmai descoperise una când, la zece şi jumătate, Camargo ajunse la Azotea de Carranza cu un avânt de zece dimineaţa. Era un bărbat taciturn şi rezervat, dar în seara aceea părea strălucitor, ca şi cum şi-ar fi regăsit propria-i tinereţe. Şoferul lui personal de la *El Diario* venea ceremonios în urma lui, cu o uriaşă tavă cu mâncare şi două sticle de Cabernet franţuzesc.

— Remis! o strigă plin de energie, îndată ce intră pe poartă. Reina Remis! Vino să sărbătorim! Preşedintele a dat naibii viziunile mistice!

Ea s-a ivit din penumbra dormitorului şi s-a apropiat, bănuitoare. Se aştepta să năvălească redactorii şi secretarele. Se temea să nu-l vadă iar pe Durán.

— Unde-s ceilalţi? întrebă.

Camargo nu i-a dat atenţie, l-a poruncit nevestei îngrijitorului, care venise speriată, să-l ducă pe şofer la bucătărie şi să pună în castron şi pe platouri supa rece de roşii cu usturoi, friptura de curcan şi salata *à la russe* pe care le adusese de la Buenos Aires.

— Care ceilalţi? întrebă apoi, sincer surprins.

Şi atunci se întoarse spre Reina. Ea se spălase de curând pe fată şi frumuseţea-i naturală era toată la vedere. Îşi pusese rochia simplă cu flori brodate ce se vinde prin toate târgurile populare din Mexic şi părea o apariţie angelică din secolul trecut. Era încă buimacă.

Descumpănirea îi învăluia fiinţa ca o pânză de păianjen.

— Femeia a pus masa pentru douăsprezece persoane, stărui ea.

— E surdă. N-am spus niciodată douăsprezece. Am spus două.

Reina rămase în picioare. Nu ştia de ce anume trebuie să se apere, dar a sărit imediat:

— Nu mănânc salată *a la russe*. Îmi fac râu cartofii şi maioneza.

— Şi nu-ţi place nici supa de roşii, iar curcanul are gust de rahat, zise Camargo. Toate femeile pe care le cunosc au o idee fixă cu mâncarea.

— Nu ştiu cum sunt celelalte femei. Eu sunt foarte atentă cu ce mănânc.

Camargo izbucni în hohote de râs. Era mai curând un fel de răget ce se auzea sacadat, de parcă la început i-ar fi fost ruşine să râdă, iar apoi nu i-ar mai fi păsat de nimic. În picioare, lângă masă, mângâind un dosar cu hârtii, s-a avântat într-o peroraţie fără sfârşit despre răspântiile care-l dezorientaseră la Los Toldos. Cam pe la şase, povesti, la Buenos Aires se aflase deja că preşedintele nu mai suporta liturghiile benedictine şi voia să plece de acolo chiar în seara aceea. Îl reţinea numai înscenarea lui Enzo Maestro cu viziunea lui Iisus Cristos printre ramurile lămâiului. Simţea nevoia presantă să iasă de acolo, să joace golf, să respire aer lumesc. Maestro l-a făcut să promită că va rămâne până după slujba de seară. Apoi, putea să se refugieze la ferma de la Unión, unde va simula o grevă a foamei. Acolo se va întinde pe un pat de scânduri şi se va lăsa fotografiat de vreo două ori, dar imediat după asta, va scăpa de vigilenţa ziariştilor, fiind liber să călărească şi să se uite la televizor. În momental acela am înţeles că nu mai era nimic de făcut în Buenos Aires, zise Camargo. Tăria furtunii se deplasase încoace. Am pregătit o primă pagină cu fotografiile lui Juan Manuel Facundo depunând cele şapte milioane la banca din Singapore şi am lăsat

două coloane pentru povestea ta. Ştiam că stareţul avea să reacţioneze, dar nu mi-am imaginat niciodată că se va supăra aşa de tare. La opt şi zece mi-au citit un comunicat dat de mănăstire în care se invocă instrucţiuni directe de la Vatican. Repetă aproximativ ce i-ai spus tu stareţului în scrisoare, însă cu mai multă diplomaţie. Că Cristos nu se poate întoarce pe pământ până la Judecata de Apoi şi că viziunile preşedintelui or fi poate reale pentru el, dar nu şi pentru Biserica catolică de la Roma. După toate astea, treaba cu greva foamei era ridicolă. Eu mă aflam la jumătatea drumului, între Carmen de Areco şi Chacabuco. N-aveam nimic de făcut la ziar. M-am gândit atunci că cel mai potrivit era să sărbătoresc înfrângerea dobitocului cu autoarea isprăvii şi să mă întorc mâine devreme la redacţie. O să ne întoarcem împreună la Buenos Aires, bine? I-am şi spus şoferului tău să plece.

Reina voia să fie atentă, dar pălăvrăgeala lui Camargo, precipitată şi torenţială, nu lăsa loc pentru atenţia nimănui. Femeia aduse supa fără ca el să-şi dea seama. Scena era ridicolă. Amândoi stăteau în picioare în faţa mesei servite, cu vinul de nouăzeci de dolari desfăcut chiar atunci. Până când ea a spus:

— Domnule director, e trecut de unsprezece. Dacă nu ne aşezăm la masă, o să leşin de oboseală.

Numai atunci el a încetat să mai vorbească atâta despre sine. Un minut nesfârşit au stat fără să vorbească, fără să se uite unul la altul, savurând vinul. Apoi, ea i-a povestit episodul cu capela. Era măgulită că un bărbat precum Camargo. Inaccesibil pentru oameni, a făcut atâţia kilometri prin pustiu numai ca să-i ţină companie la cina aceea târzie. Uneori, i se părea că inteligenţa lui zbura într-altă parte şi că în salonul imens rămâneau doar mâinile lui distrate. Dar când se întorcea acolo, în rafale rapide, o făcea să se simtă centrul lumii.

— Cum ţi-a dat prin cap să afli atâtea despre Mesia? o întrebă. Femeile nu se gândesc niciodată la lucrurile astea.

— Vreţi într-adevăr să ştiţi? Atunci nu mai spuneţi „femeile" şi nici „lucrurile astea". Există bărbaţi pe care-i interesează să împletească şi să brodeze. Pe mine mă interesează teologia.

— Da, nu înţeleg cum ai ajuns la asta. Sunt chiar curios.

Femeia a adus curcanul fript şi două roşii tăiate pe jumătate. Supa era neatinsă.

— Mi-am făcut liceul la călugăriţe. În ultimul an, cam prin septembrie sau octombrie, mediile se încheiaseră şi eu mă plictiseam. Îmi treceam timpul citind tot ce-mi cădea în mână. Am citit în lunile acelea aproape toate povestirile lui Cortázar, două romane îngrozitoare de Barbara Cartland, poemele complete ale lui Benedetti, pe care le primisem cadou de ziua mea, antimemoriile lui Malraux, şi am mai citit şi cele patru Evanghelii, de la început până la sfârşit. Ce mai talmeş-balmeş! Evangheliile erau o materie la care nu trecusem la slujbele de duminică, fiindcă preoţii le explicau într-un fel şi eu le înţelegeam într-altul. Vedeam raţionamente lipsite de sens acolo unde nimeni nu vedea aşa ceva, însă pe vremea aceea eu le numeam mistere. Aveam ore de religie cu maica stareţă şi la una din ele am făcut o greşeală fatală. Cu o zi înainte, îmi petrecusem timpul cu genealogia lui Iisus, care se află la începutul Evangheliei după Matei, şi atunci când călugăriţa a spus că, potrivit sfintei Scripturi, Mesia trebuia să provină în linie dreaptă din regele David, mi-a venit brusc în minte unul din aceste raţionamente fără sens. După Matei, Abraham e părintele lui Isaac, iar acesta, părintele lui Iacob. Succesiunea în familie ajunge în linie dreaptă la regele David. Urmează apoi alţi douăzeci şi doi de descendenţi care îşi transmit sacra stirpe bărbătească până la un punct pe care mi-l aduc aminte şi acum: „Mattan l-a zămislit pe Iacob, şi Iacob l-a zămislit pe

Iosif, soţul Manei, din care s-a născut Iisus, numit Cristos." Am ridicat mâna, fără să mă gândesc la ce aveam să spun: „David e strămoşului lui Iosif, nu-i aşa?" „Aşa este cum se cuvine", răspunse călugăriţa, nerăbdătoare. „Cum e posibil atunci", am zis, „ca Iisus să descindă din David, dacă e fiul Mariei, nu al lui Iosif?" Călugăriţa ridică ochii în tavan şi suspină: „Credinţa urmează căi necunoscute nouă, Reina. Nu trebuie să le discuţi şi nici să le cercetezi. Trebuie să le accepţi." În clipa aceea ar fi trebuit să mă aşez în bancă, luând o expresie supusă. Dar am stat mai departe în picioare şi am zis: „În Evanghelie se spune foarte clar. Ori Iisus e fiul lui Iosif şi atunci fecioara nu era fecioară, ori Iisus nu era Mesia." Blasfemia aceea a scos-o din sărite. M-au ţinut închisă în cancelarie până când a venit tata după mine. Maica superioară credea că-mi pierdusem minţile. Dacă vrei să mai stai la liceul acesta, spuse, trebuie să scrii de o mie de ori în caiet: „Domnul nostru Iisus Cristos este Mesia, fiul unei fecioare neprihănite şi descendent direct al regelui David." Mi-am petrecut seara plângând în vreme ce îmi executam pedeapsa. Am scris fraza de vreo patruzeci sau cincizeci de ori, până când mi-am dat seama că era o nedreptate cumplită şi n-am mai vrut să continui. Am preferat să mă dea afară. Tata m-a bătut, mama s-a dus la biserică să se roage pentru mântuirea sufletului meu, dar nu m-am lăsat păgubaşă. Am fost nevoită să fac clasa a cincea individual, acasă.

— Te-a orbit întunericul, fiindcă era prea vădit.

— Îmi place ideea asta, dar n-o înţeleg.

— Călugăriţa a crezut că vedeai infernul, ca în cartea întâi din *Paradisul pierdut*: „… şi flăcările acelea nu răspândeau lumină, ci mai curând întuneric vădit…

Închise ochii şi repetă versurile într-o engleză ce părea rostită de însuşi John Milton. Praful se învolbura mai departe pe câmpie şi se

strecura în casă cu îndărătnicie de câine.

— E oribil, spuse Reina. Aici poţi bea toată apa din lume şi rămâi veşnic cu gâtlejul sec. Nu m-ar mira ca oamenii să aibă cerul gurii plin de crăpături.

— Asta-i tot ce ştii. Reina? Şi ideea venirii cu slavă şi mărire a lui Iisus la sfârşitul veacurilor ţi-a venit tot de la Evangheliile citite la cincisprezece, şaisprezece ani?

— La şaptesprezece. Nu, bineînţeles că nu. M-am simţit umilită pentru ce se întâmplase la liceu. Am hotărât să mă întorc într-o bună zi la ora aceea de religie ca să-i arunc în faţă maicii superioare toată ignoranţa ei. M-am apucat să citesc ca o nebună. Am descoperit Evangheliile apocrife într-o ediţie spaniolă publicată în momentul cel mai dificil al regimului lui Franco, cu toate acele *imprimatur* şi *nihil obstat* pe care vi le puteţi imagina. Am dat peste *Povestiri despre copilăria Domnului* scrise de Toma Israelitul în secolul al II-lea. Le-am citit plină de curiozitate, fiindcă Evangheliile canonice omit tot ce se petrece de la naşterea lui Iisus până la vârsta de doisprezece ani. Copilul descris acolo e irascibil şi răzbunător. Într-un rând, când trecea printr-un sat, cineva care a venit în fugă l-a împins din spate fără să vrea. Iisus s-a mâniat şi i-a spus: „Ai să rămâi înţepenit pe veci." Şi aşa s-a întâmplat. Tot aşa a făcut cu copilaşul unui cărturar care-i rupsese un coş de răchită. Situaţia a ajuns atât de gravă, încât Sfântul Iosif, în capitolul 14 al acestor *Povestiri*, trebuie să-i ceară Mariei să nu-l mai lase pe Iisus să plece de acasă, pentru că toţi cei care se ceartă cu el mor pe loc. Am citit multe poveşti de genul ăsta, scrise de oameni credincioşi acuzaţi că sunt eretici. Am aflat că pe vremea lui Iisus, au mai fost alţi magi şi profeţi asemenea lui, care s-au ridicat împotriva puterii Romei şi a făţărniciei preoţilor evrei. Nu vreau să vă plictisesc, domnule director. Uitaţi-vă cât e ceasul. Dumneavoastră terminaţi-vă ceaiul. Eu mă duc să mă culc.

Femeia strânse farfuriile şi zumzetul prafului se stinse treptat, pe când noaptea punea stăpânire peste toate. Prin ferestre se zărea mişcarea îndepărtată a luminilor în sus şi în jos. Peonii, se gândi Reina.

— Sunt indienii, zise femeia. Caută resturi de mâncare. Mai bine să nu-i vadă bărbatul meu, fiindcă trage cu puşca în ei, de parc-ar fi vulpi, şi nimereşte doi sau trei în fiecare noapte.

Camargo cerceta tavanul, dus pe gânduri. Îi pierise entuziasmul sau poate că starea sufletească i se schimba, precum o larvă, într-un alt soi de entuziasm.

— Nu-i cu putinţă să omoare doi sau trei, zise Reina. E un fel de a spune, nu? Doar nu-i adevărat.

— Nu lua în seamă ce spune. Dumneata vorbeşti într-o doară, nu-i aşa?

— Aşa-i? Vorbeşti într-o doară? întrebă Reina.

Femeia n-a răspuns. A intrat în bucătărie şi a scos oasele de curcan din friptura pe care n-o mâncaseră oaspeţii. Apoi a dat oasele la câini.

— Reina, zise Camargo.

— Poftim? – răspunse ea, pe negândite. Niciodată nu-i spusese aşa, pe nume.

— M-aş însura cu tine dac-aş avea cu douăzeci de ani mai puţin. Sau dacă tu ai avea zece ani în plus.

Ea îi zâmbi, compătimitoare. Când zâmbea, buza de sus i se ridica atât de tare că i se vedeau gingiile. Noaptea aceea era noaptea interpretărilor greşite, a cuvintelor care nu însemnau de fapt ce spuneau.

— Cum de vă trece prin cap aşa ceva, domnule director? Dacă e un compliment, e tare ciudat.

— Nu-i un compliment. Vorbesc serios. M-aş însura cu tine, dar

nu pot. Am de două ori vârsta ta.

— De două ori sau jumătate din vârsta mea ar fi totuna. Nu puteţi fiindcă nu puteţi. Sunteţi singur, sunteţi departe. Când eşti singur şi departe spui tot felul de lucruri.

— N-am spus tot felul de lucruri. Am spus că nu pot. Sunt însurat, sunt nefericit, dar nu ăsta-i motivul, căci asta ţi-ar spune-o orice bărbat în locul meu. Nu pot pentru că semănăm prea mult. Ne-am face râu.

Reina simţi că vorbele lui se înşirau cu uşurinţă una după alta, într-o ordine care dăinuia poate de veacuri, dar care pentru ea era nouă. I s-a părut că aceste cuvinte se potriveau între ele, după ce se căutaseră vreme îndelungată.

— Nu ştiu ce să vă spun. Sunt descumpănită. Totul mă descumpăneşte.

Camargo s-a ridicat de la masă cu ceaşca de ceai şi a făcut câţiva paşi spre bucătărie. Apoi s-a întors, a lăsat ceaşca pe masă şi a pus o mână pe umerii Reinei.

— Nu trebuie să spui nimic. Nu trebuie să te gândeşti la nimic. Eu sunt cel care am spus totul.

Ea se îndepărtă şi-l privi în ochi.

— Sunt cuvinte care rămân, care nu pot fi lăsate în suspensie. Cineva spune ceva, şi acest ceva ne schimbă, chiar fără voia noastră.

— Poate că am spus-o fără să mă gândesc.

— Nimeni nu vorbeşte fără să se gândească. Tot ce spunem are un sens, şi nu avem niciun motiv să nu-l luăm în seamă.

— Semănăm, Reina. Vezi ce se întâmplă? Gândim la fel, aproape cu aceleaşi cuvinte. Aşa încep scurtcircuitele.

— Dacă nu mi-aţi fi şef, eu mi-aş putea permite luxul unui scurtcircuit. Însă am limba legată. Îmi place ceea ce fac, ştiţi? Îmi place să scriu. M-am străduit mult să intru la ziar şi în ziua în care

am reuşit, am dansat singură un ceas întreg în amfiteatrul din parcul Lezama. Am călcat în atâta rahat de câine, că am fost nevoită să-mi arunc pantofii la gunoi, dar m-am simţit mai fericită ca oricând. Nu pot să pierd aşa ceva, domnule director. Nu pot avea scurtcircuite cu redactorul de la Cultură şi nici cu secretarul general adjunct şi mai ales cu dumneavoastră, care vă aflaţi în vârful piramidei.

— Ai dreptate. Dar eu nu ţi-am spus să avem o legătură din acelea care se uită înainte de a se înfiripa. Am spus că m-aş fi însurat cu tine. E altceva.

— Aţi mai spus şi că nu puteţi. Şi asta-i cu totul altceva.

Lui nu-i venea să creadă că stăteau de vorbă astfel, în voie, cu o naturaleţe pe care n-o simţise niciodată faţă de vreo altă fiinţă, nici măcar faţă de fetele lui. L-a surprins faptul că fetiţa aceea neînsemnată l-a făcut să tremure ca un adolescent. Ea, la rândul ei, nu înţelegea ce se întâmpla în noaptea aceea. O descumpănea să dea înapoi şi o descumpănea să înainteze. Nu-i plăcea să se îndepărteze atât de mult de sine însăşi. La răstimpuri, îl vedea pe Camargo aşa cum era: un domn în vârstă, care mergea adus de spate, cu o voce prea gravă şi un tors de matroană, rotunjit de ani. Nicicând nu intrase cineva în felul acesta în visele ei. Însă, tot ce spunea el o atingea şi o rănea ca un acid. Tot ce spunea el îi tăia răsuflarea şi pătrundea adânc în trecutul ei.

— Mă duc să mă culc, spuse Reina. Am crezut că ziua de azi n-o să se termine în veci.

— Da. S-ar putea să nu se termine în veci.

Ajungând în dormitor, pe când îşi scotea pantofii incomozi de călugăriţă şi-şi punea pe un scaun rochia mexicană, l-a auzit pe Camargo certând-o pe îngrijitoare pentru cearşafurile prea aspre, mirosul de închis şi apărătoarea de ţânţari prea deasă. „Dacă cineva a luat tot aerul din casa asta ar trebui să-l dea înapoi”, spuse el în

timp ce Reina, în cămaşă de noapte, îşi peria pe întuneric lungile plete întunecate. Erau în camere vecine, separate de pereţi de o jumătate de metru, dar lemnul subţire al uşilor, în loc să amortizeze sunetele, le făcea şi mai puternice, perfecţionând acustica.

Stinse lampa la ora unu, dar nu izbuti să adoarmă. În două sau trei rânduri, mobilul lui Camargo o făcu să tresară. Îl auzi dând dispoziţii în privinţa mărimii fotografiilor, schimbând locul câtorva titluri, discutând în legătură cu exprimarea neclară a unui paragraf. Vorbea pe un ton ferm, dar atât de încet, încât silabele i se confundau. La răstimpuri, ferestrele se luminau din pricina fulgerelor, iar umezeala creştea de parcă ar fi fost vie şi n-ar fi avut nicio intenţie să bată în retragere.

Începuse să se destindă, intrând în limbul acela unde simţurile se pierd, când Camargo bătu în uşă. Să fi fost ora două, poate două şi jumătate. Pe moment nu şi-a dat seama dacă era o voce de a doua zi sau din săptămâna trecută.

— Reina, am fost nevoit să-ţi retrag articolul de pe prima pagină. Dormi, Reina? Articolul tău nu mai intră.

Fraza, ca o lovitură de bici, o trezi.

— De ce, domnule director? Vin acum. Să-mi pun ceva pe mine.

În capul ei se instală îndată ideea de eşec şi-şi dădu seama că de nimic nu-i era atât de teamă ca de aceasta: nu de eşecul în faţa părinţilor ei, fiindcă asta e o fatalitate de care nu scapă nicio fiinţă umană, şi nici de eşecul în faţa lui Camargo, care ar mai putea fi îndreptat, ci de eşecul faţă de ea însăşi, faţă de imaginea invincibilă pe care o avea despre ea, şi care în curând avea să se ducă pe apa sâmbetei. Unde greşise oare? încercă întrerupătorul: nu mergea. Din fericire, exista o lampă cu gaz care mai pâlpâia, cu fitilul în agonie. Şi-a pus rochia mexicană peste cămaşa de noapte şi, când s-a îndreptat spre uşă, a încercat-o o uşoară ameţeală, senzaţia că, de

îndată ce îl va vedea pe Camargo, va cădea în gol.

El era jilav şi plin de maliţie. Tocmai ieşise de sub duş şi mirosea a parfumul acela uşor care-l urma pretutindeni. Avea în mână dosarul cu hârtii care-l adusese de la Buenos Aires.

— Eşti foarte frumoasă, Reina, zise. Cuvintele i se încurcau de parcă n-ar fi vrut să spună aşa ceva.

— Ce s-a întâmplat cu articolul meu? E aici?

Reina arătă spre dosar.

— Nimic. Nu s-a întâmplat nimic. Voiam doar să stau puţin de vorbă cu tine şi nu ştiam cum să te trezesc.

— Vreţi să spuneţi că apare aşa cum vi l-am trimis, în prima pagină?

— Apare aşa, fără nicio schimbare. Nu s-a întâmplat nimic. Pot intra o clipă?

Ea se dădu în lături şi el, intrând, o luă de mână. Ea nu şi-o retrase.

— Sunt tulburată, spuse.

— Toţi suntem tulburaţi.

Camargo închise uşa şi o îmbrăţişă. Reina simţi că trupul uriaş şi de temut peste care cădea trezea în ea o dorinţă pe care nu şi-o închipuise niciodată. Simţi că toate certitudinile alunecau de la locul lor, şi că el nu mai era Camargo şi nici ea nu mai era ea însăşi. O îmbrăţişare era de ajuns pentru ca două fiinţe să devină pe neaşteptate altele. El i-a luat faţa între mâini şi a sărutat-o. Buzele lui erau fierbinţi şi o îndepărtau de restul lumii. Limbile se căutară şi se mângâiară, şi o maree oarbă îi purtă spre ţărmul acela al nimănui unde doreau să se afle. Reina n-a stat să se gândească la tot ce era pe cale să câştige şi să piardă în clipa aceea. Se lăsă doar dusă de val, fiindcă el i se păru un copil neajutorat, iar ea simţea dorinţa să-l protejeze.

Camargo se miră că ea nu era lângă el în pat când s-a trezit. După lumina de iarnă ce intra prin fereastră a dedus că trecuse de şapte. Orizontul era o linie cenuşie iar căldura persista, în pofida anotimpului. N-a văzut nici îmbrăcămintea Reinei, nici geanta ei de voiaj şi nici computerul portabil la care scrisese articolul despre erezie. Incredul, începu să se îmbrace. Nu-l deranja atâta că plecase fără să-i lase măcar un bilet, ci că îl spionase poate pe când dormea. Trebuie să fie tipic femeilor ca ea: să-l spioneze, să ţină totul sub control. L-o fi văzut cu gura deschisă, cu picioarele goale şi cu varice, cu burta flască şi nevolnică. L-o fi surprins lipsit de apărare şi o fi luat cu ea imaginea asta, fără să-i lase timp ca el s-o poată îndrepta. A ieşit în galerie căutând-o pe îngrijitoare şi a găsit-o înfăşurată în pânza apărătorii împotriva ţânţarilor, cărând un vas plin cu miere. Femeia îşi desfăcu legătura, în semn de respect. Avea obrajii supţi, cu crăpături datorate uscăciunii.

— Şi dumneavoastră plecaţi, domnule? întrebă. Avem cafea fierbinte şi gogoşi. Ar trebui să gustaţi gogoşile astea cu miere. Nu mai sunt flori, dar albinele lucrează mai departe. Săptămâna care vine o să ne aducă regine noi. Ar trebui să veniţi să le vedeţi, domnule. Reginele cântă, ştiaţi? Când cântă, tot ce vedeţi aici se îngălbeneşte, naiba ştie de ce.

Camargo nu răspunse. Îl deranja atâta vorbărie. Nu voia să aibă de a face cu oameni de rând, şi cu atât mai puţin cu dovezile astea de încredere. O fi văzut ceva femeia? O fi auzit?

— Unde e şoferul? întrebă. Ar trebui să fie aici, cu maşina gata de plecare, aşteptând.

— S-a dus s-o ducă pe doamna la staţia de autobuz, răspunse femeia. S-o fi rătăcit iar.

— Dă-mi doar cafea. Fără miere, fără comun. Nu beau decât cafea dimineaţa.

Înseamnă că a plecat cu autobuzul. De ce făcea oare chestii de astea? Poate pentru că el o lăsase în mijlocul străzii când au ieşit de la restaurant. Era răzbunătoare, o nenorocită. Totuşi se gândea mai departe la ea. Îi zumzăia în imaginaţie, stăruitor, şi nu pleca. O să-l pună pe liber pe şofer când vor ajunge la Buenos Aires. Şi cu Reina ce avea să facă? Două albine se apropiară de vasul cu miere pe care femeia fi lăsase pe o bancă, în galerie. Poate că nu s-a întors la ziar, îşi zise. Poate se duce altundeva. Dar într-o zi trebuie să se oprească. Într-o bună zi o să ajungă undeva şi o să stea să se gândească ce trebuie să facă. Iar când o să vină, eu o să stau s-o aştept. Se poate simţi liberă cât pofteşte. Se poate simţi liberă mereu fiindcă, oriunde s-ar duce, îmi aparţine.

Şapte

Acum un ceas au dus-o pe biata Ángela la terapie intensivă, ţi-a spus Brenda la telefon într-o spaniolă deja amestecată. Nu-i pot opri o infecţie respiratorie. După părerea doctorului Clarke, globulele albe au scăzut la maximum. I-au făcut atâtea perfuzii că nu i-a mai rămas nicio venă sănătoasă. Ieri a trebuit să-i pună acul pe dosul mâinii. Durerea nu-i dă deloc pace. Dacă ai auzi-o, ţi s-ar rupe sufletul. Iar pieptul ei, biata micuţă, pieptul ei e atât de slab, că ţi se face frică. Ar trebui să înceapă iar chimioterapia, dar mai întâi vor să combată răspândirea infecţiei. Îţi dai seama? Cum se poate suferi atât la numai cincisprezece ani? Nu mai rezist, Camargo. Nu pot s-o văd aşa. Mă duc lângă patul ei şi mă întreabă: când vine tata? Abia mai are un firicel de voce. De mai bine de trei luni nu te vede. Te-ai dus la Toronto, la Las Vegas şi n-ai avut timp să vii nici măcar pentru o zi la Chicago. E fata ta, nu? Mi-e groază, Camargo, groază să fiu singură, groază de ce se poate întâmpla.

Cine-i doctorul Clarke, ai întrebat. Hematologul care o supraveghează de când a început totul, se miră Brenda. Cum de nu-ţi aminteşti de el? Dar aşa e, nu-ţi aminteşti. De multă vreme te gândeşti la Ángela ca şi cum n-ar avea nicio legătură cu tine. Îi rosteşti numele şi-ţi apare o lacună în sentimente. Fotografiile de la concerte, plimbările pe bicicletă, nimic din tot trecutul nu te mişca. Ai venit s-o vezi de două ori anul acesta şi nici măcar n-ai avut curajul s-o îmbrăţişezi. A ajuns prea fragilă. A încetat să-ţi mai aparţină, pentru că acum au pus stăpânire pe ea boala, nenorocul, chinurile de care preferi să stai departe. Încerci să mai spui ceva la telefon şi nu reuşeşti. Ce face Diana? ai întrebat. Fosta ta soţie şi cu tine vorbiţi rar de cealaltă geamănă. Şi ea îţi e străină. Nu s-a dezlipit

nicio clipă de patul Ángelei, răspunde Brenda. Doar acum, pentru că n-o lasă în sala de terapie intensivă. E aici, cu mine. Vrei să vorbeşti cu ea? Nu, răspunzi iute, îngrozit. Acum nu pot. Am doi redactori care mă aşteaptă. Situaţia în ţară e gravă, cum bine ştii. Aşteptăm dintr-o clipă într-alta demisia ministrului Economiei. Sărut-o pe Diana din partea mea. Spune-i că mi-e dor de ea. Dacă pot veni mâine te anunţ, Brenda. Trebuie să închid. Mâine? întreabă ea. Nu pot să cred. Ai să aştepţi până mâine? Ángela are patruzeci şi unu de grade şi doctorii nu pot face nimic să-i scadă temperatura. Nu ştiu dacă îţi dai seama că mâine şi-ar putea pierde cunoştinţa şi starea ei se poate agrava atât de tare, încât să nu te lase s-o mai vezi. Trebuie să vii chiar azi, Camargo. Eşti tatăl ei. Te înfurie că Brenda invocă o responsabilitate pe care ţi-ai îndeplinit-o întotdeauna. Cheltuieşti o avere cu spitale şi cu doctori incapabili, care nu ştiu nici măcar cum să facă să scadă o temperatură de patruzeci şi unu de grade, şi ea îţi vorbeşte de îndatoririle tale de părinte. Nu poţi înghiţi aşa ceva. Nu mă strânge cu uşa, Brenda, îi spui. Întotdeauna ai vrut să manipulezi viaţa celorlalţi. O să văd cum fac să pot veni.

O linişteşti cu promisiuni ca să scapi de ea. A încercat să te constrângă şi ai evitat asediul şi de data asta. N-ai cea mai mică intenţie să pleci din Buenos Aires. Tocmai acum, când femeia de la fereastra de peste drum te-a trădat şi şi-a bătut joc de lunile pline de atenţie pe care i le-ai dedicat? După ce i-ai plăzmuit trupul cu privirea, ai să permiţi ca opera ta să se năruie în mâinile altuia? Eşti furios, doreşti înnebunit s-o pedepseşti, şi cu un asemenea ghimpe în suflet nu poţi pleca nicăieri. Vei avea timp să te ocupi de Ángela. Acum, femeia de vizavi e mai importantă decât orice.

A doua zi după ce a înghiţit fenobarbitalul a dormit până la douăsprezece. Ai amânat pentru mai târziu întâlnirile de la ziar, ca să o vezi trezindu-se şi abia mişcându-se fără vlagă prin casă,

ciufulită şi cu cearcăne. A telefonat de două sau trei ori, poate doctorului ei sau mamei şi la ea la birou, ca să spună că avea ameţeli şi greţuri, şi că va veni când se va simţi mai bine. Pe când o spionai, îndepărtându-te de fereastra ta ca să nu te dai de gol, ai ordonat unuia dintre redactorii de la Cultură să verifice cu maximă discreţie – *maximă*, ai subliniat, dându-i să înţeleagă că un pas greşit l-ar putea costa postul – dacă vreo editură din Buenos Aires era pe punctul de a publica un eseu despre Iisus, despre cei dintâi ani ai creştinismului sau despre orice temă legată de toate acestea. Poate e o culegere de mai mulţi autori, i-ai zis, şi în cazul ăsta notează-ţi cine sunt. Du-te şi pe la editurile de mâna a doua, pe la cele clandestine, la cele în curs de înfiinţare. Nu lăsa nimic la o parte. Şi dă-mi raportul mie, fără intermediari, cât mai repede. Ai distruge pe oricine ar îndrăzni să publice rahaturile acestei trădătoare care scrie pe ascuns.

Femeia e tânără şi rezistentă, are o condiţie fizică foarte bună. La două după-amiaza, efectul fenobarbitalului îi trecuse cu desăvârşire. Bea neîncetat apă şi se ducea la toaletă mereu. A dispărut un moment din raza ta vizuală ca să facă duş şi s-a întors din nou, proaspătă şi plină de energie. Şi-a făcut cafea, dar n-a mâncat. Ai văzut-o şovăind în două rânduri în faţa cutiei cu suc de portocale şi, până la urmă, a pus-o iar în frigider. N-avea nicio bănuială, erai sigur de asta, însă ar trebui să-i urmăreşti reacţiile, să vezi dacă renunţa la suc. În cazul acesta, vei căuta altă soluţie pentru viitoarea porţie de fenobarbital. Ceea ce i s-a şters din memorie îi va rămâne însă în trup. Ori de câte ori ar pune mâna pe cutia cu suc de portocale, trecutul îi va reveni în minte ca şi cum ar fi prezent. Iar ce o să uite ea, trebuie să-i aminteşti tu.

Ai văzut-o aşezându-se în faţa computerului şi uitându-se la corespondenţă. Era agitată, n-avea timp să răspundă la mesaje. Ziua îi era mai greu s-o urmărească, fiindcă lumina străzii lăsa prea multe

spaţii în penumbră. Dar mişcările ei se desluşeau când venea lângă fereastră, se privea în oglindă sau deschidea frigiderul.

Ai lăsat să treacă o săptămână pentru ca ea să-şi reia obiceiurile. Ştii că în răstimpul acesta l-a sunat de două ori pe redactorul columbian de la telefonul de la birou, cheltuind banii altora pe amorurile ei. Prezintă călătoria la Rio de Janeiro drept o deplasare de cercetare urgentă, pentru ca instituţia la care lucrează să-i plătească toate cheltuielile. Pe lângă curvă mai e şi hoaţă. Nu merită niciun pic de milă.

Acum ajungi devreme în camera ta de pe strada Reconquista, înainte de zece noaptea. Laşi închiderea ediţiei în grija redactorului din tura de noapte sau a lui Enzo Maestro, pe care l-ai angajat cu puţin înainte de schimbarea guvernului. L-ai ales datorită contactelor lui politice, l-ai avansat pentru loialitatea lui fără cusur şi, în cele din urmă, l-ai făcut mâna ta dreaptă.

Acum nu te mai repezi acasă să ajungi la telescop, ci treci strada şi încerci să încropeşti un dialog cu perechea de vagabonzi care doarme lângă clădirea unde stă ea. Pe vremea când locuiai la Chicago ai învăţat că, atunci când te adresezi cuiva care nu înţelege limba din partea locului, vorbeşti încet, marcând silabele, de parcă absoluta necunoaştere a limbii străine s-ar topi numai pentru că vocea rosteşte mai rar sau tonul e mai apăsat. Dar nimic nu-i mai eficace decât limbajul gesturilor. Aşa ai reuşit treptat să comunici cu bărbatul, căci femeia nu te place: strâmbă din buzele supte când te vede că vii şi-şi acoperă faţa cu pătura ferfeniţită. Sunt refugiaţi de pe urma războiului din Kosovo şi vorbesc o încâlcită variantă dialectală a limbii sârbe. Nu sunt nici măcar rude: îi leagă nenorocirea de a fi fugit din acelaşi sat de munte, de lângă un oraş numit Pranjani, sau aşa ţi se pare că înţelegi. Au plătit o avere ca să ajungă la Buenos Aires, mituind funcţionarii de la serviciile de

control al imigranţilor din Ciudad del Este şi Posadas, numai pentru a descoperi că în capitala sunt condamnaţi la o soarta de cerşetori. Bărbatul strânge uneori cutii şi sticle de prin colţurile pe unde n-au trecut încă alţii ca el. Invadând zone luate în stăpânire de alţii, riscă să fie omorât în bătaie şi aruncat în vreun şanţ. Dar ce altceva ar putea să facă? Nu există locuri de muncă pentru nimeni, oamenii şi-au pierdut capul, singura obsesie e să mănânce. Suntem pântece, numai pântece, spun gesturile bărbatului.

Uneori le duci conserve de carne sau cutii de supă. Femeia ştie să spună mulţumesc, pentru că a auzit-o rostind cu poticneli cuvântul ăsta când cineva îi aruncă o monedă, dar la tine se uită cu duşmănie şi, când te opreşti să stai de vorbă, se adresează tovarăşului ei repetând *Baš smo žedni.* Din câte ai ghicit, asta înseamnă „ne e sete" sau ceva de genul ăsta. Faptul că te respinge ar putea îngreuna legătura pe care încetul cu încetul ai stabilit-o cu bărbatul: încerci să fii politicos cu ea, să-i învingi neîncrederea, să-i treci cu vederea grosolăniile. Nu-i uşor, căci ţi-e tot mai silă s-o vezi. Când se ridică de pe salteaua de paie, îşi arată o claie de păr cu încâlceli de meduză. Duhoarea pe care o împrăştie e insuportabilă. Bine măcar că nu se supără când faci câţiva paşi cu bărbatul, cu toate că nu vă pierde o clipă din ochi, şi dacă nu v-ar mai vedea, s-ar preface că i-e rău. Nu-ţi poţi explica în ce constă dependenţa care s-a creat între el şi ea. Nu poate fi ceva fizic, deoarece bărbatul e încă în putere şi, dacă n-ar fi dinţii, ar părea chiar atrăgător, în vreme ce ea s-a deformat cu totul, cu jegul şi bolile ei de coşmar.

Nu doar o dată s-a oferit să le plătească o cameră de pensiune, dar au refuzat. Mai păstrează o anume mândrie, de parcă mizeria ar fi o alegere şi nu o înfrângere. Acum n-ai încotro şi trebuie să le vorbeşti pe şleau, să le spui ce vrei să facă. Femeia de vizavi pleacă peste trei zile la Río de Janeiro, şi trebuie s-o împiedici cu orice preţ.

După convorbirea cu Brenda, te duci în căutarea vagabonzilor: timpul te presează îngrozitor. E zece noaptea şi, de săptămâni de zile, rutina de zi cu zi s-a schimbat în apartamentul de peste drum, poate pentru că femeia e îndrăgostită şi preferă să nu-şi abată atenţia de la propria ei fiinţă. Vine devreme de la birou, acceptă rar invitaţii la cină, şi începând din zori petrece ceasuri întregi scriind. Însă duminica obiceiurile sunt cele dintotdeauna: se duce să călărească şi se întoarce când se întunecă. Ascultă muzică, se dezbracă în faţa oglinzii. E mai atentă să-şi îngrijească trupul, decât înainte: o vezi cum se întinde la o bară când se trezeşte, cum face flexiuni, cum se dă cu felurite creme pe picioare şi pe piept înainte de culcare.

Momir – ai învăţat numele bărbatului – sforăie deja în culcuşul de resturi când te duci după el. Tovarăşa lui, în schimb, stă în capul oaselor, fumând. Îi ceri voie să vorbeşti cu el. Nu-ţi foloseşte la nimic să-l scoli tu, pentru că ea n-o să-l lase să se mişte. Îţi împreunezi mâinile încercând un gest de implorare. Important, important, u repeţi în spaniolă, fără să ştii care din silabele astea o înduplecă. *Čekaću ga*, insişti. Crezi că asta înseamnă ceva în genul „o să stau să-l aştept". Apoi slobozi un cuvânt pe care femeia, în sfârşit, îl înţelege: *Pranjani.*

Tot ce vor cei doi este – ţi-a spus-o bărbatul – să se întoarcă la Pranjani. Satul în care trăiau a fost distrus de bombardamente, n-a mai rămas nimic din el, dar la Pranjani a început reconstrucţia. Acolo el ar putea munci ca zidar. N-ai reuşit să ghiceşti dacă ţi-a spus zidar sau şef de şantier sau altceva legat de inginerie, căci limbajul gesturilor e limitat, iar spaniola bărbatului extrem de redusă. Ai venit să le oferi ce-şi doresc.

Te ascunzi în intrarea din clădirea ta în timp ce Momir se trezeşte. Ţi-e teamă ca Reina să nu vină de la birou dintr-o clipă într-alta. În sfârşit, vezi că bărbatul se ridică şi te caută cu privirea. Îi faci semne

să traverseze, dar n-o face până când ea nu-i ordonă: *Pitaj ga.* A sosit momentul să-i propui schimbul la care te tot gândeşti de când ai citit mesajele adresate de femeia de vizavi amantului ei columbian. O să-i recomanzi discreţie maximă – *maximă*, ai să repeţi – dar cum oare te-ar putea trăda ţăranul ăsta fără limbă, străin de lumea din jur? Deja ţi-ai luat gândul că negocierea va fi uşoară: bărbatul îşi va consulta perechea de nenumărate ori. Oferta ta e simplă: o sumă de bani suficientă ca să cumpere două bilete de avion pentru Belgrad şi de autobuz până la Pranjani, plus cât le mai trebuie să reziste o săptămână. Ai să spui: „Trei mii de pesos", aşteptând ca Momir să spună: „cinci". Însă el îţi cere şi mai mult. Vrea paşapoarte noi pentru el şi femeie. Ţi se pare că înţelegi că de la Posadas la Buenos Aires le-au furat pe drum tot ce aveau: acte, bani, bijuterii, haine, poze. Paşapoarte? repeţi, mirat. Nu-i posibil. Cum să le procuri într-un timp atât de scurt? El va trebui să-şi îndeplinească obligaţia ce îi revine mâine noapte, şi tu nu-i poţi înmâna documentele înainte de şaptezeci şi două de ore, în cel mai bun caz. O să vă dau paşapoartele, aveţi cuvântul meu. Aveţi încredere. Te priveşte descumpănit. Trece iar strada şi discută cu perechea lui. Fie că Momir nu ţi-a înţeles argumentele, fie că femeia nu acceptă. Se întoarce cu privirea în pământ. Atunci cât timp am la dispoziţie? îl întrebi. Imediat, răspunde Momir, neînduplecat, arătând cu degetul spre apartament, fără să lase vreo îndoială în privinţa hotărârii lui nestrămutate.

Prostia vagabonzilor te înfurie. Cum de le dă prin cap acestor păduchi să se pună de-a curmezişul voinţei tale? N-o să le treacă deloc cu vederea această jignire. O să-i striveşti, când va sosi momentul. Acum sunt, din păcate, arma de care ai nevoie ca să-i dai o lecţie femeii de vizavi. Până nu o vor face, va trebui să-ţi foloseşti toată puterea ca să le dai ce-ţi cer. O să apelezi poate la Sicardi, şeful

personalului, sau la Enzo Maestro, care mai are încă legături cu serviciile de informaţii.

O să mă ţin de cuvânt, Momir, spui. O să mă ocup numai de asta. La şapte dimineaţa o să trimit un om de încredere să vă fotografieze chiar aici, în stradă. Încercaţi să vă aranjaţi, pieptănaţi-vă. Încercaţi să păreţi naturali. Apoi, seara, îţi voi da, dacă pot, documentele tovarăşei tale. Îţi voi da banii şi celălalt paşaport mai târziu, după ce vei fi făcut ce-ţi cer. Momir se duce iar să vadă dacă femeia e de acord. Dintre resturi, ea face semn cu capul că da. Dumnezeule, câtă tocmeală!

Dar realitatea e împotriva ta. În vreme ce vorbeai cu Momir ai închis celularele, şi acum vezi că pe amândouă ai mesaje disperate. Maestro te roagă să vii cât mai curând la tine la birou. Preşedintele a demis jumătate de cabinet, spune, şi s-a încurcat într-o ceartă mortală cu aliaţii care l-au adus la putere. Nu vrea să audă argumentele nimănui, cu excepţia celor ale fiilor lui. Criza a devenit atât de gravă, încât vicepreşedintele îşi poate da demisia. Ziarul stă pe loc, Camargo: te aşteptăm cu toţii, spune Maestro pe robot. Cum să fiu de acord cu titlurile de pe prima pagină fără să le vezi tu? Am toate ciornele gata pregătite, pe biroul tău. Te-ai gândit încă o dată cât de inspirat ai fost să-l alegi pe el să te secundeze. Jumătate dintre redactori l-au găsit respingător. A fost purtătorul de cuvânt cel mai lipsit de scrupule care a existat în ţară, ţi-au spus ei. Nici în timpul dictaturii n-a fost nimeni aşa. Exagerează. L-ai adus lângă tine fiindcă nu discută ordinele: le perfecţionează. Loialitatea fără cusur pe care i-a dovedit-o înainte preşedintelui, ţi-o dovedeşte ţie acum. Iar imaginaţia primejdioasă, plină de răutate, cu care a aburit ţara, în vreme ce şeful lui fura fără niciun risc, s-a rafinat treptat la ziar. Nu poate crea fapte, ca înainte, dar e un jongler jucându-se cu ele, îndreptându-le şi deplasându-le. Viaţa e nedreaptă cu oameni ca

Maestro, ţi-ai repetat de nenumărate ori. Într-o ţară mai puţin neînsemnată ca Argentina ar fi fost un Fouché, un Kissinger, un J. Edgar Hoover. În biografia nici unuia dintre ei nu există o performanţă atât de extraordinară în a abate atenţia lumii ca falsa penitenţă a fostului preşedinte la Los Toldos, lângă şanţul de la Alsina şi în Valle de la Luna în acelaşi timp: trei aruncări de zaruri care au fost, toate, norocoase.

Ţi-ar plăcea să-i mărturiseşti zbuciumul tău pricinuit de femeie, pentru că Maestro ar şti să te sfătuiască de bine, dar e un secret pe care nu-l poţi încredinţa nimănui. I l-ai spune doar mamei, da, ai deşerta în faţa ei tot ce păstrezi înlăuntrul tău, dacă ai revedea-o, însă chiar dacă speranţa nu te-a părăsit, ai încetat demult s-o mai cauţi, Camargo: mama ta a plecat din împărăţia acestei lumi.

În celularul rezervat fetelor lui şi prietenilor apropiaţi sunt înregistrate două apeluri cu veşti proaste. Starea Ángelei se agravează de la o oră la alta. Cu o voce de înmormântare, Brenda te anunţă că infecţia nu poate fi oprită. Trei medici sunt cu ea la terapie intensivă. Dacă nu eşti deja în avionul de Chicago, spune Brenda, te rog să cauţi vreo conexiune prin São Paulo, prin Lima, pe oriunde. Trebuie să ajungi aici cât mai curând, Camargo. Diana şi cu mine suntem disperate.

Fosta ta nevastă a înnebunit. Cum i se năzare că poţi veni la cea mai mică spaimă stârnită de boala Ángelei? N-ar fi prima oară când încearcă să te îmbrobodească vorbindu-ţi de o alarmă falsă. Fata ta are o leucemie greu de tratat, se numeşte mieloblastică, dar şi-a revenit în câteva rânduri şi n-ar avea de ce să fie acum mai rău. Dacă Brenda s-ar pune o clipă în locul tău şi-ar da seama că e vorba de o criză politică şi că nu poţi abandona ziarul ca un iresponsabil. Şi, dacă ar vedea viaţa pe aceeaşi lungime de undă cu tine, ca în primii ani de căsătorie, ar ghici că singura problemă de viaţă şi de moarte

este pentru tine călătoria femeii la Rio de Janeiro.

Celălalt mesaj te indispune: e Reina Remis, care vrea să te vadă cât mai curând. Doar un minut, te roagă, sunt victima unei neînţelegeri şi vreau s-o lămuresc între patru ochi. N-ai s-o primeşti, ai hotărât doar. Ai să-l laşi pe Sicardi să judece cazul şi n-ai să mişti un deget în favoarea ei.

Şi mâine? Ah, nu vrei să fie nicio fisura în planurile tale pentru mâine. Îndată ce ajungi la tine la birou ai să-l chemi pe Sicardi. Poate că doar el o să fie în stare să rezolve tot ce te frământă. Nu te poţi abţine să nu te enerveze nasul lui: un ardei uriaş, gata să crape. Moralitatea lui Sicardi e un teren neexplorat, aşa încât dai drumul la cuvinte cu delicateţe, ca şi cum le-ai pune să păşească pe jar. Nu vă faceţi griji, domnule director, putem avea paşapoartele mâine după-amiază. False, se înţelege. O să le găsesc pe cele furate de la consulatul polonez. Nenorociţii ăştia pe care o să-i scoatem din ţară sunt croaţi, aţi zis: sârbi, muntenegreni? Nimeni n-o să-şi dea seama, atunci, de diferenţă. Sârbi, polonezi, bulgari: aceeaşi pleavă. Te-ai resemnat să laşi ultimele detalii pe seama lui Sicardi: fotografiile, inventarea numelor, datele de naştere probabile, între 1954 şi 1960. I-ai atras atenţia că vrei să nu existe greşeli de traducere la transcrierea datelor în documente: amănuntele astea ar putea zădărnici toată strădania când vor trece prin filtrul serviciului de Emigrare. Vedeţi că sunt litere ciudate în limbile astea, Sicardi: y cu accent ascuţit, f cu liniuţe de-a curmezişul, h cu accent circumflex. Nu vă faceţi griji, domnule director, te linişteşte el. V-am dezamăgit eu vreodată?

Te sâcâie încă treaba cu Reina Remis: e câmpul invizibil plin de ghimpi pe care nici Sicardi şi nici tu nu vă încumetaţi să-l străbateţi. Mai doriţi ceva, domnule director Camargo? N-o uităm oare pe Remise? te întreabă, servil, netezind terenul. Ar trebui să-i

mulţumeşti, pentru că o mulţime de vase capilare de pe nas i s-au spart datorită tensiunii. Tomis, îl corectezi, accentuând apăsat prima silabă. Se numeşte Reina Remis. Ştii şi dumneata că nu a fost loială ziarului. Compania aceea aeriană, Fleet, i-a dat mită. Trebuie s-o concediem, Sicardi, n-avem încotro. Dar dacă am lua-o mai încet, domnule director? se alarmează el. Dacă îi atragem atenţia cu un avertisment? S-o concediem aşa, peste noapte, ne-ar costa ochii din cap. Sau avem poate dovezi în privinţa mitei? Ne iese şi mai scump s-o păstrăm, Sicardi. Acţionează. Nu bate pasul pe loc cu tergiversări legale.

Te înfurie să dai explicaţii. Când e vorba de Remis, nu accepţi să te contrazică nimeni. Concediaz-o, dar mai târziu, îi repeţi. Las-o să mai facă vreo două greşeli. Să ne dea în judecată. O s-o ţinem luni de zile fără să-i plătim, o să fie nevoită să meargă de la un avocat la altul.

În sfârşit, te simţi uşurat. Ai scăpat de starea aceea apăsătoare ce nu-ţi dădea pace. Un scurt respiro şi ai să le telefonezi directorilor ziarului *El Heraldo*, posturilor de televiziune, agenţiilor de ştiri şi tuturor posturilor de radio care-ţi vin în minte pentru a le atrage atenţia că Reina te-a trădat şi că, dacă o angajează, înseamnă că îţi declară ţie război. Ar trebui să fie o lecţie pentru tine, Camargo. Ai mers prea departe cu ea, ai dus-o pe înălţimi unde doar fiinţe ca tine ştiu să respire fără să se asfixieze, l-ai dăruit prietenia ta, i-ai dublat leafa cel puţin în două rânduri. Câştigă aproape la fel ca Maestro. Din pricina ei, şi numai a ei, te-ai despărţit de Brenda şi te-ai îndepărtat de gemene, deşi ai fi făcut-o poate oricum, mai curând sau mai târziu. Şi uite cum te-a răsplătit: înşelându-te. N-ai nevoie să verifici dacă, în afară de biletele de avion, a primit şi cecuri de la compania aeriană. Ţi-e de-ajuns să citeşti ce a publicat ca să-i facă reclamă. N-ai s-o ierţi, Camargo, chiar dacă o să te implore în

genunchi. Ai învăţat lecţia asta de la Domnul, care e milostiv, dar nu iartă niciodată.

Acum Ü chemi pe Enzo. Cu el te simţi relaxat, în largul tău. Ideile lui sunt mereu o copie a propriilor tale gânduri şi dacă, întâmplător, are altele, le face să dispară. Ai putea să-i spui, bunăoară, că titlul de mâine este *Crinete de la gabisis*[6], şi ar aproba cu entuziasm. N-ar fi rău să-i iei pe cititori prin surprindere din când în când, obligându-i să recompună un limbaj dezmembrat: *Se demite aşteptarea vicepreşedintelui*. Sau poate: *Detros pune minis la trei.* Ziarele ar deveni jocuri pentru adulţi, şi nu păpică gata mestecată pentru prunci netoţi. Da, s-o facem, e ceva extraordinar, ţi-ar spune Maestro, şi imediat s-ar apuca de treabă.

Ieşirea din infernul coridoarelor palatului l-a întinerit. Chiar dacă se îmbracă tot în costumele lucioase cu vestă şi poartă cu îndărătnicie cravatele înflorate, aşa cum l-a deprins prostul gust al fostului preşedinte penitent, lui Maestro i-a pierit privirea aceea alunecoasă şi ruşinată de odinioară. Când merge prin redacţie, cu degetele mari înfundate în vestă, seamănă cu Noe ascultând nechezatul, ciripitul şi şuieratul plin de recunoştinţă dinspre arcă. Ai aflat ştirea zilei, Camargo? te salută cu entuziasm. Căderea lui Miloşevici. Aveam două cronici grozave trimise de la Belgrad, un interviu cu Vojislav Kostunica, cel care şi-a asumat conducerea ţării, şi o coloană în exclusivitate cu Juan Goytisolo. Dar la noi preşedintele s-a sculat după siestă cu toane de femeie la ciclu şi a dat afară cu şuturi în fund trei miniştri neascultători. Ştiu din sursă sigură că vicele o să plece trântind uşa dintr-un moment într-altul. Insinuăm treaba asta, dar n-o spunem. Crezi că trebuie să schimbăm titlurile şi să punem accentul aici?

---

[6] Cuvinte inexistente în spaniolă. (*N. tr.*)

Nu schimba nimic, Enzo, dai dispoziţie. Să rămână totul cum ai făcut. Ţi-a ieşit o primă pagină fără cusur. În noaptea asta n-o să se întâmple nimic nemaipomenit. Vicele, dacă îşi dă demisia, o să aştepte ca preşedintele să se răzgândească şi să-l cheme iar. Cel care are probleme sunt eu, Enzo. Va trebui să-mi ţii locul pentru vreo două zile. Acum, Camargo? Cum să faci aşa ceva acum? îţi ţin locul cât vrei, dar eu nu sunt directorul şi cititorii îşi vor da seama. N-am altă soluţie, îi răspunzi. Ángela e rău. Cu toate că Brenda nu vrea să recunoască, ştiu că fata mea poate muri în orice clipă. Ar fi trebuit să fiu deja în avion spre Chicago, dar n-am curaj. Şi nici nu sunt în stare să văd pe nimeni. O să stau lângă telefon, să mă poţi chema oricând, şi o să vin la ziar dacă apare ceva urgent. Treaba de mâine e o poveste cu cântec, Enzo. Aş putea să-ţi şi dictez titlul: *Vicepreşedintele şi-a depus demisia în mod irevocabil.* Nu-s multe de ghicit. Trebuie numai să trimiţi un redactor la Olivos pentru a descrie fiecare behăit al preşedintelui, în timp ce altul să fie pe urmele vicelui dezertor oriunde se va duce. Adaugi la toată treaba asta vreo două analize ale crizei şi gata. O să fie o zi transparentă, oxigen curat. Dacă se întâmplă aşa cum spui, Camargo, poate că da, totul e simplu. Însă ar putea lua şi altă întorsătură, să-l apuce nebunia. Vezi ce curios s-au petrecut lucrurile azi: dis-de-dimineaţă ne-am trezit cu căderea lui Miloşevici şi pe înserat anodinul nostru preşedinte şi-a făcut zob cabinetul.

Ziarul, totuşi, contează cel mai puţin. Ce contează e vina care te poate copleşi dacă nu te duci. N-ar fi mai bine să pleci la Chicago? Maestro e ingenios, dar nu-i un bun organizator. Nu cunoaşte trupa, habar n-are cine anume dintre redactori află pe celular ce se întâmplă la Olivos, când de fapt stă şi prânzeşte acasă împreună cu familia. N-are încredere nici în sfaturile lui Sicardi. Vei fi nevoit să-i dai o mână de ajutor în privinţa ciocnirilor de mâine. Îi sugerezi s-o

pună pe Remis pe urmele vicelui demisionar. Îi laşi în scris un plan amănunţit cu toate operaţiunile: la opt dimineaţa să-l găsească la cafeneaua din colţul străzii pe care locuieşte, unde îşi ia de obicei micul dejun; să urmărească pas cu pas scrierea demisiei, plânsetele nevestei, telefoanele zadarnice de la Olivos încercând să-l facă să se răzgândească, apoi conferinţa de presă prin care îşi ia rămas bun, singurătatea căminului şi agitaţia oamenilor. Remis? se miră Maestro. Nu eram gata s-o punem pe liber? Ba da, însă ce contează? răspunzi. De luni de zile lucrează neglijent şi pe deasupra ne mai şi fură. Să-i dăm mâine posibilitatea să ne înapoieze ce ne datorează. Ocupă-te să-şi îndeplinească sarcina. Iar Sicardi să dea periodic raportul dacă ea îşi vede de treabă. Să n-o laşi să plece până când nu trimiţi la tipar ultimele cuvinte ale articolului. Dar tu o iubeai, Camargo, se încumetă să spună Maestro. Până cu puţin timp în urmă o iubeai. Tocmai de asta, răspunzi. Nu las niciodată sentimentele să se amestece cu munca. Încă ne mai e de folos. Ştie să relateze cu măiestria Victoriei Ocampo şi e la fel de isteaţă ca Patricia Highsmith. Şi din cale afară de primejdioasă.

La noapte ai să dormi pentru prima oară în patul de călugăr de pe strada Reconquista, deşi naiba ştie dacă ai să poţi închide ochii. Ai să renunţi la fotoliul de unde o cercetezi, ai să te apropii mereu de telescopul Bushnell, şi ai să revezi toate mişcările de a doua zi. Ţi-ar plăcea să intri în apartamentul de vizavi îndată ce ea va pleca la birou, dar menajera rămâne acolo până la ora unu şi va trebui să ai răbdare. E o mică schimbare în rutina cu care ea îşi bea sucul înainte de culcare: deşi îl preferă tot pe cel de portocale, uneori alege şi unul de mere. Veşnic are în frigider două sau trei cutii. Ca să eviţi orice risc, ai să pui două grame de fenobarbital în fiecare cutie. De data asta vei fi nevoit să foloseşti mânuşi, căci pedeapsa pe care o pui la cale e foarte drastică şi nu trebuie să rămână vreo urmă. Ţi-ai luat

toate măsurile de precauţie rezervând biletele de avion pentru Momir şi perechea lui în cursa de Santiago de Chile de sâmbătă la prânz. De acolo, după un zbor cu trei escale, vor ajunge la Belgrad. Vrei să-i ştii muţi şi departe. Ai lăsat formalităţile pe seama lui Sicardi, cu siguranţa că la prânz, când ai să-i telefonezi, se va fi ocupat de toate, până în cele mai mici amănunte. Singurul lucru care ţi-a scăpat, fir-ar să fie, e să ştii pe unde colindă cei doi vagabonzi în timpul zilei, în ce cloacă se adăpostesc, cu cine se văd. Poate s-or fi ducând pe peroanele de la Retiro sau spre Costanera Sur, unde a văzut cerşind tot felul de oameni care vorbesc limbi asemănătoare, sau poate aşteaptă să se facă noapte în vreun tren de marfă din gara Constitución. Ai pierde prea mult timp acum dacă ai încerca să le dai de urmă. Te îndoieşti că Momir ar vorbi despre tine cu alţii de teapa lor, fiindcă nu i-ai spus cum te cheamă şi nici măcar nu i-ai dezvăluit planul. Ţi-ai luat doar toate măsurile să nu dea greş la ce e mai important.

Noaptea trece încet şi te-ai sculat de trei sau patru ori, temându-te ca nu cumva Momir să dispară. Dar amândoi nenorociţii zac mai departe în mizeria lor, cu trupurile lipite de grilajul curăţătoriei. Înainte de unsprezece, cum ai bănuit, a sosit femeia de peste drum. După un ritual mai scurt ca de obicei, ai văzut-o stingând lumina. N-a uitat să-şi citească pe computer corespondenţa şi nici să-şi maseze cu senzualitate picioarele şi pieptul cu creme tonifiante. Eşti convins că şi-a făcut programare pentru sâmbătă să se depileze, să-şi facă manichiura şi pedichiura, pregătindu-se de întâlnirea cu amantul ei. Ce păcat că n-o poţi vedea dormind, că nu poţi pătrunde în ea, navigând pe râul sângelui ei. Dacă i-ai vedea visele la fel de limpede cum a făcut-o videocamera ta cu fiecare cută a trupului ei, ai afla de ce te-a trădat şi, poate, pedepsind-o, i-ai mângâia fruntea, nu din milă, căci sentimentul acesta ar umili-o, ci din dragoste faţă de

tine însuţi, Camargo, şi pentru toată viaţa pe care ţi-ai pierdut-o contemplând-o.

Opt

Camargo a mai trăit trei ani după tragedia care i-a schimbat viaţa. Ce păcat că n-a putut citi cele două coloane atât de inspirate pe care i le-a dedicat Enzo Maestro. Era un text fără un cuvânt de prisos, în stânga paginii întâi, cu un titlu care ar fi fost pe placul lui: *Doliu:* El Diario *deplânge pierderea / fostului său director G. M. Camargo.* Deşi nu mai era deloc nevoie, textul respecta ultimele dorinţe ale defunctului. Menţiona o singură dată, parcă în treacăt, prenumele din actele sale civile, Gregorio Magno Pontífice, şi trecea sub tăcere mai toate amănuntele intime din biografia lui, începând cu momentul când a fost părăsit de mamă, în copilărie, şi până la divorţul de Brenda şi apoi târzia lor împăcare. Plin de generozitate, Maestro îi transforma tatăl într-un „pionier al radioului nostru" şi rezuma ostracizarea marelui ziarist în două rânduri sobre: „Cu puţin înainte de a se îmbolnăvi, Camargo colindase lumea cu uimire, de parcă ar fi fost din nou un redactor tânăr. Articolele pe care le-a trimis din marile capitale europene, din Katmandú, de la templele din Angkor Wat şi de lângă ruinele de la Chichén Itzá, au devenit clasice pentru Argentina. Văduva lui, Brenda, intenţionează să le strângă într-un volum, împreună cu ultima colaborare pe care, după ce plecase de la ziar, a trimis-o la *El Diario* şi pe care o redăm mai jos pentru cititorii noştri."

Ediţia avea o banderolă subţire de doliu şi oferea în paginile din mijloc douăsprezece fotografii ale lui Camargo, alese cu grijă de Maestro. Două dintre acestea fuseseră făcute printre muşcatele din casa din San Isidro, împreună cu soţia şi fetele lui gemene. Arăta fericit, semeţ ca un dirijor care tocmai a verificat cât de supuse îi sunt instrumentele. În alte şase însoţea diferiţi politicieni, oameni de

afaceri, laureaţii premiului Nobel pentru Literatură, deşi în realitate se părea că toţi aceştia îl însoţeau pe el, privindu-l cu ochii plini de devoţiune. Maestro mai alesese cu mare plăcere o fotografie a lui Camargo lângă Carlos Salinas de Gortari, spre sfârşitul mandatului acestuia, în care ziaristul îl cerceta, cu buza de jos ieşită în afară, mai dispreţuitor ca oricând, pe preşedintele scund şi chel. Pagina era dominată de o fotografie, deasupra a patru coloane, care-l înfăţişa pe Camargo în biroul lui de la *El Diario*, înconjurat de statul major al redactorilor, înainte de una din şedinţele de după-amiază. Maestro întindea o mână protectoare pe fotoliul directorului, ascunzându-şi degetul mare de la cealaltă sub vestă. În restul pozelor, defunctul apărea în faţa Marelui Zid, a edificiului Institutului de Asigurări împotriva Accidentelor de Muncă, pe strada Na Poricí din Praga, unde Franz Kafka a lucrat din 1908 până când s-a pensionat, în 1922, şi în dreptul Muzeului de Artă Modernă din São Paulo, împreună cu prietenul lui Antonio Marcos Pimenta Neves, cu puţină vreme înainte ca acesta să cadă şi el pradă unei pasiuni nefericite.

În partea de jos a ambelor pagini se reproducea în chenar singurul articol pe care Camargo îl scrisese la persoana întâi. Era ultimul din lunga lui carieră. În vara aceea fusese martor, din întâmplare, la un incident care a impresionat presa de scandal din America Latină şi, cu toate că de multă vreme soarta vitregă îl silise să renunţe la postul de director de la *El Diario*, s-a simţit obligat să-şi trimită mărturia. Loial până în pânzele albe, Enzo Maestro – succesorul lui – i-a acordat un spaţiu privilegiat, însă le-a atras atenţia redactorilor cât de mult afectaseră vârsta şi nenorocirea scrisul unui maestru al stilului.

Un martor ocular relatează tragedia
de la Viña del Mar

Tot mai multă lume se duce vara la Viña del Mar. Din august nu mai există case de închiriat lângă plajă şi din decembrie până în martie[7]*, la hoteluri nu mai găseşti un loc. Sofia mea, Brenda, a avut norocul să închirieze pe câţiva dolari conacul galben ce se înalţă la capătul dinspre nord al staţiunii, rămas neocupat din pricina legendei ce-i sperie pe cei din partea locului, care spune că era bântuit de fantome. În 1976, un general din armata chiliană a descoperit-o acolo pe tânăra lui nevastă săvârşind păcatul desfrâului, şi şi-a răzbunat jignirea împuşcându-i pe adulteri cu pistolul din dotare şi otrăvindu-i cu sirop cu arsenic pe cei trei copii ai lor, înainte de a-şi trage el însuşi un glonţ în inimă.*

Una dintre legendele cele mai vii din Viña del Mar povesteşte că, în fiecare noapte, la zece – ora când s-au comis crimele –, se desluşesc limpede vaietele celor morţi Totuşi în cursul săptămânilor petrecute acolo n-am auzit decât vuietul mării.

Apusurile de soare din această staţiune chiliană, care se bucură de o faimă îndreptăţită, ating culmea splendorii în micul golf ce se întinde exact în dreptul conacului galben. Multă lume din Santiago şi Valparaíso vine la sfârşit de săptămână să admire această minune, pe care Brenda şi cu mine o aveam la dispoziţie din balcon. Nu-mi amintesc de ce ne-am hotărât să ne ducem pe ţărm duminică, 23 februarie 2003, când pelerinajul infernal era în toi Fata noastră, Diana, plecase la Buenos Aires, noi doi ne simţeam singuri şi trişti şi chiar fără s-o spunem, eram nespus de dornici de companie. Pe plajă adia o briză călduţă şi diafană. Turiştii cu batiste înnodate pe cap şi coşuri de picnic, se întinseseră printre stânci, nemişcaţi ca nişte şopârle. Ţipetele pescăruşilor sfâşiau calmul acela nesfârşit. Cam pe la şase şi jumătate, când soarele începea să coboare, un avion a trecut prin dreptul nostru cu o viteză atât de neverosimilă, încât urletul motoarelor ne-a ajuns

---

[7] Luni de vară în emisfera australă. *(N. tr.)*

la urechi când deja se pierduse din vedere. În scurtă vreme se întoarse, parcă plutind. Zbura la trei sau patru sute de metri deasupra mării şi tăia globul soarelui cu nişte linii perfect orizontale. Era un Cessna Citation pentru patru pasageri, dar mai târziu s-a aflat că singura persoană la bord era pilotul înnebunit.

Pe măsură ce soarele se cufunda tot mai hotărât în mare, avionul se învârtea din ce în ce mai aproape de sol. În cele din urmă se părea că motoarele, urlând în urma mândrei cozi ca de balenă, la capătul fuselajului, aveau să atingă suprafaţa mării. Brenda mi-a luat mâinile, cu faţa scăldată în lacrimi.

— Nu se întâmplă nimic, i-am spus. Omul ăsta nu vrea decât să atragă atenţia.

— Nu-ţi dai seama, zise ea. Vrea să se omoare.

Intuiţia Brendei n-a dat greş niciodată. Soarele stătea să dispară după ultima unduire a mării, şi două femei, ridicându-se de prin locurile ascunse între stâncile de pe ţărm, prinseră a striga îngrozite.

— Ce face acum? Ţâşneşte în sus ca o rachetă!

Totul s-a petrecut într-o secundă incredibilă, în care toată lumea şi-a ţinut pesemne respiraţia. Avionul şi-a îndreptat botul de delfin spre cerul fără nori, într-un unghi aproape drept şi, când se părea că se îndepărtează, s-a lansat în picaj înspre mare. Trebuie să fi avut motoarele stinse, fiindcă nimeni nu şi-a amintit să fi auzit nici cel mai mic zgomot înainte de uriaşa explozie care a luminat golful: doar un şuierat străbătând razant solemnitatea soarelui ce se stingea. Se înfipse în mare, se ivi o lumină înspăimântătoare şi, brusc, se făcu noapte.

Brenda mi-a dat drumul la mâini şi a dat fuga spre apă, ca şi cum ar mai fi putut salva ceva din naufragiul acela. Voi păstra veşnic în amintire nu avionul scufundându-se ca un vânător subacvatic în căutarea unor peşti invizibili, ci crâmpeie fără sens din asfinţitul acela: picioarele pline de varice ale unei femei care îngenunchea, luminile de neon ale unui bar ce s-au

aprins în depărtare pe coastă, sirena unei ambulanţe de prisos, o sticlă de bere plutind pe apa dinspre ţărm, şi Brenda printre valuri, cu îmbrăcămintea udă, întinzându-şi mâinile către soarele în agonie.

Toate buletinele de ştiri au arătat imagini cu scoaterea avionului din apă. Dintr-o mare fără vânt, sub luna strălucitoare, scafandrii recuperară resturile înainte de miezul nopţii. Nu le-a fost uşor să dea de cadavrul pilotului, care s-a ivit plutind în zorii zilei de luni, la treizeci de kilometri în larg, fără niciun semn care să permită identificarea lui.

Se ştia, totuşi, că defunctul fusese preşedintele Republicii Argentina. Cea de a doua soţie a lui, o chiliană care a ajuns renumită ca actriţă de telenovele şi cântăreaţă pe la începutul anilor nouăzeci, se hotărâse cu câteva săptămâni în urmă să-l părăsească, şi se refugiase la reşedinţa victoriană aflată tot în faţa golfului, lângă casa închiriată de noi. Nu ştiam că locuia cineva acolo. Cu toate că nu ne intră în obicei să ne intereseze vecinii, ne-a atras atenţia lipsa oricărei mişcări: niciodată n-am văzut vreo maşină intrând scai ieşind, şi nici n-am auzit vreun zgomot.

După comandantul Carabinierilor din Viña del Mar, fostul preşedinte n-a lăsat scrisori care să-i justifice sinuciderea. Credea, poate, că un act atât de exploziv se explica de la sine, sau că faptul că soţia l-a părăsit n-avea nevoie de comentarii.

A doua zi după funeralii, la care au participat preşedintele Argentinei şi cei din Chile şi Venezuela, am asistat la citirea testamentului, păstrat la sucursala Băncii Santander. Se prevăzuse ca ceremonia să fie strict particulară şi am fost nevoit să-mi mobilizez toate relaţiile pentru ca Brenda şi cu mine să putem intra. A fost o precauţie zadarnică, deoarece corespondenţii televiziunilor din cincisprezece ţări au forţat fragilul cordon de siguranţă şi au năvălit în Salonul Ambasador al hotelului unde erau adunaţi cu toţii, avocaţii, trei notari, prima soţie a defunctului cu singurul lor fiu şi cei nouă fraţi ai ei, şi în plus un număr restrâns de martori. Întrucât preşedintele sinucigaş încă era căsătorit cu actriţa de telenovele, se

presupunea că femeia avea să reclame cel puţin jumătate din bunurile lui. Totuşi, nu se afla acolo. O reprezenta tatăl ei, un bărbat palid, slab, care juma cu nesaţ ţigară după ţigară.

Notarii au refuzat să citească testamentul până când salonul Ambasador nu avea să se golească de nepoftiţi, dar cei de la televiziune deciseseră că actele postume ale preşedintelui erau la fel de puţin solemne ca şi cele antume. Socrul fumător voia să plece cât mai curând, aşa încât notarul-şef, ţinând seama de această urgenţă, a deschis plicul sigilat care conţinea documentul. Umbra vertiginoasă a sinucigaşului s-a aşternut o clipă peste noi şi, în loc să ne sperie, ne-a pregătit pentru o revelaţie josnică. Şi am avut parte de ea. Cu o voce nepotrivit de monotonă, notarul a anunţat că averea fostului preşedinte ajungea la trei sute optzeci şi nouă de milioane şase sute douăzeci şi şase de mii de dolari în proprietăţi, depozite la bănci din Europa şi Caraibe, acţiuni de bursă, cecuri la purtător, firme încredinţate unor interpuşi, în locul modestelor două milioane opt sute de mii de dolari pe care îi declarase drept unic capital când plecase de la guvernare. „Ştiam eu, ştiam", se auzi vocea primei soţii. „A murit cum a trăit, înşelându-ne pe toţi."

Scandalului stârnit de această declaraţie i se adăuga neruşinarea, căci aproape toate bunurile se aflau în mâna unor intermediari, înregistrate în codicile secrete pe care notarii trebuiau să le rezolve separat cu fiecare dintre executorii testamentari. Defunctul admitea că averea lui reală era uriaşă, dar moştenitorii legitimi n-o puteau reclama pentru că se afla în mâini inaccesibile. Îi lăsa fiului un milion şi jumătate şi tot atât celei de a doua soţii. Restul se împărţea în donaţii pentru cluburi de fotbal, fonduri pentru crearea unui circuli automobilistic de Formula Unu, achiziţionarea unui canal de televiziune dedicat sporturilor, care trebuia să-i poarte numele, şi o donaţie specială pentru construirea, pe muntele cel mai înalt din provincia lui natală, a unui monument cu efigia lui, asemeni celor ale lui Washington şi Jefferson pe muntele Rushmore. Ca şi sinuciderea, aceste hotărâri postume

erau un gest de sfidare a opiniei publice.

Borges a scris – sau a spus – că opera cea mai însemnată a unui om este imaginea pe care o lasă despre sine în memoria celorlalţi Pe defunct însă nu-l interesa să lase o imagine. Voia s-o impună, s-o tatueze. Mai mult decât părerea pe care posteritatea avea să şi-o facă despre el, îl frământa neîncrederea pe care el însuşi o simţea faţă de memoria posterităţii

G. M. Camargo, *El Diario de Buenos Aires*
28 februarie 2003

Reina ajunse la staţia de autobuz puţin după prânz. Un miros de prăjeală şi carne friptă impregna străzile. La intrarea şi prin gangurile ce separau prăvăliile de bijuterii ale unor evrei bătrâni de dughenele coreene unde se vindea îmbrăcăminte cu etichete de firme false, zăceau cârduri de cerşetori. O fetiţă de trei sau patru ani, desfigurată de bube şi cicatrice, fugi de lângă maică-sa şi se agăţă de picioarele Reinei, cerându-i un bănuţ. Dintre tarabele şi păturile întinse în drum de peruani care ofereau de la felurite ierburi naturale până la celulare de contrabandă, izbucni un cor de copii pe un ton implorator. Gonită de mirosul de excremente şi urină, îngrozită de râie şi păduchi, Reina luă un pumn de monede, îl aruncă peste cerşetori şi plecă în fugă. Întotdeauna fusese temătoare. Se spăla pe mâini la tot pasul. Rănile altora o speriau cumplit, şi nu înţelegea poveşti ca acelea cu Evita Perón, care sărutase sifilitici şi leproşi pentru a demonstra că împărtăşea suferinţele poporului. Ea nu putea nici măcar să vadă un animal răpciugos, cum erau uneori caii de pe la grajduri.

În colţ, lângă cafeneaua La Perla del Orice, mai erau câteva exemplare din *El Diario*. Pe prima pagină articolul despre slujba de seară domina coloanele de sus, în dreapta.

Redactorul din tura de noapte îi sublimase iscălitura, Reina Remis, ilustrând-o cu o fotografie în care arăta mai tânără, aproape adolescentă, resemnată în privinţa zâmbetului acela care-i dezvelea gingiile. Numai Camargo putuse da dispoziţie, prin celular, de la Azotea de Carranza, să-i pună în evidenţă numele şi s-o transforme, prin acest simplu gest de magician, în ziarista momentului. Totuşi, faima asta neaşteptată nu se datorează celor întâmplate între ei, îşi zise Reina. Mi se datorează mie, dibăciei cu care am demascat farsa preşedintelui penitent. Nu avea remuşcări din pricina intimităţii la care ajunsese cu Camargo, nici pe departe. Şi ea descoperise plăceri de care nu se credea în stare, dar acum îşi zicea că sentimentele astea se stâng întotdeauna chiar în noaptea în care se aprind, şi că cel mai bine ar fi să se poarte cu directorul de la *El Diario* ca şi când l-ar vedea pentru prima oară. În veci n-avea să-i ceară ceva, nu voia absolut nimic. Gloria fugară a acestui prim articol avea să sporească după cele ce vor urma, era convinsă, pentru că ambiţia o va purta acum pe culmi, ea însăşi fiind ca vântul ce se putea înălţa oricât spre cer, dar nu din mâna lui Camargo, ci purtată de îngerii propriei sale inteligenţe, ca în visul lui Iacob.

Stând în dreptul cafenelei La Perla del Orice, a simţit că lumea o fixa cu privirea şi o recunoştea din fotografia publicată pe prima pagină. Avea chef să-şi recitească articolul despre cele întâmplate la mănăstire bând un capucino la una din mesele ilustre de la Perla unde, în urmă cu optzeci de ani, Borges învăţase lecţiile de idealism ale lui Macedonio Fernández, pentru care nu exista materie trainică dincolo de aparenţele lumii şi niciun ego care să perceapă aparenţele. Tot acolo se întâlneau de obicei acei Montoneros[8] de la începutul anilor şaptezeci, care sfidau escadroanele morţii

[8] Membrii unei organizaţii revoluţionare. (*N. tr.)*

scriindu-şi manifestele tipărite clandestin, iar câţiva interpreţi de rock plăzmuiseră lângă fereastră primele scrisori batjocoritoare împotriva tiraniei. N-a mai rămas nimic din toate acestea, îşi zise Reina descoperind o masă din material plastic libera, dar încă murdară de fursecuri şi ziare rupte în bucăţele. Cei care îşi petreceau dimineaţa acolo erau şomeri cu cearcăne, care se întorceau după ce făcuseră cozi zadarnice înainte de răsăritul soarelui în dreptul puţinelor agenţii de plasare, sau taţi în căutarea cuiva care să le dea ceva de lucru ca să-şi poată hrăni familia, orice, începând cu treburi în vamă şi terminând cu căutarea unor nasturi rari prin mercerii. Dar cei mai numeroşi erau cerşetorii. Se strecurau pe sub scaune ca pisicile, vânând vreo bucată de pâine căzută pe jos, ferindu-se de furia chelnerilor. Cafeneaua aceea ajunsese capitala nefericirii –, *capitale de la douleur,* ar spune Paul Éluard – un teritoriu care se năruia. Mesele la care Xul Solar inventase o spaniolă practică, dar imposibil de pronunţat şi de citit, înregistrau acum doar poveşti ale unor oameni nevoiaşi. Nici măcar nu erau aceleaşi mese: lemnul preţios fusese înlocuit cu suporturi urâte din plastic şi aluminiu, care se clătinau veşnic, indiferent ce li se punea sub picioare pentru a le fixa. Acel capucino pe care i l-au adus Reinei era rece, iar muştele se aşezau pe paginile ziarului cu îndărătnicie de cititoare. A preferat să plece când a ajuns la paragraful al treilea din articolul ei, şi abia aruncase o privire bâlbâielilor lui Insiarte, exilate în pagina a şaptea.

Era ora când trebuia să ajungă la redacţie, dar nu a vrut să se grăbească. Acasă, şi-a scos telefonul din priză – robotul înregistrase doar două apeluri ale mamei, care o întreba unde plecase –, s-a dezbrăcat, a făcut câteva flexiuni în faţa oglinzii din dormitor şi apoi o baie fierbinte, la temperatura cea mai mare pe care a putut s-o suporte. A ieşit somnoroasă, înfăşurată în două prosoape, s-a întins pe pat şi a adormit.

Când s-a trezit, era trecut de şapte. Întunericul de iulie[9] se abătea asupra oraşului umed şi luminile firave de pe strada Humberto Primo se stingeau parcă înghiţite de ceaţă. S-a îmbrăcat în fugă şi, pe când aştepta un taxi, s-a rujat şi şi-a netezit părul ciufulit de somn. De puţine ori s-a simţit atât de umflată, de urâtă. Era sigură că, ajungând la ziar, şeful personalului, Sicardi, avea s-o cheme pentru a o mustra şi a o face de râs în faţa celorlalţi redactori, ca de obicei. Nu l-a văzut pe coridoare şi a răsuflat uşurată. A găsit însă o scrisoare la ea pe birou prin care Sicardi o informa că redactorii, la şedinţa de după-amiază, hotărâseră să o promoveze şefă a unei secţii inexistente până atunci, de Investigaţii Speciale, şi că i se va dubla leafa retroactiv, de la 1 iulie. Trebuia să se prezinte cât mai curând în biroul directorului Camargo pentru a primi instrucţiuni în legătură cu noile sale atribuţii.

Reinei i se făcea frică extrem de rar. Viaţa ei se desfăşurase întotdeauna în prezent, unde se întâmpla doar ceea ce-i era cunoscut, dar acum a rămas descumpănită preţ de un minut. Nu dorea să-l vadă iar pe Camargo, nu ştia ce să facă şi nici ce să-i spună. Din nou, ca şi noaptea trecută, sentimentele i se amestecau, dar acum nu din dorinţă sau din curiozitate faţă de un trup imprevizibil, ci pentru că nu ştia ce să facă în situaţia importantă în care se trezise pe neaşteptate. Era ambiţioasă, bineînţeles, dar viaţa pe care şi-o imagina pentru sine era alta. Voia să scrie versuri, câte un eseu cu caracter istoric despre timpurile lui Iisus, povestiri în care să se petreacă puţine lucruri, ca în cele ale lui Isaak Babei, şi să nu existe nimic uimitor, ca în cele ale lui Raymond Carver: să fie cunoscută pentru acestea, şi nu pentru scânteile pe care ziarul le împrăştia zilnic şi care, a doua zi, erau stinse de alte scântei noi.

---

[9] Lună de iarnă în emisfera australă. (*N. tr.)*

Investigaţii Speciale. Ce-o avea oare de gând Camargo? oftă şi formă numărul interior al direcţiei.

Toată ziua şeful se gândise la ea: ăsta a fost primul lucru pe care i l-a spus. A cerut să le aducă nişte cafea, a stins monitoarele care transmiteau procesul unui funcţionar de la vamă împotriva unui fost ministru care îl acuzase de corupţie, şi a privit-o nedumerit, de parcă ar fi recunoscut o femeie din trecutul lui pe care o pierduse, ori o viaţă pe care o pierduse. Toată ziua m-am gândit la tine, a repetat.

— Eu nu m-am gândit la nimic. Am dormit.

— Redactorii te-au promovat, Remis. Au spus: nu ne bătea gândul să înfiinţăm o secţie de investigaţii? De ce să nu i-o dăm fetei ăsteia?

— Ce bine! Atunci nu mai scriu pentru Cultură.

— Ai să scrii despre tot ce pofteşti. Acum trebuie să te ocupi în continuare de afacerea aceea cu contrabanda de arme. Un emisar al guvernului a vândut arme clandestine pentru Bosnia, Croaţia, Serbia, una din ţările astea. Poate că şi rachete pentru Irak.

— Nu mă pot duce atât de departe singură. Am nevoie de ajutor. Nu ştiu nimic despre asta.

— Nici eu. Nimeni nu ştie. Toţi învăţăm acum. De ce-ai fugit aşa devreme de la Los Toldos?

— Terminasem articolul. Nu mai aveam nimic de făcut acolo. Şi, dacă vă referiţi la ceva mai personal, domnule director, n-am fugit. Nu pot fugi din locuri unde nici n-am ajuns încă.

— Sunt cuvinte care nu pot fi lăsate în suspensie. Chiar tu mi-ai spus asta, îţi aminteşti? Şi cu trupurile se întâmplă uneori ceva ce nu poate fi lăsat în suspensie.

Reina a pus ceaşca de cafea pe farfurioară înainte de a o duce la gură. A făcut o pauză, de parcă ar fi căutat înlăuntrul ei aerul pe care nu-l găsea afară.

— Nu vreau să-mi pierd postul de la ziar, domnule director, spuse, pe un ton resemnat. Şi, dacă mă las prinsă într-o poveste din care n-aş şti cum să ies, o să-l pierd. Regret ce-am început. N-o să merg mai departe.

— Regreţi.

— Regret prezentul, nu trecutul.

Camargo înclină scaunul pe spate şi-şi rezemă ceafa în palme. După mişcarea asta îşi punea întotdeauna picioarele pe birou, dar acum n-a făcut-o.

— În viaţă totul vine şi se duce, Reina. Ori de câte ori ţi se întâmplă ceva fericit, trebuie să te aştepţi la o nenorocire. Şi invers: nu există nenorocire, în afară de moarte, pe care să n-o depăşeşti printr-o întâmplare fericită. M-am trezit de dimineaţă cu speranţa de a te vedea. Nu mai erai acolo. Totuşi, am respirat cu bucurie praful câmpului, am băut cafea, m-am dus să văd nişte stupi. Când eram în drum spre Buenos Aires, nevastă-mea m-a sunat pe celular de la Traverse City, din Michigan, aproape de lacuri. Am două fete gemene, ştii, de treisprezece ani. Bunica lor locuieşte acolo, pe malurile lacului Torch, şi le-a chemat fiindcă a avut un infarct şi a crezut că avea să moară. Împotriva tuturor pronosticurilor, a supravieţuit. Însă uneia dintre gemene, Ángela, i s-a descoperit o leucemie. De multă vreme se plângea de oboseală şi de dureri de oase. Ieri dimineaţă, mi-a spus Brenda – pe nevastă-mea o cheamă Brenda –, Ángela se juca în hambar cu nişte păsări pe care bătrâna le lăsa să umble pe acolo. Doi sturzi au bătut din aripi, atingându-i braţele, şi imediat i-au apărut nişte hematoame. Au dus-o la spitalul din Traverse City şi i-au făcut analize de sânge şi de măduvă. Patologul a dat alarma azi dimineaţă: leucemie mieloblastică. Chiar dacă supravieţuieşte, chiar dacă boala intră în remisiune – aşa se spune –, biata Ángela o să aibă toată viaţa sabia asta deasupra

capului.

— Duceţi-vă s-o vedeţi, domnule director. Ce aşteptaţi?

— Acum nu pot, Reina. Ai văzut ce-i în ţară, nu? Aş fi un iresponsabil dacă aş pleca. Şi s-ar putea să se fi înşelat cu analizele. Să fi atribuit fetei mele rezultatele altui bolnav. Se întâmplă uneori.

Oare Camargo credea cu adevărat ce spunea? Reina era din nou descumpănită. Nu ştia dacă să-l consoleze, să-i ia mâinile să-i spună: „Duceţi-vă, domnule director, duceţi-vă! Faceţi ceea ce trebuie să faceţi", sau să-i arunce în faţă indiferenţa lui, refuzul prostesc de a ţine seama de realitate. O fiică, se gândi. Naiba ştie în câte romane citise că nimic nu-i mai sfâşietor ca moartea propriului copil. Iar Camargo îi vor bea de situaţia politica. Poate că totuşi îşi dădea seama şi nu voia să sufere, sărmanul de el. Poate prefera să evadeze ca să nu se mai chinuie.

— Să dea Domnul să aveţi dreptate, domnule director! îi spuse. Să dea Domnul ca diagnosticul să fie greşit!

S-a gândit că de fapt trebuie să se simtă foarte rău, căci a văzut cum i se schimbase faţa năpădită de riduri. S-ar fi schimbat şi mai tare, dacă el nu şi-ar fi dus mâna la bărbie şi nu şi-ar fi revenit. Purgatoriul, îşi zise Reina. Am fost aleasă pentru asta, *per lui campare*; şi nu-i altă cale. I s-a strâns inima. Ángela, Ángela, dacă ai fi fata mea te-ai face bine.

— Nu mă lăsa singur, Reina.

Vocea îi pornea din străfundurile fiinţei, pe care ea nu le cunoscuse şi nici nu le bănuise. Uneori inima îi dădea ghes să-i pună capul în poală şi să-l mângâie.

— Nu, zise. N-o să te las singur.

Necrologul pe care l-a scris Enzo Maestro pentru *El Diario* nu menţiona numele Reinei Remis şi nici cei trei ani pe care ea şi Camargo i-au petrecut aproape nedespărţiţi, colindând lumea de la

un capăt la altul. Reina s-a aflat acolo tot timpul, în miezul acelei vieţi, şi e ciudat că oamenii văd povestea de dragoste care i-a unit de parcă n-ar fi trăit-o nimeni şi protagoniştii s-ar fi retras, lăsând doar povestea. Se ştie acum că minuţioasa cercetare a Reinei Remis în legătură cu armele de contrabandă n-a dus nicăieri, în pofida dovezilor pe care ea şi Camargo le-au strâns de la băncile din Zürich şi din arhivele cancelariilor balcanice. Preşedintele penitent a fost ameninţat cu închisoarea de guvernarea care i-a urmat, dar şi-a salvat cu uşurinţă pielea. Toţi cei care trebuiau să-l judece fuseseră numiţi de el şi erau dornici să se revanşeze. N-au zăbovit prea mult şi au descoperit greşeli în dosare şi cu pretextul acesta au suspendat procesele. Şi noii guvernări îi convenea ca el să fie liber, pentru a-i diviza pe cei din opoziţie. Impunitatea a persistat. Parlamentul a continuat să aprobe legi care jefuiau ţara până ajungeau s-o transforme într-un nume şi atât: acelaşi pustiu inutil care fusese cu patru secole în urmă.

Nu există nimic mai îngrozitor într-o poveste de dragoste decât certitudinea că se va sfârşi într-o zi. Pe Reina o muncea gândul că o aştepta un sfârşit, chiar dacă nici nu era sigură că era o poveste de dragoste. Dorinţă, ambiţie, prietenie, tovărăşie: nu era vorba de aşa ceva. Dacă ar fi existat doar una din aceste stări sufleteşti, nu i-ar fi fost teamă că-l pierde pe Camargo. Dar era ceva mai mult şi totodată mai puţin: un sentiment pentru care nu exista nici nume, şi nici măsură. Pe neaşteptate i se părea că, fără Camargo, viaţa ei avea să se cufunde în beznă: că-şi părăsise propriul trup undeva aiurea şi rămăsese doar cu umbra ei. Ceea ce începuse nu putea decât să se sfârşească, şi atunci, când va veni momentul final, cum avea să-şi redobândească trupul? *In my beginning is my end*, spunea. *Now the light falls*, şi încă mai sunt ici şi colo, la începutul sfârşitului meu, cu trupul în declin.

Acum, de două sau trei ori pe săptămână rămânea să doarmă în casa din San Isidro, lângă galeria cu muşcate. Camargo nu se obosise să mute în altă parte fotografiile şi rufăria, aşa încât Reina adormea cu faţa la un trecut în care gemenele cântau la vioară şi soţia o saluta în rochie de seară din poze cu ramă de argint. Deşi Brenda n-avea să mai locuiască acolo, lenjeria şi rochiile ei de vară erau încă aranjate în dulapuri, iar lângă dormitor se afla în continuare, neatins, micul cabinet unde se refugia să citească şi să scrie scrisori, printre peisaje cu lacul Torch şi fotografii ale mamei împresurată de nori de păsări.

Reina era fericită numai când călătoreau împreună. La hoteluri, nimic nu aparţinea nimănui şi putea simţi că în realitatea aceea transparentă, existenţa ei nu era mai prejos decât celelalte. Odată, la Washington, unde au stat trei săptămâni ca să relateze pasiunea nefericită pe care Monica Lewinsky o făcuse pentru Bill Clinton, Reina a insistat ca el să se ducă la Chicago o zi, numai o zi, s-o vadă pe Ángela, care supravieţuise primului ciclu de chimioterapie. Pe atunci, relaţia lor era cunoscută de toţi, şi Brenda introdusese divorţul, nu pentru adulter – cum a spus la telefon –, ci pentru că era un tată nepăsător, care lăsa să treacă luni de zile fără să-şi vadă fetele. Camargo n-a vrut să se ducă. Ángela se simte mai bine, i-a spus, şi prezenţa mea o poate obosi. Însă bunica lor trage să moară, şi n-am nervii tari să pot face faţă scenelor de durere ale Brendei, nu suport ideea că o să se agaţe de mine şi o să-mi plângă pe umăr. Reina nu voia ca gemenele s-o învinovăţească vreodată pentru absenţa tatălui lor, şi i-a repetat lui Camargo să se gândească la Ángela, la rugăminţile ei disperate atunci când vorbeau la telefon. Erau singuri în camera de hotel, aproape de Georgetown, îmbrăcaţi pentru prânzul în casa unui redactor de la *Washington Post*, şi din senin a survenit una dintre acele schimbări bruşte de dispoziţie ale lui Camargo cu care Reina nu reuşea să se obişnuiască. S-a aşezat pe

o sofa lângă pat în timp ce ea îşi termina machiajul şi a început să bâiguie cuvinte fără sens. Reinei i s-a părut că vorbea cu el însuşi despre alternativele unui zbor la Chicago, fiindcă în monolog desluşea aluzii la ore, companii aeriene, trenuri de legătură şi nume de hoteluri necunoscute. Nu-i dădea nicio atenţie. A luat-o prin surprindere când l-a văzut ridicându-se în picioare, roşu de furie, şi i-a spus aproape strigând:

— Deci e adevărat? Vrei să rămâi singură în Washington ca să te vezi cu iubiţelul tău, nu-i aşa? De când îmi ascunzi povestea asta, târfă ce eşti?

Era atât de turbat, de înnebunit, că Reina s-a gândit că o să-i dea o palmă.

— Nu, spuse. M-am gândit numai că Ángela are nevoie de tine…

— Sunt sătul, sătul până-n gât de minciunile tale. Cum mă întorc cu spatele mă minţi. Râzi de mine pe ascuns, crezi că nu ştiu? Mie mi se povesteşte tot.

— Camargo, Camargo, de unde ai scos una ca asta?

A simţit nevoia să-şi scoată rochia şi să se trântească pe pat să plângă. Ori să plece şi să lase să se ducă totul pe apa sâmbetei. Însă trebuia să-l privească în faţă ca să facă să-i dispară furia, sau măcar să poată suprapune imaginea acestei dezlănţuiri peste aceea a bărbatului pe care îl iubise acum doar o clipă, deşi poate că a iubi nu era cuvântul potrivit.

— E altcineva în viaţa ta, nu-i aşa? Spune-mi, nu-ţi fie teamă. Pot să iert orice în afară de minciună.

Părea că se liniştise, dar ea vedea întunecata lavă dinlăuntrul lui, duşmănia care-i ieşea prin toţi porii. N-am altă viaţă în afară de cea împreună cu el, îşi zise Reina, dar dacă-i explic astfel, nu reuşesc decât să-l întărât şi mai tare. Un iubit aici – repeta hohotind –, un iubit? Ce iubit să am când abia ştiu să vorbesc englezeşte? Era

adevărat. La mesele cu redactorii de la *Foreign Affairs* sau cu adjuncţii procurorului Kenneth W. Starr tăcea cu atâta eleganţă încât nimeni nu-şi dădea seama că dialogul curgea fără ca ea să înţeleagă un cuvânt. O singură dată a făcut o greşeală, când mama Monicăi Lewinsky a întrebat-o dacă era drept ca un simplu act sexual oral neînsemnat, întocmai cu acela repetat zilnic de milioane de muritori, s-o condamne pe fata ei la o viaţă îngrozitoare şi la marginalizare, iar Reina i-a răspuns cu un zâmbet diafan *Thank you*, şi a avut norocul ca toţi să-i interpreteze cuvintele drept o intenţie de consolare. Tocmai îi amintea lui Camargo că nu pricepe limba engleză, când îi veni în minte un argument şi mai convingător:

— Cum îţi închipui că m-aş putea gândi la altul? Dintre toţi bărbaţii pe care i-am cunoscut, niciunul nu-ţi ajunge nici la degetul mic.

Camargo se lumină la faţă, dar nu scoase un cuvânt. Îşi puse din nou haina pe care o aruncase pe sofa şi-i zise:

— Termină cu fardatul, că o să ajungem târziu.

În maşina care-i ducea la o reşedinţă de lux din Bethesda, în zona de nord a capitalei, Reina a aflat că iubitul ei îi controla absolut toată existenţa. Să fii mereu cu ochii în patru, fiindcă eu ştiu tot ce faci, îi spuse. Ştiu cu cine vorbeşti la telefon, cunosc până la ultimul cuvânt toate scrisorile tale, pot spune pe dinafară lista cărţilor pe care le-ai citit în ultimele două luni şi însemnările pe care le-ai făcut pe margini, care sunt rezultatele analizelor de sânge şi ale mamografiilor tale, ce secrete de-ale mele ai povestit altor redactori. Exista trei ticăloşi care-ţi trimit prin e-mail mesaje cu aluzii sexuale şi tu nu i-ai oprit categoric. Unul dintre cei trei e la Washington, nu? tatonă el. De ce nu mi-ai spus? De ce trebuie să aflu de la o a treia persoană de jignirile pe care mi le aduci pe ascuns?

— La Washington? Habar n-am, a reuşit ea să spună. Dacă ţii sub

control totul, du-te la Chicago. Şi de acolo poţi fi pe urmele mele.

— Nu. Dacă te duci să te regulezi n-am încotro şi-ţi sparg capul. Un bărbat ca mine ar putea ajunge să-şi petreacă viaţa la pârnaie pentru un capriciu al unei femei ca tine. De neconceput, nu?

— Ţi-am mai spus că nu vreau să începem povestea asta pentru că o să ne facem rău unul altuia. Nu există nimeni în viaţa mea, Camargo, nimeni. Mai bine n-ai fi nici tu.

Reina încercă să nu se gândească la nimic în timpul mesei, dar o durere ascunsă o sfâşia pe dinăuntru. Împreună cu Camargo văzuse jumătate de glob, de la galeriile Uffizi din Florenţa, unde se sărutaseră în dreptul tabloului *Naşterea lui Venus* de Botticelli, restaurat în nuanţe de galben şi verde care li s-au părut prea stridente pentru o operă de peste cinci sute de ani, până la templele muzicale din Kyoto, unde se aşezau la o sută de metri unul de altul ca să audă cum paşii cei mai uşori răsunau dintr-un capăt în celălalt. În decursul acestor luni nesfârşite fusese aproape fericită. Poate ar fi ajuns să-l iubească – aşa cum înţelegea ea dragostea şi cum o simţise o singură dată, în adolescenţă, când l-a lăsat pe cântăreţul de rock care o dezvirginase, în braţele unei rivale de neînvins, cocaina – dacă n-ar fi fost supusă de Camargo unor schimbări de dispoziţie care o descumpăneau, unor atacuri de pasiune demenţială urmate de săptămâni de indiferenţă de neînvins, dar nici măcar în momentele de maximă intimitate şi dăruire, el nu-i promitea nimic şi nici ea nu-i cerea: aproape că nu vorbeau de viitor. Mâine era pentru ei literalmente ziua de mâine şi nimic mai mult. Totuşi, Reina se obişnuise treptat cu tovărăşia lui, cu rătăcirile sexualităţii lui, îi plăceau şi conversaţia lui sentenţioasă şi manierele-i învechite. Acum, la Washington, nu-l mai recunoştea. Nu-şi imagina cum de-i rănise din imprudenţă sentimentele. Tot răstimpul cât a durat masa i s-a părut atât de îngrozitor încât, la plecare, s-a încurcat la singurul

salut pe care ştia să-l spună în engleză: „*Vice to meet you, Bob*". Camargo, veşnic neîndurător cu astfel de greşeli, s-a arătat de data asta indulgent. Pe când se întorceau la hotel, şi-a petrecut braţul pe după umerii ei şi i-a spus:

— Mi-ar plăcea ca la Buenos Aires să ne ducem să-l vizităm pe tata, Reina. A trecut de nouăzeci de ani şi nu cred că mai are mult de trăit.

Dar, odată ce perechile încep să nu se mai înţeleagă, nu mai e chip să dea înapoi, chiar dacă doar unul se prăbuşeşte. După dialogul neinspirat din seara aceea, a urmat vestea proastă de a doua zi. Ángela i-a telefonat tatălui ei pe celular şi l-a anunţat că bunica murise în cel mai cumplit mod cu putinţă. Cu două săptămâni înainte – i-a povestit – doctorul îi dăduse voie să plece din spital şi să se întoarcă la casa aceea mare de lângă lacul Torch. Ca să n-o lase singură, Brendei îi trecuse prin cap să petreacă acolo câteva zile împreună cu gemenele. Aseară dăduseră un ospăţ pantagruelic pentru vecini, la care toţi s-au îndopat cu păstrăvi, pui cu usturoi şi vinuri de pe valea Napa. La miezul nopţii s-au dus la culcare, atât de istovite, încât au lăsat deschise porţile hambarului, uitând să acopere coliviile sturzilor. Bunica, al cărei somn era la fel de uşor ca al unui nou-născut, s-a sculat înainte de a se face ziuă şi a descoperit grămezile de pene însângerate şi de păsări fără cap printre resturile de mâncare. Ángela povesti că abia într-un târziu vânătorii care puneau capcane în preajma locului Torch şi-au dat seama ce se întâmplase. Peste noapte, au spus ei, casa şi hambarul au fost invadate de animale de pradă: poate pisici sălbatice care aveau pui în pădure sau nevăstuica aceea ucigaşă căreia în Statele Unite i se zice *oposum* şi care face prăpăd prin grădinile de zarzavat. Groaza a paralizat pesemne gâtlejul păsărilor şi măcelul s-a săvârşit în linişte. Dar nu ştiau încă nimic când bunica se ivi ca o fantomă în camera

gemenelor şi se prăbuşi pe patul Ángelei, secerată de fulgerul a două infarcte consecutive.

Camargo a repetat povestea cu jumătăţi de cuvinte seci şi distante, ascunzându-şi urletul de câine care i se oprise în gât. Apoi a rămas privind pe fereastră traficul fără zgomot de pe strada M, temându-se ca Reina să nu vorbească fiindcă, dacă o făcea, vor începe să-i curgă toate lacrimile pe care nu şi le arătase niciodată. Au stat în tăcere mai bine de un ceas, până când el se întoarse spre ea şi-i spuse pe tonul liniştit de totdeauna:

— Nu mai avem de ce să rămânem aici nici măcar o zi. Mi-e totuna dacă îl răstignesc pe Clinton sau dacă îl salvează. Înnebunesc în oraşul ăsta fără suflet.

Ea îi răspunse ce voia el să audă:

— Şi eu sunt obosită de atâta călătorit.

Ultimul efort pe care l-a făcut spre a repara ceea ce stricase aseară a ajuns însă să distrugă totul până la urmă.

— Revino-ţi, iubitule, spuse. Nu vreau să te văd suferind.

Camargo era invulnerabil la atacuri, pentru că ştia cum să le îndrepte împotriva celor de la care porneau şi tolera semeţ lipsa de iubire a celorlalţi, nepăsarea şi duşmănia, căci avusese parte de ele în copilărie. Însă doar gândul că inspira milă fi făcea să-i clocotească sângele.

— Să sufăr? Cum poţi fi atât de proastă să crezi că sufăr din pricina morţii acelei babe? Nu, Reina. Ce mă îngrijorează e durerea Ángelei. Mă tem de o recădere, mă tem că n-o să am încotro şi o să fiu obligat să dau fuga la patul ei.

Ea s-a apropiat să-l îmbrăţişeze spunându-i: „Mi s-a părut, mi s-a părut…" Abia a apucat să vadă ochii lui Camargo tulburi de furie şi să ghicească ce avea să se întâmple, fără să se poată feri. El o lovi cu o forţă de bivol şi, când ea şi-a revenit, întinsă pe jos, buzele îi

sângerau.

Nu şi-au mai vorbit în orele pe care le mai petrecură la Washington, spunându-şi doar strictul necesar în avion, la întoarcere. Reina a crezut că relaţia avea să revină pe vechiul făgaş când vor intra în rutina vieţii la Buenos Aires, dar nimic n-a mai fost ca înainte. Camargo nu i-a cerut iertare, purtându-se ca şi când ea ar fi fost de vină. La ziar însă îi arăta o politeţe aproape nefirească. Nu începea niciodată şedinţele cu redactorii fără să fie şi ea de faţă, şi-şi nota într-o agendă toate observaţiile ei, chiar dacă nu le punea niciodată în practică.

l-a repartizat Reinei doi adjuncţi ca să cerceteze asasinarea unui fermier şi a soţiei sale în timpul inundaţiilor râului Salado. Vinovaţii păreau să fie trei membri ai familiei Guthrie, nişte crescători de vite, cu părul roşu şi trăsături indiene, care descindeau din scoţieni. Erau acuzaţi că i-au răstignit cu bârne smulse din acoperişul unui hambar. Reina descoperise lângă cadavre un exemplar ferfeniţit din Evanghelia după Marcu, şi în articolul ei a comparat crima cu o alta comisă de o familie cu nume asemănător, Gutre, în 1928. Această poveste fusese uşor modificată de către Jorge Luis Borges şi inclusă într-unul din volumele sale, *Relatarea lui Brodie.* Reina a dezgropat detaliile crimei mai vechi, ale cărei victime răstignite erau tot două – un student la medicină şi vărul lui – şi şi-a exprimat părerea de râu că Borges sărăcise realitatea, accentuând asemănarea cu jertfa de pe Golgota. Trebuie să fi fost influenţat de articolele gazetăreşti ale vremii, care făceau aluzie la Iisus Cristos şi la hoţul bun la suflet, aşa cum au procedat şi ziarele de la sfârşitul anului 1999. Mai chibzuită, Reina scoase în evidenţă că cei din familia Guthrie erau analfabeţi, ca şi membrii familiei Gutre, şi cunoşteau o legendă ţărănească din Highlands, conform căreia Iisus a murit pe crucea de la Ierusalim exact în acelaşi timp când Simon, fratele geamăn, era schingiuit pe

crucea din Damasc.

Povestea a făcut ca vânzarea ziarului să crească şi a dezlănţuit o groază de polemici între cititori. Sicardi a chemat-o iar pe Reina s-o anunţe că îi dublau salariul: instituţia voia să descurajeze în acest fel posturile de radio şi de televiziune care continuau s-o tenteze cu oferte impresionante. Trecuseră abia doi ani de la incidentul de la mănăstirea din Los Toldos şi ajunsese una dintre cele zece persoane cele mai bine plătite din redacţie. *El Diario* (sau Camargo, era totuna) îi repartizase o echipă proprie, alcătuită din Insiarte, veşnic resemnat, şi alţi doi redactori nerăbdători să câştige o glorie rapidă ca a şefei lor. Reinei începu să-i placă să dea dispoziţii. Nu se gândise niciodată că postura aceasta ar putea fi atât de plăcută, şi o perfecţiona devenind pe zi ce trecea tot mai implacabilă şi exigentă. A adoptat obiceiul de a-şi pune picioarele pe birou, înclinând scaunul pe spate, cum făcea Camargo, cu ceafa rezemată în mâini. Unii ziceau că e o parodie, dar Reina o făcea fără să se gândească, crezând că gestul acesta neglijent vădea o anume putere, tot aşa cum, la cincisprezece ani, fuma ca să se simtă adultă.

A trecut iarna şi apoi începutul primăverii fără ca ea să mai vină vreodată la casa cu muşcate, în San Isidro. Nu tânjea după ea, şi nici după viaţa nefericită pe care o trăise cu Camargo, dar în acelaşi timp o impresiona singurătatea celor două camere ale sale de pe strada Humberto Primo, unde îşi îngrămădise treptat haine, cărţi, computere şi combine muzicale de care se lovea la tot pasul. S-a hotărât în cele din urmă să închirieze un apartament mai spaţios, într-un cartier mai puţin boem şi îndepărtat cum era San Telmo. S-a dus să vadă case întunecoase, cu ferestre care dădeau spre curţi interioare pentru aerisire şi bucătării cu solzi de grăsime seculară, pentru care se cereau sume foarte mari, deoarece chiriaşii stăteau patru, şase luni fără să plătească, iar apoi nu voiau să le elibereze.

Într-o dimineaţă, i-a trecut prin minte că ar fi poate mai bine să cumpere o locuinţă. Buenos Aires era plin de balcoane cu afişe de vânzare, creditele ipotecare erau uşor de obţinut pentru persoanele cu venituri fixe şi, dacă nu găsea un apartament nou pe gustul ei, putea să-şi amenajeze unul, deschizând ferestre şi dărâmând pereţi. Avea nevoie de adeverinţe de la *El Diario* pentru a începe formalităţile şi, când i le-a cerut lui Sicardi, a intuit pe dată că făcuse un pas greşit: Camargo avea să afle imediat. Luni de zile se ţinuse departe de el. Acum o va supune la un interogatoriu. Ceea ce pentru alţii erau banale împrejurări ale vieţii, pentru ea puteau deveni porţi ale infernului.

Nu s-a înşelat. După şedinţa de redacţie de după-amiază, directorul i-a cerut să mai rămână un moment. A repetat punct cu punct ritualul cu care o primise când s-a întors de la Azotea de Carranza: a dat ordin să nu-l deranjeze nimeni, i-a oferit cafea şi a închis monitoarele din birou, pe ecranul cărora, cu o clipă înainte, apăruse bătrânul George Bush coborând dintr-un avion particular pe aeroportul militar al oraşului, în vreme ce preşedintele penitent, în ultimele zile ale mandatului său, îl saluta ridicând o crosă de golf.

— Nu pot să mi te scot din cap, Reina, i-a spus.

— De ce? Nu ai pe cine să mai pălmuieşti?

Voia să fie cinică şi brutală, chiar dacă pe el nu-l atingea nimic. Nici de data asta expresia lui de copil descumpănit nu s-a schimbat.

— Ah, Reina, Reina, ce ranchiunoasă mai eşti! în ziua aceea, la Washington… Trebuie să vorbim de ziua aceea? Am fost orbit, am devenit alt om. Pot suporta orice, dar nu suport să-i fie cuiva milă de mine.

— Nu era milă, Camargo. Voiam numai să te îmbrăţişez.

— Ştiu. Dacă mi-ai cunoaşte viaţa, ai şti de ce sunt mereu în defensivă.

— Ar fi trebuit să mi-o povesteşti înainte de a da în mine.

Undeva trebuie să se strângă toată ranchiuna asta, îşi zise Camargo. Undeva, cândva. Ea n-a lăsat pe nimeni s-o îmblânzească, şi are peste treizeci şi doi de ani.

— Ai fost singură în toate lunile astea, nu-i aşa? Ai avut de lucru până peste cap.

— Ştii de bună seamă mai bine ca mine. Sau nu mă mai supraveghezi?

— Eşti pe cale să ajungi o mare ziaristă, Reina.

— Presupun că nu m-ai făcut să rămân după şedinţă ca să-mi spui asta. Mi-a spus-o deja Sicardi, mulţumesc. Îmi văd de munca mea. Asta-i tot ce am şi poate că şi tot ce sunt.

— Te-am reţinut ca să-ţi spun că o să-l angajez pe Enzo Maestro. Eşti prima care afli.

— Maestro? E un ticălos, un profitor al acestui regim corupt. Îl angajezi după tot ce ne-a făcut?

— Guvernul e corupt, nu el. Are defectul loialităţii, şi îl exagerează. Preşedintelui îi lingea pantofii. Acum o să-i lângă pe-ai mei.

— Ştii tu ce faci. Tot ce vreau e să nu se ia de mine.

— O să coordoneze toţii şefii de secţie. E un om dintr-o bucată. Ai prostul obicei să judeci oamenii înainte de a-i cunoaşte.

— Fă cum vrei. O să mă gândesc unde pot să mă duc când şi ziarul ăsta o să înceapă să se pervertească. Asta-i tot?

— Nu, spuse el.

Aprinse, enervat, monitoarele, unde s-au văzut câteva secvenţe rapide din partida de golf dintre preşedintele penitent şi bătrânul Bush, şi le stinse imediat. Nu, repetă.

— Ce mai e?

— Mi-ai promis odată că o să mă însoţeşti când mă voi duce să-l

văd pe tata. Trebuie să mă duc mâine. Nu vreau să fiu singur.

— Tatăl tău. Ai să mă manipulezi acum cu sentimentele filiale? Tonul Reinei era necruţător. Şi fata ta? Ai fost s-o vezi până la urmă?

— E mai bine, Reina. Se pare că boala a dat înapoi sau e în remisiune, nu ştiu cum se spune. Am văzut-o luna trecută, când am trecut prin Chicago. Aş fi vrut ca amândouă să vină şi să stea cu mine, Ángela şi Diana. Nu vor sau nu pot. Se duc la şcoală acolo. Sunt fericite într-o lume care nu e a mea.

— Brenda trebuie să fie o mamă bună.

— Poate. A ieşit deja hotărârea de divorţ, ţi-a spus Sicardi? Brenda a rămas cu toţi banii pe care îi aveam eu în Statele Unite, cu cecurile la purtător, cu conturile cu dobândă la termen. Mi-a lăsat numai casa din San Isidro. Ce să fac însă cu o casă atât de mare?

— Ai putea să te muţi. Eu sunt în curs de mutare.

— Am aflat. Sicardi îmi povesteşte tot.

— Alt turnător. Sunt atâţia în jurul tău, că până la urmă te vor înghiţi. Profitori, cu toţii.

— N-a făcut-o cu intenţie rea. A făcut-o fiindcă ştie că îţi pot face rost de un apartament nou la jumătate de preţ din cât te-ar costa unul mai mic şi mai vechi.

— Da, dar atunci ţi-aş rămâne datoare. Şi nu vreau.

— Ziarul îţi e recunoscător. Va face toate aranjamentele.

— Ziarul sau tu: e totuna. Nu, mulţumesc.

— Gândeşte-te, Reina. Nimeni n-o să-ţi ceară nimic în schimb.

Vârsta îşi spune cuvântul, se gândi ea. Nefericirea şi singurătatea sau zbuciumul care-i chinuie sufletul şi de care nu ştie cum să scape, toate astea îl îmbătrânesc. Dar eu nu pot face nimic, nimeni nu poate. De atâtea vreme îşi face rău încât nu mai ştie cum să se oprească. Răul n-o să-l lase să-i scape, e nesăţios.

— La ce oră e întâlnirea cu tatăl tău? binevoi să întrebe Reina.

— Mă pot duce la nouă sau la zece. Se scoală în zori. Trec să te iau?

— Nu, spune-mi unde e. Vin singură.

Era o clădire pretenţioasă şi murdară, în spatele a ceea ce fusese odinioară Piaţa Mare. Strada era umbrită de copaci cu coroana deasă, dar totodată rahitici: exemplare care mai păstrau încă amintirea trecutei lor forţe, gata însă să se prăbuşească. Totul de jur-împrejur era la fel: case cu gratii înalte şi curţi cu ziduri acoperite de iederă, cu femei care spălau trotuarul, şi baruri mirosind a bere stătută, în care cineva cântase odată tangouri, până când totul decăzuse şi se sfârşise. Se înălţa un soare fierbinte, alb, şi totuşi strada se afla în penumbră, de parcă soarele ar fi ocolit-o.

L-a văzut din colţul străzii, aşteptând-o la intrare. Avea un costum deschis la culoare şi o cravată violet, care era poate lucioasă, dar locul acela o făcea spălăcită. Până şi de departe iradia forţă şi autoritate, chiar dacă, dus pe gânduri, cu arătătorul de la mâna dreaptă îşi netezea ca totdeauna o sprânceană, el însuşi părea că se află undeva aiurea, departe, poate acolo unde era ea acum, cu o rochie prea vaporoasă şi în sandale: aproape goală.

— Să urcăm, spuse Camargo. E la etajul opt.

Avea cheile de la intrare şi un mănunchi greu cu alte chei.

— E singur? întrebă Reina.

— Cum poţi crede aşa ceva? Are peste nouăzeci de ani, nu ţi-am spus? Îl îngrijeşte o infirmieră. Îl spală, îi face curat, îi dă de mâncare. Sicardi vine toată ziua să vadă dacă are nevoie de ceva.

— De ce nu vii tu? E tatăl tău.

— Sicardi sau eu e totuna. Uneori mă recunoaşte, alteori nu.

Infirmiera era uriaşă, aproape cât uşa, şi n-avea niciun interes să ascundă că era nefericită acolo, în închisoarea aceea fără cuvinte. Televizorul era deschis în faţa bătrânului, dar el nu-l vedea. Avea

mâinile ocupate pentru că turna nisip sau pietricele într-o cutie de lemn, pe care o scutura la răstimpuri, scoţând un sunet care lui îi evoca poate o furtună, dar care nu părea decât ceea ce era: zgomotul nisipului. Din când în când, înălţa cutia şi se privea în oglinda ce acoperea peretele, în stânga. Zâmbea propriei sale imagini, poate o saluta, iar apoi vărsa pietrişul sau nisipul într-o altă cutie. Reinei i se păru că pesemne Camargo îi spusese greşit vârsta: părea să aibă peste o sută de ani. Trupul i se împuţinase atât de tare, încât atunci când infirmiera îl mângâia pe cap, îl făcea să dispară de parcă l-ar fi şters cu o gumă. Era un bătrân liniştit, inofensiv, şi a-l îngriji nu presupunea alt efort decât să-l hrăneşti şi să-l ţii curat. Nici măcar nu trebuia să ai grijă să moară, pentru că asta n-avea să se întâmple, poate, niciodată. Pe neaşteptate, privirea tatălui şi cea Reinei se întâlniră. Aţintindu-se asupra ei, globuleţele acelea dure, parcă de oţel, nu încetară s-o observe: erau ochi împăienjeniţi de cataractă, cu nişte pleoape grele care atârnau, însă bătrânul nu se folosea de ei, ci de un simţ pentru care ochii nu erau decât mijlocitori. Cu lumina memoriei vedea buzele fine şi mici ale Reinei, nasul cârn cu vârful rotund şi gros, bărbia dreaptă şi semeaţă. Părea să recunoască gleznele groase şi sânii micuţi care, sub rochia uşoară, de bumbac, se legănau cu unduiri de meduză. Chiar la vârsta aceea incredibilă putea simţi că Reina iradia o libertate de pisică, o nepăsare ce o plasa dincolo de orice atingere.

Bătrânul lăsă deoparte cutiile de lemn şi o înfruntă, cu o voce care nu părea să provină din trupul acela mărunt, ci din amintirea pe care trupul o avea despre tinereţea lui pierdută.

— De ce-ai venit, căţea? îi zise. Ca să râzi de mine?

— Nu, domnule, cum puteţi spune aşa ceva? răspunse ea, tulburată. Am venit cu fiul dumneavoastră, să vă vedem.

— Fiul meu nu te-a putut aduce. De multă vreme nu vrea să ştie

nimic de tine. Vezi că minţi ca întotdeauna, că te prefaci ca întotdeauna?

În tonul bătrânului nu era nici raţiune şi nici calcul: doar o duşmănie de neînvins, ca mirosul de bere stătută din barurile de afară. Camargo se aşează pe vine în faţa lui şi-l luă de mâini.

— Eu sunt, tată. Eu am adus-o.

Bătrânul îşi retrase energic mâinile şi-l privi de sus în jos. Era plin de ură, de dispreţ. Naiba ştie de când nutrea sentimentele astea.

— Cine te cunoaşte pe tine, eh? Trebuie că eşti un rahat, ca şi ea.

— Tată, tată, insistă Camargo.

Nimeni n-ar fi zis că bătrânul mai avea vreun pic de forţă, dar în momentul acela părea dispus să se ridice pentru a face knock-out un tip de categorie grea. Un vânt năvalnic şi orb sufla înlăuntrul lui: un vânt care lua pe sus tăcerile, momentele de disperare, ura tuturor anilor pierduţi. Nu-i mai dădea atenţie lui Camargo. Se concentrase, cu tot ce mai rămăsese din fiinţa lui, asupra Reinei.

— Ai venit să mă umileşti în propria-mi casă, îi spuse. Ai aşteptat s-ajung invalid şi bătrân, nu-i aşa? Ai aşteptat atâta ca să-ţi aduci amantul!

— Vă înşelaţi, domnule. Mă confundaţi, zise Reina.

— Eu? Cum să mă înşel când mi-am petrecut viaţa aşteptând să vină momentul ăsta?

I se tăia răsuflarea şi din piept îi ieşea un cor de şuierături. Infirmiera pregăti o injecţie calmantă şi făcu semn că totul se terminase. Mai bine îl lăsau pe bătrân în pace.

— O să plecăm, tată, spuse Camargo. Mă bucur că eşti bine. Mă bucur că ţi se poartă de grijă.

— Căţea, căţea, o ţinea întruna bătrânul. Şi acum de ce nu ţi-ai pus mânuşile de la spital, eh? Nu-ţi mai e silă să mă atingi?

— Nu port mânuşi, domnule. Uitaţi-vă. Nu vin de la spital,

încercă să-l convingă Reina, pe când Camargo o lua de braţ şi o ducea spre ascensor.

Parcă mareea a tot ce nu fusese trăit s-ar fi retras de la ţărmurile pe care le acoperise ani în şir şi trecutul îi apăru în faţa ochilor lui Camargo limpede şi desluşit: lipsa amintirilor la care îl condamnaseră fotografiile arse de tatăl lui şi numele interzis al celeilalte, al celei care plecase, toate astea reveneau, cum revin întotdeauna durerile pe care nu vrem să le simţim. Şi-a dat seama că atâta amar de ani greşise căutând-o, urmărind o mamă care trebuia să repete propria-i imagine, o formă rătăcitoare cu gesturi şi glas pe care avea să le recunoască, era sigur, fără să ştie – dar acum tatăl i-a spus-o – că ne pierdem viaţa căutând ceea ce deja am găsit.

— Eşti palid, i-a spus Reina când ajunseră în stradă.

— Mă simt bine, răspunse el.

— De ce te simţi bine? Nu te poţi simţi bine după cele petrecute!

— Mereu e aşa. Uneori mă recunoaşte, alteori nu; ţi-am mai spus.

— Mie mi-a făcut impresia că era descumpănit, dar lucid. M-a confundat cu altă femeie, asta-i tot. Nu te vedea pe tine, dar vedea ceva care era adevărat.

— Tu nu erai adevărată. Nu erai cealaltă.

— Pentru tatăl tău da, în momentul acela.

— În momentul acela? Nu, niciodată. Nu poate deosebi o persoană de un microfon.

— Bineînţeles că poate. În ochii celorlalţi nu suntem cum suntem de fapt, ci cum vor ei să ne vadă.

— Naiba ştie de cine vorbea, spuse Camargo. Nu ştiu cine l-a putut răni atât de tare.

— Ba ştii, ştii prea bine, îl încolţi ea. Nu vrei să-ţi aduci aminte.

— Nu ştiu. Şi poate nu vreau să-mi aduc aminte.

Reina nu ar fi trebuit să simtă duioşie în clipa aceea, dar duioşia

nu e o hotărâre care se poate lua, ci un val ce se zbate pe dinăuntru, nechemat de nimeni. După luni de zile avea să-şi dea seama că făcea o greşeală, dar în momentul acela se gândea numai la el şi la trecutul lui trist: un trecut pe care nu-l cunoştea pe atunci şi pe care Camargo n-avea să i-l dezvăluie în veci. Poate de asta a acceptat să se ducă în seara aceea la casa cu muşcate, în San Isidro, uitând că el, îndată ce se va simţi sigur pe dragostea ei, o va dispreţui iar. Nu se putea vorbi de fapt de dragostea Reinei, fiindcă nu era asta, cum i-a mai spus: ce simţea ea era ataşament şi, undeva, în străfundurile fiinţei, teama de mânia lui. A intra în spaţiul lui Camargo însemna a fi supravegheată, asediată şi, de asemenea, rănită de schimbările lui de dispoziţie. Dar nu ştia cum să se îndepărteze îndată ce ajungea sub influenţa lui: era un magnet cu o putere de atracţie infinită, sau o rană ce nu se cicatriza niciodată.

A început să petreacă două sau trei nopţi pe săptămână în San Isidro. Îi plăcea să se scoale în zori şi să păşească pe gazonul de lângă casă până la rondul de unde se vedeau cele dintâi veliere de pe fluviu şi blânda ceaţă risipindu-se în vânt. Reina simţea atunci că fiinţa ei dinainte se evapora şi nu ştia dacă această nouă fiinţă care intra acum în ea putea fi fericită vreodată, cu Camargo copleşind-o ca o umbră. Viaţa ei de până atunci fusese cenuşie, iar cea de azi era tot aşa, dar oarecum în alt sens: în viaţa de dinainte fugea întruna fără să poată înainta, iar în cea de astăzi înainta fără să poată fugi. I se părea că un neîndurător cerc de fier îi prindea gleznele, în timp ce vântul o purta dintr-o parte într-alta. În noiembrie, Camargo şi ea au călătorit din nou împreună, la Veneţia şi Paris, unde şi-au făcut poze şi s-au jucat la hotel de-a tatăl şi fiica. Au sărbătorit sosirea anului 2000 într-o croazieră la gheţarii de la sud de Chile şi, de pe covertă, îmbrăţişaţi, au contemplat splendoarea focurilor de artificii în golful de la Puerto Mont, după ce se extaziaseră, la televizorul vaporului, la

vederea replicilor luminate ale baloanelor Montgolfier care zburau deasupra turnului Eiffel din Paris şi a zidurilor de foc de la Berlin, unduindu-se de o parte şi de cealaltă a Porţii Brandenburg. În noaptea aceea au vorbit pentru prima oară într-o limbă care avea sens numai pentru ei doi. Reina începuse să studieze gramatica limbii arameice şi inventa cuvinte pornind de la sunetele pe care i le dicta bunul său plac. Erau deja ameţiţi sau mai curând bine dispuşi – cum spunea Reina – şi s-au dezbrăcat în cabină, pentru ca noul secol să-i scalde în lumina fericirii şi a uimirii cu care e înzestrat orice început. Ea îi mângâie picioarele şi-i spuse, pe neaşteptate: „Manā pussa astiy". „Manā pussa?", întrebă Camargo. „Ce înseamnă pussa?" Ea îl minţi: „Vreau să-ţi mângâi animăluţul. Pussa înseamnă animăluţ." Expresia în arameică e mai blândă, vrea să spună „este fiul meu", dar ei i-a fost ruşine să-i mărturisească atunci că animăluţul i se părea mititel şi în perpetuă stare de necesitate. „Lingâie-mi lula, atunci", continuă Camargo, sărutând-o. Ea îl îndepărtă. „Asta nu merge. E în gliglică, oribila născocire a lui Cortázar. Dacă ne vorbim, s-o facem în limba mea, maru legrabas, cu sintaxă, cu nuclee: cuvinte ale unor fiinţe omeneşti." „Dacă-i aşa, te sălut, Queenie, şi-ţi alin coica." „Aşa-i mai bine, urule", oftă ea.

Uneori, la redacţie, comunicau unul cu altul prin intermediul acestei păsăreşti pentru ca secretarele şi redactorii să nu înţeleagă ce-şi spun. „O îlindem la Caleta?", a întrebat-o Camargo la sfârşitul lui ianuarie, când a invitat-o la Washington, unde un specialist avea să le explice strategia confidenţială pe care Fondul Monetar se gândea s-o aplice în Argentina pentru a încasa o datorie de pe urma unei catastrofe. „Vrané?", a vrut să afle ea. „Camargo", zise Camargo, pentru că acest cuvânt înseamnă şi mâine.

Au tras la acelaşi hotel de pe strada M care le trezea amintiri atât de triste. Reina şi-a închipuit că avea să se întâmple altă nenorocire

când a auzit că le dădeau o cameră identică şi la acelaşi etaj, însă Camargo a aşezat-o pe fotoliile din vestibul îndată ce camerista i-a lăsat singuri şi i-a spus că, deşi el n-avea cu douăzeci de ani mai puţin cum şi-ar fi dorit, era timpul ca ea să accepte fatalitatea că se va căsători cu el, mai curând sau mai târziu. Cât a durat şederea lor acolo s-a purtat cu ea cu o delicateţe atât de desăvârşită, că părea nefirească. A dus-o să vadă un program dublu de filme vechi care rulau la un cinematograf de pe bulevardul Pennsylvania, i-a cumpărat un colier de smaralde la magazinul de bijuterii din Georgetown, unde Grace Kelly îşi comandase diadema purtată la nuntă, i-a făgăduit fericire eternă în faţa căderilor de apă de la Naţional Gallery şi n-a vrut să aprobe două dintre titlurile principale ale ziarului înainte de a-şi spune şi ea părerea. Pe Reina a mişcat-o atât de adânc această dorinţă de îndreptare, încât n-a îndrăznit să-i spună „Ar trebui să te duci s-o vezi chiar astăzi", când Brenda i-a telefonat din nou să-l încunoştinţeze că Ángela avea o hemoragie internă survenită la jumătatea celui de al patrulea ciclu de chimioterapie. Se aflau la numai două ore de Chicago şi în dimineaţa aceea erau patru curse de la aeroportul capitalei. „Nu pot, Brenda", l-a auzit spunând. „Nu-ţi dai seama că nu pot?" Când a închis telefonul, se întoarse spre Reina şi o rugă, cu o faţă nevinovată, să se îmbrace bine fiindcă aveau să-şi petreacă după-amiaza la grădina zoologică.

Ei nu-i mai rămânea timp decât pentru munca de la ziar şi pentru Camargo. Nu numai că şi-a pierdut încetul cu încetul puţinele prietene pe care le avusese – niciuna nu suporta momentele lui de proastă dispoziţie şi nici ciudata lui certitudine că lumea îi datora veşnic ceva –, dar înfrigurarea cu care trăia a făcut-o să se piardă şi pe sine. Către sfârşitul verii, a descoperit că felul ei de a se purta era identic cu cel al lui Camargo: tot ce-i mai lipsea era să se plimbe prin

redacţie la zece dimineaţa parfumată cu apa lui de colonie. Se plângea de adjuncţii ei şi aştepta ca Insiarte să se întoarcă puţin cu spatele ca să-i imite mersul caraghios.

Săptămânile erau liniştite la Buenos Aires şi Reina se plictisea. Preşedintele penitent plecase de la cârma ţării, după o încercare zadarnică de a fi reales, iar succesorul lui era un om previzibil, care se mişca debusolat prin labirinturile puterii, şi căruia ziariştii îi ghiceau răspunsurile înainte de a-i pune întrebările. Echipa de Investigaţii Speciale a obţinut vreo două succese descoperind că fosta doamnă ministru al Mediului făcea contrabandă cu nutrii pentru blănăriile japoneze, şi că tatăl ei vindea terenuri în Patagonia spre a fi folosite pentru depozitarea deşeurilor nucleare.

Pentru a scăpa de plictis, s-a dus singură într-o călătorie la Madrid, în căutare de date despre falimentul unei companii de aviaţie. Camargo a luat-o prin surprindere apărând într-o noapte la hotelul Palace, când ea dormea, şi a doua zi a dus-o să vadă sălile Dalí de la Muzeul Reina Sofía, să se plimbe prin parcul Retiro şi să-şi cumpere un mantou la El Corte Inglés. Seara s-a făcut nevăzut, în taină, aşa cum venise. Dintr-un avion de Londra a sunat-o să se scuze că a lăsat-o să-l aştepte la cină.

Pe nepusă-masă, Reina a început să simtă nişte dureri îngrozitoare de cap ori de câte ori îşi petrecea noaptea în casa cu muşcate. Credea că de vină era poate polenul sau mirosul de putreziciune care venea dinspre fluviu, sau aburii de pucioasă de la găinaţul păsărilor din grădină. Nici măcar o dată nu i-a trecut prin minte că putea fi monotonia orelor petrecute ca într-o stare de hipnoză, împreună cu Camargo, în faţa televizorului, şi repulsia care punea stăpânire pe tot trupul ei când se duceau la culcare. Nu putea spune că-l iubea mai puţin, fiindcă sentimentele ei erau în continuare lipsite de formă sau măsură; îndrăznea numai să creadă –

doar la răstimpuri, doar în sinea ei – că, atunci când era departe, nu-i era dor de el, iar când se afla lângă ea, nu concepea cum s-ar putea despărţi.

Într-o după-amiază, Enzo Maestro ciocăni la uşa de sticlă care trasa acum o frontieră între redacţie şi biroul Reinei. Ea cerceta fotografiile cu marea moschee din Ierusalim, publicată în revista *Naţional Geographic,* şi se oprise la două inscripţii provocatoare, luate din Coran, care erau o declaraţie de război împotriva creştinismului: *Lăudat fie Domnul, care n-a conceput niciun fiu şi nici nu are seamăn; Allah e Dumnezeu, cel Veşnic: n-a fost zămislit şi nici nu are pereche.*

Vreme de câteva săptămâni, Reina simţise venirea lui Enzo Maestro la *El Diario* ca un afront personal. Nu-i putea ierta anii de slugărnicie faţă de un preşedinte corupt, şi nici zelul lui poliţienesc la mănăstirea de la Los Toldos. Deşi Camargo îi lua apărarea pentru loialitatea lui, ei i se părea că un complice e la fel de respingător ca şi criminalul care-i plăteşte serviciile. Recunoştea, totuşi, că de la venirea lui Maestro, la *El Diario* se respira un aer mai alert – cum să-i spună? – mai energic. Pe prima pagină apăreau din când în când ştiri despre sate care dispăreau sub ape, sau despre femei care năşteau pe maidane pline cu gunoaie. Era mai îndrăzneţ decât Camargo şi, spre surpriza ei, şi mai sensibil la nenorocirile oamenilor.

— Cunoşti moscheea, Reina? o întrebă.

— N-am fost niciodată la Ierusalim, spuse ea, melancolică. Întotdeauna am vrut să mă duc.

— E prima construcţie islamică în afara Arabiei. Oastea Profetului ocupase Ierusalimul după cinci ani de la moartea lui, dar moscheea a aşteptat jumătate de secol. Califul Abd al-Malik a dat poruncă să se facă în chip de declaraţie de război împotriva lui Iisus Cristos. Dumnezeu n-a zămislit niciun fiu, se citeşte pe cupolă. Crezi aşa ceva?

— Dacă există un singur Dumnezeu, nu poate exista un fiu, răspunse ea.

— Poate o fi existând o fiică, nu?

— Ar fi totuna.

— Istoria, totuşi, e plină de fii ai Domnului.

— Trufaşi, fanatici. Culmea trufiei e să te crezi fiul Domnului.

— Am citit pe undeva asta.

— Într-un raport al Serviciilor Secrete ale Statului, sunt sigură. Mi-au întors apartamentul cu susul în jos, mi-au furat hârtiile, bani lichizi, lenjerie. Eu scrisesem fraza asta. Acolo ai citit-o, printre cele luate de la mine.

— Ar trebui s-o mai scrii o dată.

— Am şi făcut-o. N-ai venit doar pentru asta, nu?

— Nu. Am venit să te salvez din neant. E vară, guvernul e tot adormit, ţara asta-i un pustiu. Ai auzit vorbindu-se de zona de eliberare din Columbia?

— Sunt ziaristă, se presupune. Am auzit. Un teritoriu de mărimea Elveţiei, condus de partizani.

— Unul dintre prietenii mei scoate un săptămânal la Bogotá. L-au oferit să facă un interviu cu cei doi capi ai gherilei, Tirofijo şi Mono Jojoy, dar nu vor să i-l dea numai lui. Îi cer să apară şi în ziare din Venezuela şi Argentina, naiba ştie de ce. Dacă eşti de acord, l-am putea trimite pe Insiarte.

— E un os prea mare pentru un câine atât de mic. Aş prefera să mă duc eu.

— Îmi închipuiam. E primejdios.

— N-am nimic de pierdut.

— Camargo n-o să vrea, spuse Maestro, mucalit.

— Îl anunţi tu că plec în călătorie? Sau preferi s-o fac eu?

Reina plecă la Bogotá după două zile şi a treia zi ajunse la San

Vicente del Caguán, satul plin de praf de unde porneau cărările ascunse ale gherilei. Niciodată nu vizitase un loc atât de neprimitor şi nici nu credea că mai există pe lume altul asemănător. Aerul dens duhnea a cloacă şi era străbătut de nori de muşte grase şi fără astâmpăr. Soarele era atât de arzător, că numai printr-o minune sângele nu ajungea să fiarbă. În prima noapte, la hotelul unde erau cazaţi Reina şi colegii, după cum dăduseră dispoziţie partizanii, ea transpirase atâta, că s-a sculat înainte de a se lumina de ziuă ca să stoarcă cearşafurile ude. Nu mai putea dormi şi a ieşit să se răcorească pe terasa de la intrare. Germán, redactorul din Bogotá, stătea acolo, legănându-se într-un hamac şi fumând cu atâta seninătate de parcă o făcea adormit. De cum o văzu îi oferi un loc lângă el să se întindă. Reina a făcut-o fără să stea pe gânduri. Simţea o încredere instinctivă în el, certitudinea subită că lumea putea să înceapă şi să se sfârşească odată cu trupul lui colţuros, cu oase prea mari şi nişte ochi de un albastru atât de transparent, încât aproape se putea vedea ce era dincolo de ei. În sat era ceasul în care liniştea se aşternea pretutindeni, căci până şi ultimul beţiv căzuse fără simţire în cea de pe urmă cârciumă, şi Germán o învăţă să desluşească sunetele selvei din apropiere, unde maimuţele urlau ca lupii şi papagalii râdeau ca hienele. În după-amiaza aceea, pe când aşteptau călăuza care avea să-i ducă la tabăra lui Tirofijo, au dansat pe melodiile cântate de Dúo de Dos într-o sală de petreceri ce se numea *Pierzania*, şi s-au dus să bea bere împreună cu un pitic de circ care i-a oferit Reinei dinţii lui de aur pentru o singură noapte de dragoste. Apoi, ea şi Germán s-au îndreptat spre hotel pe strada principală, unde vânzătorii de turte de mălai şi fructe tropicale îşi strângeau tarabele, printre câini ce se urmăreau ca să se împerecheze şi dintr-o dată rămâneau neajutoraţi şi jalnici, lipiţi ca nişte ventuze în timpul copulaţiei. Când le-a ieşit în faţă râul Caguán şi-au dat seama că

greşiseră drumul şi au mers înapoi câteva străzi, luându-se de mână cu naturaleţe, ca şi cum ar fi fost prieteni de multă vreme, cu toate că Reina a simţit că Germán se înfiora ori de câte ori degetele lor îşi schimbau poziţia, iar atingerea palmelor, chiar asudate şi murdare, avea o intensitate sexuală pe care ea n-o mai simţise niciodată înainte.

Un trimis al partizanilor îi aştepta în barul hotelului. Le-a explicat că Tirofijo sau Mono Jojoy, sau ambii n-or să ajungă la timp în tabără şi că ar fi mai bine să facă toată călătoria ziua, în loc să rişte să fie surprinşi de vreo ambuscadă în decursul nopţii. Aveau să-i ducă legaţi la ochi, dar vor putea să-şi scoată legăturile după un ceas, când oricum n-aveau cum să se mai orienteze în labirintul selvei. Nu vor putea lua cu ei aparate de fotografiat, nici telefoane celulare şi, bineînţeles, nimic care să semene cu o armă. Reina făcuse călătoria asta cu promisiunea de a-l suna pe Camargo de două ori pe zi. A vorbit cu el pentru ultima oară spre a-l anunţa că telefonul ei avea să fie închis şi nu ştia pentru câtă vreme.

— Dacă aşa stau lucrurile, nu vreau să te duci, îi spuse Camargo. Tonul lui era liniştit, ca întotdeauna, dar ea ştia să-i descopere schimbările de dispoziţie chiar din câteva cuvinte. De data asta vorbea serios: îi interzicea să mai facă un pas.

— Dacă dau înapoi acum, se duce totul de râpă, stărui Reina. Au cerut trei ziarişti. Nu vor primi doar doi.

— A fost o idee proastă a lui Maestro.

— Poate, dar acum sunt aici.

— Mă răsplăteşti cu o veste proastă pentru surpriza plăcută pe care voiam să ţi-o fac.

— Plăcută? spuse ea, nepăsătoare. Ceva, în după-amiaza aceea, o purtase dincolo de orice surpriză şi de orice curiozitate. Dorinţa ei nu cunoştea acum decât hotarele acestui sătuc îngrozitor. Se afla

acolo şi nu voia să plece pentru nimic în lume.

— Da, spuse Camargo. Sicardi ţi-a făcut rost de un apartament cu trei camere, la cheie, şi tocmai a iscălit actul de cumpărare în numele tău. Trebuie să plăteşti doar cincisprezece mii de dolari, în rate. Mai bine decât te-ai fi gândit, nu?

— Nici măcar nu l-am văzut.

— E într-un bloc nou, pe strada Reconquista. Poţi veni la ziar pe jos.

— Nu m-ar deranja dacă ar fi mai departe, spuse pe un ton prefăcut naiv, pentru ca nu cumva Camargo să descopere sensul vorbelor ei. Nu m-ar deranja dacă ar fi pe lumea cealaltă.

Închise şi ieşi iar pe terasă. Rămase cu ochii la cerul limpede, străveziu, şi la casele monotone din preajmă, cu zidurile lor murdare şi acoperite cu frunze de palmier. Fără să-şi dea seama, o podidi plânsul, nu din cauza tristeţii peisajului, ci din pricina ei însăşi, a golului ultimilor săi ani, în care n-a existat nici dragoste şi nici frumuseţe, doar dorinţa fierbinte de a fi cineva. Într-o bună zi, o să se urce pe norul ei spre a rămâne acolo, singură, uitându-se în jos şi întrebându-se: ce-am făcut oare cu viaţa mea, ce naiba am făcut cu viaţa mea?

Germán aprinse o ţigară în capătul celălalt al terasei şi îi zâmbi, cu un amestec de compasiune şi complicitate. Ea îl privi de parcă ar fi fost în sufletul lui şi i-ar fi putut auzi vibraţia gândurilor. A auzit-o ca şi când în realitate n-ar mai fi existat alt sunet decât cel al gândurilor lui. Când el a îmbrăţişat-o, întrebând-o: „Totul e în regulă?" şi a sărutat-o pe gură, cu o înfrigurare ce o cotropea şi pe ea, nu s-a împotrivit. L-a lăsat s-o ducă la el în cameră, s-o dezbrace şi s-o atingă. Totul era atât de firesc, atât de uşor, încât pe moment a fost uimită că trupul acela era al ei şi nu al alteia, fiindcă lăsase ca trupul să-i dispară şi nu şi-a închipuit că, la întoarcere, avea să-i

aparţină într-atât. Au făcut dragoste pe un pat care scârţâia, fără să le pese de aburii calcinaţi ai nopţii, de năvala muştelor şi de nimic din ce se întâmpla pe lume. Au dormit un ceas şi au simţit din nou dorinţa aprigă de a-şi contopi fiinţa şi de a se săruta peste tot, şi ar fi continuat tot aşa, fără răgaz, dacă la şase dimineaţa călăuza partizanilor nu i-ar fi chemat să le spună că Mono Jojoy şi Tirofijo îi aşteptau în abisul selvei.

Nouă

Ai ghicit trădarea înainte de a se înfăptui. Observaseşi ceva neobişnuit în trupul femeii când s-a întors din zona gherilelor, din Columbia. Rămânea cu ochii deschişi când făceaţi dragoste, tremurând uneori, căutând printre muşcate dorinţa care nu se mai înfiripa. Sexul ei era uscat şi temător: voia să-ţi spună ceva şi totuşi amuţea. La răstimpuri, se îndepărta şi-ţi cerea o clipă de răgaz: sunt obosită, atât de obosită. Tu te aşezai cu faţa în sus în pat şi priveai arabescurile penumbrei, întunecimile goliciunii ei, lucirea ramurilor în grădină. Iar atunci când o urmăreai cu telescopul Bushnell, din garsoniera de pe strada Reconquista pe care o închinaseşi numai din pricina ei, ascultând de neîncrederea instinctivă ce nu dădea greş niciodată, o simţeai absentă, nu numai faţă de tine ci şi de tot ce o înconjura, căutând un trup pe care părea să-l fi lăsat undeva aiurea, trupul ei sau altul îndepărtat, al cuiva pe mâinile căruia se lăsase: căţeaua, nenorocita? Căţea, căţea ce eşti, tatăl tău avea dreptate: era la fel ca maică-sa care îi părăsise, o reîncarnare poate, o geamănă care se întorcea ca o piază rea.

După ce străbătuse Columbia, a mai călătorit singură în două rânduri, la Santiago de Chile şi la Caracas, sub pretextul altei anchete confidenţiale despre traficul de arme. Tu şi ea v-aţi înţeles să vă întâlniţi la Santiago: vei pleca într-o sâmbătă dimineaţa, nesocotind telefoanele tot mai neliniştitoare ale Dianei de la spital: „Nu mai ştiu ce să-i facă să-i scadă febra, tată. Nu-ţi poţi închipui cât e de slăbită, de tristă. De ce nu vii, tăticule? Abia se trezeşte, că şi întreabă dacă ai sosit, sărmana de ea." Urma să te întorci din Chile duminică pe înserat, lăsând totul numai pentru a fi cu femeia, dar în noaptea de vineri, când i-ai telefonat să-i spui la ce oră să te aştepte

la aeroport, plecase de la hotel şi celularul ei era închis. Te-ai dus oricum la Santiago, ai pierdut ca un prost ceasuri în şir căutând-o prin ministere şi prin garnizoane militare, fiindu-ţi ruşine de prietenii tăi de la *El Mercurio* şi *La Tercera* la care ai apelat rugându-i să afle vreo pistă: totul în zadar. La ce culme a umilinţei te adusese? Cine şi-ar fi putut imagina că un bărbat ca tine, pe care niciodată n-ar îndrăzni nimeni să-l lase să aştepte la telefon, avea să se piardă cu firea din pricina tăcerii unei gâze ca ea?

S-a întors la ziar marţi la prânz, cu o lumină pe chip pe care n-o recunoşteai, soarele ascuns al unei fericiri perverse: ai început atunci să înţelegi că vreun intrus o pângărea, că ea îşi dăruia trupul unui necunoscut, poate tânăr, şi fără îndoială năpădit de boli venerice, păduchi şi alte beteşuguri pricinuite de aroganţă. Voiai să afli ce se întâmplase, ah, cât de tare te înnebuneau bănuiala şi incertitudinea, Camargo, câte rămăşiţe ale amintirii mamei tale se regăseau în ea şi te hăituiau, deschizându-ţi iar rănile provocate de abandon. Nu voiai să-ţi remarce neîncrederea. Ai întrebat-o, ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmplat:

— A fost totul bine, Queenie?

Ea ţi-a răspuns dezinvolt:

— Totul în regulă, Bitte. Am obţinut o întrevedere la Temuco şi, când am vrut să-ţi telefonez din avion să-ţi spun, mi s-a descărcat celularul. Am rătăcit trei zile cut off, confined.

Din zorile Anului Nou îi spuneai aşa, my Queenie, micuţa mea regină, în limbajul acela doar al lor, pe care-l născociseră pentru momentele de intimitate şi care se adăpa dintr-o deltă de alte limbi: arameica lui Queenie, engleza şi italiana ta, portugheza ei, ceha ta. Ea îţi spunea Bitte, care avea atâtea semnificaţii de reverenţă în germană, chiar dacă, de fapt, făcea aluzie la amărăciunile numelui

tău de familie[10], *bitter*.

Aşadar celularul i se descărcase: un alibi greu de verificat. Te-ai gândit, atunci: pot să dau de urma ei. Dacă a rămas la Te muco, şederea ei trebuie să fie înregistrată la hoteluri, companii aeriene, restaurante. Sicardi va descifra enigmele astea dând vreo două telefoane. Ai să i-o ceri îndată ce te desparţi de ea, dar te opreşte ceva din tonul cu care îţi spune acum, familiar şi totodată distant, sunete contrastând cu sensul lor:

— Ai un moment pentru mine diseară, Bitte? Numai pentru a sta de vorbă.

— La zece e bine?

— Puţin mai devreme, sugerează ea. La nouă şi jumătate îmi termin ziua de lucru.

O inviţi la un bar unde ai mai fost în alte rânduri, cu amante de-o noapte, când imaginea funebră a Brendei aşteptându-te în patul din San Isidro îţi provoca o senzaţie de claustrofobie. Există în localul aceia atâtea voci care încearcă să se acopere unele pe altele, atâţia *yuppies* făcând pe nebunii cu paharele lor de whisky, că până şi cineva atât de cunoscut ca tine poate trece neobservat, dacă găseşte liber vreunul din separeurile din dreptul tejghelii. Sunt spaţii în care sunetul moare, iar zgomotul de afară ajunge abia ca o părere: un val, un zumzet nedesluşit.

O aştepţi de zece minute, când în sfârşit o vezi intrând, cu un mantou lung, negru, peste un taior de stofă gri. De la călătoria în selva gherilelor şi-a corectat neglijenţa ce o menţinea ţintuită în adolescenţă, de parcă vârsta ei ar fi înaintat mai încet decât timpul. O vezi croindu-şi drum printre haitele de bărbaţi gata de vânătoare de la bar, şi îţi dai seama ce mult s-a maturizat în câteva zile, cu câta

---

[10] În numele *Camargo* se regăseşte adjectivul *amargo*, în spaniolă „amar". (*N. tr.*)

eleganţa îşi mişcă într-o parte şi într-alta pletele întunecate.

— Bitte, ce chipeş mai eşti! îţi spune.

Uneori, vorbirea i se contaminează de cuvinte pe care le-a copiat de prin cărţi spaniole – chipeş, isteţ, întristare – dar la ea nimic nu pare artificial. Naturaleţea ei te uimeşte mereu. Acum, pe când e încă în picioare, scoţându-şi mantoul, iradiază o siguranţă imperială.

— Te-ai obişnuit cu noul tău apartament? o întrebi.

— Nu mă obişnuiesc cu nimic, îţi spune, comandând totodată cu nonşalanţă un whisky dublu, cu un deget de apă. Noaptea, când mă întorc, strada e pustie. Văd doar cerşetori care se târăsc. Nu ne dăm seama, Bitte, dar Buenos Aires se transformă. E un fluture care se întoarce la stadiul de larvă.

— Ar trebui să vii mai des în San Isidro. Acolo nu se schimbă nimic. Doar mirosul fluviului, câteodată.

— N-am să pot veni o vreme. Despre asta voiam să vorbim.

— Ce se întâmplă? Vrei să mă părăseşti?

— Nici prin cap nu-mi trece. Pe tine nu te-ar putea părăsi nimeni. Însă acum am nevoie de timp să-mi scriu cartea.

— Mântuitorii gemeni, nu?

— Nimeni nu ştie povestea asta. Cum de-o ştii tu?

— Nu ştiu. Toate semnele vieţii tale se îndreaptă spre acest punct: necrologul lui Robert Mitchum, disputa ta cu maica superioară la colegiu. *Tout aboutit à un livre*, cum spunea Mallarmé. De ce nu mi-ai vorbit de asta? Te-aş fi ajutat.

— Cine ştie dacă m-ai fi putut ajuta. Nu eram matură până de curând. Numai acum ştiu că am devenit.

Îi întinzi mâinile să vezi dacă ţi le mângâie, ca înainte. Le ignoră. Se preface că se concentrează asupra paharului de whisky.

— Acum, tatonezi, după excursia ta prin pulberea columbiană.

O roşeaţă subită îi încinge fata. Cum şi-a aruncat părul spre spate,

poţi vedea că tâmplele îi pulsează. Ai calculat bine efectul cuvântului pulbere, insinuarea lui erotică[11].

— Ai trimis pe cineva să mă spioneze? îţi spune, ridicând vocea. Dacă vreunul dintre copoii tăi m-a urmărit, nu înţeleg de ce ai continuat jocul în tot timpul ăsta.

— Fiindcă pentru mine nu-i un joc. Eu n-o să te las, Reina, chiar dacă tu vrei să mă laşi.

— Sunt o fiinţă umană, Camargo. Nu poţi să mă iei şi să mă laşi. Nu-ţi aparţin. Nu sunt a nimănui. Numai acum am aflat că îmi aparţin doar mie.

Ea însăşi ţi-a netezit calea. Te hotărăşti, prin urmare, să mergi puţin mai departe:

— Îţi aparţii ţie pentru că aparţii altuia.

— Poate, admite ea.

— Şi te-ai încurcat atât de tare că nu mai poţi găsi ieşirea.

— Nu m-am încurcat. Şi nici nu vreau să găsesc ieşirea. Sunt unde sunt din proprie voinţă, cu trupul şi sufletul curate, poţi înţelege asta?

Te revoltă că, atunci când te priveşte, o face cu nepăsare, ca şi cum s-ar fi pus deja în afara razei tale de acţiune. E ceva în atitudinea ei evazivă care te face să te întorci în copilărie. Ea e cealaltă, cea pierdută, nu? Dacă tatăl tău a văzut atât de limpede, atât de pătrunzător, de ce nu l-ai ascultat? Furia te scoate din sărite, şi totuşi vocea ta e măsurată. Reina nu ţi-a răspuns încă la toate întrebările.

— Curate nu. Asta nu-i adevărat. Dacă sufletul ţi-ar fi curat, nu te-ai mai fi culcat cu mine. M-ai înşelat întâi pe mine, apoi l-ai înşelat pe celălalt.

— Am fost laşă, nu ştii de câte ori mi-am tot repetat-o. Mi-a fost

---

[11] În spaniolă, *polvo* (praf, pulbere) are şi sensul argotic de „act sexual". *(N. tr.)*

teamă să nu te rănesc. Mi-a fost teamă şi de tine. L-am înşelat pe Germán, dar el ştie totul. Mi-am petrecut aceste zile cerându-mi scuze.

— Se numeşte Germán? strigi, scos din minţi. Gâtul ţi-e uscat. Sângele ţi se urcă la cap de parc-ar fi lavă.

— Germán. Am crezut că ştii. N-ai spus că ştii tot?

Cu mulţi ani în urmă ţi-ai făcut ucenicia învăţând totul despre nefericire. Când n-ai mai avut ce învăţa, ai devenit imun la orice suferinţă. Ţi-a mai rămas acum doar furia. Iar furiei tale nu-i pasă de nimic, se înalţă peste zgomotul vocilor acelor *yuppies* şi al râsetelor chelneriţelor.

— Te-ai regulat cu mine, te regulai cu el, te regulezi cu oricine. Îţi desfaci picioarele în faţa primului bărbat care trece, curvă ce eşti! Te vinzi celui care te plăteşte mai bine, nu? Nu ţi-a ajuns tot ce ţi-am dat, tot ce mi-ai stors?

— Nu mi-ai dat nimic pe gratis, Camargo. Tot ce-ai făcut a fost să iei cu japca ce voiai. Nu ţi-am spus niciodată că te iubesc. Te admiram: asta-i altceva. Nu te-am minţit.

— Crezi c-ai să mă laşi aşa, cu una cu două? Crezi că poţi pleca de la Camargo cum pleci de la o petrecere? Nu, fato, nu pleci nicăieri.

— Iubesc alt bărbat. Nu pot rămâne cu tine.

— Alt bărbat? Nu există niciun alt bărbat! Pe mine nu mă părăseşte nimeni. Eu nu sunt ca tata.

— Bietul Camargo, îţi spune.

Sângele tău deja răscolit a explodat. Nu-ţi simţi trupul şi nici nu-ţi pasă. Simţi doar o indignare de neînvins. Femeia îşi ridică mâinile, încercând să-şi acopere faţa, dar tu eşti mai rapid. Îţi descarci toată forţa în lovitura cu dosul palmei care îi cade direct pe buze şi i le crapă. Ea te observă uluită, palidă, cu ochi de miel sacrificat. Vrea să-ţi spună ceva, dar n-ai de gând să-i permiţi. Arunci pe masă un

bilet de cincizeci de pesos şi pleci aproape în fugă din infernul acela, prin larma acelor *yuppies* imbecili. Tu eşti cine eşti, Camargo. Nimeni nu poate să te părăsească.

Nu-ţi vei aminti de incidentul de la bar. Anumite fapte din viaţa ta nu ţi se întâmplă ţie, ci unei fiinţe aflate în afara memoriei şi a trupului tău: cineva care nu vrea să se clintească din trecut. Când o observi pe femeie cu telescopul, de pildă, te miră că buzele i-au crăpat şi bărbia îi e umflată. Mâine va avea un hematom şi-şi va fi pierdut o idee din frumuseţea-i misterioasă. O vezi cercetându-şi rana în oglindă şi făcând să dispară cu limba un firicel de sânge. Te irită că, în pofida a toate cele întâmplate, pare fericită, şi că se dezbracă mişcându-şi şoldurile în ritmul unei melodii de bordel pe care n-o poţi auzi. Dacă cineva a pedepsit-o, n-a făcut-o decât pe jumătate. Ar fi trebuit să-i fi scos ochii şi să-i fi ars limba cu fierul înroşit în foc. Şi, mai ales, ar fi trebuit să-i fi cusut fiecare inel al vaginului pentru a face să dispară chinul pe care l-a pricinuit.

Când ţi-ai dat seama că neruşinarea ei e de nestăpânit şi că nimeni şi nimic nu ar putea să-i smulgă plăcerea pe care celălalt i-a stârnit-o în măruntaie, te-ai gândit la vagabondul care doarme afară, la Momir, deşi pe atunci nu-i cunoşteai încă numele. Aşa a început să se înfiripe, în imaginaţia ta, planul încă neclar al răzbunării. Ştii că femeia e temătoare. Dar, dacă a căzut sub influenţa altcuiva, dacă a trădat veghea iubitoare cu care ai răsfăţat-o atâtea luni, se va fi dedat delirului sexual fără nicio măsură de prevedere, fără să-i pese că putea lua vreun herpes, ori gonoree, malarie sau vreo altă infecţie de prin regiunile ecuatoriale. Îţi părăseşti un moment postul de observaţie de lângă telescop pentru a examina, la baie, dacă ţi-a contaminat penisul cu vreo boală. Ar fi trebuit să te prevină, când s-a întors, că se lăsase penetrată de scârnăvie. Dar căţeaua a tăcut pe când îi sărutai sexul, îţi dai seama? nu i-a păsat că te poate infecta cu

şancrele de pe urma călătoriei ei. Nu vezi alt semn decât o uşoară iritare a glandului, nimic neobişnuit, deşi, de fapt, cine ştie, cine ştie? Şi dacă te-ar fi expus într-adevăr riscului unei cangrene? Ce supliciu ar merita pentru enormitatea râului făcut? Până şi hazardul are propriile-i legi şi, zărind umbra lui Momir care doarme sub streaşină curăţătoriei de peste drum, intuieşti că el poate fi instrumentul pedepsei tale. Duhoarea lui, murdăria fără leac a trupului, mâinile sale respingătoare: asta-i cea mai mică pedeapsă pe care o merita trădarea femeii.

Asculţi cvartetul în re major de César Franck. Când allegro-ul final conteneşte să mai înfrunte furtuni şi să smulgă copaci din rădăcini, melodia curge pe o câmpie întinsă. Rafalele acestea de melancolie te liniştesc, dar femeia, cu gesturile-i triumfătoare, pare hotărâtă să te scoată din sărite. S-a oprit în faţa oglinzii şi se leagănă din nou. Îşi agită ţâţele prea mici şi indecente, de parcă ar căuta o amintire. Lasă luminile aprinse şi se expune în faţa ferestrei, nu-i de necrezut atâta neruşinare? Nu-i pasă că cineva o priveşte, cum faci tu în clipa aceea, sufocat de dorinţă.

Deschizi fereastra şi îţi sar la gât zgomotele îngrozitoare ale oraşului, monitoare, autobuze, ambulanţe, sălbatica dejecţie umană. Noaptea te apasă atât de cumplit încât te simţi ca un bou care trage la jugul ei, se înstăpâneşte pe trupul tău, sporind penumbra, febra, conştiinţa unui chin care naiba ştie de ce zace în tine când ar trebui s-o muncească pe ea. Ce faci aşa, încă îmbrăcat cu cămaşa cu butoni la manşete şi cu cravata la gât? Te eliberezi furios de piedicile astea, şi propria-ţi imagine te surprinde în oglindă. Aparenţele nu-s adevărate, ştiai doar, fiindcă nici cea mai fidelă imagine nu repetă trecutul, nici sufletul şi nici incandescenţa a ceea ce reflectă. Fiinţa pe care o vezi acum nu eşti tu, pentru că imaginii din oglindă îi lipseşte femeia. Ea ar trebui să fie acolo, târându-se la picioarele tale,

implorând milă, rugându-te cu umilinţă să n-o părăseşti, domnule director Camargo, şi nici să nu-i iei minţile. Nu, n-o lăsa: într-o zi o să-ţi înapoieze tot ce ţi-a luat. Dar n-o mai auzi, e prea târziu s-o mai auzi. Implacabil, îţi ridici piciorul şi-i striveşti capul.

Îndrăzneala femeii e neţărmurită. După episodul de la bar, s-a declarat bolnavă şi a lipsit trei zile, neîndeplinindu-şi obligaţiile la *El Diario.* Oricărui alt redactor i-ai fi trimis un doctor să-l facă bine şi să-l trimită înapoi la lucru, dar cu ea trebuie să fii prudent. Dacă ar examina-o doctorul, ea te-ar acuza că ai lovit-o, trecând sub tăcere, cu rea-credinţă, toate motivele care te-au împins la acest acces de furie. E vicleană şi, atâta vreme cât n-o încolţeşti, îşi va ţine gura. Dar când ea însăşi hotărăşte că s-a vindecat, născoceşte un tertip care te ia prin surprindere. Înainte de şedinţa de redacţie s-a înfiinţat în biroul lui Enzo Maestro şi i-a spus că are un martor insolit în cazul traficului de arme: un colonel, nemulţumit că nu i-au plătit comisionul ce-i revenea din vânzarea a opt mii de puşti şi a zece milioane de proiectile. Ieşind de la o întrevedere cu vărul preşedintelui penitent, colonelul a fost arestat pentru vânzare de droguri. Era un fapt neadevărat, bineînţeles, dar imposibil de tăgăduit: şase kilograme de cocaină au fost descoperite într-o oală mare de lut la el acasă. Un viciu de procedură juridică l-a scos din închisoare şi a doua zi colonelul era deja departe de Argentina. În câteva dintre operaţiunile de contrabandă fusese intermediar, şi avea copii după cecurile plătite de traficanţii sârbi cumnatului şi fiului preşedintelui penitent. Oferea documentele dacă *El Diario* publica versiunea lui despre cum s-au petrecut lucrurile. Trebuia să se ducă după ele la Caracas, unde avocatul colonelului urma să o aştepte pe Reina – numai pe ea: cel puţin aşa i-a spus lui Enzo – la aeroport.

Maestro e isteţ ca J. Edgar Hoover, flexibil ca Kissinger, cinic ca

Fouché, dar dimineaţa, când n-a digerat încă de tot bunătăţile mâncate seara, poate fi candid ca Rudolf Hess. A făcut greşeala să autorizeze călătoria Reinei, dar loialitatea îi determină să te întrebe dacă eşti de acord, înainte de a da dispoziţii să se cumpere biletul de avion.

— Femeia asta vrea să călătorească iar? i-ai spus, abia stăpânindu-ţi furia. Nu, Maestro, cum de-ţi trece aşa ceva prin cap? Stăm şi pierdem timpul. Vezi bine că dezvăluirile noastre n-au niciun efect. Judecătorii îi vor absolvi pe mafioţii ăştia. Ar trebui să ştii mai bine ca oricine. Tu ai inventat praful de puşcă, iar acum nu recunoşti nici focurile de artificii.

— Vrei să spui că nu mai publicăm un rând despre contrabandă? Să lăsăm fără pâine şi circ douăzeci de mii de cititori care ne cumpără numai pentru asta?

— Nu exagera chiar aşa. Îţi spun doar că pe femeia asta, Remis, trebuie s-o pui să muncească aici. Începe să fie prea pasionată de turism.

— În cazul acesta trebuie să se ducă ea sau nu se duce nimeni.

— Atunci să nu se ducă nimeni, ai răspuns.

A doua zi, femeia, întărâtată, a lăsat o notă pe biroul lui Maestro, informându-l că se va duce oricum la Caracas. S-a pus cu dibăcie la adăpost de sancţiunile pe care i le-ar putea impune Sicardo: va folosi – spune în notă – cele cinci zile libere promise de Maestro la întoarcerea ei din Columbia, îşi va plăti biletul de avion şi cheltuielile de hotel cu banii ei, şi va preda la *El Diario* documentele pentru care se duce, precum şi raportul privitor la investigaţie. Sunteţi liberi să le publicaţi sau să nu le publicaţi, concede ea cu aroganţă.

I-ai dat ordin lui Sicardi s-o oprească prin orice mijloc în aeroport, dar femeia n-a luat niciuna din cursele obişnuite de Caracas. Atunci

îţi dă prin minte că a plecat devreme, spre Montevideo. Are o întâlnire frenetică, eşti sigur, cu amantul ei. S-a dus iar să-i vadă mizeria. De aici îi poţi auzi nerăbdarea sexului.

Disperarea aceasta de a fugi de tine te determină să preiei controlul asupra trupului ei gol, filmând-o în secret. În vreme ce ai s-o priveşti la televizorul tău din San Isidro, în mărime naturală, încetul cu încetul, ai s-o poţi îmblânzi, ai s-o poţi atrage. Nu există materie care să dăinuie în aparenţele lumii, dar voinţa eului poate reclădi materia, poate s-o înveţe drumul supunerii. Luându-i în stăpânire imaginea, îi poţi poseda şi trupul: aceasta e una dintre învăţăturile ce se pierd în negura timpului, pe care fiinţele omeneşti au nesocotit-o.

Sicardi ţi-a dat cheile de la apartamentul ei şi, prima oară când îl vezi, te surprinde că femeia dispune de atâta timp liber pentru a scrie texte ce n-au nicio legătură cu *El Diario.* Îi plăteşti o avere ca să lucreze cu dăruire exclusivă şi, chiar şi aşa, ori de câte ori poate, îşi îndreaptă energia într-altă parte, scriind povestiri scurte, poeme – în unele dintre acestea întrevezi invidia ce ţi-o poartă, dorinţa aprigă cu care a vrut mereu să-ţi ia locul: răhăţelul ăsta, nulitatea asta pe care te-ai străduit atâta s-o educi şi s-o cizelezi – şi vreo cincizeci de pagini de însemnări pentru eseul despre mântuitorii gemeni care o obsedează.

Ai fotocopiat câteva din paginile pe care ea le lăsase imprimate pe birou. Unele din descoperirile pe care le-a făcut te surprind. După părerea ei, există cinci miracole ce se înfăptuiesc de două ori în Evangheliile sinoptice, fără nicio schimbare: înmulţirea pâinilor şi a peştilor, mersul pe mare după ce a făcut să se domolească furtuna, şi trei tămăduiri inexplicabile: cea a orbului ai cărui ochi sunt umeziţi cu salivă, cea a copilului unui slujbaş, sau servitor al unui centurion, căruia îi redă sănătatea, fără să-l privească şi fără să-l atingă, şi cea a

posedatului ai cărui demoni se refugiază în corpul unor porci. Iisus a săvârşit aceste minuni în Galilea, iar geamănul lui, Simon, în Damasc, poate în acelaşi timp. Pentru ca acelea ale lui Simon să piară din memoria tuturor, evangheliştii i le-au atribuit lui Iisus, fără să le pese de repetiţii. Fiul lui Dumnezeu putea muri la infinit pe cruce, şi-l putea izgoni tot la infinit pe diavol din unul şi acelaşi trup. Întrebarea retorică ce apărea la sfârşitul acelor cincizeci de pagini ale textului revine în mintea ta ca un refren: „Aveau oare să propovăduiască amândoi aceeaşi predică, unul invocând Părintele ceresc, iar celălalt Mama Veşnică?"

De n-ar fi fost viclenia cu care ea te trădează, nu te-ai fi gândit la Momir nici în ruptul capului. Acum, când i-ai văzut iar unicul canin aproape desprinzându-se din gingiile violacee şi umbra unor escare ivindu-i-se după urechi, cu toate că aspectul lui e încă sănătos, eşti sigur că Momir întruchipează răul pe care femeia şi l-a provocat ei însăşi, scârnăvia în care se desfată şi pe care a încercat să o împrăştie când s-a băgat în patul tău.

În primul articol pe care-l publică în ziar la întoarcerea de la Caracas ţi se oferă, legată de mâini şi de picioare, pecetluindu-şi pieirea. În ciuda maliţiei cu care citeşte tot ce trebuie să editeze, Maestro n-a descoperit frauda. Tu însă ai descoperit-o. Paragraful al doilea lasă să-i scape, în treacăt, fraza care o denunţă: „Colonelul a dormit buştean la clasa întâi a avionului companiei Fleet Air, în timpul zborului de la São Paulo la Maiquetía." Inutila menţionare a companiei îţi stârneşte instantaneu neîncrederea. Îi dai dispoziţie lui Sicardi să-i telefoneze directorului companiei Fleet Air şi să verifice dacă a emis un bilet gratuit pe numele Reina Remis. Bănuielile tale se confirmă. Ea nu numai că a cerşit biletul: a mai şi promis să-l menţioneze în ziar pe generosul donator.

Ce ţi-a mai rămas din ea, acum, Camargo? Te uiţi înlăuntrul tău şi

vezi doar silă, un râu de zgură pe care-l vei face să sece încetul cu încetul. Vei permite ca femeia să se mai destrăbălеze o săptămână şi, în treacăt, să continue să se trădeze în articolele pe care le scrie. Aşa cum ai prevăzut, menţionarea companiei Fleet Air reapare în cel de-al doilea fragment al interviului searbăd pe care i l-a luat colonelului. Între timp, Sicardi a confirmat că în fiecare zi îşi sună amantul de la telefoanele ziarului. Trădării i se adaugă înşelăciunea. Când femeia se duce la Maestro să-i autorizeze încă o călătorie, la Río de Janeiro, neruşinarea ei ţi-a pus nerăbdarea la grea încercare. Ai s-o mai ţii doar vreo două zile, impunându-i să scrie despre criza ministerială şi despre demisia sigură a vicepreşedintelui. Articolele ei vor fi un dezastru, pentru că îl vei pune pe Sicardi s-o umilească până nu va mai scoate un cuvânt, să-i potrivească funia de gât şi să-i sugrume trufia.

Înainte ca ea să se aştearnă la scris, şeful personalului o va chema s-o dojenească. Asta trebuie să se întâmple pe la nouă, în momentul de maximă tensiune, când sunt pe punctul de a închide ediţia. După puţină vreme, agitat, bietul câine credincios va da fuga la tine în birou să-ţi povestească ce s-a petrecut. Ai să-l vezi înfrigurat, exultând. Cum cruzimea i se vede totdeauna pe nas, îi vor mai ieşi alte două furuncule. Sicardi va fi înregistrat dialogul şi-ţi va înmâna şi caseta şi transcrierea ei, cu o sârguinţă ce îţi anticipează veşnic dorinţele:

— De câtă vreme luptă ziarul împotriva corupţiei, domnişoară Remis?

— De unde să ştiu, i-a răspuns ea, nerăbdătoare. Când am venit eu, începuse deja.

— Şi ce-am putea face, atunci, dacă descoperim un redactor corupt?

— Eu nu sunt dumneavoastră, Sicardi. Aş dovedi mai întâi că este

corupt şi apoi i-aş cere explicaţii.

— Şi dacă ar fi vorba de cineva care scrie împotriva corupţiei, ce-am face?

— Întrebaţi la poliţie. Nu mă faceţi să pierd timpul. Dacă insinuaţi că în echipa mea e cineva corupt, vă înşelaţi. Răspund eu pentru toţi, chiar şi pentru Insiarte.

— Cunoaştem totuşi un caz, domnişoară.

— Vă spun de pe acum că nu vă cred, aşa că terminaţi odată. Cine e, Sicardi?

— Tu, fato! i-a spus, schimbând tonul şi subliniind vocativul grosolan.

Ea i-a răspuns cu insulte îngrozitoare. Îi dai dispoziţie lui Sicardi să le includă în scrisoarea de avertisment. Vor fi de folos pentru a justifica şi mai temeinic poziţia ziarului, când te vei hotărî s-o dai afară. Atunci vei putea să-i încredinţezi lui Maestro conducerea pe vreo două zile şi să te concentrezi asupra labirinturilor pedepsei.

Resemnat, aştepţi să treacă noaptea: e înceată, înceată de tot, se urneşte cu stângăcie de catâr. Somnul nu-ţi sare în ajutor nici măcar o clipă. La răstimpuri, te întinzi pe patul de campanie din garsoniera pe care ai închiriat-o pe strada Reconquista. Ţi-e teamă ca nu cumva, afară, să nu-ţi scape vreun crâmpei de realitate şi te întorci mereu la telescopul Bushnell, copleşit de o nelinişte pe care nu ţi-o poţi stăpâni. În sfârşit, puţin înainte de şapte şi jumătate, femeia pleacă spre cafeneaua unde îşi iau micul dejun vicepreşedintele şi acoliţii lui. Cu câteva minute mai devreme, un emisar al lui Sicardi i-a trezit pe Momir şi pe femeia lui ca să le facă fotografii. Are instrucţiuni să-i urmărească oriunde s-ar duce, şi să se asigure că, pe înserat, vor fi la dispoziţia ta. Distrat, ai deschis din nou celularele şi, pe când spionezi menajera, sunetul unui telefon te face să tresari. Nu mai e vocea Brendei cea care te întâmpină, ci a cuiva care vorbeşte aspru,

într-o engleză curată:

— Domnule Camargo, spune. Ai detestat mereu să ţi se spună aşa.

— Domnul…? ai răspuns, pe acelaşi ton.

— Sunt doctorul Clarke, spune. Hematologul Ángelei. Vreau să vă anunţ că facem tot posibilul să oprim infecţia. Am încercat un antibiotic nou şi încă nu ştim rezultatul. O să-i dăm şi un antimicotic. Brenda, soţia dumneavoastră…

— Fosta mea soţie, îl corectezi, dintr-un reflex rapid.

— … spune că vă e greu să acceptaţi că e vorba de un caz complicat…

— E complicat sau nu?

— Am putea spune că e un caz critic, domnule.

— Câte zile credeţi că mai trăieşte?

— Zile? Eu n-aş vorbi în aceşti termeni. Important e acum să vedem cum evoluează infecţia.

— Ce fel de doctor eşti dumneata? răspunzi, indignat. Ţi-am plătit o avere să-mi tratezi fata şi acum îmi tot spui că trebuie să aşteptăm. Vă ocupaţi într-adevăr acolo de ea, sau organismul ei se apără singur? Dacă n-aţi încercat totul, faceţi-o! De ce nu i-aţi făcut transplantul de măduvă cum mi-aţi promis?

— Nu-i atât de simplu. Lăsaţi-mă să vă explic, domnule…

— Nu-mi mai spune domnule, zici. Sunt directorul Camargo. Dacă Ángela moare acum, vă dau în judecată pentru incompetentă. Dumneata nu ştii în ce ţară trăiesc? Conduc un ziar, ştii? Aici guvernul se duce de râpă.

Auzi o bâlbâială şi, fără să aştepţi să-ţi dai seama ce înseamnă, închizi telefonul. Eşti furios. O să-i ceri socoteală Brendei când ai s-o vezi. Cum i s-a năzărit să-i dea numărul tău particular doctorului ăstuia incapabil, când mintea ta ar trebui să descâlcească firele unui

scul fără sfârşit: paşapoartele lui Momir, executarea pedepsei, delicata operaţie chirurgicală de a introduce din nou fenobarbitalul în cutiile de carton cu suc fără să laşi nici cea mai mică urmă?

Răsufli uşurat când vezi că menajera îşi pune pardesiul şi stinge toate luminile în apartamentul de vizavi. E posibil ca Reina să-i fi dat liber cât va fi ea la Rio. Te-ai gândit la asta când menajera, înainte de plecare, a împăturit şi aşezat hainele Reinei în mai multe grămezi pe care le-a lăsat lângă valiză: lenjeria de o parte, fustele şi bluzele de alta. Ai apucat să vezi nişte sandale şi costume de baie. E vorba, desigur, de o escapadă romantică: nu are în bagaj niciuna din rochiile acelea sobre de care ar avea nevoie dacă s-ar întâlni cu raportori guvernamentali, cum i-a spus imprudentul de Maestro.

Traversezi strada la ora la care funcţionarii din zonă mănâncă de prânz. Întotdeauna ai trecut neobservat, dar de data asta trebuie neapărat să nu te vadă nimeni. Apartamentul femeii miroase a ceară şi a dezinfectant cu lămâie. E isteaţă, sensibilă la parfumuri, şi în dimineaţa aceea te-ai spălat cu un săpun neutru pentru a nu lăsa urme. Oricum, se va întoarce mai târziu: dacă Maestro îţi urmează instrucţiunile, n-o va lăsa să se îndepărteze de vicepreşedinte, chiar dacă ar apuca-o diareea sau ar face brusc febră.

În frigider sunt două cutii cu suc de portocale, dintre care una e deschisă, şi încă una, de mere, neîncepută. Ai să injectezi în fiecare trei grame de fenobarbital cu o seringă cu acul fin, amestecând medicamentul cu apă distilată. Oricât de atent ai fi, n-ai să poţi evita să se formeze la suprafaţă un strat subţire de praf alb, dar operaţia e mai uşoară cu cutia deschisă, căci va strecura tot lichidul, ca data trecută.

Pe la două după-masă, îl vezi pe Momir plimbându-se neliniştit pe stradă, în mijlocul acelui du-te-vino al agenţilor de bursă şi al celor de la mesele de joc. Zona e plină de poliţişti şi, dat fiind că nici

el şi nici tovarăşa lui nu au acte, se teme să nu fie arestaţi. Unul dintre adjuncţii lui Sicardi îţi va înmâna paşapoartele în colţul străzilor Corrientes şi Reconquista, peste cincisprezece minute. Ai avut confirmarea la telefon că falsul e perfect: ştampile, filigran, iscălituri pe fotografii, perforaţii, fiecare detaliu e important. Îţi face plăcere să vezi că lenta scurgere a timpului sporeşte neliniştea lui Momir şi-i toceşte aroganţa. Când o să-i ieşi în întâmpinare, o să-l ai la cheremul tău, învins şi implorând.

De la ultima ta vizită, femeia a agăţat pe perete patru fotografii, în aşa fel încât să le vadă de la biroul pe care scrie: una e cea pe care ai făcut-o tu însuţi la intrarea Muzeului Orsay, la Paris, într-o zi de ianuarie la prânz. O vezi cu mantoul închis la culoare, din stofă englezească, pe care i l-ai cumpărat cu o zi înainte pe Rue de Faubourg Saint-Honoré, şi taiorul în carouri cu fularul zebrat pe care le-a pus atât de des în călătoriile în Europa. E radioasă, cu părul despărţit printr-o cărare la mijloc şi zâmbetul copilăresc care te-a sedus încă din seara primei întâlniri, în bistroul acela franţuzesc, în apropiere de piaţeta Cortázar. Sub fotografie a scris un cuvânt inexplicabil: „Farsor". Alte două fotografii au fost făcute în selva columbiană. În fundal se zăreşte o casă izolată, cu ziduri găurite, acoperită cu frunze de palmier. Femeia e îmbrăcată, ca şi însoţitorii ei, într-o uniformă de camuflaj. Ai vrea să ştii care dintre cei de acolo este Germán, dar toţi seamănă între ei: partizanii, ziarişţii, ţăranii. Să fie oare acela care se uită ţintă la aparatul de fotografiat, sfidător, cu nişte ochi albaştri din cale-afară de fericiţi? Ai luat hotărârea ca data viitoare să aduci un aparat de fotografiat şi să copiezi pozele astea, pentru ca Sicardi să-l identifice pe intrus la ambasada Columbiei. Vrei să-i afli numele întreg, istoria familiei lui, şi să năvăleşti cu o măciucă în geamurile vieţii lui. În cea de-a patra fotografie, pe care ea a atârnat-o în mijloc, peste celelalte, apare o fetiţă de trei sau patru

ani călare pe un ponei. Cineva, desigur mama ei, o ţine din spate: se pare că avea pe atunci aceeaşi vârstă ca fiica ei azi, treizeci şi doi de ani, şi seamănă atât de bine, creând o impresie de realitate atât de convingătoare, încât fata de acum ar putea fi foarte bine mama de atunci, ca şi cum trecutul ar dăinui încă în prezent şi între cele două perioade s-ar stabili o identitate deplină. Brusc, înţelegi că jocul acela de oglinzi fiinţează nu doar în timp, ci şi în spaţiu. Femeia e o copie a mamei ei şi, totodată, o copie a mamei tale. Imaginea îndepărtată a infirmierei cu şorţ alb, plisat, şi mânuşi de cauciuc, care venea la patul tău dimineţile, când se întorcea de la spital, apare din nou acum, limpede, aşa cum era când ai lăsat-o să cadă în abisurile conştiinţei tale. Nu-ţi aminteşti de chipul ei de atunci şi nici nu eşti sigur că ceea ce vezi acum nu-i o iluzie, un efect necruţător al dorinţelor tale, dar faptul că şi tatăl tău a recunoscut-o te nelinişteşte. Şi dacă mama femeii ar fi şi mama ta? Sau, şi mai rău, dacă femeia, deplasându-se în timp, a făcut în aşa fel încât să fie mama ta şi să fugă de tine în copilărie, cum face iar acum? O clipă, ideea te îngrozeşte. Apoi cercetezi încă o dată fotografia cu atenţie şi-ţi dai seamă că aceea care ţine şaua poneiului, dacă mai e în viaţă – şi femeia ţi-a spus în mai multe rânduri că este, ţi-a pomenit că o sună la telefon cu obstinenţă ca s-o întrebe ce mai face, chiar dacă niciodată nu s-a obosit să vină s-o vadă –, nu poate avea mai mult de şaizeci şi patru de ani, în vreme ce mama ta, Camargo, ar avea aproape nouăzeci. Sau te înşeli iar în socotelile tale? Sau poate amândoi, mama ta şi cu tine, v-aţi născut odată? Curvă, spui, cu o voce sfâşietoare, abia o şoaptă, mai curând înlăuntrul decât în afara ta: curvă ce eşti, de ce-ai fost întotdeauna atât de curvă? De ce mi-ai făcut una ca asta?

Să injectezi fenobarbitalul în cutiile de suc îţi ia cam douăzeci sau douăzeci şi cinci de minute: mai mult decât ai calculat. Îl descoperi

pe fereastră pe adjunctul lui Sicardi, într-un du-te-vino de la un vechi restaurant englezesc, acum în decadenţă, până la o agenţie de numismatică, de unde strada Corrientes o apucă în jos. L-ai pierdut din vedere pe Momir: te aşteaptă probabil la intrarea casei unde locuieşte femeia, descurajat, desigur, crezând că nu-şi va mai revedea în veci satul, de lângă Pranjani.

Toate se desfăşoară acum cu atâta viteză, încât nici măcar nu-ţi vei aduce aminte că le-ai trăit. Când trimisul lui Sicardi îţi înmânează plicul cu documentele, le arunci o privire în fugă şi constaţi că vor trece uşor prin controalele de la Imigrare. Sunt în regulă şi biletele de avion ce le vor permite lui Momir şi tovarăşei lui să plece la Santiago de Chile, a doua zi, şi de acolo la Belgrad, cu escale la Miami, Madrid şi Roma. Întorcându-te în apartament, ai o reţinere: unde ai să-i dai vagabondului ceea ce i-ai promis? Cel mai bun loc este, negreşit, liftul din blocul femeii. Mai nimeni nu-l foloseşte, şi acolo nu rişti să fii văzut. Momir e neîncrezător, un cotoi maidanez, şi şovăie înainte de a te urma.

— Gata tot? întreabă.

— Tot. Dar mai avem de lămurit nişte treburi, îi arăţi, prin semne.

În timp ce liftul urcă de la parter la ultimul etaj şi apoi coboară, îi dai lui Momir paşaportul tovarăşei lui şi biletul de avion pe numele lui: Witold Witkiewicz, aşa se numeşte acum. Duhoarea vagabondului e de nesuportat: naiba ştie cât o să rămână plutind în lift, densă, toxică. Mâinile bătătorite au straturi străvechi de jeg. Ar trebui să te obişnuieşti cu duhoarea. Vei avea parte de ea la noapte.

Momir se tulbură când primeşte documentele. Paşaportul pentru ea şi biletul pentru el n-au nicio valoare ele singure. Nu aşa a fost înţelegerea, îţi spune, sau presupui că îţi spune. Aşa sunt toate înţelegerile, îi răspunzi: o să ţi le dau pe celelalte când îţi îndeplineşti partea ta.

— Cum pot fi sigur? te întreabă în limbajul lui ciuntit.

— Acum îţi dau mult pentru nimic, îi spui. Ce ai tu în mână valorează zece mii de dolari. E dovada că am încredere în tine. Tot ce poţi face e să te încrezi în mine.

Toate aşteptările sunt mai lungi decât timpul real, dar cea din seara aceea ţi se pare nesfârşită. La ora şapte străzile sunt deja pustii şi se stârneşte un vânt aducător de furtună. La răstimpuri, recurgi la celulare ca să-ţi urmăreşti personajele. Vicepreşedintele şi-a dat demisia – îţi povesteşte Enzo –, aşa cum prevedeai, şi Remis e cu el, în clădirea unde pregăteşte o ultimă declaraţie împotriva corupţiei. E o atmosferă de doliu şi de înfrângere: preşedintele, ca de obicei, a şovăit când a fost pus în situaţia ca întregul lui cabinet să-şi dea demisia: mai întâi o respinge, apoi le oferă plocoane, ambasade, controlul serviciilor de informaţii, şi în cele din urmă se resemnează să rămână singur. Vreau ca femeia să nu se întoarcă la ziar înainte de nouă, îi dai ordin lui Maestro. Vreau să scrie un articol amănunţit despre tot ce a văzut: o relatare căreia îi rezervi trei coloane fără semnătură în pagina a treia. Dar mai înainte, îndată ce soseşte, Sicardi o s-o cheme pentru a-i reproşa înţelegerea ilegală pe care a făcut-o cu Fleet Air, pregătind-o astfel pentru concediere. N-ar fi mai bine să aşteptăm până mâine? te întreabă Enzo. Aşa cum e acum situaţia în ţară, s-o dăm afară înseamnă risipă de talent. Veşnic ai să fii la fel, Maestro, îi spui. O să-ţi petreci viaţa protejându-i pe corupţi şi pe trădători.

Deşi la fereastra de peste drum nu-i decât întuneric, te duci adesea la telescopul Bushnell şi reglezi imaginea. Mai asculţi o dată cvartetul în re major al lui Franck, dar pe neaşteptate, când irumpe din nou scherzo-ul, dispoziţia ta virează de la melancolie la tragedie: te laşi învăluit acum de Marea Fugă de Beethoven, ale cărei variaţiuni şi cadenţe matematice le fredonezi de atâtea ori, încât nu

mai poţi distinge dacă muzica s-a născut prin tine sau dacă ai învăţat-o în seara asta în care totul îţi aparţine, Camargo. Nici măcar Dumnezeu n-ar putea urni de pe traiectoria lor atâtea destine câte sunt acum în mâinile tale.

Un ultim telefon la Maestro te avertizează că femeia a plecat de la ziar, de bună seamă spre casă. Cam pe la zece, pe când îşi mai verifica unele detalii ale articolului – „Un text ireproşabil, Camargo. Dă-mi voie să n-o concediez încă pe Remis: lasă-mă să-i mai dau o şansă" – ea a comandat o cină rece. Apoi, în vreme ce aştepta aprobarea lui Maestro, a sunat la o companie de taxiuri: A spus că merge pe strada Reconquista. Acolo locuieşte, nu-i aşa?

Ai s-o vezi sosind dintr-un moment într-altul: epuizată din pricina stresului acestei zile grele şi totuşi nerăbdătoare la gândul că-şi va întâlni amantul. Nu mai sunt decât şaptezeci şi două de ore, s-o fi gândind ea. Şaptezeci şi două de ore: ai să sugrumi dorinţa asta, ai să-i rupi picioarele şi ai să-i scoţi ochii.

Momir şi femeia lui şi-au întins de mult rogojinile sub balconul rotund de deasupra curăţătoriei. Se prefac că dorm, nu crezi că pot dormi: şi ei ţi-au încredinţat destinele. Dacă bărbatul va acţiona după cum ai să-i ceri, mâine la ora asta va fi în avion, împreună cu femeia fără dinţi, zburând spre Belgrad.

Totul se întâmplă aşa cum ai prevăzut. Realitatea nu ţi se împotriveşte niciodată, dar ascunde momente pline de intensitate pe care trebuie să le ai în vedere. Dacă Momir are de gând să se revolte, ştii sigur cum să-i vii de hac: sub sacou, fixat cu o bretea, ai la îndemână un cuţit infailibil. Mai bine pentru el să nu încerce nicio şmecherie, fiindcă ai să-l omori fără ezitare. Nimeni nu-i va duce dorul şi căzătura care-l însoţeşte se va feri să facă vreo reclamaţie. Nici femeii de vizavi nu i-ai lăsat vreo posibilitate de apărare: destinul îi e pecetluit şi nimic n-o să-l schimbe.

Prin telescop, o vezi mişcându-se ca şi cum ar respecta întocmai libretul pe care l-ai scris. Se dezbracă încet, cu graţia aceea de gheişă ce îţi aprinde încă dorinţa, îşi scoate fusta şi se întinde, cu senzualitate, curva de ea, în faţa oglinzii. Face un salt neaşteptat, deschide uşa frigiderului şi bea o înghiţitură zdravănă din cutia cu suc deschisă, în care ai pus aproape trei grame de fenobarbital. O fi simţit ceva suspect în cerul gurii, fiindcă o vezi examinând cu neîncredere data de expirare de pe marginea de sus a cutiei şi apoi aruncând-o la gunoi. Invadând fluxul sangvin, somniferul a făcut să-i fie şi mai sete. Deschide cutia cu suc de mere, umple un pahar, cercetează în lumină transparenţa lichidului şi, satisfăcută în sfârşit, bea nesăţioasă. Efectul fenobarbitalului e mai rapid acum decât data trecută. Femeia se clatină, se duce spre pat, şi se lasă să cadă cu bluza încă pe ea. Şovăie, ameţită, încearcă să deschidă computerul de lângă ea, poate pentru că aşteaptă un mesaj de la amant, dar muşchii îi slăbesc şi nu se mai ţine pe picioare. Acum o să doarmă o zi sau două, fără să-şi controleze nervii şi nici sfincterele. Când totul se va fi terminat, înainte de a pleca de acolo, ai s-o forţezi să bea un pahar cu apă, să nu se deshidrateze. Dacă o vomită, nu eşti tu de vină.

Chiar înainte de a traversa strada, încă din holul blocului tău, vezi că tovarăşa lui Momir te pândeşte, cu dinţii ascuţiţi. *Njegov passaporto,* îţi spune, pe un ton imperativ. Va vrea să vadă biletul prietenului ei, dar n-ai să i-l arăţi. Are unghii lungi, ascuţite. Ţi l-ar putea smulge. *Kasnije*, îi răspunzi: mai târziu. O să-mi îndeplinesc promisiunile, îi dai de înţeles. O să fiu neîndurător dacă prietenul tău nu şi le îndeplineşte şi el. O să chem poliţia, îi spui: voi face ca voi amândoi să putreziţi în închisoare. *U redu*, admite în cele din urmă femeia. „De acord." Dispreţuitoare, îţi întoarce spatele şi-l trezeşte pe Momir cu delicateţe.

Nu-ţi poţi da seama dacă el e lucid sau se află sub efectul vreunui

drog atunci când intraţi amândoi în camera femeii. În lift s-a mişcat cu greutate, prins încă în capcanele somnului. Apoi, când trece de coridorul scurt ce duce spre apartament, lumina lămpii îi răneşte ochii şi, când îşi ridică mâinile să şi-i acopere, vezi că are pupilele dilatate, l-ai cerut stăruitor să fie gata pregătit pentru însărcinarea pe care i-ai încredinţat-o pentru la noapte, l-ai dat ordin să nu bea şi, dacă poate, nici să-şi umple burta cu porcăriile de pe la cantinele pentru săraci. I-ai spus: „Când se termină totul, ai să poţi face ce pofteşti, Momir. Ai să te poţi umfla cu alcool, cu cocaină. Ai să fii stăpân peste trupul tău. Dar numai o singură dată, numai în noaptea asta, o să am nevoie de tot ce ţi-a mai rămas din inteligenţa, forţa, sănătatea ta. U Nu i-ai cerut decât o sclipire a naturii sale viciate: i-ai cerut o izbucnire a neruşinării lui, a vieţii pe care el însuşi şi-a stricat-o. Şi i-ai oferit în schimb întoarcerea acasă. Este ceva ce nu se măsoară în paşapoarte şi nici în bilete de avion, ci în ceva mult mai subtil: în sentimente pierdute ce se lasă să cadă în străfundurile fiinţei, aşa cum au fost odată, la fel de limpezi ca desenele acelea care apar pe hârtie când copiii le umezesc conturul cu degetele. Oricine altcineva ar da bani ca să-ţi facă serviciul pe care i-l ceri şi te înfurie, de fiecare dată când îţi vine în minte, ostilitatea cu care vagaboanda a pretins partea ei. *Njegov paso, passaporto,* ce îndrăzneală! Dacă nu ţi-ar conveni cu adevărat ca perechea să se facă nevăzută, i-ai lăsa cu buza umflată. Vezi bine ce puţin zelos se arată Momir în a-ţi asculta ordinele: merge greoi în sus şi în jos, cu simţurile moarte. Oamenii ca el ar trebui să piară de pe faţa pământului: să fie folosiţi ca slugi şi apoi lichidaţi. Îţi vin în minte ultimele versuri dintr-un poem de Luis Cernuda, care s-au născut poate dintr-o indignare geamănă cu a ta: *Câteodată a dorit / ca omenirea să aibă un sigur cap, şi astfel să i-l taie. / Poate exagera: de-ar fi doar un gândac, să îl strivească.*

Îţi doreşti mai mult decât orice ca Momir să dispară din viaţa ta,

dar mai ai încă nevoie de el. Cu toate că i-ai explicat până te-ai săturat ce anume trebuie să facă, îi mai repeţi o dată totul prin semne, pe când o dezbraci pe femeie şi o expui privirii lui desfrânate.

Nu ţi-e deloc greu să-i scoţi bluza şi ciorapii, şi să-i pui la întâmplare pe un scaun. Sutienul e prins cu două închizători care se desfac cu uşurinţă. Cercetezi iar sânii mici, inconsistenţi, fără ca în fiinţa ta să izbucnească aceeaşi fericire ca în alte dăţi. Au devenit otrăvitori şi perverşi de când degetele celuilalt bărbat i-au pângărit, şi acum nu mai înseamnă acelaşi lucru. E curios cum ceva ce iubeşti poate schimba cu desăvârşire, şi subit, înţelesul pe care dorinţa ta i-l dădea. Când îi scoţi chiloţii observi că femeia s-a depilat chiar azi: i se mai vede încă o uşoară iritaţie de o parte şi de alta a părului de pe pubis. Cum de a reuşit s-o facă? I-ai impus un ritm de muncă necruţător, pentru a fi ocupată în orice minut al zilei, şi totuşi, vezi bine: a reuşit să se strecoare. Trebuie să-i reproşezi lui Maestro această scăpare. Dacă se ocupă de aspectul ei până în cele mai mici amănunte, înseamnă că amantul o obsedează. Naiba ştie ce face ca să-l seducă, la ce soi de frenezie se dedă cu el, după ce ţi-a refuzat-o ţie.

Lui Momir nu i se clinteşte un muşchi în faţa acestei goliciuni care de atâtea ori te-a făcut să-ţi pierzi răsuflarea. Stă mai departe acolo, în picioare, cu falca uşor căzută şi privirea aţintită în gol. Te cuprinde indignarea. Ah, cât de revoltător ţi se pare totul! Ţi-o imaginezi în braţele imbecilului care s-a săturat de ea în selvă, la Caracas şi la Temuco: a sorbit-o, a devorat-o, a pătruns în trupul ei cum a poftit. Fiindcă ea te-a trădat cu sexul acesta pe care îl ai acum în faţă, fără apărare, n-ai să laşi nimic, nimic din făptura ei nepângărit sau nevătămat, niciun strop din sângele ei neotrăvit. Oare ei i-a fost milă de tine când ţi-a otrăvit sufletul? Ce mai aştepţi,

atunci? Duci mâinile lui Momir spre sânii femeii şi-i porunceşti să-i mângâie. Aşa, aşa, încet, sfârcurile, îi spui. Şi, enervat de atâtea ocolişuri inutile, îi arăţi prin semne să se dezbrace.

Cu o indiferenţă pe care nu ţi-ai putut-o imagina, Momir îşi leapădă zdrenţele. Duhoarea invadează camera. E limpede că femeia nu îl excită. Încearcă să spună ceva şi îi iese doar o bâiguială tristă, nepotrivită cu grosolănia lui: *Meni je teško, ali znam da je tebi teže.* Ai să dai înapoi acum? Nu, îţi răspunde, în spaniola lui rustică: pentru mine e greu, dar ştiu că pentru tine e şi mai greu.

Ai vrea ca totul să se fi terminat. N-ai să mai asculţi un cuvânt, n-ai să mai încerci să linişteşti în niciun fel scrupulele bărbatului. Ai crezut că vei urmări pas cu pas tot ce va face, dar până şi curiozitatea ţi-a părăsit fiinţa, sau fiinţa ta s-a dezbărat de curiozitate. Te ascunzi în spaţiul unde se află îmbrăcămintea femeii, Camargo, te abandonezi gingăşiei lenjeriei sale, parfumului acru al cizmelor de călărie, îi adulmeci pantofii, portjartierul, mirosul proaspăt al cearşafurilor, încetul cu încetul pui stăpânire pe toate urmele lăsate de făptura ei, acum, când ţi-a închis toate porţile trupului. Există oare un trup? A avut oare ea vreodată un trup? Îl auzi pe Momir ţipând şi nu mai poţi suporta, li auzi răcnetele de animal rănit, disperat, şi nici măcar liniştea subită nu te alină. Ai schimbat făgaşul multor destine, Camargo, dar al tău e singurul care continuă să fie neclintit.

Acum, în stradă, femeia ştirbă examinează paşapoartele şi se declară mulţumită. Momir s-a trântit pe rogojini, sfrijit, ca o pasăre fără pene. Are nişte pete de sânge pe gulerul cămăşii, iar femeia îi pune întrebări pe un ton imperios – ai spune aproape jignitor – din care înţelegi doar câteva cuvinte. Ea pare a-i spune: „De ce n-ai avut grijă? Nu i-ai spus că eşti bolnav?" La care Momir îi răspunde: „*Gospodin Cro* a vrut aşa. Ce contează boala?" Ştirba ridică pumnul

şi, o clipă, te temi să nu înceapă să-şi bată perechea. E parcă posedată, poate geloasă. Fiindcă a aruncat biletele şi banii pe rogojini, îi atrage atenţia, prin semne, să ia seama că vântul le poate împrăştia. Se simte o pală îngheţată şi cerul a devenit cenuşiu, roşu: e atât de dens că în orice moment s-ar putea nărui. *Uhvatiti infekciju*, urlă ştirba. *Antibiotike.* Şi brusc îţi dai seama că nu îşi face griji pentru tovarăşul ei, ci pentru femeia pe care au părăsit-o de curând, cu câteva etaje mai sus, pe patul ei de tortură, cu cearşafurile murdare de sânge de la rănile şancrului. Săptămâni întregi Momir ţi-a spus *Gospodin* Cro, ceea ce înseamnă – eşti aproape sigur – domnule Cro, pentru că te-ai prezentat aşa, cu silaba asta ca orăcăitul broaştei. Dar ştirba, care te-a evitat mereu, cu neîncredere înverşunată, te priveşte acum de parcă nu te-ar cunoaşte, de parcă i-ai inspira frică, de parcă s-ar împotrivi să-ţi audă numele. *Tko ste vi?* te întreabă furioasă. Fiecare dintre cuvintele astea e ca un câine ce o să-ţi sară la gât. „Cine sunteţi dumneavoastră, pentru Dumnezeu?”

Zece

N-o să-i fie uşor să scape de femeie. Trântindu-se pe patul lui de călugăr din camera de pe strada Reconquista, Camargo şi-a zis că exorcizase pe veci trădarea şi ingratitudinea Reinei. Totuşi, nu reuşea să se destindă. Cum oare, fie şi pentru o clipă, se gândise ea că era cu putinţă să părăsească un bărbat ca el? Cu ce drept nenorocita aia pretindea să-i dea lecţii de nefericire? Se ridica, se ducea la baie, îşi cerceta din nou glandul, să vadă dacă nu cumva apare vreo pată, şi la răstimpuri se uita pe fereastră.

Câteodată, când nu mai suporta încordarea din ultimele zile, Camargo se culca şi închidea ochii, sperând ca oboseala să-l doboare. Anxietatea era întotdeauna mai puternică. Se învârtea în jurul telescopului Bushnell, rezistând tentaţiei de a privi, dar în cele din urmă se dădea bătut: ceea ce se petrecea la fereastra de vizavi era un magnet mai puternic decât dezinteresul lui pentru tot ce nu era el. Şi ce se petrecea acolo nu era oare tot el: plăzmuirea lui, hotărârea lui, destinul lui?

Şovăielnica lumină din zori împăienjenea totul şi nu era uşor să potrivească lentila. Din cât putea el desluşi, femeia continua să doarmă într-o poziţie chinuitoare pentru vertebrele ei: cu gâtul sucit, cu capul atingându-i aproape umărul şi spinarea încovoiată în sus, ca şi cum ar fi avut prea multă vreme o pernă sub arcuirea coloanei şi cineva i-ar fi luat-o. În dreptul şoldurilor, cearşafurile erau pătate de sânge. Trebuie să se fi întâmplat când lui Momir i-au crăpat nişte băşici mai jos de pântece. Nu m-am purtat urât cu ea, se justificase. N-am bătut-o. Nu i-am făcut decât ce mi-aţi cerut dumneavoastră, *Gospodin Cro.*

După tine, Camargo, n-a rămas acolo nicio urmă: eşti sigur. Ca şi

în noaptea când ai filmat, şi de data asta ai vărsat cutiile cu suc în chiuveta din bucătărie, lăsând să curgă apa îndelung, şi ai pus recipientele goale de carton într-o pungă pe care ai aruncat-o apoi pe stradă. Nu se mai putea face nimic pentru a curăţa sângele. Femeia n-avea decât să-şi imagineze ce poftea. Nu ţi-a păsat nici de faptul că Momir folosise prosoapele din baie să se şteargă. Cine l-ar putea identifica în vagabondul Witold Witkiewicz, cetăţean polonez care peste trei ore avea să se urce în avionul de Santiago de Chile, pe nenorocitul care agresase o ziaristă cunoscută? Era puţin probabil ca femeia să reclame cele întâmplate la poliţie. Nici măcar nu putea fi sigură că fusese violată. Nu văzuse pe nimeni. Poate că se va simţi chiar vinovată. Uitase să pună lanţul la uşa apartamentului şi să cheme un lăcătuş ca să-i monteze o încuietoare de siguranţă, cum o sfătuise Sicardi. Se va duce la doctor: asta era previzibil. Analizele sângelui vor dovedi că fusese contaminată. Când va sosi clipa, cum avea să-i povestească amantului? Iar el ce-o să facă? Dacă ar fi în locul acelui bărbat, Camargo ar asculta povestea plin de neîncredere. Era o prostie să iei în serios o femeie care se dezgolea în dreptul unei ferestre fără perdele, expunându-se privirilor indiscrete, şi care-şi mişca trupul în chip provocator. Se poate avea încredere într-o astfel de femeie?

Camargo îşi alungă din cap toate gândurile astea, fiindcă el era în afara oricărei bănuieli. Văzuse de mai multe ori filmul lui Elio Petri care se numea chiar aşa, *Indagine su un cittadino al di sopra din ogni sospetto*, în care un poliţist fascist îşi omora amanta şi-şi zăpăcea colegii cu piste false: una dintre capodoperele acelea de inteligenţă criminală în care faptele se potrivesc, aproape de la sine, într-un fel care duce la concluzia că singurul vinovat este victima. Însă personajul, interpretat în film de Gian María Volonté, era lipsit de rafinamentul intelectual al lui Camargo, şi comitea erori fatale din

pricina aroganţei, poate pentru că reprezenta un regim autoritar şi se încredea în protecţia acestuia. Camargo, în schimb, îşi era suficient sieşi: era în afara oricărei bănuieli şi, pe deasupra, mai presus de orice autoritate.

Femeia continua să respire într-un ritm firesc. Avea gura mai deschisă ca de obicei, poate pentru că în cameră nu prea era aer. Din când în când, încerca uşoare schimbări de poziţie, şi asta îl liniştea pe Camargo. O forţase, înainte de a pleca, să bea un pahar cu apă, ţinându-i capul cu mânuşile de cauciuc pe care le folosise tot timpul, şi nu se vedea nicio urmă că ar fi vomitat. Telefonul avea să sune cu siguranţă de multe ori în cursul dimineţii, dar ea nu-şi va fi revenit îndeajuns ca să-l audă. Sicardi o va suna să o dojenească pentru că nu venise la şedinţa de redacţie, iar apoi îi va telefona Maestro, cerându-i să scrie despre cele două noi demisii care în dimineaţa aceea făcuseră să se clatine firava structură a cabinetului. În zadar, în zadar. Vor crede că, ofensată de reproşurile lui Sicardi, hotărâse să plece mai devreme la Río.

Avea s-o sune probabil şi maică-sa, îşi spuse Camargo, şi, negăsind-o, va lăsa pe robot o listă cu recomandările acelea inutile pe care ea îl pusese s-o asculte într-un rând: să nu pleci îmbrăcată prea subţire – repeta mereu, chiar dacă era vară –, să nu te culci târziu, să-ţi ţii geanta în diagonală pe piept pentru că umbli singură seara prin oraş, fetiţo, şi ai văzut doar cât de nesigur a devenit Buenos Aires. Îi va telefona şi amantul, mirat că nu îi răspunde la e-mail. Şi tu, Camargo, jinduiai să-i auzi vocea, deşi ştiai că n-avea să răspundă la telefon: voiai să-i auzi mesajul de pe robot, instrucţiunile sale concise. Dar dacă murea? Dacă, în cazul că ar muri, aveau să urmărească toate apelurile?

Camargo era surprins de multitudinea de ore pe care le putea petrece nemişcat în faţa telescopului, fără să simtă trecerea timpului.

Câteodată îi apucau cârcei la picioare şi furnicături în degetele de la mâini. Îşi schimba poziţia, fără să-şi ia ochii de pe ocularul telescopului, şi continua să se uite. Credea că, îndată ce-şi va slăbi vigilenţa cu care o urmărea, ea va înceta să respire. Nu doar o dată i s-a întâmplat ca, fixând cu atenţie pe cineva, pe stradă sau la teatru, să simtă că persoana aceea depindea de privirea lui. Dacă din întâmplare atenţia îi era abătută, persoana păţea întotdeauna o nenorocire: se lovea cu capul de tocul unei uşi, se împiedica şi cădea sau era călcată de o maşină.

Acum nu putea să-şi ia ochii de la ea, nu numai pentru că îi dorea să supravieţuiască – dacă nu supravieţuia, pedeapsa pe care i-o aplicase nu era de niciun folos –, ci fiindcă femeia şi atenţia lui se contopeau într-atât, că era greu să le separi: între cele două exista un cordon ombilical de care depindea, poate, întreaga realitate. Dacă ar înceta s-o privească, nu numai ea ar rămâne în afara ordinii fireşti a lucrurilor, ci şi tot ce era în preajmă şi chiar el însuşi. Dacă pierzi ceva în viaţă înseamnă că vrei să-l pierzi, sau că lucrurile vor să se piardă şi să te părăsească. Pentru a ne consola, am fost învăţaţi că pierderile sunt involuntare, dar, de fapt, nu sunt niciodată aşa. Căutăm în realitate ceva ce a dispărut din ea, îşi zise Camargo, şi mai căutăm şi ceva ce n-ar putea exista în veci. Ochii lui erau ca nişte albine lucrătoare care, pentru a supravieţui, trebuiau să hrănească neîncetat regina stupului.

Voia să nu fie întrerupt de nimic. Celularele erau închise şi le va deschide abia la prânz, când lipsa femeii va începe să atragă atenţia. Atmosfera străzii, jos, era saturată de fiinţe neplăcute, aproape toate de sex masculin, care mişunau zbuciumându-se în dreapta şi-n stânga şi nu îşi găseau niciun rost: Camargo ştia că, dacă oricare dintre ele s-ar evapora în văzduh, viaţa celorlalte nu s-ar schimba absolut deloc. Puteau dispărea toate, iar realitatea ar fi mai departe

la fel, căci în momentul acela singurele două fiinţe de care nu putea face abstracţie erau el şi femeia de vizavi, unite prin undele magnetice ale privirii lui.

Pe celularul de la ziar se înregistraseră cincisprezece mesaje. Era convins că toate erau apeluri de la Enzo Maestro, pentru a-l întreba cum trebuia să trateze criza cabinetului. Când i-a telefonat însă, tonul sumbru al vocii acestuia l-a făcut să se gândească la ceva şi mai râu.

— De ce n-ai răspuns? îl întrebă Maestro. De ceasuri întregi te căutăm pretutindeni. Sicardi s-a dus la San Isidro, iar femeia ta de serviciu spune că n-ai mai fost pe acolo de o săptămână.

— Ţi-am spus doar că n-am să fiu de găsit. N-o să învăţaţi niciodată la ziarul ăsta să vă asumaţi riscul de a greşi?

— Nu-i vorba de ziar, Camargo. E vorba de fiica ta.

— Brenda te-a sunat iar?

— În zori, pe la două. Ángela a murit la miezul nopţii. Brenda nu te-a găsit, n-a ştiut ce să facă. Mi-a lăsat impresia că era disperată. M-a întrebat dacă ar putea-o înmormânta în după-amiaza asta, dar i-am atras atenţia că nu ai cum să ajungi la timp. Te aşteaptă până mâine dimineaţă. Sicardi ţi-a rezervat deja biletul la avion: pleci la noapte şi la şase dimineaţa eşti la Chicago. Îmi pare rău, Camargo. Tuturor celor de aici ne pare foarte rău.

Imaginile Ángelei îl străfulgerară în rafale. O văzuse ultima oară acum opt luni, sau or fi nouă?, dar nu izbutea să reţină aproape nicio amintire din ziua aceea. Se putea evoca pe sine mergând pe coridoarele nesfârşite ale aeroportului O'Hare, din Chicago, şi căutând camera de spital unde Ángela căzuse iar la pat, după o trecătoare iluzie de însănătoşire. Însă amintirea vizitei i se risipise. Nici măcar nu putuse mângâia mâinile bolnavei, umflate de acele perfuziilor, dar poate că o sărutase pe frunte. Asta fusese oare tot?

Era mai uşor să-şi amintească de copilăria fericită a Ángelei, când se aşezau împreună la pian, iar el, Camargo, se prefăcea că interpreta *Für Elise*, cu toate că n-avea nici cea mai mică idee despre ce trebuia să facă, numai pentru ca ea să-l ia de la pian şi să-l corecteze: „Nu, tăticule, nu aşa. Uită-te la degetele mele. Vezi că nu-i nimic mai uşor pe lume?" E mai uşor să mori decât să trăieşti, nu-i aşa, Ángela? E mai sigur să nu te naşti decât să exişti pe lume. În toată existenţa e veşnic o amintire, oricât de neînsemnată şi trecătoare ar fi, şi această amintire te va preface neîncetat în altă fiinţă, în altceva. Amintirile nu se pot lepăda aşa cum îţi scoţi de pe dne o cămaşă, şi de asta nu vrei să-ţi aminteşti niciodată nimic, Camargo: pentru ca amintirile să nu te schimbe şi să nu te împiedice să fii cine eşti. De ce vor să te duci să vezi trupul neînsufleţit al fetei tale? Ángela era la pat de luni de zile, şi slăbise pesemne mult. „Abia treizeci şi două de kile, tăticule: pare o pasăre micuţă", îţi spusese Diana. Dacă ţi-o aminteai aşa, fără viaţă, rămâneai veşnic stăpânit de neclintirea invincibilă a acestei imagini, şi toate celelalte aveau să se şteargă. Fiecare viaţă lasă o amintire, una singură, şi Camargo prefera să le păstreze pe cele care erau deja în mintea lui, fără să mai adauge încă una, care pe deasupra putea fi îngrozitoare.

— Am dat eu vreo dispoziţie să mi se cumpere un bilet de avion? spuse. Sicardi să-l dea înapoi chiar acum.

— N-ai să te duci, deci, spuse Maestro.

— Nu. Mă voi duce mai târziu, când totul se va fi terminat.

— Ai nevoie de ceva, acolo unde eşti acum?

— Nu. Aş vrea să vorbesc cu Diana, dar o să dau precis de Brenda.

— Pot să aranjez eu asta. Îi pot spune Brendei că ai făcut o criză de nervi şi că doctorul nu te lasă să călătoreşti. Pot s-o rog să mi-o dea pe Diana şi să-ţi transfer convorbirea pe celular. Eşti de acord?

— Da. Nu ştiu. Nu sunt în stare să mă gândesc acum.

Până când femeia nu se va trezi, n-o să se poată mişca de acolo: asta era pentru el tragedia cea mai mare. În garsonieră avea sticle de whisky, nişte brânză şi biscuiţi, dar nu-i era sete şi n-avea altă dorinţă decât să-şi apropie ochii de ocularul telescopului şi să vadă cum respiră femeia: sus, jos, sus, jos. Uneori observa că nările i se dilatau puţin, ceva aproape imperceptibil, poate doar un suspin. Încerca să se încredinţeze cercetându-i pieptul, care trebuia să i se ridice, dar a urmări o mişcare însemna să piardă alta: erau transformări prea subtile, pe care distanţa le făcea neclare. Tot timpul îl încerca tentaţia de a trece strada şi a se aşeza lângă patul femeii, pentru a se putea concentra mai bine asupra ei şi a-i da puţină apă din când în când, dar nu putea să rişte ca ea să se trezească brusc şi, văzându-l, să-şi dea seama de toate cele întâmplate. În acelaşi timp se temea ca, în rapida trecere din garsoniera lui în apartamentul ei, să nu-l recunoască cineva. Dacă ar fi putut verifica măcar cât dura efectul fenobarbitalului, ar fi fost mai liniştit. N-o fi exagerat oare? Poate că femeia intrase în comă şi n-o să mai iasă vreodată. Brusc, se simţi îngrozit. El nu era un criminal. Nu voise să-i facă mai mult rău decât merita. Poate că trebuia să se ducă la un telefon public şi să facă un denunţ anonim, însă în cazul acesta, femeia care zăcea printre pete de sânge avea să provoace un adevărat scandal la poliţie.

Puţin după prânz. Maestro l-a sunat să-i spună că n-o puteau găsi pe Diana. Medicii îi dăduseră calmante şi acum dormea.

— Îmi pare rău să te mai sâcâi cu încă ceva, Camargo. Remis a lipsit iar.

— O fi făcând amor. Poate că au deranjat-o reproşurile lui Sicardi. Ştii doar cum sunt femeile.

— Nu vreau să mă amestec, dar s-a întâmplat ceva între voi doi?

Eu am ajuns chiar să cred că odată şi odată o să vă căsătoriţi.

— Ai spus că nu vrei să te amesteci. E cel mai bun lucru pe care-l poţi face.

— Îţi sunt prieten, Camargo. Sunt cel mai aproape de ceea ce poate însemna pentru tine un prieten.

— Ce vrei să spui cu asta?

— Că sunt loial şi spun ce gândesc. Exagerezi cu fata asta. A făcut o greşeală, ştiu bine. A pus Fleet Air să-i plătească biletul de avion la Caracas. Nu-i ceva chiar aşa de grav. A vrut să facă rost de un document şi a reuşit. Nu ca să-l vândă altui ziar, ci ca să ni-l dea nouă. N-o putem da afară pentru ceva care se face zilnic. Vrei s-o angajeze cei de la *El Heraldo*? O să-i deschidă înainte ca ea să le sune la uşă.

— Nu mă mai pisa cu treaba asta, Maestro, sau îţi iau şi ţie capul. Sunt un om cu principii. Ai înţeles vreodată ce înseamnă asta? Nu tolerez corupţia. Nu tolerez minciuna. Unde-i acum femeia asta, spune-mi! Crede că ziarul e al ei. Face cum o taie capul. Se duce la Caracas, la Río, sună la Karachi, în Mozambic sau naiba mai ştie unde, de la telefoanele pe care le plătesc eu. Şi, în plus, dispare când i se năzare. M-am săturat. La *El Heraldo* n-o s-o angajeze nimeni, stai liniştit. O să mă ocup personal de asta.

Închise telefonul, uşurat. Viaţa i se părea acum dreaptă şi simplă. Cu cât vorbea mai mult, cu privirea aţintită asupra trupului rigid şi dezgolit al femeii, cu atât se încredinţa că avea dreptate. Dacă ar fi putut să-i mărturisească lui Maestro amănuntele poveştii, cu siguranţă că acesta l-ar fi înţeles. Dar şi el era încurcat într-o urzeală de aparenţe şi confuzii. Maestro nu cunoştea începutul relaţiei lor, din perioada când femeia era un nimeni şi el o instruise încetul cu încetul într-o profesie în care totul o descumpănea: misterul titlurilor, mulţimea surselor, menuetul adjectivelor şi al sintaxei. Nu

ştia să distingă zvonurile de adevăr, Maestro: nu ştia să discearnă unde era adevărul. Abia îi deschisese braţele Camargo, că ea se şi agăţă precum iedera. Îi copie până şi modul de a respira, nota într-un carnet ideile pe care el nu le punea în practică şi frazele pe care le lăsa neterminate, pentru a descoperi ce calităţi deosebesc un ziarist genial de unul de duzină. Camargo era măgulit să fie ascultat şi vorbea, vorbea, fără să-şi dea seama că, pe măsură ce ea căpăta de la el tot mai multe cunoştinţe, avea să-i fie mai puţin necesar.

A plimbat-o pe străzile din Steglitz, aproape de Berlin, unde Franz Kafka şi-a trăit cele mai fericite luni din viaţă împreună cu Dora Diamant, cu puţin înainte de a muri. „Am terminat povestirea şi mi se pare izbutită", reproducea Camargo în germană, repetând primele rânduri ale povestirii scrise de Kafka în casa de la numărul 25–26 de pe strada Heide, pe *o masă lângă sobă*, *la lumina unei lămpi de gaz care arde minunat.* Kafka îşi închipuia că, ajungând la Berlin – asta era în septembrie 1923 – se îndepărta de „forţele demonice", când, de fapt, era tocmai invers: demonii – sau „duşmanul", cum îl numea el – îi întinseseră o reţea de galerii subterane şi acolo, la Berlin, se apropiau de el, trasând, la rândul lor, un labirint geamăn cu cel al vieţii lui, aşa cum relatează în această penultimă povestire, *Construcţia.* Femeia îl asculta extaziată şi apoi, în trenurile ce străbăteau Europa de la un capăt la altul, citea celelalte povestiri pe care Kafka le schiţase înainte de a se săvârşi din viaţă, în vreme ce Camargo declama în germană, pe dinafară, începutul şi sfârşitul din *Josefina cântăreaţa*, ultima şi cea mai tulburătoare dintre toate.

A dus-o la Amherst, Massachusetts, pentru a vedea casa şi minusculul birou în care fata bătrână Emily Dickinson scrisese câteva dintre cele mai frumoase poezii din secolul al XIX-lea, departe de lume, într-un târg cu puţin peste patru mii de locuitori, îţi dai seama, Reina?, în timp ce îi recita, intrând pe şoseaua 116, aproape la

Amherst, câteva din versurile cu care femeia aceea sfioasă, suferind de nefrită, schimbase pentru totdeauna rânduiala sentimentelor: *De ce atâta zor – într-adevăr, de ce? / Oriunde ar fi să mergem / La fel ne-ar apăsa / Nemurirea.*

Într-o seară de primăvară a invitat-o să mănânce la un restaurant din Picadilly împreună cu romancierii englezi cu care el, Camargo, durase o prietenie laborioasă. I-a adunat la un loc pe Kazuo Ishiguro, Martin Amis, Ian McEwan şi Julián Barnes, după ce a învins reţinerea unora de a se afla în compania altora cu care nu se salutau de ani de zile. La sfârşitul unei conversaţii însufleţite, în cursul căreia Reina n-a deschis gura, ea i-a presat să-i dea telefoanele şi adresele lor de e-mail cu o insolenţă ce l-a făcut pe amfitrion să se ruşineze.

Făcea dragoste ca o zeiţă, într-adevăr, şi reuşea să-l determine pe Camargo să creadă, când se culca cu ea, că trupul u devenise tânăr şi de neîntrecut. Câteodată se ducea la baie după sălbaticele scene de amor, în cursul cărora ea gemea fără încetare şi, cercetându-se din profil în oglindă, avea impresia că abdomenul i se întărise şi că spatele adus, care-l obliga să meargă cu capul în jos, ca un bătrân, era din nou drept, în armonie cu gâtul de taur. Nici măcar în momentele de extaz ea nu îi spunea că îl iubeşte. Scotea doar sunete care denotau plăcere, cum ar fi „da, da", sau „aşa", însă arareori îl privea. Doar într-o noapte, în San Isidro, îşi lăsase capul pe pieptul lui şi-l rugase s-o mângâie.

— Camargo! îi spuse.

— Da, răspunse el, distrat.

— Nu ştiu de ce mi-e atât de greu să iubesc.

— Dar pe mine mă iubeşti.

— Da. Tu eşti singura fiinţă pe care o iubesc.

După câteva zile, ea a plecat în zona de eliberare, în Columbia, şi nimic n-a mai fost ca înainte. Prostul căruia i s-a dăruit cu atâta

nechibzuinţă, în selvă, a distrus cu repeziciune tot ce Camargo se străduise ani de zile s-o înveţe. A transformat-o pe Reina într-o femeie de o moralitate dubioasă: adică într-o femeie a cărei unică morală era dorinţa celuilalt. Dorea să se întoarcă la celălalt tot timpul, până într-atât încât centrul ei de gravitate a încetat să mai fie în ea însăşi, şi s-a strămutat acolo unde i se năzărea amantului ei: la Temuco, la Caracas, la Río. Era capabilă să se umilească peste putinţă ca să fie aproape de el, iar lui Camargo i se părea că aceste slăbiciuni erau o ofensă adusă dragostei pe care i-o arătase. Maestro n-ar putea înţelege în veci dimensiunile acestei trădări şi câtă dreptate avusese Camargo să se răzbune astfel. Dacă ar cunoaşte măcar un crâmpei din povestea aceea. Maestro nu i-ar mai fi luat apărarea. Nimeni nu ia apărarea cuiva care a ales drumul pierzaniei.

Nici măcar nu-şi amintea că Diana trebuia să-l sune când auzi telefonul, la şapte seara. Femeia stătea mai departe în aceeaşi poziţie: o singură dată îşi îndoise piciorul drept, apropiindu-l de pântece. Îndată ce auzi vocea lui Camargo, Diana izbucni în plâns. El se străduia să născocească nişte cuvinte de mângâiere, dar nu-i venea nimic în minte.

— Aş vrea să fiu acum cu tine, tăticule, spuse Diana. Aş vrea să fiu şi acolo şi aici.

— Nu fi tristă, spuse el.

— Nu mai sunt tristă. După tot ce a suferit Ángela, sfârşitul a fost aproape o consolare.

— Ai voce de femeie. Trebuie să fi crescut mult zilele astea.

— Am crescut. Înţeleg de ce n-ai putut veni. Înţeleg totul.

— Îţi mulţumesc, zise el. Eşti o fată extraordinară. Eşti fiica cea mai minunată de pe lume.

— Ştii? Acum…

N-o mai ascultă. Trupul femeii se scutură şi începu să se

zbuciume, de parcă valurile mării se agitau înlăuntrul ei. Avea ochii deschişi, dar aţintiţi ciudat într-un punct situat în spatele ei. Ritmul respiraţiei i se acceleră. Îşi mişca braţele parcă pentru a face să intre aerul în cameră, deşi poate că nu mai rămăsese niciun strop: poate că atmosfera închisă stârnise acolo doar disperare şi pustiu. Reuşi să se aplece peste marginea patului – chiar marginea opusă ferestrei, în afara razei lui vizuale – şi, după violenţa spasmelor, Camargo a presupus că vomita.

— Ángela, trebuie să închid, bâigui.

— Ce spui, tăticule? Sunt Diana, Diana. Care dintre noi două crezi că a murit?

— Nu ştiu, fata mea, nu ştiu. Vorbim mâine, altă dată.

Femeia a vomitat iar şi a încercat să se ridice, dar n-a fost în stare. Părea că nici măcar nu-şi dă seama unde se află, până şi noţiunea timpului trebuie să i se fi întunecat, ca şi lui. Trecutul devine prezent sau viitor, realitatea se împotmoleşte, iar ea, femeia, îşi va reveni după febra care deja i-a scăzut; e plină de sângele pe care nu-l vede, vrea să se ducă după apă: asta o exasperează, setea, setea, însă trupul n-o ascultă. E lipsită de trup, aşa cum voiai tu să fie, Camargo, nu se poate regăsi în sine şi nici în altcineva. Acum nu poate decât să se ridice în capul oaselor în pat, să aprindă lumina, şi asta-i de-ajuns pentru ca energia pierdută să curgă din nou în făptura ei. Ceea ce vede o îngrozeşte, eşti sigur, dar cum s-ar putea apăra de o catastrofă care s-a produs deja, ce-ar mai putea face? O vezi mergând, ţinându-se de mobile, de pereţi, împleticindu-se. Dintr-o clipă într-alta, picioarele i se pot înmuia şi o să cadă cu faţa în jos. Şi totuşi merge mai departe, spre fereastră. Nu mai ai nevoie acum s-o observi cu telescopul: silueta i se desluşeşte limpede. Arată înfricoşător. Nu se ştie cum, voma i-a năclăit părul. O expresie de nebunie îi tulbură privirea. Faptul că nu poate deschide fereastra o

scoate şi mai tare din minţi. Oricum, luptă cu disperare. Ai vrea s-o suni la telefon, Camargo. E posibil ca, descoperind că a fost violată, văzând petele de sânge şi poate de murdărie, să-şi piardă cumpătul şi să facă ce nu se cuvine. Dar de acum destinul ei îşi urmează propriul drum. Nu mai depinde de tine. O vezi dând cu pumnii în geam, forţând cremona, ducându-şi mâinile la cap. Ţi se pare că plânge, dar femeia asta nu plânge: nu i-au mai rămas lacrimi şi nici putere, şi oricum nu i-ar folosi la nimic să plângă, căci nu i-a mai rămas nici viitor. Se opinteşte, poate că apasă cu genunchiul peretele, până când, în sfârşit, fereastra cedează. Cele două părţi se deschid brusc şi aerul rece al nopţii o ia prin surprindere. Apoi se apleacă spre strada pustie, unde se îngrămădesc, ici şi colo, pungi cu gunoi. E deja opt şi pe toată lungimea acelei străzi unde îşi au sediul bănci şi case de schimb domneşte o senzaţie neîndurătoare de părăsire, pe care femeia n-o ia în seamă. Îşi înclină trupul cum poate peste fereastră şi strigă, cu o sălbăticie mai năprasnică decât plămânii ei:

— Ajutor! Vă rog, ajutaţi-mă!

Nu răspunde nimeni. Nu trece nimeni. Nici tu n-ai să răspunzi, Camargo. Ai să te aşezi în fotoliu, lângă telescop şi ai s-o asculţi strigând până o să-şi piardă iar cunoştinţa.

Maestro recunoaşte în sfârşit că nu mai pot s-o aştepte. Când nici a doua zi Reina nu apare la şedinţa de redacţie, Camargo dă dispoziţii să i se trimită o telegramă de concediere. Sicardi notează instrucţiunile cu o fericire pe care nu e în stare s-o ascundă: n-a înghiţit-o niciodată pe Reina şi-l înfurie că s-a căţărat într-un timp atât de scurt pe genunchii şefului. În dimineaţa aceea nasul lui arată cumplit. I-au apărut noi furuncule în jurul nărilor şi pe lângă buze.

— Femeia asta a dat vreun semn de viaţă de la Río? întreabă Camargo. Dacă e într-adevăr la Río.

— Niciunul, îl informează Sicardi. Ieri am telefonat la ea acasă de cinci sau şase ori, şi de fiecare dată i-am lăsat mesaje. S-a dus şi doctorul la ea, dar n-a răspuns nimeni. E a treia oară când lipseşte fără să anunţe.

— Procedaţi atunci în consecinţă, Sicardi. Şi întoarceţi-vă după şedinţă să vorbim amănunţit despre acest caz.

— Permiteţi-ne să ne ocupăm noi de toate, domnule director, insistă Sicardi, plin de solicitudine. Cum o să vă ocupaţi de mărunţişurile astea, cu tragedia care s-a abătut asupra dumneavoastră?

— Nu vă faceţi griji pentru mine. Procedaţi aşa cum vă spun.

Şeful de la Politică e îngrijorat fiindcă nimeni nu reuşeşte să dea de urma vicepreşedintelui din seara în care şi-a dat demisia. A închis celularele, a refuzat toate solicitările de interviuri şi nu le răspunde la telefon nici măcar prietenilor de o viaţă.

Camargo presupune că ascunde vreo informaţie extrem de gravă şi că preferă să nu vorbească, decât să mintă.

— Remis ar fi reuşit, se hazardează Maestro. A fost lângă el toată ziua aceea de criză.

— Poate că o fi tot acolo, spune Camargo, batjocoritor. Poate că o să vândă tot ce află la CNN. De la fata asta te poţi aştepta la orice.

— Eşti crud, îi răspunde Maestro. Ne-a lăsat cu ochii-n soare, e drept. Dar ne-a dat ce trebuia să ne dea. Sunt oameni pentru care profesia e în urma bucuriilor vieţii.

— Oameni, nu. Femei. Se cred deasupra celorlalţi. Ele sunt cele care l-au omorât pe Domnul ca să rămână cu locul caid încă.

Până la prânz, Camargo îşi ocupă timpul dând telefoane: redactorului-şef de la *El Heraldo* şi directorilor celor trei săptămânale care supravieţuiesc în Buenos Aires. După ce scapă de mieroasele condoleanţe pentru moartea Ángelei, le aduce la cunoştinţă că una

dintre redactoarele de la *El Diario,* Reina Remis, pe care o cunosc cu toţii, a primit mită de la o companie aeriană, poate şi de la un trust hotelier, şi a manipulat informaţia în beneficiul acestora. I-am atras atenţia în mai multe rânduri, spune Camargo cu o voce întristată, dar chiar şi aşa, a repetat greşeala. N-am avut încotro şi am fost nevoit s-o concediez. Sunt sigur că, mai curând sau mai târziu, o să vă caute să vă roage s-o angajaţi. Nu cred că vă aranjează să acceptaţi, iar eu, sincer să fiu, m-aş simţi ofensat dacă aţi face-o.

Unul dintre directori, care se străduieşte să-şi afişeze insolenţa, îl întrerupe ironic: Reina Remis? Mă miră. Am înţeles că eraţi împreună. Asta face ca trădarea să atârne şi mai greu, răspunde Camargo. Am fost generos cu ea. I-am deschis un orizont pe care nu-l merită. Aşa cum a trădat ziarul nostru, va trăda oricare altul.

Ah, Sicardi. Sarcina pe care trebuie să i-o încredinţeze acum e vitală. Şeful personalului stă de mai bine de zece minute în picioare, în anticamera biroului său. Secretarele i-au spus că, intrând în saloanele direcţiei, Sicardi îşi aţinteşte privirea în jos, ca şi cum l-ar apăsa importanţa de a fi cine este şi n-ar crede în binecuvântarea de a lucra acolo, într-un post care presupune atâta încredere.

— Sicardi! Vă mărturisesc ceva ce n-aş împărtăşi nimănui, îi spune Camargo.

Şeful personalului simte că aceste cuvinte îi sunt de-ajuns să-i justifice existenţa.

— Puteţi fi sigur în privinţa mea, domnule director Camargo, răspunde. Eu nu sunt Reina Remis.

— O ştiu prea bine. Vreau ca discuţia asta să rămână pentru totdeauna între dumneavoastră şi mine.

— N-aveţi nicio îndoială.

— Luaţi loc, domnule. Nu-i uşor să vorbim aşa.

— Vă rog să-mi permiteţi să rămân în picioare, domnule director.

— Am fost ameninţat la telefon, Sicardi. Au imitat vocea lui Octavio, directorul de la *El Heraldo*, şi când am răspuns mi-au spus: Dacă te legi de Remis ai încurcat-o. Te poate călca o maşină sau, când îţi aprinzi televizorul, se poate produce un scurtcircuit.

— Ar trebui să facem o reclamaţie, domnule director.

— La ce bun? Ca să ne facă să pierdem timpul? Nu, Sicardi. Mai bine am intra pe e-mail-ul lui Remis, şi să aflăm cui îi scrie, ce spune despre noi. Cei care mă ameninţă se găsesc acolo.

— De intrat e uşor, domnule director. Avem parolele. Femeia asta foloseşte două servicii de Internet, cel al ziarului şi unul pe care şi l-a angajat pe socoteala ei. Le ştiu pe amândouă. Întotdeauna am fost prevăzători.

— Ştiţi şi parola mea, Sicardi?

— N-avem încotro, domnule director. Ar putea surveni orice urgenţă, deie Domnul să nu fie cazul.

— Daţi-mi atunci datele. O să văd eu însumi mesajele astea.

— Vă rog să-mi permiteţi o ultimă sugestie, domnule director. La biroul personalului avem un revolver Taurus, calibrul 38, numai din precauţie, pentru situaţii ca aceea pe care tocmai mi-aţi explicat-o. Factura de cumpărare, permisul pe numele conducerii de la *El Diario*, toate sunt în regulă. Acceptaţi să luaţi revolverul la dumneavoastră, pentru orice eventualitate. Dacă o faceţi, o să mă simt mai liniştit.

— Mulţumesc. Sunteţi un prieten adevărat.

Camargo îi întinde mâna, seducător, fără să-şi dea seama ce înseamnă asta pentru Sicardi. Dacă i-ar fi dat-o să i-o sărute, şeful personalului ar fi făcut-o fără să şovăie. Dar să i-o strângă era pentru el ceva de neconceput.

— Iertaţi-mă, domnule director, că mă retrag aşa. A vă strânge mâna e o onoare pe care n-o merit încă.

— Lăsaţi gluma, domnule, spune Camargo.

Însă Sicardi îşi înclină capul şi se retrage spre uşă mergând cu spatele.

Aşa cum a prevăzut Camargo, Reina nu recurge la poliţie. La şase dimineaţa o scoală pe maică-sa şi o roagă s-o ajute.

— La ora asta, fata mea? o aude spunând pe un ton de reproş. Ştii bine că tatăl tău şi cu mine nu ne sculăm niciodată înainte de nouă.

— Am nevoie de tine, mamă. Nu ţi-am cerut vreodată ceva.

— E atât de grav că nu poţi aştepta trei ore?

Nu se gândise până acum că singurătatea are o greutate, un centru de gravitate, o presiune ce te împinge în abis. O simte pe pielea ei şi nu ştie cum să scape de ea. L-ar putea telefona lui Germán, dar ce să-i spună? Că a intrat cineva în apartamentul ei noaptea, şi ea nu e conştientă de cele întâmplate? Au violat-o, e sigură de asta, cearşafurile i-au fost pătate de sânge, deşi nu şi-a putut descoperi nicio rană, doar o arsură cumplită în pântece. Germán se va întreba cum de un act atât de îngrozitor n-a trezit-o. Nu ştiu, îi va răspunde ea, am căzut fără simţire. Explicaţia nu-i de crezut. În orice caz, cum să nu-i telefoneze? Ştie că telefonul lui, la Bogotá, e departe de dormitor, în birou, şi că la ora asta n-ar putea decât să-i lase un mesaj. Ce să-i spun? îşi repetă. Se gândeşte la fraze care să nu explice prea mult dar, în acelaşi timp, să-i transmită dorinţa ei imperioasă de a-l vedea, de a se refugia în braţele lui. El i-a promis de o mie de ori că va lua avionul pentru a fi lângă ea când o să aibă nevoie. „Întotdeauna", i-a spus, „întotdeauna." Reina zâmbeşte când îşi aduce aminte de adjectivele lui uimitoare: „Ce ciudată e dragostea pe care-o simt pentru tine, fetiţo, ce iubire năvalnică!" De ce să nu folosească atunci acelaşi limbaj? „Iubirea mea năvalnică", îi spune, îndată ce aparatul e gata să transmită, „ai putea veni chiar acum la Buenos Aires? Cât mai curând. Astăzi, te

rog: cu primul avion. Nu-i un capriciu, Germán. Nu-i doar fiindcă mi-e dor de tine. Eşti singura fiinţă de pe lume pe care pot conta, şi s-a întâmplat ceva îngrozitor. Răspunde-mi, răspunde-mi. O să fiu acasă aproape toată ziua, de la zece sau unsprezece dimineaţa. Te iubesc."

Nu ştie ce-ar trebui să facă mai întâi: să verifice cum a fost forţată broasca sau să telefoneze la doctor. Spitalele au devenit surse de boală, nu de sănătate. Saloanele de urgenţă sunt înţesate de răniţi, iar celor care nu şi-au pierdut cunoştinţa li se extrag încetişor toţi banii pentru a cumpăra tifon, vată, alcool. Veşnic lipseşte ceva, şi aşteptarea nu se sfârşeşte niciodată.

Atelierele de lăcătuşerie sunt închise la ora asta. Nu-i rămâne altă alternativă decât să vorbească, atunci, cu ginecologul. E şase şi jumătate dimineaţa, ştie. Singurele voci pe care le aude sunt cele de pe robotul care trimite la alt număr, şi apoi iar la altul. Nu e prudent să-l sune acasă: doctorul îi va răspunde prost dispus, dar ei nu-i pasă de nimic. O să-i plătească atât cât îi va cere. Una dintre puţinele lecţii folositoare ale lui Camargo e că, atunci când se abate asupra ta vreo boală, trebuie să pui la bătaie toate economiile pe care le ai ca s-o stăvileşti. Camargo, ah, dacă i-ar telefona? La ce i-ar folosi? Oare nu i-a fost de-ajuns că a pălmuit-o, că a făcut în aşa fel încât ultimele ei zile la ziar să fie un chin? Nici Maestro nu-i de încredere: Camargo şi el sunt ca nişte roţi mişcate de aceeaşi curea de transmisie.

Răspundeţi, domnule doctor, răspundeţi, imploră Reina, până când cineva ridică în sfârşit receptorul. Se pierde în noianul de scuze. N-ar deranja la ora asta dacă n-ar fi vorba de ceva grav. Cât de grav? întreabă medicul, neîncrezător. Am fost violată chiar la mine acasă, vă puteţi imagina cât sunt de îngrozită?

Omul e scrupulos: vorbeşte de parcă glasul lui şi-ar fi pus halatul de chirurg, mânuşile sterile şi o mască ce îi deformează tonul, până

şi răguşeala. Poate că trebuie să reclamăm la poliţie, îi spune. Sau aţi făcut-o deja? Domnule doctor, dumneavoastră sunteţi singurul om în care pot avea încredere când am o urgenţă ca asta. Cum de mă sfătuiţi să mă duc la poliţie? Trăiţi în Buenos Aires sau la Oslo? Ştiţi ce i se întâmplă aici unei femei când se plânge de ce mă plâng eu acum? Nu mă duc la poliţie. Vreţi să vă ocupaţi dumneavoastră de mine sau telefonez altcuiva? Duceţi-vă la laboratorul Primus Inter Pares, răspunde doctorul cu naturaleţe, de parcă furia pacienţilor l-ar face să se simtă în elementul lui. O să telefonez să dau dispoziţie să vă facă analiza sângelui şi un frotiu vaginal. Nu putem afla chiar azi dacă sunteţi infectată, dar în asemenea cazuri trebuie să luăm toate măsurile de prevedere, domnişoară Remis. Aţi băgat de seamă dacă aveţi pediculoză? Nu, Reina n-a observat niciun semn. Aproape că nici n-a atins zona suferindă: a făcut-o doar ca să examineze dacă are vreo rană şi ca să se spele cu un burete. Nici măcar nu ştie ce înseamnă pediculoză. Păduchi, lămureşte doctorul. Dumnezeule, răspunde ea, staţi să văd. Da, e ceva acolo, ceva ce se mişcă. Nu vă faceţi griji: sunt insecte parazite, uşor de eliminat. După analize veniţi la mine la cabinet. O să vă aştept de la nouă. Dacă vreţi să evităm poliţia, aşa o să facem, dar poate că nu-i lucrul cel mai potrivit. Dumneavoastră sunteţi ziaristă, aţi publicat dezvăluiri grave. Agresiunea pe care aţi suferit-o s-ar putea repeta.

Reina lasă deschisă căsuţa de e-mail, în aşteptarea unui mesaj de la Germán. La şapte şi jumătate sună telefonul şi se repede spre el, lovindu-se la un genunchi. Glasul pe care-l aude o dezamăgeşte: e mama ei, îmboldită de sentimentul de vină.

— Vezi şi tu ce-ai făcut, Reina, îi spune. De când ai telefonat, tata şi cu mine n-am mai închis un ochi. Mai ai nevoie să vin?

— Nu, mamă. Am rezolvat problema. Mulţumesc.

— Ai văzut că nu era sfârşitul lumii?

— Nu, nu era. Îmi pare rău că te-am trezit.

— Se poate şti ce ţi s-a întâmplat?

— O prostie, mamă. O ceartă la ziar.

— Dacă ţi se mai întâmplă, aşteaptă puţin înainte a suna, Reina. Ştii că atunci când tata şi cu mine dormim mai puţin de zece ore, suntem la pământ toată ziua.

— Am înţeles, mamă. Ţi-am spus că-mi pare rău.

— La ce bun să stau trează, îmi spun. Lumea asta-i doar răutate şi suferinţă, suferinţă şi răutate.

În zori a suflat o adiere îngheţată, dar abia s-a ivit soarele că aerul se încălzeşte cu repeziciune şi nimic nu mai pare la fel ca înainte. Pentru Reina, soarele prevesteşte veşnic melancolie, nu e semnalul că totul începe şi se trezeşte la viaţă, ci invers: dovada că odată va sosi sfârşitul. Se îmbracă încet aşteptând, în fiece clipă, să sune telefonul. Când se mişcă, o doare spatele, gâtul, o dor încheieturile, şi nu înţelege de ce. Arsura de la pubis e explicabilă, dar celelalte dureri ale trupului n-au nicio raţiune: nu vede pe nicăieri urme de lovituri, şi nici hematoame. Când aprinde televizorul, îşi dă seama că ziua de astăzi nu-i aşa cum crezuse. A pierdut douăzeci şi patru de ore fără să ştie cum, s-a cufundat într-un somn nesănătos şi poate că doarme mai departe, poate că nu-i în stare să mai iasă din vâscoasa întunecime în care s-a prăbuşit. Aude zumzete într-un loc din creier pe care nu-l poate identifica, de parcă un stup ar sălăşlui neîncetat în ea, făurit de mii de lucrătoare neobosite. E sămânţa vreunei boli care vuieşte şi creşte, o matcă feroce care, cu cât zboară mai sus, cu atât simte mai intens chinurile morţii.

Bea apă, multă apă, fără să se poată sătura. Zăboveşte până la opt şi un sfert să plece la laboratorul de analize, cu speranţa că Germán o să trezească şi o să-i răspundă. Ce proastă! Nu şi-a dat seama că la Bogotá e mai devreme cu două ore decât la Buenos Aires şi că

Germán a lucrat poate până în zori. Cel mai rău ar fi să fie plecat în vreo călătorie, dar asta nu-i cu putinţă. Dacă Reina îşi aduce bine aminte, a doua zi urmează să se întâlnească la Río, iar el n-avea să plece în două direcţii în acelaşi timp. Dacă nu cumva i-a luat-o înainte şi o fi deja în Brazilia, aşteptând-o, dar în cazul acesta i-ar fi telefonat. Robotul nu înregistrează alte apeluri în afară de cele ale lui Sicardi, cu mustrări că nu a venit la serviciu, şi un avertisment politicos al lui Maestro: „Vai, fetiţo, unde te-ai ascuns?"

Atât laboratorul cât şi ginecologul îi confirmă temerile: bărbatul care a violat-o era infectat cu puzderie de boli venerice. Înainte de patru sau şase săptămâni nu-i vor putea spune dacă, în plus, şi analiza pentru HIV era pozitivă. De obicei se atacă boala înainte ca aceasta să se manifeste. Medicul prescrie o serie de antibiotice şi, chiar de acum – insistă: chiar de acum – Reina trebuie să ia un cocteil de medicamente anti-SIDA.

— Poate veţi avea efecte secundare neplăcute, o avertizează, anemie, o stare de nelinişte, puţină febră.

— Trebuie să plec la Río chiar diseară, spune Reina.

— Nici să nu vă treacă prin minte. Câteva luni trebuie să renunţaţi la orice călătorie. Aveţi nevoie de cineva alături, care să vă poarte de grijă. Ceea ce vi s-a întâmplat e o treabă serioasă.

— Cineva mă aşteaptă la Río, domnule doctor. A făcut mii de kilometri ca să mă vadă.

— Dacă a fost în stare să ajungă la Río ar putea veni şi la Buenos Aires. E foarte posibil să fie nevoie să repetăm analizele.

— Ce mi s-ar putea întâmpla dacă aş face oricum călătoria?

— Nu ştiu, nu pot ghici. Aţi suferit o agresiune sexuală din partea cuiva foarte bolnav, domnişoară Remis. Imaginaţi-vă care ar putea fi consecinţele.

— Cât timp o să dureze povestea asta?

— Dacă aveţi noroc, doar câteva luni.

— N-am noroc niciodată. În cazul ăsta, cât?

— Poate toată viaţa.

Urăşte apartamentul în care trebuie să se întoarcă acum. Urăşte balustradele cromate ale scărilor, liftul silenţios, pereţii zugrăviţi în alb cadaveric, asepsia, oglinzile. Urăşte senzaţia de părăsire a străzii şi apăsarea nopţilor în care nu există nimic, în afară de nefericire: ar putea sta în bătaia vântului în plin câmp şi totul ar fi mai puţin impur decât nucleul acesta al oraşului în care, în timpul zilei, există o viaţă virtuală, iar noaptea te copleşeşte cu adevărat povara morţii. Dar acum nu poate pleca. Şi nici nu are unde să se ducă. Mama i-ar spune: Cum de te poţi gândi la aşa ceva, după tot ce-am făcut ca să te creştem şi să te educăm? Oare casa noastră nu-i şi casa ta? Oare nu-ţi mai place să te duci duminica la Longchamps cu tatăl tău, să mergi la galop pe calul pe care-l hrănim şi întreţinem numai ca să-l poţi călări? Gândul la întoarcerea la casa părintească o sperie şi mai tare decât boala sau mizeria: ar înceta să mai fie ea însăşi, ar reveni la stadiul de nimfă, la supunerea de pe vremea când învăţa la călugăriţe, la regulile implacabilei maici superioare. Pe limpezimea cerului ar domni un zeu unic şi s-ar termina cu libertatea de a se gândi la mântuitorii gemeni, la lumea creată de un Principiu Feminin şi la victoria finală a celor sărmani asupra celor puternici. Fără libertate n-ar exista decât resentimente şi nefericire, iar ea n-ar mai fi ea însăşi, ci mama ei. Nu. Trebuie neapărat să se întoarcă în apartamentul pe care-l detestă, fiindcă acolo, lângă patul pe care ar vrea să-l distrugă, să-i dea foc, se află telefonul la care o s-o sune Germán, dacă n-o fi şi sunat-o deja.

Lumina robotului arată că nu sunt mesaje. Ridică receptorul să verifice dacă telefonul merge şi formează, nerăbdătoare, numărul 113, şi o voce monotonă îngână în cadenţă respiraţiile timpului: este

ora unsprezece, şaisprezece minute şi patruzeci de secunde. Ce se întâmplă? Germán n-ar trebui să se fi sculat? Ar trebui să insiste. Până acum două zile comunicau cu uşurinţă, de la prima încercare. Încă o dată, la capătul celălalt al firului se aude robotul sâcâitor. „Iubire, iubire", îi spune. Simte un tremur tainic în glas şi oftează adânc ca să se liniştească. „Sunt acasă, aştept să mă suni. Nu pot veni la Río. Ai auzit? Nu pot. Însă m-ai face fericită dacă ne-am vedea aici, în Buenos Aires. Am nevoie de tine. Te iubesc."

Abia închide când aude soneria. Ce curios! Singurătatea a domnit întotdeauna în casa asta, astfel încât sunetul o face să tresară. Singurul care a venit în vizită, în vreo două rânduri, e Camargo. Prin vizor vede un curier de la poştă, cu clasica uniformă albastră şi monogramă galbenă. Tot ce îi e necunoscut i se pare acum o prevestire de moarte. Cu două nopţi în urmă i-au transmis nu numai boli venerice, ci şi o paranoie malignă, o senzaţie de fragilitate pe care nu ştie cum s-o ascundă.

— Ce doriţi? întreabă.

— Am o telegramă pentru dumneavoastră, răspunde un glas firesc, cumpănit.

Cum să ghicească dacă nu e violatorul care se întoarce?

— Băgaţi-o pe sub uşă.

— Trebuie să iscăliţi.

— După ce o văd, iscălesc.

Nu-i de-ajuns o singură lovitură, acum vin altele. Telegrama, semnată de Sicardi, o înştiinţează că *El Diario* renunţă la serviciile ei cu începere din data de azi, conform articolelor menţionate mai jos. Dacă Reina înţelege bine, o concediază pentru prejudicii aduse ziarului şi absenţe repetate fără să anunţe, deci nu mai are niciun drept la vreo îndemnizaţie. Va trebui să trăiască de acum înainte cu boala colcăindu-i în pântece, cu braţele încrucişate, fără niciun

orizont. Au lăsat-o fără nimic, dar atâta vreme cât îi are pe Germán, are totul. E-n stare să creadă, ca maică-sa, că mai bine nu se mai trezeşte fiindcă lumea e suferinţă şi răutate, răutate şi suferinţă. Va lupta împotriva vitregiei şi va fi din nou ea însăşi, de neînvins.

Atunci sună telefonul.

— Ce chestie groaznică ţi s-a întâmplat, iubire? De unde ai scos că nu poţi veni la Río?

Reina detestă aerul ăsta de frivolitate pe care îl afişează Germán, fără să se lase măcar impresionat de disperarea a tot ce i-a spus ea. Îl detestă şi pe deasupra îl iubeşte.

— Mai bine nu-ţi spun la telefon. Am nevoie de tine, m-ai auzit doar. De câte ori trebuie să-ţi spun că am nevoie de tine?

— Nu te purta copilăreşte, Reina. Am stabilit să ne vedem mâine dimineaţă la Río, nu? Am acolo o treabă la care nu pot să renunţ, şi tu de asemenea aveai de făcut o anchetă. De ce să ne schimbăm planurile cu douăzeci de ore înainte?

— Germán: am fost atacată. Aici, în apartamentul meu. Poţi înţelege asta?

— Eşti la tine acasă, nu la spital: asta-i ce înţeleg. Dacă te-au jefuit, vino la Río şi te răsplătesc cu dragoste pentru tot ce ţi-au furat. În plus, nu pare ceva grav. Vocea ta e splendidă.

— Vorbesc serios. N-am vorbit mai serios în toată viaţa mea. Mă simt rău, Germán. N-o să vin. Nu pot.

Glasul lui se înăspreşte, devine un sloi de gheaţă.

— Iar eu nu-mi pot schimba planurile. De două luni aştept întrevederea asta. N-or să mi-o poată amâna. Şi nici nu vreau s-o amâne.

— Sunt şapte sau opt curse pe zi de la Río la Buenos Aires. Nu-s nici două ceasuri de zbor. Ai putea veni mâine seară şi te-ai întoarce poimâine devreme. Asta îţi risipeşte îndoielile?

— Nu, Reina. Am patruzeci de ani, şi niciodată, m-auzi?, niciodată n-am permis vreunei femei să mă manipuleze. Renunţă la mofturi, scumpo. Dacă vrei o noapte romantică, e mai bună Copacabana decât La Boca. Şi, dacă preferi să nu vii la Río, s-o lăsăm pe altă dată. Mereu există altă ocazie.

— Sunt o proastă, spune ea, printre dinţi.

— Eu n-aş fi aşa de crud cu tine. Mă rog, lămureşte-mă. Povesteşte-mi ce ai păţit.

— Te iubesc, Germán. De asta. Te iubesc fără întrebări şi fără condiţii. N-ar fi nimic mai uşor decât să-ţi spun ce s-a întâmplat, dar trebuie să ai încredere în mine. Dacă te rog să vii, e pentru că trebuie, pur şi simplu.

— Şi eu te iubesc, Reina, dar n-am depins niciodată de dorinţele nimănui. Niciodată, de când am plecat de acasă la nouăsprezece ani.

— În cazul ăsta nu-i o dorinţă. E o necesitate, o urgenţă. Sau, dacă vrei să fiu mai limpede, o fatalitate.

— Dar eu sunt cel care decide. Şi decid să nu vin la Buenos Aires. Dacă mă iubeşti aşa cum ai spus, te aştept mâine la Rio. Şi dacă nu, o să ne întâlnim în altă parte. Avem întreaga viaţă în faţă.

— Întreaga viaţă, zici?

— Da. Mâine. Altădată.

— Mâine? Veşnic mi s-a părut ridicol cuvântul ăsta. Mâine înseamnă niciodată.

E uimită, când închide, că înlăuntrul ei nu-i decât pustiu şi oboseală: o întindere infinită dincolo de care lumea se sfârşeşte. E la capătul puterilor: poate că ceea ce mântuitorii gemeni numeau spirit a ajuns la o limită, la prăpastia în care se amestecă toate formele şi toate experienţele. Două negaţii sunt de-ajuns pentru a alcătui o afirmaţie, a scris Nietzsche. Dar trei negaţii, la ce dau naştere? Ce forţă poate proveni de la o fiinţă care a fost violată, dată afară de la

serviciu şi gonită de pe tărâmul iubirii în răstimp de câteva ore?

Are faţa scăldată în lacrimi, dar ce contează? Tăria, izvorul focului, nimic din toate acestea n-au fost atinse de nenorocire. Pune mâna pe telefon şi acum simte cu adevărat că începe ziua. O să-i sune pe redactorul-şef de la *El Heraldo* şi pe directorul săptămânalului *Época*. L-au spus odată că, atunci când o să vrea ea, îi vor întinde un covor roşu şi-i vor face loc să scrie despre ce pofteşte.

Niciodată n-a fost greu să îmblânzeşti o femeie sălbatică, şi-a repetat Camargo toată săptămâna care a urmat după viol. Shakespeare dă o lecţie exemplară de artă a îmblânzirii într-una din comediile lui timpurii, reprezentată în 1592 sau poate înainte, însă Camargo a perfecţionat metoda. În reprezentaţiile piesei *îmblânzirea scorpiei* din secolele al XVIII-lea şi al XIX-lea, personajul lui Petruccio se plimba pe scenă cu un bici cu vârfuri împletite: simbolul îmblânzitorului. Iar Catarina, femeia învinsă, se bucura să sară în apărarea cruzimii disciplinare a bărbatului ei: *Tot ce mă supără din ce-mi pretinde el / e că o face în numele iubirii desăvârşite.* Pentru a o supune pe Reina, Camargo n-a fost nevoit să o bată şi nici s-o înfometeze, cum a făcut Petruccio cu Catarina. L-a fost de-ajuns s-o pună faţă în faţă cu propria-i slăbiciune, cu fragilitatea ei, cu dependenţa de neînvins de bărbatul care încă o mai iubeşte.

Camargo a urmărit pas cu pas dezamăgirea pe care redactorul din Bogotá i-a provocat-o. Judecând după mesajele lui pe e-mail, bărbatul ăsta n-a apreciat-o la valoarea ei şi n-a înţeles-o niciodată. Una dintre enigmele care fac să fie şi mai atrăgătoare natura feminină a Reinei e tenacitatea cu care şi-a inventat un amant ideal, căruia i-a conferit atribute ce existau doar în imaginaţia ei. Sau – se gândeşte Camargo – l-a împodobit poate cu forţa, puterea şi talentul proprii altui bărbat – de bună seamă ale lui Camargo însuşi –, aşa cum evangheliştii au făcut în mod sinoptic cu mântuitorii gemeni.

Redactorul, Germán, i-a trimis de la Río un e-mail de o stângăcie de neconceput: „Dacă mă iubeşti aşa cum spui, voi mai sta aici încă două zile, aşteptându-te. Cum poţi uita atât de repede dragostea eternă pe care mi-ai jurat-o la Temuco? u Poate că ea i-a explicat greşit şi nu i-a povestit oroarea umilinţei. Dacă totuşi a făcut-o, redactorul e o bestie narcisistă. Ar fi trebuit să apeleze la el, la Camargo. La prima chemare ar fi dat fuga să-i fie alături, fără să pregete. Dar ea n-a binevoit nici măcar să răspundă la telegrama lui Sicardi: nu se apără, nu discută dacă e întemeiată concedierea. Orgoliul o duce la pierzanie, ca de obicei. Orgoliul cel mai groaznic e cel care se îndreaptă împotriva propriei fiinţe, şi Reina folosise o perversă dozare a acestei otrăvi în scurtul e-mail prin care a răspuns redactorului: „Dragostea, din nefericire, nu e eternă. Nu-mi mai scrie."

Camargo şi-a intensificat supravegherea, pentru că femeia poate să aibă nevoie de el mai mult ca oricând. Îşi petrece o bună parte din noapte treaz, lângă telescopul Bushnell, în aşteptarea momentului în care ea o să-şi reia obiceiurile de odinioară. Deocamdată, nu se mai dezbracă încet, şi nici nu iese din baie înfăşurată în prosoape, cum se întâmpla înainte. Îşi petrece cea mai mare parte a zilei culcată, citind sau uitându-se la televizor. Telefonul nu sună, sau cel puţin ea nu-l ia în seamă. A trebuit să se ducă de trei ori săptămâna asta la ginecolog şi, după câte a reuşit Sicardi să afle, medicamentele prescrise îi fac ravagii în trup: s-a umflat, are accese de tuse şi îi cade părul, înainte strălucitor şi mătăsos.

De mai multe zile Camargo a renunţat la şoferul care fi ducea prin oraş. Acum conduce el însuşi maşinile de la ziar, ca să nu se afle că se duce pe strada Reconquista. Adevărul e că ar putea străbate pe jos mica distanţă de la biroul lui până la garsonieră. Dar, mergând pe jos, nu şi-ar putea da seama dacă îl urmăreşte cineva.

Sâmbătă, distrat, a traversat pe la unul din colţurile cele mai aglomerate de pe strada Corrientes când semaforul era pe roşu. Un autobuz în plină viteză i-a lovit automobilul într-o parte şi a fost gata să-l răstoarne. Vehiculul a fost avariat serios, dar el n-a păţit nimic. E un semn că soarta îi este iar favorabilă. Duminică în zori, când era pe punctul să abandoneze supravegherea şi să aţipească, bagă de seamă că femeia, ridicându-se din pat cu neaşteptată vioiciune, se apucă să-şi pună hainele de călărie: acei *breeches*, cizmele înalte, jacheta şi pălăria de fetru. Înainte de şapte, pleacă într-un taxi într-o direcţie necunoscută. Totul se petrece atât de iute, încât Camargo n-are timp să iasă în stradă şi să o ur mărească luând şi el un taxi. Îl consolează noutatea că femeia îşi reia obiceiurile. Acum are siguranţa că lucrurile vor fi iar ca înainte.

E pentru prima oară după săptămâni de zile când se poate destinde şi adormi. Cam pe la patru după-amiaza, când se trezeşte, îl invadează o hotărâre nestrămutată: o s-o sune pe Reina la telefon chiar diseară şi o să încerce s-o recâştige. Va fi greu să-l respingă, fiindcă nu mai există obstacolul care îi despărţea: redactorul n-a mai dat semne de viaţă de patru zile şi pare a fi acceptat sfârşitul legăturii lor. Pe deasupra, ea n-are nimic de pierdut şi el, totuşi, ar risca mult. Un bărbat care nu se teme de batjocură şi nici de posibilitatea de a se molipsi se află deasupra a orice, *al disopra di ogni sospetto.* Zboară atât de sus, că nimic nu-l poate murdări. Poartă în sine atâta lumină, că tot ce atinge se aprinde şi se salvează.

Ca în duminicile de altădată, femeia se întoarce de la călărie foarte târziu, cam pe la zece. O însoţeşte o pereche de bătrâni cu aspect rustic, atât de nepotriviţi cu zona asta impersonală şi solemnă a oraşului, încât nu ştiu ce atitudine să adopte după ce au oprit o camionetă Ford rablagită în faţa clădirii Reinei. Preţ de trei sau patru minute rămân în maşină, fără să se mişte. Poate discută dacă să urce

să vadă apartamentul fetei lor – Camargo nu se îndoieşte că sunt părinţii: asemănarea cu fata lor e de netăgăduit – sau să se întoarcă la Adrogué. Ori de câte ori îi pomenea pe părinţi, Reina se ferea să intre în detalii, şi acum Camargo înţelege de ce: sunt aidoma fetei dar, totodată, şi destul de diferiţi, de parcă atunci când au zămislit-o, s-ar fi ivit o specie necunoscută. Bărbatul e chel, cu gura mică şi bărbia pronunţată. Mama are aceleaşi mişcări unduioase şi, când râde, îşi dezveleşte gingiile cu insolenţă. De la distanţă, amândoi par a avea dantura stricată, dar precizia telescopului nu ajunge chiar atât de departe. Camargo e însă convins că Reina se ruşinează cu ei: se vede bine că stă la îndoială dacă să stăruie ca ei să intre şi să le arate apartamentul impersonal, sau să-i lase să plece pentru că e prea târziu şi de fapt au petrecut toată ziua împreună.

Aşa se întâmplă în cele din urmă. Intrând în dormitor, femeia repetă câteva amănunte din vechiul ritual: se luptă cu îndârjire să-şi scoată cizmele şi-şi dă jos ciorapii ridicându-şi picioarele, puţin prea drepte pentru gustul lui Camargo şi cu gleznele cam groase, deşi sunt împodobite cu o uşoară pată, un fel de coroniţă pe care el ar săruta-o cu disperare chiar acum. Şi de data asta Reina îşi scoate bluza peste cap şi-şi cercetează mirosul de la subsuori. Cine ştie dacă a făcut duş înainte de plecare. E posibil să-l fi făcut în cursul uneia din scurtele rafale de somn care s-au abătut asupră-i fără voia lui, dar chiar şi aşa, după o zi întreagă de călărie, parfumul săpunului s-o fi evaporat, făcând să-i revină mirosul pielii. Camargo mai examinează o dată cicatricea de sub buric, chiar la rădăcina părului, urmare a unei operaţii de apendicită prost suturate, din copilărie. Femeia evită veşnic să vorbească de trecutul ei, şi i-a răspuns ostil când Camargo s-a încumetat s-o întrebe când şi cu cine şi-a pierdut fecioria, sau care era amintirea ei sexuală cea mai intensă.

Acum o vede aprinzând televizorul şi se hotărăşte s-o sune,

înainte ca interesul să-i fie atras de vreun program. Ea se ridică în capul oaselor în pat, surprinsă că telefonul sună la ora asta şi, după un moment de nehotărâre, se repede să ridice receptorul. Crede pesemne că o fi amantul columbian, tânjind după iertare.

— Sunt eu, spune Camargo.

— Care eu?

— A fost o vreme când n-aveai nevoie să întrebi. Sunt eu, cel de totdeauna.

— Dacă eşti cel de totdeauna, vei fi învăţat să mă laşi în pace.

E roşie de furie. Pentru prima oară Camargo vede acum izbucnirea unei mânii care a întârziat luni de zile până să dospească. Dar n-a închis telefonul: asta îi e de-ajuns. Poate a atins vreun punct sensibil din fiinţa ei pe când bâjbâia pe întuneric.

— Dacă eu mi-aş găsi liniştea, te-aş lăsa în pace, spune Camargo. Dar nu pot. Nu suport ideea că ai plecat.

— Ce patetic! Cum adică am plecat? M-ai dat afară.

— Ce puteam face? Ai dispărut. Ai lipsit mai mult de trei zile fără să anunţi. N-am dat de tine pe nicăieri.

— Am fost bolnavă. Dar nu ştiu de ce-ţi dau explicaţii. Adio.

— Un moment: nu închide. Am putea-o lua de la început, ca şi cum nu s-ar fi întâmplat nimic.

— Tu eşti acum cel bolnav. Nu înţeleg cum de mai îndrăzneşti să suni. M-ai lăsat fără slujbă. Ai vorbit cu jumătate de ţară să mă pună pe lista neagră. M-ai bătut. Dumnezeule! Nu-ţi doresc răul. Nu-ţi doresc nimic. Vreau numai să mă laşi în pace.

Acum închide într-adevăr. Cu un gest violent, de parcă zgomotul receptorului trântit i-ar putea distruge vocea, umbra, amintirea. Ce-ar fi făcut Petruccio dacă i-ar fi răspuns Catarina cu insolenţa Reinei? Ar fi încuiat-o, ar fi lăsat-o fără mâncare şi fără apă: îmblânzirea furiei. Însă asta a fost posibil numai pentru că Petruccio,

sigur pe el, a consimţit să se însoare cu ea. A găsit un lanţ care s-o ţină legată la jugul lui. El a lăsat-o să plece: asta a fost o greşeală de calcul. Cu ceea ce i-a făcut Momir, ar fi trebuit să fie de-ajuns. Ai exagerat, Camargo. Ar fi trebuit să-i oferi ceva la care ea să nu fi putut rezista. O suni din nou, cu certitudinea că n-o să răspundă.

Totuşi, o vezi ridicându-se în pat în capul oaselor când sună telefonul. Soneria leagă, monoton, cele două ferestre. Pentru o clipă, crezi că o să-şi astupe urechile, pentru că mâinile ei se ridică, într-un gest de implorare sau amenințător. Apoi îşi acoperă pieptul cu cearşaful, de parcă ar presimţi că cineva o observă. Cuvintele ei se desprind limpede, de pe robot: „Nu sunt acasă. Lăsaţi-mi numărul dumneavoastră şi ora la care aţi sunat."

— Reina, spui. Queenie. Vreau să încep totul încă o dată. Vreau să mă căsătoresc cu tine. Cu adevărat. Vreau să mă căsătoresc. Răspunde-mi, te rog. Dacă nu-mi dai niciun semn de viaţă, mâine o să vin la tine să aflu ce părere ai. Sau, dacă nu, vin peste două zile, peste trei.

Amânarea e un element esenţial al îmblânzirii: două zile, trei. Ea va aştepta tremurând momentul în care urci cu liftul, faci doi paşi pe palier, te opreşti în faţa uşii şi baţi. Ţi-ai amintit că, într-un capitol din *Cei şapte nebuni* despre umilinţă, Erdosain povesteşte că tatăl lui, ori de câte ori făcea o greşeală, îl trimitea la culcare spunându-i: „Mâine o să-ţi dau o bătaie." Noaptea i se părea nesfârşită. O lumină albăstrie intra prin geam. Când, în sfârşit, somnul îl dobora, venea tatăl: „Haide, e timpul." Şi, obligându-l să îngenuncheze, îi brăzda fesele cu lovituri groaznice de bici. Mâine, peste două zile. Aşa ai să faci tu, Camargo. Ai să-i dai telefon repetându-i: Mâine. Când ai să fii în sfârşit în faţa uşii ei, Reina o să-şi plece capul şi tu ai s-o faci să îngenuncheze, şi nu ai s-o mai laşi să se ridice în veci.

Haide, e timpul, spune Camargo. De când i-a dat Reinei telefon,

nu se poate gândi la altceva decât la imaginea ei deschizându-i uşa şi spunându-i: Să fim iar împreună. Să considerăm că nu s-a întâmplat nimic. Nevoia de a-şi împărţi inteligenţa între femeie şi ziar îi slăbeşte forţele. Într-un rând sau două, a fost distrat într-un chip de neiertat. Niciodată la ziar. Acolo se arată doar enervat şi mai puţin tolerant, însă talentul lui continuă neştirbit. A rescris cu pasiune un articol despre ciocnirea a două avionete în aer la Chacabuco, oraşul de câmpie pe care l-a străbătut în noaptea în care se ducea s-o întâlnească pe Reina, la Azotea de Carranza. A reuşit ca unul dintre ziariştii lui să-i ia un interviu lui Vladimir Montesinos, călugărul negru din Peru, în avionul cu care se întorcea la Lima din exilul în Panamá. Când cercetează dimineaţa ediţiile ziarului, constată în fiecare zi că *El Diario* a întrecut *El Heraldo*. Nu, nu aici se poticneşte geniul lui, ci în domeniul mărunţişurilor cotidiene: uneori uită cine-i persoana cu care trebuie să ia masa când e deja în drum spre restaurant. A scos iar din uz altă maşină de la ziar: de data asta, a intrat, din nebăgare de seamă, într-o groapă făcută pentru repararea unor cabluri. Partea din faţă s-a făcut praf. Îl exasperează dorinţa de a se întoarce cât mai curând în garsoniera de pe strada Reconquista. În fiece clipă se uită la celularul pentru apeluri personale ca să verifice dacă e vreun mesaj de la ea. Nimic. Ziua de luni nu i-a adus altceva decât vocea Dianei, ca să-l întrebe când avea să-l vadă. De Crăciun, i-a răspuns. Înainte de Crăciun, fetiţo, îţi promit.

Reina duce o viaţă de invalidă. Nu se spală, nu-şi ia ochii de la televizor şi se scoală numai pentru a-şi face un ceai, uneori cu felii de pâine prăjită cu brânză. Miercuri dimineaţa s-a dus la controlul de rutină la ginecolog. Deşi pleacă în oraş aproape fără să se pieptene, cu părul prins la spate cu o clamă şi într-o rochie de bumbac lejeră, simplă, se mişcă graţios, sfidând ostilitatea lumii. Ah, nu ştie ce pierde privându-se de dragostea lui Camargo: el i-ar înlănţui

mijlocul cu braţele şi, şoptindu-i cuvinte frumoase, ar face-o să-şi uite chinurile. Totul a trecut, Queenie, nu mai suferi. Simţi cum trupul tău se purifică pe dinăuntru, iar sângele tău îşi revine şi durerea se stinge, n-a mai rămas acum decât o părere, o urmă de durere în amintire? S-ar plimba împreună prin oraş, copleşiţi de fericire.

Întorcându-se de la ginecolog, ea îşi examinează hainele din dulap. Contrariată, ia de acolo perechea de *breeches* şi o duce la curăţătorie. Asta înseamnă că o s-o folosească din nou, poate duminică. Nu-l va mai lua prin surprindere. La şapte, el o va aştepta într-altă maşină de la ziar şi o va urmări oriunde se va duce. După câte a aflat Sicardi, tatăl ei repară maşinile proprietarului unui teren de călărie, la Longchamps, şi în schimb acesta le dă voie să călărească, la sfârşit de săptămână, doi dintre caii pur sânge din herghelia lui: un roib şi un murg.

Miercurea asta, vizita oficială a preşedintelui în Spania şi veştile despre Montesinos, care continuă să sosească de la Lima, l-au obligat pe Camargo să modifice de două ori prima pagină din *El Diario*. Se poate concentra în mai multe direcţii în acelaşi timp, dar evenimentele care se petrec în afara lui nu-l interesează, pentru că se desfăşoară singure, fără să fie nevoie de controlul său. E adevărat că, relatându-le, le modifică. Ce importanţă are? Le-ar da atenţie dacă l-ar schimba şi pe el, dar nimic de pe lume nu-i afectează puterea din care e plămădit, nimic nu-l obligă să fie ceea ce nu vrea. Numai femeia: asta îl scoate din sărite. În cadrul istoriei, ea-i ceva cu mult mai neînsemnat decât o variaţie atmosferică, o culoare ce-şi pierde strălucirea, zbaterea unei foci. Dar în cadrul vieţii lui ocupă un spaţiu care-l asfixiază şi care nu-l va lăsa să fie el însuşi până n-o s-o reducă la adevărata-i nimicnicie, până n-o s-o surghiunească la ţărmul cel mai îndepărtat al amintirilor lui. Dacă femeia acceptă, o să

se însoare cu ea: s-o posede ca pe un obiect, s-o picteze pe perete, şi-l va lăsa în pace. Şi dacă refuză? Dar nu-i niciun motiv să refuze. E o fiinţă la pământ, şi el îi oferă şansa de a o ridica, de a o face să-şi revină pornind de la zero.

Poate că Reina presimte că acel mâine, sau acel peste două zile cu care a ameninţat-o Camargo soseşte chiar diseară, fiindcă în loc de cămaşa de noapte şi şalul de care aproape că nu s-a mai despărţit – exceptând momentele când se duce, arareori, la doctor, la farmacie sau la supermarket –, rămâne cu rochia uşoară de bumbac. Atitudinea ei e cea dintotdeauna: trântită pe pat, îşi aţinteşte privirea hipnotizată la televizor dar, observând-o cu telescopul, înainte de a trece strada, Camargo descoperă că trupul ei e pradă neliniştii: din nou îşi roade unghiile cu îndârjire, îşi strânge părul la spate atât de stângaci că, la cel mai uşor tremur al capului – şi capul îi tremură, umerii i se înfioară spasmodic parcă de frig – i se desprind câteva şuviţe, obligând-o să-şi refacă pieptănătura. I s-a ivit şi un tic pe buza de sus, aproape de colţ, care o îmbătrâneşte. Toate aceste amănunte îl stimulează pe Camargo, dezvăluindu-i până la ce extreme se simte neajutorată, cât de mult o apasă singurătatea şi nemişcarea. A lăsat-o să cadă atât de jos, că acum n-ar putea decât să-i fie recunoscătoare pentru orice strădanie ar face el de a o ajuta.

La zece, după ce a văzut-o că duce la bucătărie ceaşca de ceai pe care o terminase, Camargo bate la uşă.

— N-o să deschid, spune ea. Oricine-ai fi, n-am de gând să deschid.

— Poate că n-ai auzit mesajul pe care ţi l-am lăsat, Queenie? se nelinişteşte Camargo. Îl înfurie că trebuie să vorbească în gura mare, în pustietatea palierului. Te-am rugat să ne căsătorim. Chiar mâine, dacă vrei, mergem la starea civilă şi cerem să ne programeze.

— Eşti bolnav. Eşti nebun. Sunt o fiinţă omenească, nu poţi

înţelege? Am sentimente, cuget. Nu sunt obiectul tău.

— Queenie, tu eşti cea care nu mă înţelege.

— Nu-mi mai spune aşa. Sunt Reina. Pleacă, sau mă obligi să sun la poliţie.

— Reina! Cred că ţi-ai pierdut minţile. Îţi repet că vreau să mă căsătoresc cu tine. Ţi-am spus că voi reveni să-mi dai un răspuns. Sunt Camargo, nu ştiu dacă-ţi dai seama. Sunt Camargo şi-ţi ofer ceea ce nu ţi-a oferit niciun alt bărbat din lume. N-ai măcar delicateţea să-mi deschizi uşa.

— Te-am auzit, Camargo. Ştiu cine eşti. Nu-i pentru mine un motiv de mândrie şi nici de bucurie că vrei să te căsătoreşti cu mine. Sunt îndrăgostită de alt bărbat, ţi-am spus doar.

— De cine să fii îndrăgostită? Nu mă face să râd. Eşti singură, Reina.

— Chem poliţia! spune ea.

— Mai ai şi îndrăzneala să mă ameninţi, târfă? Eşti bolnavă, putred de bolnavă, târfă, vin să-ţi ofer ajutor, şi tot ce-mi răspunzi e că o să chemi poliţia?

— Pleacă! vocea ei sună disperată, dar şi hotărâtă. De har vedea expresia prin telescop, Doamne-Dumnezeule, de har putea-o vedea!

— Nu-ţi permit! strigă ei.

Acum şi-a pierdut cumpătul cu desăvârşire. Loveşte cu picioarele în uşă, o împinge cu energia-i de taur. Ai descuia-o cu cheile pe care ţi le-a dat Sicardi, dar femeia şi-a pus o a doua broască. Nimic nu i-ar fi fost mai uşor decât să facă rost de o dublură, dar n-a luat în seamă amănuntul acesta. Trebuie să prevadă totul, să domine cu întreaga lui fiinţă mii de gânduri în acelaşi timp? Dacă zidul de care se loveşte ar fi ziarul, oraşul Buenos Aires sau Argentina neţărmurită, ar şti cum să-l dărâme. Dar uşa nenorocita a femeii e imposibil de trecut, e neclintită.

— Pleacă! repetă ea.

Ultimul

Ştie, încă de sâmbătă, că se va duce să călărească. A văzut-o lustruindu-şi cizmele şi punând pe un umeraş perechea de *breeches*, bluza albă şi haina de săptămâna trecută, cu guler înalt şi cu nasturi auriţi. N-a dormit toată noaptea. Zorile sunt diafane, pe cer nu-i niciun nor şi, spre uimirea lui, aude un ciripit neobişnuit de sturzi când se îndreaptă spre automobilul lui. Sturzi în deşertul ăsta fără copaci din Buenos Aires? Cine ar putea oare prevesti dispoziţia păsărilor? Taxiul a sosit şi de data asta la şapte, iar el l-a urmărit mai bine de o oră de-a lungul şoselei ce traversează oraşele din sud, trecând peste toate semafoarele pe roşu şi fără să-şi ia privirea de la ceafa femeii, ca şi cum ar fi fixat-o din nou cu obiectivul telescopului.

Tot ce vrea e să-i ceară explicaţii, să înţeleagă de ce îl respinge fără să ţină seama cine e Camargo. Nu crede, bineînţeles, că mai simte vreo atracţie pentru redactorul columbian, fiindcă l-a expediat la fel de implacabil ca şi pe el. Şi nu poate concepe că un telefon neînsemnat de-al lui dat mass-mediei din Buenos Aires, cu dispoziţia să n-o angajeze, a ofensat-o ca şi cum ar fi fost o insultă. Încă o dată, femeia uită că singurul interes al lui Camargo e s-o protejeze: s-a simţit oare vreodată mai împlinită şi mai fericită ca la *El Diario*? I-a oferit s-o ia în căsătorie: i se pare puţin? Dacă ar accepta, ar deveni cineva mai important decât fusese înainte de călătoriile alea blestemate la Temuco şi la Caracas. Nici măcar n-ar avea nevoie să mai scrie vreun rând în viaţa ei. În loc de domnişoara Remis ar fi doamna Camargo: cum de nu-şi dă oare seama de diferenţă? l-o va explica el. De asta se osteneşte să facă un drum de peste patruzeci de kilometri spre un teren de călărie, undeva departe, în sud. Cum poate oare îngădui ca fiinţa hărăzită să se

mărite cu el să-şi piardă vremea cu slujbe de mâna a şaptea? Chiar vineri Sicardi i-a povestit că femeia va lucra într-o agenţie de ştiri. Vestea l-a umplut de indignare. Simpla idee că ea va decupa şi lipi ce scriu alţii, într-un birou neîncăpător şi murdar, lângă trei sau patru novici cu caş la gură, i se pare o insultă la tot ceea ce el, Camargo, i-a insuflat: orgoliu, încredere în ea însăşi, capacitate de a se minuna; da, mai cu seamă orgoliu. L-a sunat imediat pe directorul agenţiei şi i-a spus că, dacă o angajează pe Reina Remis, el va face tot ce-i stă în putinţă să nu-i mai rămână niciun client. Nici măcar n-a fost nevoie să-i dea explicaţii. Trebuie să fi fost pesemne şi mai violent cu o revistă electronică dispusă să publice un fragment din eseul despre mântuitorii gemeni. Redactorul era un tânăr îndărătnic, care pusese deja totul în pagină şi era pe punctul de a distribui revista. Nu ştie cum, Sicardi a reuşit să determine câteva zeci de abonaţi să renunţe: acesta a fost sfârşitul aventurii.

O vrea pe Reina doar pentru el şi n-o s-o împartă cu nimeni. Acum, când a oprit automobilul lângă o pădure de ulmi şi stejari de unde o poate privi fără teamă, cu un binoclu, mişcările voluptoase ale femeii care se dă jos din taxi, se duce până la cabana paznicului terenului de călărie şi-şi alege o şa englezească îi întăresc ideea că trebuie s-o oprească prin orice mijloc. Ea e tovarăşa potrivită lui şi n-o să mai întâlnească alta la fel. E mai puţin rafinată decât Brenda: însă farmecul aparent al fostei sale soţii pierea îndată ce încercai să discuţi serios cu ea. Pe Brenda n-o interesează lumea ideilor şi nici viaţa reală. Toată pasiunea i se revarsă în muzică, sau în ceva mult mai neînsemnat: cele şase sau şapte triouri pe care le tot repeta pentru concertele în oraşele de provincie. Reina, în schimb, are un talent natural: ceva sălbatic, necultivat şi uneori necioplit, dar el ştie că îndulcirea acestor asperităţi e doar o chestiune de timp şi de practică. În cursul tuturor lunilor în care s-a ocupat de educaţia ei, a

ţinut-o departe de întâlnirile lui de afaceri: a sosit acum momentul să se aventureze scoţând-o în prim-plan.

Terenul de călărie se află la vreo douăzeci de străzi la vest de gara din Longchamps şi e mult mai modest decât şi-a imaginat Camargo. O curte spaţioasă cu pământ pe jos se întinde în faţa boxelor cailor, şase în total, şi dincolo de ea, e un câmp de lucernă, cu două sau trei garduri care folosesc probabil pentru sărituri. Nu se vede ţipenie de om. Aproape sigur, paznicul doarme încă, şi tatăl Reinei poate apărea dintr-un moment într-altul, împreună cu ceilalţi călăreţi. O vede cum pune şaua, cu o dexteritate de necrezut, pe un roib, cum îi potriveşte chinga şi îl mângâie pe cap. Pune piciorul în scară, dar ceva o opreşte. După expresia pe care Camargo i-o citeşte pe faţă, e străfulgerarea unei dureri neaşteptate, poate la stomac. Femeia îşi duce o mână acolo, fără să dea drumul la frâu. Acum trebuie să meargă s-o ajute. Coboară din maşină, înaintează spre terenul unde Reina încearcă să-şi aline durerea cu exerciţii de respiraţie. Această culme a neajutorării îl mişcă. Locul e singuratic şi se află la doar doi kilometri de o groapă de gunoi unde-şi găsesc adăpost hoţi în trecere şi vagabonzi de ultima speţă: Sicardi i-a explicat că atacurile sunt frecvente prin pustietăţile astea din sud. Şi el l-a sfătuit să nu oprească la niciun semafor, fiindcă e de preferat să plăteşti amenda – dacă eşti prins – decât să-ţi pierzi viaţa: taximetristul Reinei ştia de bună seamă, pentru că a procedat şi el la fel. Din prudenţă, Camargo are la el revolverul Taurus calibrul 38, cu şase gloanţe în butoiaş. Dacă vede vreun individ suspect dând târcoale, e convins că va fi de-ajuns să scoată arma ca să-l pună pe fugă.

Femeia îşi revine mai repede decât a prevăzut el, şi se pregăteşte să se suie pe roib. Când o vede luându-şi de pe jos cravaşa pe care o scăpase şi înălţându-şi, mândră, capul, încearcă să se întoarcă în ascunzătoarea lui, lângă pădure. Prea târziu: ea l-a descoperit, şi

poate că e mai bine aşa. În orice clipă ar putea apărea tatăl ei, cu toate că, dacă stai şi te gândeşti, de ce o fi venit Reina să călărească atât de devreme? Un noian de supoziţii îi munceşte imaginaţia. Nu cumva o fi aşteptând alt amant, cineva cu care comunică doar prin telefon? De n-ar fi aşa, ce face pe meleagurile astea până seara târziu? Gândeşte-te, Camargo, gândeşte-te. La prânz, femeia lasă de bună seamă calul şi se duce acasă la părinţi, unde ia masa. De acolo, revine împreună cu tatăl ei, călăreşte pe alt cal până la şase şi, după o a doua oprire în Adrogué, poate ca să se joace cu nepoţii – are doi –, se întoarce la Buenos Aires. Înainte folosea unul din automobilele ziarului. Acum îşi roagă părintele s-o ducă el cu camioneta-i veche. Rămân, deci, cinci ore despre care nu se ştie nimic: de la opt dimineaţa până la unu. Ce alte indicii îţi mai trebuie, Camargo? Eşti sigur că se tăvăleşte cu celălalt amant în cabana paznicului, dacă nu cumva amantul n-o fi chiar paznicul. Ah, câtă forţă îţi dă revelaţia asta pentru a înfrunta expresia furioasă şi sfidătoare cu care te cercetează acum!

— Iar ai venit? N-o să mă laşi niciodată în pace?

Trebuie neapărat să nu te laşi orbit de furia ei. Nu, Camargo. Trebuie să respiri foarte adânc, nu ca să-ţi alini vreo durere, ci pentru ca răsuflarea, ajungând în străfundurile fiinţei tale, să recunoască dreptatea a toate câte le-ai făcut şi să-ţi impregneze vocea cu seninătatea de care ai nevoie pentru a-i spune:

— Vreau doar să înţeleg ce se petrece cu tine, Reina. Ţi-e atât de greu să-mi explici? Nu mă poţi respinge aşa, ca şi cum aş fi un nimeni.

— Pentru mine eşti un nimeni, te întrerupe. Şi schiţează gestul de a se întoarce la cal. Curva nenorocită.

— Vreau să te ajut. Ştiu ce grozăvie ţi s-a întâmplat…

— Ce ştii? Îţi bagi nasul şi în chiloţii mei, amărâtule? Mi-ai terfelit

numele prin toate părţile şi acum vrei să-mi distrugi intimitatea. Cine te crezi?

Nu: asta nu-i femeia care îţi aparţinea, Camargo. Ţi-au schimbat-o: i-au alterat inteligenţa, frumuseţea, i-au corupt fiinţa. Limbajul obscen care te biciuie acum nu-i al ei. Cum de-ai putut să nu-i vezi schimbarea după ce ai observat-o fără răgaz cu telescopul? Era regina stupului şi acum e o larvă urât mirositoare. Tu eşti mai departe tu însuţi, în orice caz, şi n-ai să te laşi dus de curentul ei duşmănos.

— Imaginează-ţi că sunt un nimeni, îi spui. Acest nimeni a fost singurul om care te-a sunat la telefon în săptămâna ta nenorocită. Sunt singurul care am venit la uşa ta să-ţi ofer iubire sau ce-oi fi vrând tu. Unui alt nimeni i-ai da o explicaţie. De ce refuzi să mi-o dai şi mie?

Femeia ridică atunci cravaşa şi tremură. Colţurile gurii i se strâmbă din nou.

— Să terminăm odată, zice. Ce mai vrei să ştii, dacă tu le ştii pe toate?

— Bărbatul acela, columbianul, nu mă mai interesează.

— Atunci, gata. Viaţa mea mă priveşte. E vorba de cele întâmplate între noi doi, nu-i aşa? Presupun că asta-i ceea ce te interesează. A fost o greşeală, Camargo. O fata morgana, într-o dimineaţă m-am trezit, ţi-am văzut cele două vene care-ţi brăzdează fruntea, părul cărunt, guşa de curcan, şi mi-am zis: ce caut eu lângă bărbatul ăsta? Ce-am făcut cu viaţa mea? N-aveam, totuşi, nicio intenţie să te părăsesc. Mi-a apărut însă în faţă dragostea, cea adevărată, şi te-am dat la o parte. Acum pleacă. Vreau să călăresc.

Ah, Reina, nici nu mai ştiu care din gemenele tale eşti. Ai să călăreşti roibul cu şorţul tău plisat şi mănuşile de cauciuc? Ai să mângâi coama calului cu mâinile tale care nu există? Camargo a

aşteptat ani de zile să sosească momentul acesta, ani de zile, şi n-o să-l lase să-i mai scape şi acum.

— Am o maşină acolo, printre copaci, îi spui. Ai să te urci acum cu mine, cuminte, fără nicio vorbă, şi ai să rămâi lângă mine pentru totdeauna. Ştii prea bine că pe mine nu mă părăseşte nimeni.

— Eşti nebun, răspunde.

Încearcă dintr-un salt să urce pe cal, dar tu eşti mai agil. O iei de un braţ şi-o tragi înspre tine cu atâta forţă, încât dă drumul frâului şi cade la pământ. Roibul sare în lături, descumpănit, şi se îndepărtează.

— Eu sunt tu. Nu te poţi despărţi de mine.

Reina şovăie: să fugă spre cabana paznicului sau să-i ţină piept? Are nenorocul că i-a căzut cravaşa aproape lângă mână. Nu poate să se încumete într-atât încât să te lovească, şi totuşi o face. Pare o femeie mult mai mare decât este când îşi abate cravaşa peste capul tău. În ea par a sălăşlui două femei: mama ta şi ea însăşi, contopite într-un singur trup.

— Fiu de târfă! strigă. Fiu de târfă!

Îţi aruncă o privire dispreţuitoare şi dă fuga să caute roibul.

— Reina! spui. Vocea ţi se aude limpede, parcă de curând purificată.

Mai târziu vei spune că nu-ţi mai aminteşti ce s-a întâmplat, şi poate într-adevăr nu-ţi mai aminteşti, fiindcă după ce lege a memoriei năvăleşte rafala asta de trecut care se repetă în prezent? Cum să explici că înainte, ai făcut de multe ori, de infinit de multe ori, ceea ce ai să faci acum? Scoţi firesc revolverul din tocul pe care ţi l-ai agăţat de curea, ţinteşti spinarea femeii şi apeşi pe trăgaci. Butoiaşul revolverului Taurus abia se roteşte, şi alt glonţ vine la rând. O vezi poticnindu-se şi căzând, întorcându-şi capul spre tine fără să-i vină să creadă, şi strângând cu putere cravaşa, poate ca să te

lovească iar.

— Cum, Camargo? spune.

Părul i-a căzut acoperindu-i o parte a feţei. Buzele i se desfac, lăsând să se vadă, palide, gingiile. Ceafa rămâne dezvelită şi desluşeşti aluniţa pe care ai sărutat-o de atâtea ori, pulsând cu gingăşie. Însă ea nu mai e ea: e o greşeală ce s-a desprins de trupul tău.

— Reina, repeţi.

Şi tragi cel de-al doilea glonţ, de data asta de aproape, în aluniţă.

Vezi paznicul şi o femeie care ies din casă, potrivindu-şi hainele şi guiţând ca porcii. Vezi discul alb al soarelui pe cerul lichid şi-ţi dai seama că totul e în regulă, Camargo. Te simţi din nou curat, ca în ziua în care te-ai născut, când încă nu te părăsise nimeni.

Ceasuri în şir dai raite cu maşina pe drumuri pustii, pe lângă care pasc nişte vaci. Ai vrea să-l suni pe Maestro să-i povesteşti ce s-a întâmplat şi să-i ceri să dea ştirea pe prima pagină în ediţia de mâine. Va fi un adevărat scandal şi *El Diario* trebuie să se străduiască să relateze povestea mai bine ca oricine. Ai s-o faci mai târziu. Acum te laşi să cazi în tăcere ca pe cearşafurile copilăriei tale, în voia curentului de dragoste de care n-ai avut parte, şi ţi se taie răsuflarea printre mâinile neantului care te mângâie. Aerul nu se mişcă. Arşiţa de la prânz e atât de cumplită, că nici măcar insectele nu mai zumzăie. Totuşi, cineva cântă, oare cântă mama ta? auzi în spatele tău o melodie îndepărtată, care răzbate cine ştie cum şi de unde, şi-ţi pătrunde nu în urechi, ci în străfundurile cele mai tainice ale fiinţei tale, Camargo, într-un loc la care ai dori să te întorci şi nu poţi.

Brenda nu lasă niciodată nimic în voia întâmplării. Casa din San Isidro va fi plină de invitaţi în seara asta, şi cel mai bine e să servească mâncare rece, a spus. Vara a devenit de nesuportat în Buenos Aires, şi poate ar trebui să pună masa afară, pe terasă, dar

n-ar fi prudent pentru Camargo, care nu se poate mişca din fotoliu şi nu-i place ca lumea să observe că e invalid.

Încă din perioada tracasantă a procesului pentru o omucidere de care el nu e vinovat, aşa cum toţi sunt acum de acord, i-au apărut simptomele unei boli extrem de ciudate, pe care doctorii au diagnosticat-o cu un nume imposibil de pronunţat: polinevrită idiopatică acută sau poliradiculonevrită, cunoscută şi drept sindromul Guillain-Barré.

Camargo crede că cea dintâi manifestare a infecţiei s-a ivit la înmormântarea senatorului Valenti, când i s-au înmuiat brusc muşchii picioarelor şi Enzo Maestro a trebuit să-l susţină ca să nu cadă, dar asta nu poate fi adevărat. Sindromul a început ca un guturai banal şi, în toiul nopţii, fără ca nimic să-i dea de bănuit, lui Camargo i s-a tăiat respiraţia şi i-a paralizat partea stângă a feţei. A fost un noroc că Brenda se întorsese la Buenos Aires pentru proces, convinsă de nevinovăţia lui, şi acceptase să-şi reia viaţa matrimonială. Cu eficacitatea ei dintotdeauna, a chemat o ambulanţă şi le-a impus să-l ducă la terapie intensivă. Altminteri, Camargo ar fi putut muri sufocat în imensa casă pustie.

Boala e imprevizibilă şi odată va dispărea, pe nesimţite, aşa cum a venit. Ori de câte ori se manifestă, o face în chip perfid, cuprinzând trupul de sus în jos, sau invers, şi rămânând uneori săptămâni sau zile în vreunul din membre. Camargo, care la început simţea o lipsă totală de tonus muscular în braţe, n-a mai putut să se scoale într-o zi, pentru că slăbiciunea îi cuprinsese şi picioarele şi zona abdominală. În acelaşi timp nu şi-a mai putut controla sfincterele, dar asta nu-l nelinişteşte atât de tare ca pierderea potenţei sexuale. Libidoul i s-a evaporat şi, de când boala i s-a cuibărit în picioare, n-are nici cea mai mică urmă de erecţie. Îl exasperează ideea că lumea şi-ar putea da seama de paralizia lui şi ar face supoziţii penibile. Cu pretextul că

trebuie să-i menţină activă inteligenţa, Brenda organizează adesea reuniuni la ei acasă. Înainte de sosirea invitaţilor, îi aşază în capul mesei şi-l lasă acolo până ce se retrag cu toţii, atribuindu-i nemişcarea unui lumbago sau unei fracturi. Ştie că, în spatele lui Camargo, oamenii bârfesc în legătură cu neputinţa lui sexuală, dar pe el îl linişteşte amintindu-i că sindromul poate fi trecător şi că, într-o zi, totul va reveni la normal. În sinea ei însă, se bucură ducându-l dintr-o parte într-alta şi simţindu-i dependenţa tot mai mare. Când îl vede deprimat, se duce la pian şi cântă piese de Alkan şi Gabriel Fauré.

În seara aceea, Brenda s-a întrecut în alegerea felurilor de mâncare. Unul dintre invitaţi e Enzo Maestro, care întotdeauna s-a purtat cu ea plin de delicateţe, mai ales în ajunul procesului pentru omucidere, când Camargo refuza s-o primească. Ea i-a întors amabilitatea convingându-şi bărbatul să cedeze conducerea ziarului prietenului credincios. Hotărârea nu s-ar fi putut dovedi mai potrivită: când are chef, Camargo telefonează şi dă dispoziţii cu privire la vreun titlu de manşetă, dar nu vrea să fie consultat nici chiar când ştirile sunt grave. Preferă să se ţină departe de agitaţia zilnică. La puţină vreme după crimă, l-a chemat pe Maestro de la spitalul unde fusese internat pentru a se plânge că *El Heraldo* era informat în legătură cu cele petrecute mai riguros şi amănunţit decât *El Diario*. „E neapărat nevoie să fiu eu acolo ca să ştiţi ce trebuie să faceţi? i-a spus. „Nu mai ai pe nimeni care să relateze ca lumea o poveste de dragoste şi trădare?" Episodul pare neverosimil, însă oricine ar consulta săptămânalele din epoca aceea şi-ar da seama că e adevărat.

Inteligenţa lui nu şi-a pierdut reflexele geniale de odinioară, dar realitatea nu-l mai interesează: ştie că ştirile unei zile vor fi înlocuite de cele de a doua zi, şi că aproape niciuna nu va dăinui în memorie,

pentru că şi tragediile lumii sunt condamnate să moară, mai curând sau mai târziu, precum fiinţele vii. Acum preferă să-şi treacă timpul în sala video, lângă terasa cu muşcate, vizionând pe DVD filmele lui Hitchcock, Fellini, Visconti şi Buñuel, pe care nu le putuse revedea niciodată. Într-o seară, şi-a luat inima-n dinţi şi a pus *Noaptea vânătorului* a lui Charles Laughton, însă, chiar dacă de la început i s-a părut şi acum o capodoperă, a oprit proiecţia la scena în care Robert Mitchum ţine o predică despre Iubire şi Ură, şi a aruncat micul disc la gunoi. Câteodată preferă să citească: nu scapă niciun roman al tinerilor scriitori englezi, în special pe cele de Ishiguro şi McEwan, şi i-au atras interesul eseurile unui filosof francez, Gilles Deleuze, sinucigaş şi nefericit ca şi Louis Althusser, pentru a cărui poveste legată de o crimă simte o fascinaţie neţărmurită. În momentele de răgaz, corectează articolele pe care se gândeşte să le adauge cărţii lui devenite clasice, *Abandonarea*.

Pentru seara aceea, Brenda s-a hotărât să servească *vichyssoise*, supa rece de cartofi şi praz, friptură de curcan cu sos de zmeură, salate şi tortul de foitaj cu miere, cea pe care o vând nişte agricultori din San Isidro. Când cofetăreasă vine cu tortul, la prânz, aduce, sub formă de cadou, şi nişte bucăţele de fagure pline de o miere groasă şi mai puţin transparentă decât cea obişnuită. Spune că e substanţa cu care se hrăneşte regina: e plină de proteine, grăsimi, şi nişte hormoni necunoscuţi. „De ce nu încercaţi mierea cu ceară, domnule Camargo?", îl îndeamnă. „Dacă reginele îşi trag din ea toată forţa de care au nevoie ca să zboare în înalt, închipuiţi-vă efectul pe care l-ar avea asupra dumneavoastră, un adevărat prinţ." Camargo nu răspunde. Cu toate că îi e silă de secreţiile astea misterioase ale abdomenului albinelor lucrătoare, după-amiază cere să i se aducă o bucăţică de fagure. Cercetează cu o lupă una câte una miraculoasele alveole micuţe, hexagonale, cu pereţii extrem de fragili şi totuşi

elastici. I-ar plăcea să descopere, din întâmplare, larva vreunei regine în formare, pentru a-i înfige pe dată un ac.

În seara aceea n-o să fie nici fericit, nici nefericit. Viaţa i-a devenit acum un lung şir de indiferenţe. Poate într-o zi, dacă va putea merge iar, o să petreacă o lună sau două la ţărmul mării şi o să înceapă să scrie romanul pe care de mult îl are în minte. Vrea să istorisească povestea unui cântăreţ cu o voce desăvârşită, capabilă să atingă toate registrele, căruia o mamă satanică, înconjurată de un trib de pisici maidaneze, îi barează toate căile, pentru a rămâne cine este. S-a gândit că acest cântăreţ ar trebui să se numească aproape ca el, Carmona, şi că titlul romanului ar putea fi *Mâna stăpânului*, deşi ideea asta, care îi aminteşte de o etichetă de discuri de gramofon, „Vocea stăpânului său", poate că i-a mai venit înainte şi altui scriitor.

O cugetare a lui Gilles Deleuze pe care a citit-o în *Dialoguri* îl îndeamnă să-şi facă însemnări pentru proiectul acesta. Deleuze spune acolo că esenţa oricărui roman, de la Chrétien de Troyes la Samuel Beckett, e un antierou: o fiinţă absurdă, stranie şi descumpănită, care nu încetează să greşească la tot pasul, surdă şi oarbă. Definiţia i se pare prea simplă, poate fiindcă e prea liniară. După el, romanul e ca o matcă ce zboară în înaltul cerului, orbeşte, punând stăpânire pe tot ce întâlneşte în drumul ei, fără milă şi fără remuşcare, căci a venit pe lume numai pentru zborul acesta. A zbura spre neant e singura-i mândrie, şi totodată pedeapsa ei.

Notă finală

Toate personajele şi locurile din acest roman, chiar şi cele care par luate din realitate, sunt de domeniul ficţiunii. A-l citi altminteri înseamnă a da o interpretare forţată naturii sale.

CUPRINS

Unu 4

Doi 11

Trei 37

Patru 49

Cinci 77

Şase 89

Şapte 118

Opt 134

Nouă 173

Zece 199

Ultimul 235

Notă finală 246